

Doru I. Pop

ESEURI

Despre Spațiu, Timp, Materie, Zei, Societate

Baia Mare, 2023

DEDICAȚIE

*Dedic această carte tuturor oamenilor care au trăit,
trăiesc și vor trăi pe pământ, în speranța că - odată
și odată - vor descoperi secretul originii Universului,
al Vieții, al Nemuririi.*

Doru I. Pop

PREFAȚĂ

Încep trans- și re-scrierea acestor eseuri, vai, după aproape două decenii și jumătate. Ar fi putut atunci să vadă lumina tiparului, dar vitregia sorții a vrut altceva. La asta s-a adăugat și nesăbuiința și delăsarea tinereții. Dar vine o vreme când timpul nu mai are răbdare. Pe lângă asta - la volumul de informație stocat atunci și la talentul de care a dispus creierul - au țâșnit aceste scrieri. Cât sunt de incisive, de valoroase, vom vedea.

S-au vrut o descriere - în lumina de până atunci a informațiilor despre Univers - timp, spațiu, materie, Dumnezeu. Cât mai veridice. Poate, uneori, repetând ce-au spus alții, poate, alteori, cu forța tinereții în vine, forțând căi, concepții, teritorii, adică să ajung unde n-a mai fost nimeni, să dau un răspuns just, veridic, la întrebări care, de secole, frământă omenirea. Plus aspectul social. În măsura în care am reușit, veți vedea în cele de mai jos.

DORU I. POP,
Ferneziu, 12 iunie 2017

Despre existența Infinitului

- Materie, timp, spațiu -

Andreea:

Când te văd pe tine și știu că tu ești, cred
în Dumnezeu. Dacă n-ar exista Dumnezeu,
n-ai exista nici TU. Și invers.

- Timpul Infinitului -

1. Timpul T abstract și absolut al (Universului) Infinit (ului), mai presus de toate, de Existență a Infinitului - în care are loc existența acestuia. Este raportat doar la existența Infinitului, de fapt prin acest timp există, raportându-și, (Infinitul) existența la sine însuși¹.

Existența sa, pur și simplu, și nu - trecerea, degradarea, distrugerea, dispariția².

Așadar, cele două coordonate – Spațiul S, absolut, care implică existența de tip spațial a Infinitului, cuprinzând toate

¹ Este o componentă, alături de spațiul S - abstract, nesfârșit, al Infinitului. Deși componentă, este, totuși, și condiție esențială de Existență a Infinitului. Fără una din infinități, - (cele două laturi, deci T și S,) Infinitul n-ar putea exista sau n-ar fi infinit - adică nesfârșit.

² Deci, fără aceste două coordonate fundamentale, acest Infinit, sau Infinitul în general, n-ar exista. Ce-ar putea fi în locul acestui Infinit? În varianta opusă, Nonexistența Infinitului nu implică nici o dimensiune, de tipul acela aparținând Infinitului și nici măcar existând altele, proprii lui.

dimensiunile deodată, infinite - implică Existența Infinitului. Dar ne punem întrebarea: poate exista sau să nu existe nimic?³

A înlocui materia prin vid, ar însemna să înlocuim o formă de existență, (a Universului, a unei părți a acestuia), cu alta. Dar ne întrebăm: poate să existe Neantul?⁴

Putând oare, așadar, să smulgem acestui Infinit, dar, paradoxal, în sensul de Nonexistență totală, Existența concretizată prin realul său, determinată fiind de cele două coordonate, care se confruntă cu și în Infinit: timpul, T, abstract și spațiul, S, abstract⁵. Nu descompunem această Existență E a Universului infinit din slăbiciune, neștiință, ori pentru că l-am dori raportat la dimensiunile (de percepție) ale noastre, umane, la puterea noastră de percepție și înțelege, ci datorită faptului că i-ar putea fi comune și proprietățile de mai jos, dar reunite, firesc, în acel tot unitar, numit Existența Infinitului unic.⁶

Atât putem să spunem că a fost la început,⁷ restul: materia, (mișcarea, energia, lumina, chiar și informația au apărut după⁸ - (deși: mișcare fără materie =Dumnezeu?)

Poate că au existat potențial, haotic, în acest Infinit existând. Acel univers le conținea dintotdeauna. Nu vom putea ști

3 Nici măcar opus spațiului infinit și timpului nemărginit -Vidul, Neantul absolut, nici măcar acesta să nu existe.

4 Vezi explicația anterioară, nu despre existența frazei, ci a conținutului acesteia.

5 A spune: există ceva, chiar și nimicul, implică existența a ceva. A spune: nimic să nu existe, nu ne gândim la existența acestei fraze, ci la nonexistența de conținut, dimensiune, etc., exprimată de conținutul propoziției, care trebuie să cuprindă, așadar, și nonexistența frazei respective.

6 Apare încă o incertitudine: Dacă e Infinit, dar unic – deci unul singur – nu ar putea să-i corespundă un anumit număr, adică o entitate - (locul pe care îl ocupă un anumit număr e finit, în spațiu.) Atunci, ar putea fi finit, dar tocmai aici, exprimarea: Infinitul unic ne dezvăluie concordanța dintre proprietatea sa și enunțul din afirmație (Infinitul unic. Dacă e unic, înseamnă că e infinit, ocupă toate dimensiunile la nesfârșit, nimeni și nimic nu-l concurează sau nu se găsește în vecinătatea lui. Spațiul infinitului - precum și timpul e ocupat doar de Infinitul unic existând.)

7 În Infinit, de fapt.

8 Sau au evoluat - dar din ce? Sau au existat dintotdeauna, dar nu sunt coordonate esențiale ale Infinitului, numai dacă am considera că există dintotdeauna, dar și atunci ar constitui o proprietate firească, ca urmare a existenței Infinitului existând, nu neapărat determinante ale Existenței acestuia.

cu certitudine niciodată. Din nimic nu a putut apărea nimic. Nici chiar Infinitul.⁹

De fapt, ce e mai plauzibil:

- Existența dintotdeauna

- (Auto) creația sau apariția din nimic, sau

Existența unui Creator, a cărui existență să fie infinită, (în timp și-n spațiu), care să le fi creat din ceva sau din nimic.

Cert este că ceva a existat dintotdeauna, iar problema foarte spinoasă este a lămuririi originii acelui ceva¹⁰ care există.

Timpul F - de existență și (s) curgere, al proceselor în materie și de existență al materiei¹¹.

(De la maghiarul Folyamat - proces, (s) curgere)

Din acest punct de vedere, ar trebui să nu existe posibilitatea reversibilității proceselor și, deci, și a (posibilității) întoarcerii în timp, deoarece, după cum veți vedea la punctul 3, deși existența prezentului fiecărui proces implică P- existența prezentă și, implicit, există o corelație între acel punct și 1 T-al Universului și existența unui prezent continuu, totuși, logic d.p.d.v spațial, al asemănării timpului cu o axă strict dimensională (și aici simțurile confirmă asta).¹²

9 Nu pentru că am prezentat Infinitul ca pe o victorie asupra Neantului, ori că nu poate admite alternativa, a fi/a nu fi, ci, mai ales, cantitativ - ceva real, palpabil, nu poate să apară din nimic, care nu exprimă nimic.

10 Noi percepem Infinitul existând, care există liber și după moartea noastră, chiar dacă ar fi numai rezultate ale simțurilor noastre - determinate de anumite organe, precum și apariția lor, la fel ca apariția particulelor elementare cele mai simple, quarcii. - Un scîlpăt, ceva dincoace de nimic - fantastica aglomerare de materie, energie, forțe, timp, spațiu, etc., care a generat explozii de tip Big - Bang - o dată sau ca ciclu nesfârșit - eveniment unic sau înșiruire banală de întâmplări de acest gen, în Infinitatea de care vorbeam. Nu discutăm de acest cadru, de condiții, aici, de ce tocmai atunci, acum 13-18 miliarde de ani, ce a fost înainte, etc.

11 Pentru materie abstract, ea regenerându-se mereu. F pentru materie, dacă au avut loc transformări în domeniul existenței și a formelor, dimensiunilor, fie și a celor mai mici, (quark, hadron, etc.)

12 La fel cum se confirmă existența a ceva, (a lumii înconjurătoare,) sau, numai teoretic, deocamdată a Infinitului, prin îndepărtarea mereu de punctul de referință dinspre care privim.

Această axă determină însușirea de înșiruire a întâmplărilor, nici un element neputând fi perceput simultan pe axă (cu altul). Faptul că nu le mai putem trăi, (percepe), decât o dată prin (3)- existența prezentului continuu, referitoare la procesele de pe axa timpului, pledează pentru ireversibilitatea lor. Asta din punctul nostru de vedere. Căci am putea da câștig de cauză unui alt aspect¹³. Percepem, așadar, doar existența prezentă a proceselor, adică o singură întâmplare o dată, ne-ar interesa posibilitatea revederii proceselor care aparțin trecutului - să aflăm și de ce natura-i timpul F de (de) curgere a proceselor biologice, sau conservare a lor.

Există un element biologic fantastic. Faptul că ce a trecut putrezește, se schimbă prin degradare, astfel că-n A1 organismul nu mai poate îmbrățișa aceeași stare ca-n A¹⁴ și mai ales că evenimentul B' sau starea completă, (în cazul unui organism, rezultantă, care ia naștere din A): (cum te-ai putea vedea mic când de fapt trebuie să fii în același timp acolo, privind ca un martor? Atunci există încă o porțiță de scăpare - dacă simultaneitate nu există decât pentru evenimente independente - și dacă noi percepem doar prezentul, pentru cele care rezultă unul din altul, mai ales - toate evenimentele au fost înregistrate undeva chiar și simbolic, strict informativ, fără posibilitatea de a interveni. Ce ne spun însă punctele b de aici (B rezultă din A) și 3, al existenței prezentului continuu. Nu există o simultanei-

13 Dincolo de simțurile umane, existând simultaneitatea întâmplărilor, ar putea fi percepute toate deodată, fără o călătorie neapărat în timp.

Altă variantă ar fi călătoria mentală sau, pur și simplu, cea a întoarcerii în timp, a trăirii încă o dată, succesiv, a acestor elemente. Ultima variantă este a căderii de sus pe fiecare element, care a fost odată prezent continuu. Implică, totuși, o existență a unei axe unice pe care să existe evenimentele, toate la timpul prezent, neconsumate. Ne interesează să aflăm, de ce, la un moment dat, evenimentul P devine trecut, cine sau ce, îl împinge" din spate, (oare asta-i condiția de existență a materiei, succesiunea, căci a Infinitului, neadmițând timp, în sensul cel mai larg cronologic, nu poate fi)- și de ce noi percepem numai un simplu eveniment, călătorind cu ele succesiv, cu punctul care rămâne mereu perceput prezent, pe axa timpului. Sau, mai bine-zis, rămânem mereu în prezent.

14 Pentru cei care neagă simultaneitatea, chiar pe o axă a unui timp neterestru - a Proceselor în timp.

tate absolută, doar chiar a existenței Infinitului, fără succesiune în timp a propriei existențe.

Infinitul umple toate succesiunile și toate dimensiunile. Acest Infinit ar putea fi raportat la propria lui Existență, mai mult, orice se scurge, (orice există implică trecerea, distincție între două puncte,) trecere nu în sensul degradării - ca în cazul proceselor din materie¹⁵ și nici măcar nu ar trebui să constatăm trecerea timpului în sensul F - între două stări dintr-un proces, căci Infinitul e în netimp și nespațiu, (NS și NT), stări proprii doar lui. Există și doar atât.

Faptul că percepem doar prezentul, adică nu pot să existe simultan două fapte - cu legătură sau nu între ele - ci numai distinct, aparținând la două clipe, faze, etape - luați - le cum vreți - de (s) curgere a timpului F, căci, deși un eveniment este prezent, fie el chiar independent, oarecum, de derulările existențiale anterioare, îl simțim ca atare, singur, unic, mai bine-zis, pentru o fracțiune de secundă, lăsând loc altuia, pe care-l percepem pentru moment ca prezent.

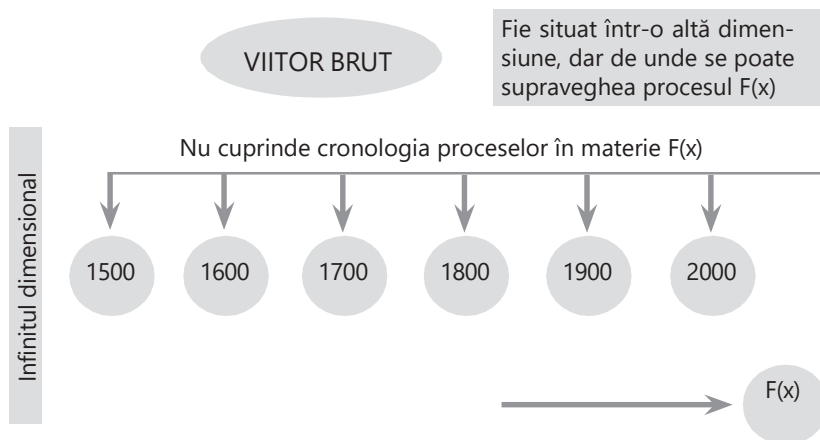
Așadar, oricât de scurtă ar fi acea percepție, timpul t - clipa de față, e mereu percepută ca prezent, de fapt trec prin ea timpul, evenimentele, ca și cum ceva ar sta pe loc - doar prezent, iar prin ea, acea clipă, s-ar derula totul venind dinspre viitor - din neexistență, unde ar exista ipotetic, potențial și apoi devenind trecut.

Nu poate exista un alt eveniment din viitor, perceput pe același nivel - simultan cu prezentul¹⁶ dar, această percepție simultană ar duce la o proprietate fantastică a timpului, fie el chiar biologic - F.

15 Care și ele, prin regenerare - se repetă la nesfârșit.

16 Deși pentru o așezare, cel puțin dintr-un punct de vedere - (situarea orizontală,) pe aceeași axă, pledează premoniția. Astfel evenimentele din viitor, neîntâmpinate încă, emit radiații, ca și cum ar fi avut deja loc. Există instantaneu cu noi, infirmând astfel teza succesiunii eliminatorii a evenimentelor - din timpul nostru, neputând fi percepute - poate din aceeași privire marginală, nici existând.

3a. Prezentul culminant – Adică nu numai că fiecare clipă o percepem ca prezent, ci și faptul că fiecare trecut a fost cândva prezent, așadar am putea acorda evenimentelor aceeași poziție pe verticală, chiar dacă le-am așeza și recunoaște distinct – pe orizontală, adică pe axa numerelor. Astfel că dintr-un viitor situat vertical, mai sus decât aceste evenimente și care nu cuprinde întâmplările care n-au avut loc, acestea le stabilim pe axa orizontală a distingerii, distincției, cu fiecare întâmplare pentru sine, precum și cea de lângă ea, prezent - adică la fiecare moment care e prezent se poate coborî o linie dreaptă din viitorul brut situat deasupra¹⁷ (Premoniția - în legătură cu evenimentele distincte, situate pe o linie - axă orizontală, nedepinzând strict unul de altul, poate confirma acest lucru).



Timpul de înflorire biologic. Regenerarea și repetarea la nesfârșit a proceselor biologice - ce infirmă, oarecum, uzura materiei.¹⁸

¹⁷ Deși acest viitor brut ar trebui să cuprindă și întâmplările de pe $F(x)$ -

¹⁸ Ca și cum aceste procese ar exista direct în timpul T al Infinitului, fără a mai avea de-a face cu F - măsura a tot ce există în materie, prin procese distincte.

Vârsta de 20 de ani, a fiului și părinților, nu necesită o diferență. Există nu numai o legătură pe același nivel, (așa cum am hotărât mai înainte să stabilim prezenturile tuturor evenimentelor, ca și cum ar exista la un moment dat, fără timp, distinct - oarecum simultan - doar geometric, dimensional, distinct) - dar mai mult decât atât și aici, paradoxal, vom afla răspunsul, rămâne doar un singur prezent pe care îl percepem. Acesta este conform punctului 3a. În rest, ce rămâne, nimic, (înregistrat cronologic). Prin asta, materia e veșnic tânără.¹⁹

Totul converge spre existența timpului T, absolut, dar care cuprinde Infinitul și invers. Și nu poate fi măsurat și străbătut.²⁰

Sfârșit

1992 - Iulie 2017

19 Deși faptul că B decurge din A, conform punctului 2, infirmă existența lor fizică distinctă, dar simultană, în timp.

20 Deși mai există o posibilitate pentru amatorii de călătorii în timp: Dacă există, simultan în timp, două puncte, distincte, A și B, pot fi străbătute în același interval de timp, t, sau percepute în același interval, dar străbătute și-n intervalul - sau dinspre - t2, sau chiar percepute în t2 - sau aproape timp instantaneu. (Căci, de ce, așadar, n-ar fi posibilă și reciproca: Intervalul între două procese biologice b1 și b2, care nu există în același timp, ar putea fi străbătut de n ori, deși nu putem așeza tb1 și tb2 pe aceeași axă decât succesiv, nu simultan sau retroactiv, deoarece percepem doar prezentul P, doar un singur timp; (nu există clipă, adică un t foarte mic, ci doar un interval de timp, deci, derulare în timp, datorită faptului că tot ce există, există în timp, fie chiar și 1-44 s, sau chiar mai mic decât constanta lui Planck.)

Percepem - la acele dimensiuni - clipe fixe - deși timpul nu e o adunătură de clișee - la fel ca imaginile de film, ci succesiune de clipe - care oricât de mici - se scurg.

ANDREEA

Există, uneori, alianțe determinate de iubire foarte puternice, pe care, parcă, nici zeii nu le-ar putea desface. Spun de iubire și nu numai, căci pot fi și religioase, datorate venerării unor zeități, implicit credinței în nemurire; să nu uităm de religiile laice - credința în paradis - aici pe pământ, cu toată recuzita de șefi, dictatori, gesturi ale sistemelor, ca-n cazul celor religioase.

Și-n primul, și-n celelalte două cazuri, se produce o legătură de respect, teamă, dar, în primul rând din sentimentul propriu-zis, care a cauzat relația – iubirea – plus scopul final - paradisul, împreună cu persoana iubită, într-o lume, desigur, strict pozitivă, ca scop final.

Pe scurt, despre cele trei religii, deci. Dar și unele legături, oricât de puternice, pot fi distruse. E adevărat (Montezuma a fost hulit, până la urmă, deoarece își pierduse demnitatea față de proprii concetățeni, supușii, de fapt, pentru că s-a supus de bunăvoie spaniolilor). Iubirea cea mai înfocată poate fi transformată (sau să se transforme) într-o ură atroce. Dar aici trebuie să apară o lovitură zguduitoare, care să facă să se rupă și să se năruie totul. Ar fi interesant de văzut, astfel, ce-a rămas în locul iubirii, jăr stins, un loc gol, o matriță conținând o oarecare formă, poate imaginea ideală a persoanei venerate până mai ieri, alte sentimente, sau, pur și simplu, nimic.

Așadar chiar și teama și supunerea oarbă pot fi distruse, la fel și iubirea cea mai înflăcărată. Chiar dacă analizăm cauzele fanatismului supunerii și acesta părea inzdruncinabil -, nu știm dacă va fi atât de trainică iubirea, încât să nu fie distrusă. Ar trebui să descriem oricum, obiectul iubirii, fata adorată, apoi viața imaginată alături de ea – Ea, pivotul central – viața, paradisul ei și al tău, apoi iubirea ta, trecând prin această utopie, să se-ntoarcă întărită de mii de ori, din nou, la ea.²¹ Fata iubită ar fi de zeci (de mii) de ori mai mult venerată. Și mai e ceva: recuperarea vieții pierdute, cu toate bucuriile ei și situarea în viața utopică, viitoare, alături de ea. Astfel iubirea se declanșează simultan foarte puternic, foarte durabil. Doamne, cum îmi imaginam viața alături de ea, dar nu se putea. Știam că zeii mi-o trimiseseră în cale doar, ca de atâtea ori în viață, să mă amăgească. O iubeam și mai mult, pentru părul ei, pentru trupul ei, pentru buzele ei, pentru ea însăși, pentru unicitatea persoanei și adolescenței sale. Am văzut-o la patinoar și m-am gândit la toate după-amiezile în care nu voi patina niciodată alături de ea, sau, dimpotrivă, voi patina, dar în altă viață. Și totuși, aș fi iubit-o pentru totdeauna, chiar dacă, presupunând că aș fi avut-o, s-ar fi produs o ruptură. Ar fi fost o rupere terestră, iubirea pentru ea²². Ea însăși ar fi rămas pentru totdeauna în sufletul meu²³. Dar, de fapt, cum am cunoscut-o:

Urma să aibă loc întâlnirea de 10 ani, viața mea ajunsese la această limită, care va avea importanță mai târziu - aveam ceva concediu, e un reper cronologic, totuși, îmi petreceam după-amiezile la ștrandul din oraș, mai bine-zis la bazinul de înot în aer liber, când, deodată, am întâlnit-o pe ea. Îl rog pe Dumnezeu ca, într-o viață ulterioară acestei vieți, să mi-o dea mie pe Andreea. Atât. Am văzut-o de 3 ori, înainte de a o cunoaște, vorbind cu ea.

21 Și apoi să rămână, pentru veșnicie, în sufletul tău.

22 Doamne, să nu venerez mai mult iubirea pentru ea, decât pe ea însăși!

23 Așa cum, putând poseda zilnic 100 de femei, sufletul ar rămâne tot la una singură, la cea iubită.

În partea dinspre oraș și dinspre bazinul acoperit, era cu spatele, mergea să se așeze pe pătură, apoi tot în partea aceea, pe marginea bazinului, cu picioarele în apă; atunci am observat-o mai bine, ai fi crezut că are 13 ani, era șatenă, tipul clasic de păr castaniu, cu buzele nici crăpate, nici foarte fine, cum aveam s-o văd mai târziu. Trebuia să-i fi sărutat picioarele. A treia oară eram cu Dorin, un prieten din H... când contemplam fetele de pe plajă, iar ea se-ndrepta către apă. Am exclamat: și fata asta are corp drăguț!

Într-o nu prea îndepărtată după-amiază - și aici a intervenit supranaturalul, sunt sigur de asta, am mers în spate, să jucăm volei, spre gardul dinspre restaurant. Nu puteam juca bine, țepii mi se băgau în tălpi, pe deasupra eram cu un slip puțin larg și nebărbierit. Era așezată chiar lângă noi, a intrat și ea în discuție, nu a vrut să joace, când am invitat-o era amabilă, părul îi atârna, frumos pieptănat în două, avea un trup superb și era foarte tânără. Am exclamat, în timp ce mă chinuiam să „scot” o minge de-a adversarului, eram cu spatele spre ea, păcat că nu sunt mai tânăr, mă îndrăgostisem brusc de ea²⁴, dar ce cred c-a afectat-o n-a fost nici asta, nici exclamațiile mele în maghiară, de genul: *rosz fogás*²⁵, când nu prindeam mingea, ci faptul că, atunci când colegul meu a mers în apă, mi-am motivat rămânerea pe mal prin următorul fapt: Nu mă și duc acum în apă, să o văd pe puștoaica asta frumoasă, așa ceva nu văd în fiecare zi. (De fapt spusese domnișoară.) Stăteam jos, mă uitam la ea, și mai că-mi venea să mă duc la ea să-i propun un legământ. Un an de zile să fac antrenament să devin foarte frumos pentru ea, apoi, să revin (- deși personalitatea n-ar fi constat numai în asta, dar așa gândeam atunci).²⁶ Dar faptul că n-am mai văzut-o la ștrand, până duminică, mai erau 2 sau 3 zile, n-aveam cum, deci, mi-a

24 Acum, după ani, văd foarte utopică acea vârstă, iar diferența, între 28 și 15, cât avea ea, nesemnificativă - tot tineri eram amândoi. Poate lumea de atunci era și rigidă.

25 prindere rea.

26 Deși nu știam atunci - și ce m-a dezavantajat din prima clipă a fost acest considerent, al vârstei, că iubirea veșnică n-are vârstă, desigur cu un minim de potrivire fizică, totuși - și că spiritul și iubirea pe care aş fi urmat să i le port, ar fi veșnice.

fost fatal – când am revăzut-o a fost în ziua de după banchet, duminică, când eu ieșeam de la bazin, iar ea trecea, venind dinspre Casa de cultură a tineretului, mergând înspre bulevardul Traian. Atunci mi-a zâmbit. Fusesem la banchet, așadar mă chinuia o durere de cap groaznică, credeam că șezând în apă îmi va trece și, spre asfințit, am plecat.

Atunci am văzut-o. Până atunci nici nu știam unde locuiește, ieșind după o revistă, odată am crezut că în Y²⁷, sau pe aproape, iar lipsa ei de la bazin, în acea zi, am interpretat-o în modul cel mai duios cu putință²⁸.

Mi-a zâmbit, așadar fusese pentru mine ca o ridicare bruscă pe cer a unui soare din haos, redându-mi speranțele și demnitatea.

M-am hotărât s-o ajung, am și ajuns-o de fapt, s-a oprit la înghețată, la „Lotus”. Am admirat-o, avea picioare rotunde, frumos construite, puțin depărtate, iar sexul doar se bănuia, pantalonii fiind strâmți acolo, ca o păsărică speriată, care se zbate să scape din mâinile unui străin. Avea blugii rupți și o bluză roșie²⁹, era foarte tânără, atrăgătoare și rece. Juca viața în ochii ei, îi erau răi și încrezători, pe undeva... Ce păcat că erau glaciali.

- Păpușico, să-ți cumpăr o înghețată? I-am zis.

Nu! A fost răspunsul.

A plecat înspre unul din holurile blocurilor de acolo. Avea și un pachet de Monte-Carlo argintiu, cartonat în mână. Ce era să fac? M-am decis. O urmăresc.

27 Blocuri de bogătași, lângă bazin, în parcul Mara.

28 Văzându-i lipsa, dar, mai ales mai târziu, reflectând asupra acestui fapt, am zis că o fi avut ciclul. Cât e de sensibilă atunci o femeie, cum îți vine mai mult s-o iubești. De altfel, chiar citisem undeva că valul de sânge curat, (menstrual), al persoanei iubite, îl poate întărâta și atrage, sexual, pe mascul, pe bărbat, adică. Doamne, cât de mult îmi venea să o iubesc, constatând cauza lipsei ei de atunci. Poate că e adevărat că există o singură religie universală: iubirea și un Dumnezeu unic, omnipotent și Universal (în Infinit).

29 Cu care nu știu dacă am apucat să o văd, atunci când am jucat volei, dar, după aceea, când a ieșit din bloc și mi-am dat seama precis unde stă, da. Și acest fapt, că acum aceste haine ale ei le cunoșteam bine, mi-au produs un val de căldură sufletească foarte mare. Aproape i le-aș fi fetișizat, iar pe ea, divinizat - purtând o încărcătură spirituală, sărutându-i hainele și pe ea, de mii de ori.

Stă nehotărâtă, inteligentă și rece, la intrare. Îi spun:
- Ești extraordinară, când mai vii la bazin, vreau să te mai admir?
- Am admiratori de vârsta mea, îmi răspunde.
- Nu face nimic, vreau să te văd, ești fantastică.
- Dar nu mă interesează, vine răspunsul.
- Totuși te voi admira în continuare.
- Dar nu mă interesează, depinde și din partea cui vine asta, continuă ea.
- Câți ani ai? O întreb.
- Cînș'pe, spune.
- Tu știi cum arată un culturist la 45 de ani? Îi spun.
- Nu mă interesează, vine răspunsul. Încerc să îi sărut mâna.
Mă respinge.
Plec. Doamne, ce înfrângere! De câte ori am revăzut, visând, sfârșitul acestei bătălii pierdute, mi-o imaginam altfel.”

Iulie 1992, Baia Mare
17 iunie 2017, transcris, Ferneziu, Doru I. Pop

Despre Lux și Sacru

21.X.1992

Trebuie să scriu de acum continuu acest jurnal, din mai multe motive: în primul rând, pentru înșiruire și o privire coerentă asupra faptelor trecute, apoi, pentru a mă descărca sufletește, iar la urmă pentru calitatea literară a textului, căci, câte fapte și impresii se șterg, rămânând nescrise, ori sunt consemnate lapidar, după ce trece emotivitatea trăirilor lor - întreaga nuanță a redării textului depinzând de spontaneitatea așternerii celor trăite, care, la rândul ei, depinde de pasiune ori suferință - asupra, deci, a calității lucrării. Deci, ce-am făcut azi, de fapt azi și ieri? Studiu pe bulevardul Traian, pe strada ei și în blocul ei;³⁰ mai târziu voi povesti cum a fost cu Andreea -(să dea Domnul să am ce povesti și-n viitor despre ea). Nu am văzut-o și trebuie să mă gândesc acum, până când trecerea timpului nu va estompa sau chiar șterge definitiv unele imagini ale dăților când am văzut-o până acum,

30 Într-o filială a Bibliotecii județene. Când rescriu aceste rânduri – iunie 2017 – e un reper prețios să văd care din cele 4 blocuri identice era, în care și stătea, știam că al doilea, cum cobori pe bulevard. Am și scris pe pereți, mesaje, atunci, cu cretă roșie, să văd ce-a mai rămas.

adică dați distincte, cu pauză între ele. N-am văzut-o, așadar, azi, deși îi simțeam prezența spirituală, nu atât ca și complementaritate a eului meu, ci ca un punct care emitea o aură puternică, intensă, care mă atrăgea. Apoi, simțindu-i lipsa, era vorba de acea completare. Doamne! De ce nu m-am născut perfect, sau, cel puțin de 10 ori mai frumos decât Apollo, atunci din prima zi i-aș fi oferit Andreei această frumusețe, n-ar fi fost pentru mine, jur asta, ci pentru ea, așa, ce puteam să-i ofer, de fapt azi am simțit josnicia și imperfecțiunea materiei din care suntem alcătuiți, o imperfecțiune și o vulgaritate crase - dar ce puteam să fac, în acest paradoxal loc de ridicări și prăbușiri, lumini și întuneric, care-i viața? De ce acest contrast?

Oricum, afară e târziu, plouă, acest sezon de toamnă nu alunecă prea mult înspre ireal, spre tragic și durere, poate și datorită faptului că a plouat zdravăn câteva zile, iar eu, în timpul torentelor dezlănțuite, făceam antrenament în munți. - Ploua ca primăvara, sau vara, iar astfel toamna a „imprimat” parcă ceva din aspectul acelor anotimpuri, iar eu, mâine și poimâine trebuie să fac două schimburi duble, prilej cu care voi face și antrenament, undeva în munți.

Ce-ar mai fi de spus despre ziua de azi? Unul dintre prietenii mei buni, poate cel mai bun, din care mi-au mai rămas³¹ - a suferit o mare pierdere erotică, care a fost cu atât mai dureroasă, cu cât era neprevăzută. Ce era previzibil - și aici eu am intuit exact - a fost faptul că a negat imparțialitatea și corectitudinea divinității; căci, în momentul în care spui despre pierdere - ca alternativă la ce trebuia să ți se întâmple - și nu s-a întâmplat - nu e mai bine așa cum e, atunci apare evident faptul că ai fost frustrat și ai fost lovit concret de cineva, dând, ce merita tu, altcuiva. Nu știi dacă va putea relua relațiile cu fata respectivă - m-a durut și pe mine chestia asta - era nedreptățit, chiar dacă până

31 Care peste ani se va dovedi, vai, datorită concepțiilor sale, net patronat, dușman al socializării bunurilor și, desigur, și personal.

atunci avusese multe aventuri – pusese în această relație pasiune și sinceritate – întreaga sa viață ulterioară ar fi jertfit-o pe altarul pasiunii și al iubirii, (pentru ea). Păcat că s-au stricat atât de tare relațiile, încât o poate considera de acum pierdută.

Azi am mai scris o scrisoare din cale afară de obscenă unei fete pe care am văzut-o în „Baricada”. E o tipă extraordinară. Sper că voi primi răspuns. O ador.³² Pentru edificare, vezi poezia mea sexuală din opere complete.

Miercuri , 4.XI.1992

Nu pot să mă plâng că zilele trec foarte încet, deși le-am trăit foarte intens. Nu știu dacă există vreo legătură între sufletele morților și cei vii, însă similitudinea următoarelor două cazuri îmi dă de gândit: joi noaptea a murit bunica mea. În urmă cu 10 ani, într-o toamnă similară, prin tragicul care-l conținea, a murit bunicul.³³ (Atunci) am fugit departe și chiar în acea seară am dat dovadă de o forță fizică extraordinară, făcând, la o sală din acei ani, îndreptări cu peste 150 kg. Acum, așijderea, când mi-am adus roțile de vagonet în cameră, făcând antrenament noaptea târziu. Oare sufletul defuncților transmite ceva celor rămași în viață, sau e o simplă schimbare de bioritm?

Nu cred, deoarece corpul, înainte de moarte, consumă extraordinar de multe alimente. (Știu sigur, din două cazuri, de aici și de la un copil tânăr,) înseamnă că spiritul are nevoie de o uriașă cantitate de energie pentru a se dezlipi de trup și a fi propulsat în astral, iar mai târziu eul eliberând-o, având-o disponibilă.

32 Răspuns neprimit până în 19. IV 93, și nici până în 18 iunie 2017, desigur.

33 E vorba de mama lui taică-meu și, respectiv, de tatăl lui maică-mea.

Am fost duminică la înmormântare.³⁴ Taică-meu nu a fost. Era trist, foarte trist. Totul era umed în jur. Oameni simpli și supărați, peste tot.

Am simțit și o mare ușurare sufletească după ce mă podidiseră lacrimile, pe la mijlocul cuvântării de afară, din curte și mai ales la rămas-bun. Aceeași senzație cu cea de la Mănăstirea din Șișești, când parcă am simțit o punte luminoasă de la mine spre Infinit, plus celelalte trei senzații din Ș..., pe care le voi descrie la momentul oportun.

La mormântul din cimitirul care se învecina direct cu gardul din spatele livezii unde bunică-mea a stat o groază de ani, aici măritându-se din satul Satul Nou de Sus, căci numai după ce a rămas văduvă în anii '70, a mers la o soră din B..., care n-a avut copii, văduvă de asemeni, care a murit în '86. Aici a copilărit și taică-meu, în casa de lângă cimitir. S-a rupt o bucată din el, chiar la coborârea sicriului, lumea a țipat îngrozită, vroia să nu se răstoarne sicriul (iar moarta să iasă afară), se mai temea, astfel, lumea de o ultimă prezență materială a mortului, dar datorită faptului că l-ar fi văzut într-o altă ipostază, într-o rână, nu trebuia să se-nțele, teama de neconvenționalul și necunoscutul coborârii clasice a sicriului în groapă i-a înspăimântat, așadar. Știu că va învinge creștinismul. Am văzut splendoarea unei mănăstiri ca cea din Șișești, deși s-ar putea spune că nu-i decât o clădire făcută de oameni, dar trecea ceva dumnezeiesc prin existența ei, făcând un tur de orizont³⁵ să-l caut și să-l întâlnesc pe taică-meu în Bontăieni, m-am întors pe acolo, precum și frapant pare faptul că-n oraș se construiesc 3-4 biserici noi. Această religie nu s-a prăbușit. Și apoi mai știu asta din următorul considerent, preotul a spus cu niște cuvinte atât de sigure și de reale, încât am avut, nu atât certitudi-

34 Ciudat, a murit în octombrie - ca taică-meu peste un an, înmormântată, însă, în noiembrie, la fel ca, mai târziu, cu ani, tatăl meu vitreg. Ceilalți au murit astfel: maică-mea în noiembrie, taică-său, (bunicul), la fel, bunica, (maică-sa), în april, bunicul - tata lui taică-meu, iarna. Bunicii vitregi astfel: bunicul în april, bunica în septembrie.

35 Dar, pe care, din păcate, nu aveam să-l mai văd niciodată, până în ziua în care a fost înmormântat, un an mai târziu, în același cimitir, din satul.. U... (n.m.)

nea împlinirii profeției, ci, mai ales, cea a nonexistenței Timpului, până atunci de la și înspre data nașterii mortului, a spus, așadar: pecetluiesc acest mormânt până la a doua venire a lui Isus Hristos. Iată toți timpii evoluției materiei suprapuși. Există un singur timp, T unic al Universului, al Infinitului Unic și viu existând, care ar putea fi numit Dumnezeu. Va fi o reconstituire fantastică, acea Judecată de apoi, o prezență extraordinară în Univers a Timpului Unic, care-i Existența Infinită a lui Dumnezeu.

Rescris 18.V.2017 Doru I. Pop

Ce este sacrul?

Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie, mai întâi, să răspundem la alta: Ce este luxul?

În primul rând, ca o completare, pentru a înțelege mai bine sacrul și originea sa, apoi, pentru că, oricum, ar fi trebuit alcătuit un capitol pentru descrierea luxului, într-atât i-a fost proliferat cultul, încât o analiză și o dezbateră pe toate fețele îi este absolut necesară.

Totuși, să enunțăm și să enumerăm totodată, cât mai succint cu putință, toate motivele credinței în zei și supranatural; desigur, când le vom analiza, detaliat, vom analiza și aspectele existenței luxului, căci, inevitabil, aici îi este locul, iar toată încărcătura de idealizare și ireal, cu care a fost investit, este transferată prin voința omului și felul său de a fi, supranaturalului.³⁶

Teama de moarte, de infinit și de supranatural. Recunoașterea neputinței ființei vii în fața acestora. Teama și respectul față de acestea, apoi.

Scârba și oroarea față de obscen, mizerie și sordid.

³⁶ Poate că luxul și supranaturalul sunt aspecte unice ale luminii, ca variantă unică de Existență a Infinitului unic existând, în fața nonexistenței. Dar, deocamdată, nu putem ști dacă ar mai putea fi aduse variante de existență, ori chiar de Neexistență a Universului ciclic material și chiar a Infinitului, catastrofală - acea neexistență - pentru el.

Doza de egoism al interesului imediat și de perspectivă cu care-i dotată ființa umană.

Continuitatea și perpetuitatea existenței, reflectată în prezența și răsfângerea eului în clipa de față, care constituie mereu prezentul – (nu pot exista, perceptibil vorbind, doi timpi paraleli.)

Să le analizăm, așadar, pe rând:

1. Ființa umană - imensul complex numit om - (nu numai eul, care definește ceva mai abstract) – care, lipsit de unele calități umane - (biologice, psihice,) i-ar fi, oarecum, îngustat ca personalitate, privat de lărgirea caracterului omului viu, de distanța dintre extreme,³⁷ privat, mai ales, de stările negative, (de căderi), definind, deci, ceva mai abstract.

Nu insistăm aici asupra apariției credinței, dar, mai ales, a temerii față de ceva³⁸, dar, în momentul când omul a realizat că există sau poate să existe ceva mai presus decât el, mai puternic³⁹, veșnic și care să-l poată conduce, odată cristalizată această idee și realizată Imaginea supranaturalului, a început să fie venerat și să i se atribuie, pe baza considerentului deja menționat, de „veșnic”, însușiri pe care omul nu le avea, deoarece concretizat, așa alcătuit cum era, prezent acolo sus, era superior omului, care era ceva imperfect, cu toate stările de sublim care-l caracterizau uneori, și, mai ales, pentru că-i era oroare de abject, ceea ce vom vedea la punctul următor, a crea câmpul ireal al însușirilor supranaturale, pentru ca să-și poată proiecta o altă imagine a eului, idilică, debarasată de obscen și vulgar, așa cum ar fi trebuit să fie omul,

37 Deși, dacă această evoluție a materiei ar fi avut alte forme, ca urmare a supunerii în fața altor legi, considerentele noastre ar fi fost altfel.

Până atunci considerăm omul - în acest eseu, ca o constituire izbutită a materiei, atras de lumină și ordine, care-i implică existența, fugind de Haos și întineric impropriu lui.

38 Ar fi o origine mai pământească a religiei.

39 Ibidem 3. Pe aceeași idee.

dacă ar fi fost perfect, dacă nu ar fi fost, trupește constituit și (s) cufundat în mocirla fizică a materiei moarte, căci omul, realizând, astfel, că există perfecțiune, iar eul său e doar un fulger care străbate materia moartă și care ar putea fi conectat la divinitate, avea:

Oroare față de materia fizică în descompunere. Poate nu vom înțelege niciodată rosturile și mecanismele acestui straniu și fantastic dualism totodată, ideal - vulgar, spirit - materie, (stare înălțătoare) - materie fizică în putrefacție, bucurie continuă - mâhnire, etc.

Dar, totuși, aceste dualisme - paradox există. Este necesar asta, altfel cum ar fi posibilă existența spiritului în ultima sferă a creației, material densă?

Recunoscând existența eului spiritual, învelit cu un strat al materiei fizice, (care este însă, extrem de bine organizată) încât nu vedem unde ar fi posibil să se despartă aceste planuri, mai ales că această materie este în stare să transmită senzațiile de durere și plăcere la centrul nervoși, care le transformă într-o bucurie ori neajuns spiritual.

Cred că producerea senzațiilor fizice de plăcere sau durere este proprie doar lumii fizice.⁴⁰ Cele două planuri fiind contopite, chiar și durerea născută în cel fizic, transmisă cu mijloacele acesteia, este transformată într-o certitudine, entitate spirituală – existențială, mixtă, deci.

Este percepută ca durere, neajuns spiritual, prin creierul nostru, ca perturbare, neplăcere, dar a lezat țesuturi carnale, fizice și există, astfel, peste ambele planuri? Iată totul unitar aici pe pământ. Cum va fi după moarte? Ce-i va reveni eului?

*

40 Adică, oricât de spiritualizat le-am simți, au loc, totuși, aici, în, prin și datorate lumii fizice, materiei carnale, dense.

Pe de altă parte, însă, acest conglomerat uman enorm, de însușiri, proprietăți și caracteristici de natură fizică, care se transformă, deși recepționate sau manifestate, inițial (ca durerea, setea, foamea), fizic, material în senzații, plăceri, sau dureri sau stări ale acestora, deci, prelungite spiritual. S-ar zice că Spiritul predomină. Setea o transformăm în lipsă spirituală, astâmpărarea acesteia, în stare de mulțumire, beatitudine sufletească. Mai există senzații și stări care nu mai trebuie să treacă prin sfera fizicului pentru a deveni senzații pur și simplu de natură spirituală ori creatoare de stări spirituale eului existând.

Acestea sunt, de exemplu, o muzică frumoasă, un tablou reușit, (deși senzorii care recepționează aceste plăceri spirituale sunt de natură fizică).

A mai rămas ceva: negativul, obscurul, efectele lor raportabile eului existențial, împreună cu acestea. Din punctul nostru de vedere și numai atunci când avem două puncte de referință și o poziție distinctă a noastră față de ele, le vom distinge, care face bine și care face rău.⁴¹

Astfel paradoxal, omul e o îmbinare de spiritual și material armonioasă și aproape indestructibilă, în plan terestru, receptând senzații existențiale până la urmă prin capacitatea de adaptare, atât față de factorii ostili cât și față de cei armonioși.

Deși fizicul e atât de necesar, rămâne întrebarea: cum recepționează, totuși, spiritualul urâtul, mirosurile dezgustătoare de ex., mai ales dacă acestea s-ar prelungi la nesfârșit (ca elemente

41 Și aici, cel puțin, până nu ne vom debarasa de această materie, vom rămâne veșnic inocenți. Știm precis că nu ne place ce pute, ce doare, ce sună prea tare, dar nu știm de ce acel ceva sordid e negativ pentru noi și nu știm, deși am putea bănuî, ce s-ar întâmpla dacă am sta, timp îndelungat, într-o cameră împuțită, dacă am mirosi doar hoituri în descompunere, etc. Ar fi o distrugere prin neplăceri și expuneri repetate ale urâtului, trecând prin punctul de contact fizic, până la senzații de natură spirituală, așa ca durerea, urletele, etc. Așadar, cred că pozitivul, încântarea, bucuria, e condiția de existență a unui sistem viu, iar negativul – adică puturile, otrava, durerea – e moartea acestuia. De aici și dezgustătorul, prin extensie, întunericul, negativul poate distruge totul. E o programare logică, a priori, deci, adânc instinctuală a condițiilor de existență a sistemelor aranjate, a Universului chiar. Se transmite mai departe în creierul uman, prin existența potențială a logicii de așezare a lucrurilor și prin aplicarea ei.

antinomice, de extremă cât și ca element distructiv care, roade, ca acizii, de ex.) Pentru a fi mai lămuritor contrastul ar trebui la contemplarea chipului unei femei frumoase să fie așezată alături și o oală transparentă⁴² și deschisă cu fecale, sau la admirarea unei blăni de vulpe argintie și hoitul în descompunere al aceluiași animal. Ambele nu sunt decât stări ale materiei care reprezintă ambele aspecte, cu deosebire că prima înalță și este cărămida din care-i înălțat edificiul real și armonios al Existenței, iar a doua, chiar dacă nu o chiar distruge pe prima, antinomică⁴³ acesteia – cum am mai spus, îi este inferioară, e degradantă și dezagreabilă.

Aceste însușiri de cod sunt împământenite din timpuri imemorabile în viața ființei umane și nu numai. Le deosebim dar nu le știm originea. Omul nu se-mpacă cu acest dualism.

Necesitatea ca latura pură a existenței, sublimul spiritual, care în alte sfere ar trăi fără materia obscură și obscenă - să se mânjească cu aceasta, îl face pe om să tânjească și mai sus, să învingă cu orice preț latura dezagreabilă ca și cum nu ar recunoaște această staționare temporară în sânul materiei. Paradoxul apare nu în a accepta sau nu realitatea imprimării receptorilor și producătorilor de senzori ai viului, dar mite până la urmă de natură spirituală, cum am văzut în fizic, aceasta se acceptă, ci faptul că cele mai sublime trăiri ale eului sunt, nu atât ale materiei brute, în esență, ci celei mai obscene și mai vulgare părți a acesteia, constituită în hulitele și repugnatele, de toți, organe sexuale. Căci nu cred că plăcerea sexuală poate fi întrecută sau măcar egalată de altceva⁴⁴. Senzori de plăcere similari sunt situați în cele două extremități,

Gura, pe unde materia intră în organism, sânii, pe unde chiar dacă nu intră și nici nu iese o anumită materie, sunt, totuși, o mostră de triumf a materiei și chiar în partea opusă pe unde iese, e spurcată și nu e bună de nimic. Sunt cei mai minunați

42 Pentru a se lămurii de unde provine frumusețea chipului.

43 Adică situată la polul opus.

44 Deși nu imposibil, pe lungul drum al evoluției și deci, de perfecționare de senzori.

senzori aici. Cum să nu fie acesta un paradox, când organele cele mai detestabile creează plăceri minunate?⁴⁵

Însă omul social - și aici arăt clar cu ce ființă am de-a face – creator al diferitelor forme de totalitarism – se delimitează de asta. Cum am mai specificat, tot ce este imperfect, banal, duros, neplăcut și care contribuie la moartea sistemului era atribuit materiei fizice (fără ca să se știe, de fapt, conform teoriei budiste că materia fizică e ultimul plan al creației, necesar, suportul real de existență al spiritului în însuși mediul fizic)⁴⁶, considerat, totuși, inferior, deoarece se schimba, decădea calitativ (deși, prin regenerare, din fecale ieșeau flori frumoase până la urmă); pentru faptul că decădea și nu putea evita asta, de a ajunge până la stadiul de fecală, și mai mult, deoarece această decădere îl costa pe om chiar moartea fizică și totodată cea existențială, pe care doar prin și referitor la acest trup și al stării generate de existența imediată a acesteia le putea percepe, atunci această materie a fost pricopsită cu tot ce-i negativ, referitor la starea ei, în continuă schimbare, mergând spre distrugere, asemeni corpului fizic, supus putrefacției, fără nimic spiritual.

Ba mai mult, lipsa de estetic deranjează. O femeie frumoasă, cu niște trăsături atletice încântă ochiul, pe când o femeie stând în „echer”, deși pregătită pentru actul sexual, îl dezgustă.⁴⁷

S-a încercat și o acceptare a urâtului, a unor lucruri existente pe un plan negativ, dincolo de o ierarhizare a valorilor, s-au admis, cum am spus, largi limite de considerație a frumosului - se exclamă de multe ori: ce sex urât sau frumos are cutare, căci, punându-se în discuție un minim de calități pentru lucrul,

45 În loc de 2 perechi de organe, pentru reziduuri și una pentru plăceri, natura a creat doar una.

46 Nu putem descifra coborârea spiritului la nivel fizic, de ce era necesară. Poate, pentru o îmbogățire a senzațiilor și a complexităților existențiale ale acestuia, necesare și în planul strict spiritual. (E numai o presupunere, totuși.)

47 La cei doi poli s-au concentrat toate atributele descrise mai înainte și care pot fi acordate cuiva. Frumosul de o parte și urâtul de cealaltă, generată fiind - această așezare - de specificul stărilor și al pozițiilor. Chiar dacă de aici până la sex nu mai e mult, acesta e acceptat, cumva, până la urmă.

obiectul respectiv pe fondul negativ, întunecat de existență, unde se acceptă o ierarhizare, la fel ca-n planul superior - (o negresă fină la corp, deși e neagră, atrage ochiul ca o femeie albă deși nu e atât de luminoasă). Ori un sex cu trăsături regulate, unuia foarte răvășit. Totul e să se accepte o lipsă de estetic firească care la alte sisteme nu ar fi de acceptat și să nu se meargă până la moartea sistemului: a privi orice tip de fecale e dezgustător, deoarece nu atât aspectul dezgustă, ci știrea provenienței lor, în urma unor anumite procese, precum și mirosul lor groaznic, ucigător, desigur. Și atunci, concretizat, se naște întrebarea: dacă neplăcutul și murdarul fizic, deși nu ne plac, le acceptăm, deoarece:

1. E necesar, în primul rând ca pe bază materială să existăm ca personalități⁴⁸ și sisteme vii și, mai ales, datorită faptului că:

2. Putem să-i atenuăm efectele nefaste până la a simți doar o palidă neplăcere spirituală, totuși nu-l acceptăm că există și mai ales încercăm să dăm o cu totul altă turnură chiar și sentimentelor generate de el: (nu ne expunem sexul, ca și cum n-ar exista, nu vorbim despre plăcerea sexuală, etc.)

Deci, comite o crimă femeia care se îmbracă în cele mai extravagante ținute, ca și cum nu și-ar recunoaște decât starea de sublim⁴⁹, negând nu atât materia cu neajunsurile ei, ca și cum nu ar avea nimic comun cu acest sistem mort, dezgustător ci, mai ales, faptul că, chiar sistemele obscene ale acestei materii orga-

48 Conform teoriei că:

1) Există legi cărora se supune totul în Univers,

2) Există aceleași legi peste tot în Univers.

3) Există o ierarhizare și subordonare, față de cineva, chiar și a spiritelor rătăcind libere prin Univers.

49 Poate dacă am descoperi că plăcerea și starea de beatitudine spirituală absolută, adică a spiritului eliberat de materie, desfășurându-și proprietățile în lumea lui, e mult superioară plăcerii maxime aici pe pământ, adică celei sexuale și nu numai, vom înțelege de ce tinde omul spre perfecțiune, spre plăcerea spirituală absolută, spre divinitate, până la urmă. Dacă Universul e infinit, atunci și calitatea acestor plăceri se poate apropia de Infinit. Dacă nu, totul rămâne limitat la nivelul plăcerii carnale și spirituale – pisc suprem, atins aici pe pământ, care frizează, totuși, Infinitul.

nizate: (defecarea, actul sexual) produc cele mai grozave plăceri.

Și apoi, datorită faptului că ea se folosește din plin de aceasta pentru ca – intrând în forma de totalitarism numită viața străzii - să se dezbrace de tot ce a fost mai înainte, ca și cum ar fi străin - (actul sexual) esenței umane. Comite, deci, un act de zece ori criminal.

Și, totuși, omul nu poate fi redus doar la o stare existențială. Există și vor exista dualisme, atâta timp cât va exista omul, chiar dacă încercăm să diminuăm sau să nu recunoaștem negativul. Nerecunoașterea unor aspecte ale existenței umane – o crimă, în fond, a dus la tot felul de tragedii de-a lungul istoriei. Trebuie să recunoaștem omul în complexitatea sa. Ce tratament trebuie să avem față de cei care nu recunosc idei și forme fundamentale de existență terestre, umane printr-o ținută extravagantă, ascunzând sexul, ori printr-o formă de totalitarism politic, libera exprimare, ori se căsătoresc cu persoane urâte, handicapate, lovind mortal esteticul.⁵⁰

50 E un paradox criminal cinismul acelor femei, din două motive:

1) Nu știm cum se împacă cu ideea – o femeie frumoasă de a vedea toată *viața* același chip diform, slut, bărbos, când ar trebui să *posede* altceva, calitativ, poate *se împacă* cu ideea că e o *umbră palidă* a esteticului, ori poate că-și asta-i mai sigur – *nu recunoaște*, pur și simplu, *esteticul*, punându-l *mai prejos de urât*, și atunci are loc o *înjosire* de mari proporții a umanului, a principiului ascensiunii – vezi punctul 4 – existența luxului, spre progres a civilizației, a existenței motorului, a forței motrice fundamentale a Universului, Existența mișcării, care nu poate fi înlocuită cu nimic, nici chiar vidul, care ar putea fi el însuși o *formă specifică* de existență a ceva – în afară de faptul că am recunoaște nimicul, adică *vidul absolut*, care n-ar implica nici o dimensiune. E ca și cum fecalelor li s-ar atribui *proprietăți estetice superioare* celor mai izbutite tablouri, negând frumosul în dauna urâtului, *justificând zdrobirea sublimului*.

Despre calitățile morale – de care se face atâta caz în unele sisteme, spunându-se: caracterul contează, ce să mai zicem: în unele cazuri – foarte multe, și acesta lipsește cu desăvârșire. Vezi societatea instaurată în România după 1989, când poți să fii ucis la colț de stradă, ușor, când, *în general*, n-ai nici un drept.

Să avem o atitudine la fel de criminală!⁵¹

Trăirea umană ancorată în realitatea de zi cu zi, sub aspect material al existenței, fără motivul invocat la punctul (4), tot ar implica această credință în zei, în viața de apoi, în Infinit. Spun, pur și simplu - e mai bine să cred că voi trăi la infinit, căci astfel – toată viața asta, care-i atât de fantastică, și aici fiecare om realizează asta - fiind, de fapt, o constantă la baza vieții, egoismul se naște după aceea cu plăcerile fizice, senzațiile, le voi avea după aceea întotdeauna, decât să nu cred - astfel, că după moarte s-ar curma toate.

Această credință permanentizată și nestrămutată în viața de apoi apare și datorită fricii, de acel foarte tare, numit divinitate, care dacă nu este și cred, nu pierde nimic, dar dacă este și nu cred, ca pedeapsă, aș pierde totul.

Și există, poate, cea mai convingătoare cauză dintre toate și decât cea de la punctul (1), cea a continuității și a perpetuării existenței noastre. Căci nu ne-am putea obișnui niciodată – și asta raportată la realitatea de zi cu zi – cu senzațiile și felul de a fi și, mai ales de ceea ce spune subconștientul urcat, tragic de sublim, până la lumina zilei. Nu ne putem obișnui că nu vom exista vreodată. Nimic nu ne îndreptățește și nu ne poate face să credem asta – e atât de real – prezent și veșnic totul, iar noi trebuie și putem să existăm prin eul nostru (spiritual), la infinit. Toate datele existenței umane converg spre asta.

51 Va exista o împărțire pe clase, cât va exista acest pământ, umanul neputând fi aplanat și nici aplatizat. Nu poate fi egalitate și nici același grad estetic și noblețe, între munca spălătorului de WC și director. Se poate restabili balanța, recuperându-se doza de idealism pierdută la spălarea WC-ului; la fel, între o femeie frumos îmbrăcată și un amărât de muncitor ne calificat. Atunci și acolo, există diferență. Că, peste câțiva timp, muncitorul, schimbând mediul, vor fi relativ egali, e altă chestie. Și atunci, dacă există ceva, care poate depăși aceste neajunsuri, este repede transferat divinității, acel ceva, însemnând ceva superior, mai frumos, mai bun, sursa binelui, a unor plăceri continue, dacă se poate – mult superioară părții muritoare din om, deoarece am văzut că acel Dumnezeu e mult superior omului și, mai ales, nu-i constituit din acea esență materială care și pe el l-ar costa viața. Tocmai bine i se poate atribui acest înveliș fantastic de ideal, de plăcere nemăiîntâlnită, prin veșnicia sublimului și esteticului suprem.

Completare. De fapt, există o tendință foarte acută de a subestima, a submina și a ascunde existența materiei, gest repetat în multe împrejurări, fiind mai ușor explicabil și de recunoscut, dar nu și scuizabil. O femeie îmbracă jăgerii strălucitori pentru a demonstra că piciorul ei nu-i acoperit de peri, reprezentând aceștia vulgarul (cum am mai arătat, mai mult, neagă chiar și existența sexului). Cu o astfel de îmbrăcăminte intră-n sfere mai înalte, dar prezintă o variantă rece, utopică, a existenței.

De fapt, între o femeie pe stradă și una făcând dragoste, născând, sau eliminându-și fecalele, menstruația e o diferență cât de la cer la pământ.⁵² Omul nu găsește justificată existența unor extreme, mai ales prezența exhaustivă a unora. Se alterează și alienează, astfel, conduita umană adevărată - să le accepte așa cum sunt, acordându-le rolul în complexitatea comportamentului uman. (Să nu se recunoască numai statuile de pe stradă căci astfel nu am ajunge să vedem sex pe viu). Unele extreme, ca de ex. peisajul de la morgă, nu e neapărat necesar, trebuie să știm că, totuși, există. Altele, ca foamea, setea, deși ne provoacă senzații fizice extraordinare, când le potolim, deci, după cele negative, încercăm să le aplanăm din capul locului, iar starea de beatitudine și sațietate să o avem tot timpul.

Poate că un spirit al răului se va delecta numai din asta, privind numai sexuri obscene, fără să le excite, privind numai cadavre, numai fecale. De fapt, tot în subconștient dar implementat acolo ca un act al civilizației, de a vedea aceste extreme, de a avea senzații plăcute de pe urma contemplării lor, de a-l întregi, de fapt, tabloul existenței umane cu grozăvii: (monștri crescuți din burtă, degete mișcându-se ca râme, etc).

La faptul că aceste extreme - dualisme sunt proprii aceluiasi sistem (melodia cât și fecalele) - la care se adaugă și senti-

52 Unele extreme e logic să existe. Stăm o viață întreagă lângă un om și nu i-am văzut fecalele, organele interne, etc. Viața, mai ales esteticul, e dincolo de astea. Există – conform dictonului – o lume văzută și una nevăzută, dar noi o aplicăm pe cea văzută, dar nu dusă la extrem, adică unele lucruri ascunse încă o dată.

mente de ură și răzbunare, aș dori s-o văd pe cea mai respectabilă doamnă scăldându-se în fecale, sau soțul ei să-și facă necesitățile pe capul ei, toate astea întregesc necesarul arsenalului de imagini ale comportamentului uman.⁵³

Dacă acceptăm eterogenul existenței mediului din jurul nostru, cu diversitatea de forme ale aceluiași mare dualism, lumină-întuneric, atunci când ni se oferă numai unul, automat trebuie să ne întoarcem spre celălalt, pentru a completa imaginile din creier, dornice de diversitate.

Completare: Nu există sex urât. Când îl privim, ne atrage căci știm ce plăceri ne așteaptă, plus că există ceva implementat pe același nume și număr de cod între noi și sexul opus⁵⁴, altfel nu l-am privi cu interes instinctual de la început, carnea tremurând; apropiatele promisiuni ce le oferă, care ne fac să estompăm culoarea și unele mici inestetici. Ne atrage sexul unei femei, așadar, considerând că așa trebuie să fie, e un dualism acceptabil.

Șolduri perfecte, sex obscen (față de albeața acestora), dar acceptabil, totuși. La o femeie cu corp urât, sexul nu atrage, semn că nu toate-s la fel, la celelalte cu corp frumos se interpretează armonios, mai mult, nu se pune problema aspectului lui. Exigențele de apreciere a ochiului (obișnuit cu frumusețea corpului) își trimit mesajul de acceptare propriilor noastre instincte sexuale, care răspund afirmativ. Oricum, splendoarea reală a corpului acoperă totul și obscenitatea frapantă a corpului, în mare măsură, de aceea

53 Aici intervine, pe lângă estetic, firesc, decentă și factorul putere, ca *generator* al celorlalte trei, și, mai ales, ca prevestitor al acestora. Astfel, șeful unei unități totalitar - umane ar fi fost absolvit de orice sentiment și stare a umanului, indecent, urmând să apară în fața maselor convențional, zâmbitor sau sever. *Atât*. Această convenționalitate era dublată de logica umană generală: omul nu urlă pe stradă, gândește, nu mănâncă fecale, etc.. Dacă esteticul și chiar bunăstarea sunt generate doar de puterea absolută, atunci răzbunarea trebuie să fie mai cruntă.

54 Atracția părților opuse, la speciile dezvoltate, pentru a se înfăptui acel „nobil” țel: *perpetuarea și conservarea materiei*. Și nu numai atât. Frumosul, gingașul *atrag firesc și puternic*.

îl acceptăm. Dar se merge mai departe. Se neagă însuși dualismul existent: lux orbitor (al hainelor) – obscenitatea sexului spurcat – care confirmă principiul unic și fantastic de josnic al materiei: totul nu-i decât carne fizică în descompunere, atât formele exterioare ale corpului, mai decente, ca fața, de ex. și sexul obscen, dar din același material, al aceluiași trup, de fapt, cum poate o femeie a sec. XXI, numai lacuri și vopsele, să pună mâna pe un sex spurcat sau să facă dragoste într-o consignație de lux, unde este prezent(at) utopicul, varianta de lux a existenței, cu obiecte scilicet, ca și cum ea însăși ar fi o statuie rece, imaterială, fără senzații. Și totuși, pentru a recurge la senzații, la plăcerea supremă, recurge la actul sexual obscen, coborât în și prin materia vulgară. Nu-i așa că-i bizar? Urăsc specia umană! Urăsc civilizația, ambele generatoare de totalitarism.⁵⁵

Întrebări

1. Este materia din care-i constituit omul, sfântă?

Am văzut un bărbat sărutându-și, în stație, femeia și apoi copilul, din carnea amândurora, dar rezultat în urma unui act sexual.

2. Comite bărbatul păros, urât și vulgar, în momentul în care se urcă pe o femeie, un sacrilegiu? (Femeia e altfel – e acel sau face parte din acel cu totul altfel, denumit de Rudolf Otto „numinos”, e sacră, sfântă, deci ireală sau, cel puțin, mai aproape de acestea decât bărbatul păros, androgen, hirsut.

3. De ce e astfel organizată relația bărbat - femeie, ca de la inferior la superior? Nu puteau să fie pe aceeași treaptă? Unde-i dreptatea divină, în acest scop?

31. XI. 1992

1993 – 11 iulie 2017

Doru I. Pop, Ferneziu, Baia Mare

55 Extrem, extins nebănuir de mult, peste domenii, lucruri, timp și spațiu, unde nu-i este locul.

Despre Utopie și Infinit

Aveam tot timpul în spatele retinei imagini din viața pe care ar fi trebuit s-o trăiesc, de fapt. Când mergeam în oraș mă închipuiam într-o mașină de lux, străbătând străzile, sătul, fără griji. Peste această imagine utopică se suprapunea, din nefericire, realitatea crudă, dureroasă și, din păcate, foarte adevărată.

Viața-mi sărăcăcioasă mi se derula într-un cadru nefiresc de simplu, monoton. Nu mă consideram om între oameni. Până și cele mai elementare saluturi - care se refereau la un trai decent, la normele reale și îmbelșugate de viață, - sunau fals, erau nepotrivite, când cineva le rostea pentru mine.

Sărbători fericite, noapte bună, căci, urându-i cuiva asta, trebuia – pentru ca sensul expresiei să nu fie golit de conținut, să aibă de toate, vedeam în spatele cuvintelor, dar, inaccesibil pentru mine, o masă îmbelșugată, vinuri de soi, cu cârnaț, friptură, cu delicatețe la après-loisirs⁵⁶-uri tihnite, în camere luxoase, vizionări video, plimbări în mașini somptuoase, compania unor femei frumoase. Cealaltă expresie, noapte bună, însemna, de asemenea, suprema fericire, expresie a unui trai bun, prin coborârea pe tărâmul plăcerilor și al desfătărilor nelimitate după, mai ales,

56 *deserturi (fr.)

deliciile gastronomice și relaxarea fizică de rigoare; nopți de vis, așadar, îmbrățișând femei frumoase, prin nebunia trăirilor respective, plus starea de liniște, de automulțumire, care trebuie să domine o viață îndestulată. Pentru mine, aceste două lozinci nu aveau sens, ca două cuvinte din panoplia cuvintelor goale de conținut - specifice, de fapt, limbajul de lemn al oricărui regim care are ceva de ascuns – adevărul, în speță. Căci de câte ori – cu sfială și silă, după ce strângeam mâna, răspunzând la salut câte unui cunoscut, mă retrăgeam în singurătatea mea, blestemându-mi soarta, dând de dușcă câte un pahar de vin, să-mi mai treacă veninul acumulat din neizbânzi și gândindu-mă cu năduf la viața altora și la simulacrul de sărbători pe care eram nevoit să-l trăiesc.

*

Acum vom încerca să supunem criticii cuvântul „Utopie”. Îl putem analiza profund, complet, din toate punctele de vedere, arătându-i însemnătatea ori, dimpotrivă, micimea și inferioritatea, în raport cu ceva superior – mai bun, deci, ori mai concret, dacă așa ceva există.

Azi avem în fața ochilor noștri – cu certitudine, nu cu mult mai mult decât strămoșii noștri – ca profunzime a cunoașterii, dar oricum, ca dualism și mecanism de bază în existența acestui proces al materiei terestre – existența, așadar, a celor doi poli opuși: viață - moarte, sau, mai bine-zis, a tuturor variantelor ori poate paralelisme ale acestei dualități – mișcare - repaus, spirit - materie, lumină - întuneric, bine - rău, etc.

Sunt antagonisme absolute necesare, ca mijlocitori prin care se derulează uriașul ciclu al mișcării materiei în Univers, al perindării formelor pe care le-a îmbrăcat acesta. Spiritul ar părea, mai degrabă, o prelungire a tuturor simțurilor “entitatizate” în materie, într-un alt Univers⁵⁷, nu neapărat un antagonism al formelor de viață din materie.

57 Conform budismului în general și nu numai.

Cât despre părțile nefavorabile ale dualismelor: întuneric, putrezire, durere, ar putea fi foarte bine dacă le-am cunoaște doar subiectiv, să nu participe efectiv în viața organismelor vii⁵⁸. Ar fi extraordinar de utopic să existe doar lumină, bine, plăceri, infinit⁵⁹ și, implicit, viață veșnică⁶⁰.

Astfel că dualitatea viață - moarte, în sensul cel mai profund al expresiei, ne interesează și ne înspăimântă acum, dar, materializește vorbind, după moarte n-am avea cum afla și ce pierde, în varianta nonexistenței spiritului. Dacă lucrurile s-ar petrece invers, crezând tot timpul în veșnicia spiritului, atunci după moartea terestră am râde, văzând că noi, ca entitate spirituală și afectiv - mentală⁶¹ rămânem în Univers și în timp, pentru veșnicie; am fi bucuroși, așadar, văzând că celulele corpului nostru fizic se dispersează și putrezesc⁶².

Poate că neliniștea e doar o umbră a materiei aruncată asupra noastră, (un) reflex al timpului de când nu era organizată în celule și sisteme, care, chiar dacă nu ar putea să dăinuie veșnic, material sau spiritual, prin reproducere – ar avea asigurată continuitatea aparent, a acelorași forme în timp⁶³.

58 Vezi eseul meu, „despre lux și sacru”. Am explicat acolo necesitatea *abandonării* de către om a durerii și a urâtului, a negativului în general. Rămâne de văzut dacă și procesele din natură vor asta, (dacă o femeie foarte frumoasă ar putea trăi fără fecale în ea).

59 Vezi același eseu, dacă cumva ar putea exista o stare de existență a Infinitului.

60 Unii ar replica: fără negativ, n-am putea simți nici pozitivul. Adică somnul fără activitatea care-l precede, care ne face să devenim obosiți și să fie necesar, etc. Să-l gustăm; foamea, setea, baia, etc., după evenimentele opuse lor – dar necesare. Menționez că da, există un *negativ necesar*, conform principalului dualist, *pozitivul generat* de el și care-l urmează, e plăcut, negativul e cauza, deci, dar nu toate pot fi *necesare, aceste negative*, chiar dacă după ele urmează relaxarea, plăcerea; astfel o *spaimă cruntă*, generată de un criminal care dă peste noi, de o mașină în viteză excesivă – cu toată pacea de după. Și nici cele necesare, ca sportul, depinde *când au loc și cât*, adică *frecvența și cantitatea*. Astfel, pe loc sunt strict negative.

61 Vezi universurile astrale budiste și nu numai.

62 Putrezesc - se transformă, mai bine-zis. Oricum putrezesc, acceptând această pesimistă variantă, prin eliminare, dar moartea înspăimântă, căci e vorba de *distrugea* entității totale, de data asta, numită om și conștiință sau a gândirii – neștiindu-se ce urmează după. Altfel, cui i-ar părea rău *după* celulele eliminate prin defecare?

63 Scriam cândva: Universul existând se teme de o formă care – logic – nici măcar n-a existat înainte de el, *când nu exista nimic*, și nu putem accepta, nici măcar ideal, subiectiv, existența a ceva, fie chiar și a sensului propoziției subliniate mai sus. A ieșit învingător Universul.

Eliminăm această, stagiatură de probă”, aici pe pământ, deși, să recunoaștem, e fantastică și admitem veșnicia spiritului, conform teoriei reîncarnării⁶⁴, cea mai comodă pentru om. Dar ne punem întrebarea: În ce măsură spiritul își va păstra nu conștiința, ci existența tuturor plăcerilor senzoriale emenate” de mediul fizic, fie chiar transformate în plăceri spirituale, până la urmă și simțite ca atare. Eliminându-se baza materială, ar putea să nu le aibă deloc (atât pe cele negative cât și pozitive). Rămâne de văzut dacă ar putea fi înlocuite cu o plăcere spirituală, aș clasifica-o de compensație și de natură superioară tuturor celorlalte plăceri fizice pierdute. Dar asta e dubios, din două motive: (1) poate nu există veșnicia spiritului și (2) nu știu dacă există, poate să existe o plăcere deasupra plăcerii sexuale maxime, a scărpinatului între degete, la o eczemă, etc.⁶⁵, de exemplu:

Cine cui a-mprumutat senzațiile?

De ce trebuia „testată” materia, că poate rezista cu succes existenței spiritului în sânul ei? Atunci de ce era obligatorie această coborâre a spiritului în sânul materiei?

Toate organismele vii de pe planeta Pământ, nu fac aici referire la alte forme organice de existență de pe alte planete - sunt asemănătoare. Nu pot veni de foarte departe sau, dacă au venit, au venit împreună: (câinele, elefantul, omul, etc). Ar putea fi justă teoria evoluționismului?

Licean fiind, mă impresiona ideea de infinit; mai mult, deși vedeam cât de complex și de minunat e omul, nu voiam să accept că ar exista numai formele de viață de aici, chiar dacă eram conștient că ar fi trebuit să accept că acelea erau inferioare, sau, din contră, foarte dezvoltate, sau n-aș fi fost atât de sigur de existența lor, când afirmam asta, în Univers – sau numai elemen-

64 Nu neapărat budistă. Budismul e o religie incompletă, în acest sens. Vezi, în acest scop, Elena Iliescu - *Despre Nemurire* - 1992.

65 Teoretic, există un număr $n+1$, superior lui n , oricând. Asta dimensional – deși e greu să-nțelegem, cele două variante existențiale, finit-infinit, extreme, de fapt. Dar senzorial, nu cred că poate exista ceva superior plăcerilor menționate mai sus. Asta ar însemna că Universul s-ar putea să fie finit, pur și simplu.

tele chimice din tabelul lui Mendeleev⁶⁶, în tot Universul. Dacă ar fi așa, înseamnă că, iarăși, nici Universul nu vine de foarte departe⁶⁷.

Știam că, într-o majoritate covârșitoare, materia se găsește sub formă de plasmă, în stele, deci.

Reacții chimice de-o violență enormă, la temperaturi, viteze și presiuni colosale – un „joc” al particulelor elementare, tocmai prin acest joc, elemente chimice transformate de la simplu la complex, unul în celălalt, până la a forma corpuri cerești, conform - supuse, deci - legilor Universului, celor patru forțe cunoscute - gravitația, forța slabă, forța tare, forța electromagnetică și poate și altora. Oare putea să aibă loc o transformare, implicit o ardere la nesfârșit a acesteia? Nu! Reacțiile odată terminate⁶⁸, materia se va transforma în altceva sau poate în nimic⁶⁹. Conform infinitului – combinațiile pot avea loc la nesfârșit, sau, mai incredibil, chiar dincolo de puterea și predicțiile referitoare la

66 O chimie bazată pe un alt element fundamental al vieții și nu numai, cu tot ce-ar decurge, ca evoluție, procese, complexitate, din aceste diferențe.

67 Cum am arătat mai sus, ideea de infinit admite totul. Inclusiv existența unui număr nesfârșit de elemente chimice în acest Univers infinit. (Culoarea, distanța dintre electroni, viteza de mișcare, de reacție a unora, de deplasare a unor sisteme, etc. Pot diferi la nesfârșit.)

68 Nu atât a transforma materia, cu elementele chimice existente în altceva, ci, mai mult decât atât – a transforma, a face să dispară materia în vid. Ar fi posibil? Poate că da. Cineva susține că, în timpul Marii explozii inițiale, din vid, da, pur și simplu dintr-un vid total – lipsit de energie, apăreau brusc – la temperaturi extreme, particule extrem de mici. Dacă nu se ciocneau cu altele – de sarcină *opusă*, rămăneau în existență.

Posibil ca și viceversa să fie valabilă, deși apariția - dispariția în și din nimic, sunt ipoteze *greu de crezut*, față de veșnicia, statornicia a ceva.

69 Deși materia s-ar putea regenera la nesfârșit, ca sisteme vii, biologice, complexe și, dacă dincolo de materia incandescentă, în mișcare, (prin fotoni, electroni, gluoni, leptoni, etc.) s-ar putea ajunge vreodată – de la Hidrogen până dincolo de Uraniu, în aceste reacții, la o materie *amorfă, moartă*, fără nici o structură chimică sau fizică.

Atomii, electronii, hadronii, etc., să fie „sparți”, distruși, morți. Un fel de *materie primordială* cum ar fi fost cândva – din care ar fi putut proveni totul – după spusele unor fizicieni, (Mihai Drăgănescu). O refacere, deși accidentală, în sens invers a drumului parcurs de materie până la organisme ultracomplexe. O *materie inertă*, căreia să nu-i fie comună nici o ultimă „cărămidă fundamentală” și nici o energie. Să stea constituită în grămezi, cantitativ, sub semnul întâmplării. O *materie moartă*, astfel. Să nu-i fie caracteristică nici mișcarea, doar acționată din exterior.

o gaură neagră – totul să dispară într-un vid total, unde nu va mai rămâne nimic din tot ce-a fost – sau poate, în varianta mai optimistă, un psedovid încărcat cu energie.

Particule foarte mici, pur energetice, care ar putea reprezenta o punte, spre ceva spiritual, care să nu mai aibă caracteristicile materiei. Rămâne de văzut. Din aceste particule - așezate straniu față de ce știm noi, sau poate din altele, dintr-o altă formă de energie, necunoscută, s-ar putea reda o entitate capabilă de senzații fizice, redată brut, dar printr-o formă subtilă - reprezentând, pur și simplu, complexitatea spiritului uman, evoluția superioară a acestuia. Să creeze și să recepționeze senzațiile, la fel ca un corp fizic, dar pe alte coordonate, deci.

Axul acestei entități existente, cu cele două extremități, proprietăți de producere - recepție, este, există infinit - dimensional - prin spațiu și timp; (desigur, infinitul numeric ar exista, axa numerelor, prin ceea ce am demonstrat anterior, e cea mai bună dovadă).

Există două posibilități de existență în timp 1. Ori exact în acel timp sau în altul, dar nemişcându-se, acel organism, uzurii și îmbătrânirii celulei⁷⁰, deși acest lucru pare absurd din punct de vedere al proprietăților evolutive ale unui singur organism și nu ale materiei, 2. într-un mediu energetic al unui timp oarecare cu aspectul exterior al vechiului trup din timpul evolutiv anterior, aspect nu neapărat necesar, fiind vorba de existența spirituală a eului după moarte. La cea de-a doua variantă m-aș fi referit și la un existând supranatural de energie curată, pe fondul unui fel de panteism obligatoriu, dar asta din punct de vedere al deliciilor conștiinței nu mai are nici un farmec (lipsa senzațiilor, a excitațiilor, a tot ce era partea bună a existenței terestre).

Foarte optimist și egoist fiind, am crezut în cea mai fantastică ipoteză cu puțință de imaginat.

70 O existență spirituală bine definită în spațiul și Timpul F (de existență) al Universului infinit.

Spiritul după moarte, indiferent cât de constant și de bine construit va fi, preia cu sine toate informațiile din viața terestră, astfel, într-un fel, personalitatea de aici, complexă se perpetuează acolo. Să mai vedem cum va fi și cu senzațiile fizice – amplitudine, profunzimea, numărul lor.

Dar să revenim la Infinit.

Este ceva mai presus – ca o prelungire a mișcării materiei, care, deși ordonată, așa cum este, de pildă, mișcarea de rotație, este, totuși, dependentă și, să zicem, legată, complementar de un motor, cum ar fi două roți de transmisie, dintre care una în spatele cortinei, invizibilă, ar mișca partea vizibilă, ca atare, deci materia.⁷¹

Și atunci, se pune întrebarea: cine-i sursa de energie a uneia dintre roți?

Sau poate, pur și simplu, forța supremă nu se mai confundă cu mișcarea, cum sunt înclinați să creadă aproape toți filozofii idealști, ci este un ochi mereu treaz... ceva ca o inteligență fantastică, o sursă veșnic vie, nenăscută din materie (?) ceva care nu ocupă un loc în timp și spațiu – care este dincolo, dincoace, în spatele și-n fața materiei, în toate punctele Universului, pretutindeni, deci, deși are o logică cristalizată într-un anumit loc, spațial, poate fi peste tot: Dumnezeu⁷².

Deși de la primii atomi – să nu spunem de la primele particule compuse, în fazele timpurii de dezvoltare a Universului, care nu posedau decât caracteristicile de dezvoltare proprii - de exemplu electronii învârtindu-se în jurul nucleului și până la creierul

71 Varianta cunoscută e următoarea: *nu există mișcare fără materie și nici invers*. Particule extrem de mici o determină, împreună cu forțele din Univers, impulsuri, repausuri, forțe, etc., toate-i sunt atribuite. Oare n-ar putea fi și invers – mișcare fără materie, o forță pur energetică, posedând capacitatea de a lovi, o mișcare posedând forța de șoc, mai bine-zis fără nimic material, în ea “doar greutate de șoc”, datorită forței de lovire.

72 Dar admitând *totalitatea și infinitatea* supranaturalului nu ne punem întrebarea, mărginită de altfel: *Ce este dincolo de această forță? De unde provine ea?*

uman, este o cale lungă, totul denotă un progres extraordinar⁷³, bazat pe o disciplină severă în evoluția materiei și deși punctul de plecare era firesc, atomii - “cărămizile” de bază ale organizării materiei aveau “genetic”, acea proprietate de evoluție firească, până la creierul uman – în substanțe chimice, mai întâi, desigur, apoi acestea - sau alte sisteme organizate aproape perfect cu toate, așadar, aceste ordini de bază pentru dezvoltarea ulterioară, severă și ordonată – atomul cu însușirile sale - totuși, deci, se poate pune întrebarea, firească de altfel: de ce nu a acționat materia prin dezvoltarea sa, în altă direcție, dacă n-ar fi fost atât de ordonată, dacă n-ar fi existat acea nevoie de progres a materiei terestre?⁷⁴

1992 - 17 iulie 2017
Doru I. Pop, Baia Mare

73 Ne putem întreba, la prima vedere, unde-i sursa de energie a materiei, văzând mișcarea materiei, precum aici, unde-i creatorul unui sistem complicat, ca de exemplu un ceas, fie chiar electronic.

74 Deși există aceleași elemente chimice, cel puțin în galaxia noastră, condițiile specifice de pe Terra pentru propășirea vieții, ne facem să admitem această expresie: „materia terestră”, în comparație cu materia de pe alte planete, cu atmosferă arsă de ultraviolete, etc., unde *mișcarea materiei* nu a dăinuit „pozitiv”, nu s-a îndreptat spre viață. Făcând distincția între materia terestră și cea din Univers, în sens mai larg, pledăm pentru *pluralitatea* formelor de înfățișare a materiei și pentru *combaterea* universalității elementelor din tabelul lui Mendeleev, recunoaștem infinitatea elementelor chimice, căci la bază nu sunt decât niște aranjamente de particule infime, aceste particule chiar în *număr* finit fiind, s-ar putea *aranja* la *nesfârșit*, apoi, chiar diferind dimensional.

Un *cod de compatibilitate biologică* al elementelor chimice de a se „auto-angrena” în structuri biologice și *unul de inteligență* al acestor structuri, de progres, perfecționare, prin “citirea” mediului, a necesităților izvorâte de acolo, se desprind din biologicul care există în Univers.

Despre Infinit

17 ianuarie 1992. E frig cumplit, de fapt un ger care-mi „reactivează” timpul petrecut în „detenție”, în Moldova, departe de intimitatea vieții civile și detenția propriu-zisă, de după aceea. Stau sub pasaj la „semilună”, în stația auto. A venit un tren de tancuri, din vreo aplicație, desigur. Erau dezolante și murdare. O astfel de viață duc și eu; o fată la o tarabă de cărți și ziare, în centru, în față la „Spicul”. E cam scump „Papillon”, spune. I-aș fi răspuns: e o carte pentru bărbați și nu pentru femei, iar apoi: păcat că nu am 17-18 ani, ci cu 10 mai mult, că ți-aș face nu 2 sau 3 cadou, ci 100⁷⁵. Poate m-ar fi remarcat, merita, era înaltă, frumoasă, cu părul șaten închis, curgându-i în valuri pe umeri.

În Centrul Vechi, o fată cu pantaloni negri de blugi, pe corp, foarte strâmți, de statură medie, bine făcută, păr ondulat, șaten deschis, dacă ar fi fost a mea aș fi iubit-o la nebunie.

Doamne, când îmi va fi dat să le am pe toate, fie și-n vis măcar?

Spre seară, meditații în legătură cu divinitatea, dar nu până la ultima limită a transcendentului, căci n-aș fi putut

⁷⁵ Era o lume închistată, acel început de epocă, de capitalism barbar, din păcate. Azi, *nu mă simt bătrân*, fată de o fată de aceeași vârstă, există ceva *universal* care ne leagă, atracție numită iubire, poate, atunci 10 ani era o prăpastie. Din păcate, azi prevalează lipsa de morală, în realizarea scopurilor.

pătrunde în simpla și totuși fantastica existență a Universului. Mai multe concluzii reies, totuși, din cele știute de mine.

Fără o influență excesivă, cum ar fi, totuși, înjosirea prin detenție, pagube neașteptate etc., atât omul primitiv cât și savantul stau într-o poziție neutră, arbitrară și de acolo încearcă fiecare - după puterile sale, să-mi explice și argumenteze ideea de divinitate. Căci fără îndoială, aceasta este esența firii umane, iar restul de concepții sunt cele determinate de interese materiale (nu mă amestec, nu-i nimic probabil, n-am ce pierde, la o adică, după moarte), sau dacă e, cu atât mai bine, spun ce-i situați la extrema opusă, căci avem o balanță cu elemente pro și contra, cum e orice balanță, dar cred că cele pro ar putea, desigur, să predominie aici. Însăși mișcarea care angrenează materia pare a fi ceva spiritual, iar prin faptul că transmite, mai mult, chiar, reprezintă continuu impulsul de dezvoltare⁷⁶ ulterioară a materiei⁷⁷.

Ar putea fi o argumentație că e imposibil să primeze asupra materiei prin asta⁷⁸.

Mișcare care ar putea angrena materia, fiind chiar separată de asta, premergând ei, fiind de natură nematerială, doar forță, energie.

Materia ar putea fi, astfel, dependentă de ea sau corelația materie - mișcare, veșnice în timp și spațiu, nu e adevărată, ci, mai

76 Mai precis, de derulare a proceselor, deci, de strictă succesiune a acestora. Evoluția e ceva genetic. Ne interesează mișcarea ca opusul stăgării, încremenirii, nimicului, chiar.

77 Puteam să afirm și următoarele: mișcarea a dat *impuls și dezvoltare* materiei. E incomplet din punct de vedere idealist, și nu numai, deși științific acceptăm chiar și incorect că *alta e originea materiei* – în al doilea rând, deci *forța* care a propulsat în existență materia, deși nu o vom cunoaște, *dacă există*, poate, niciodată. Nici dacă *are un început sau sfârșit*.

78 Deși fiecare forță - mișcare - din cele 4 cunoscute în Univers - sunt reprezentate de niște particule, care au totuși, masă foarte mică, ne-ar interesa o forță alcătuită din altceva, numai din energie, fără masă, la fel din ce – *acel ceva deosebit - nemișcat, amorf, chiar, atunci forța, energia ar acționa din exterior, asupra ei, n-ar fi legate indisolubil - cum se știa până acum.*

degrabă un elogiu adus celei dintâi⁷⁹. (Dacă mișcarea este o proprietate a materiei, existând atâta timp cât există și prin această materie).

A acorda primat materiei ar putea părea la fel de fals. Veți putea riposta: Cum poate să se exprime (să existe, chiar mai simplu, oarecum), mișcarea fără materie și al doilea element al sintagmei materialiste depinde de primul, dar eu cred că mișcarea ar putea exista și fără materie, doar asta se apropie mai mult de subiectiv decât aceasta din urmă, iar spiritual, dacă există, e ceva contrar materiei⁸⁰, materia e ceva real, obiectiv, comun spațiului -, densă.

Mișcarea în sine ar fi tocmai invers - strict spiritual, ideatic, ideal, energetic, subiectiv - științific sau religios pusă problema. De fapt, cine ar putea ști care-i adevărul?^{81 82}

Așadar, materia își „vede” de ale ei. Dar, deși am rezolvat, oarecum, problema principală, cea mai spinoasă, o acceptăm, ca și cum am cunoaște-o în totalitate⁸³ ca ceva firesc și inseparabil, cel puțin în starea perceptuală ajunsă la noi. Așadar, procese și reacții chimice, sori, aștri, explozii, etc. Și iar distrugeri - totul într-un joc continuu, repetabil, monoton oarecum, dar când foarte

79 Cu tot cortegiul de imagini care alcătuiau filozofia și ideologia unei religii laice, impuse oamenilor, apoi.

80 Fortă caracterizată prin mișcare și invers, dar pe bază nematerială, neocupând spațiu, neavând greutate, nefiind palpabilă, sau cine știe?

81 Ceva asemănător relației creier-corp uman. Deși interrelaționare, spiritul, (toate informațiile și imaginile din creier) e superior. Mai rămâne de văzut dacă, după moarte, *ar mai putea fi create*, pentru a fi preluate din creier senzațiile de natură spirituală, pe bază fizică, (durere, foame, cât și pozitive, act sexual, astâmpărarea celor negative, etc.)

82 Indiferent de originea celor două elemente ale sintagmei și de tipul raporturilor dintre ele, se pare că ceva măreț, groaznic și nesfârșit *a existat dintotdeauna*: Infinitul. *Nesfârșitul*, prin spațiul S și timpul T de existență care formează (E), Existența Infinitului. O existență veșnică, nesupusă nici unei legi de scurgere a timpului, de început și sfârșit. De ce există acest Infinit? Putea fi *înlocuit* cu altceva, existențial, implicit și dimensional, chiar cu Neexistența, dacă așa ceva ar fi posibil?

Cred că nu. Există fiindcă trebuia să existe. Infinitul existând din toate părțile, deodată, pentru *totdeauna*. Dumnezeu ar putea fi Infinitul. Și invers

83 Am spus că nu ne ocupăm de originea și "esența" Infinitului, ci de materie, mișcare, divinitate. Astfel că, în momentul în care vidul va fi confirmat ca fiind ceva, iar spațiul va exista fără materia din el, atunci și *Nimicul*, sub toate dimensiunile și aspectele pe care le dăm existenței materiei, poate fi considerat *ceva*. Va rămâne de recunoscut și explicat, poate, natura sa, opusă Nesfârșitului.

rece, când foarte fierbinte. Dar există omul – cu extraordinara „complicație” a trupului - nu atât cu reacțiile din organism, bazate pe substanțe chimice (H, O, Fe, S, etc.), ca cele din stele, de ex., ci, creierul, logica inflexibilă a programului și ordinii umane. Creier uman, materie albă, fără să i se spună în mod expres, după ce este încărcată cu date, un uriaș câmp informațional, creează legături și răspunsuri informaționale - subiective - deci corecte. Ce legătură are H, N, O, cu zâmbetul unui copil?

Dar cu duioșia unui bătrân? Ori cu emoționarea în fața muzicii, a sublimului, în general, a înfiorării în fața divinului? (divin exprimând cred, nemărginitul viu, existând și grandios – nu cel mort, neexistând.)

S-ar putea răspunde: reprezintă răspunsul pe aceeași frecvență, a materiei vii, organizate din organismul uman, (mai ales din creier), la provocări similare venite din afară. Totul e fantastic, însă asta-i esențialul și paradoxul, totodată.⁸⁴

Așadar, progres. Acel mers spre ceva superior, spre perfecțiune, spre infinit, dacă acestea există. Oricum, o tendință de a te ridica cât mai sus, la nivelul zeilor, (poate chiar dincolo de ei,) a perfecțiunii spirituale și trupesti, din om.

Totul să fi fost accidental? Sau era nevoie de așa ceva? Sau, indiferent de asta, cum s-a-ntâmplat? Și oare, în câte locuri în Univers? Chiar dacă zeii ar fi, ei înșiși un produs al hazardului, principalul e că, conform unor legi ale Infinitului viu existând,⁸⁵ pe care-l simțim și noi, au apărut, au fost poate

84 Ne referim nu la faptul că sunt, deși ideatice, totuși bazate pe *materia reală*, cum ar spune răutăcioșii, ci la performanța materiei înșine.

85 Chiar cu riscul de a mă repeta, arătând că nu lipsa materiei dintr-un anumit loc constituie nimicul absolut, ci chiar lipsa spațiului și a timpului din acel loc - ajungem la concluzia - exprimată mai sus - de acordare a omniprezenței, veșniciei Infinitului existând, în continuumul: spațiu - materie - timp, dar, fiecare cu rol bine determinat, clasic, contrar fizicii relativiste, (1) sau, dimpotrivă, existența nimicului absolut, chiar cu riscul de a spune că, în acest caz, cuvântul existență nu mai e o afirmație de existență a cuiva, a ceva, ci, la polul opus, de neexistență, vid total, greu de spus - posibil să existe - depozat de proprietățile Infinitului, avându-le” pe ale sale. (2)

1. sigur că totul există, în spațiu, material, în timp, ca derulare existențială, dar până la spațiul curb, timp relativ, mai este.

2. să nu existe nimic într-un Univers, fie el chiar și nesfârșit, ceva raportat la unitatea etalon a stării respective: nimicul absolut.

chiar (auto) creați, dotați cu facultăți extraordinare⁸⁶- ori poate au progresat ei înșiși, ajungând nemuritori chiar⁸⁷. Asta ne-ar putea ajuta. Ori ajutând spiritele noastre să se încarneze, dar științific, făcând uz de proprietățile fantastice ale materiei⁸⁸, totul pare a fi foarte complex, dacă abordăm această problemă.

Cine suntem noi? De unde venim? Ce înseamnă Infinit existând - care reprezintă ceva; ce înseamnă Nimicul absolut? – Pe care nici nu-l putem concepe,⁸⁹ tocmai fiindcă suntem produși ai Existenței?⁹⁰

Cine ne coordonează? Găsind răspuns, în primul rând, la următoarea chestiune: ce-i nesfârșit, fie chiar și o prelungire teoretică pe axa numerelor, nu înseamnă oare o prelungire în Neant?⁹¹

Ce-nseamnă asta, oare, să călătorești la nesfârșit? Universul să nu se mai termine niciodată? Iar timpul ce este? Spațial, putem parcurge o distanță de câte ori vrem, de ce nu putem face așa ceva și cu timpul? Oare nu-i timpul un parametru străin nouă, al neantului, al nimicului absolut, sau ce e atunci?⁹² Cuvântul Infinit cuprinde totul, lui nu putem să-i opunem nimic. Nici măcar Vidul

86 Aceasta implică un (Pre) creator bine conturat.

87 O nemurire parțială – cu condiția să nu te ucidă nimeni, sau să nu te accidentezi, îmbolnăvești, etc.. ar fi la fel cu readucerea la viață, pe baza ADN, un fel de nemurire, iată, tot parțială.

88 Vezi Terminator II.

89 Vezi nota anterioară.

90 Vezi nota anterioară, plus constatarea: raportat la existența a ceva – la materia reală, să nu existe nimic, nici spațiu, nici timp, iar afirmația: există neantul, nimicul, *să nu implice nimic existențial*, scurgere în timp, dimensiuni, materie, etc., dar, paradoxal, să fie, totuși, *opusul* existenței.

91 Și mai apare o întrebare: Dacă a fost creat, sau dacă există de la sine, acest Univers, de ce-i așa, infinit? Dacă un număr, o entitate, un punct existând, prin faptul că există, pot avea un precursor: tot așa și Universul, în totalitatea sa, deși îl percepem ca unic, cuprinzând toate dimensiunile și proprietățile spațiului, implicit și ale timpului, poate avea ceva în față, a fi continuatorul a ceva și tot așa, la nesfârșit. (Puternică lovitură dată celor care susțin că Big-Bangul a fost *un eveniment unic*, irepetabil. Dincolo de partea morală – de ce tocmai *atunci* a venit în existență, în condițiile date, ideea de infinit îl “așează” într-un ciclu nesfârșit de astfel de evenimente.)

92 Pot să existe o infinitate de Universuri. Încap, însă, în același unic Infinit sau pot fi anihilate în același unic Neant (ne) existând.

(neexistențial, absolut). Acesta din urmă nu mai are unde să încapă.⁹³

Superioritatea idealismului constă în aceasta: proclamă posibilitatea existenței la infinit a unui sistem viu, având conștiință proprie (de existență), mai mult sau mai puțin capabil să producă și să recepționeze plăceri chiar după debarasarea de materia fizică și preluarea, într-un fel, a funcțiilor acesteia, conștiința de sine, a acestor calități vii, apoi preluarea pur și simplu a însușirilor trupului și sufletului uman, din trecut, mai mult sau mai puțin pregnante. Această entitate e aproximativ delimitată prin cuvântul spirit. Se mai acceptă existența unui Spirit universal, care este superior materiei.⁹⁴

M. Drăgănescu recunoaște, deși filozof materialist, printre altele, existența unor informații profunde în Univers, cum ar fi legile fizice⁹⁵. S-ar putea replica: cum pot exista de la sine, dacă n-ar exista materie, n-ar exista nici ele. Dar cine știe?

Timpul F al materiei reprezintă uzura – i-am determinat corespondența sa mai jos, referitor la faptul că există timpul T

93 Decât admis, ca variantă potențială, la început, când a învins însă, Infinitul existând, ori ca posibilă unică alternativă, de-a înlocui, la o adică, pentru o *perioadă* de timp, sau pentru totdeauna, Infinitul existând. Nu e vorba de *înlocuirea materiei*, ocupând, la un moment dat, un loc în spațiu, căci chiar spațiul în sine, e ceva, permițând altei materii, cantități de ceva, să fie sau să se așeze acolo. Dar trebuie să ne-nchipuim că nu există nici coordonatele care *imprimă* existență Infinitului, spațiul S și timpul T, deci nu există Nimic, nici măcar *vidul*, sau acesta, *nimicul absolut*, *contrar* acestuia, fără spațiu, fără timp, înlocuind existența cu ceva exprimând Neantul – atemporal, adimensional, așadar, nimic. Dar acel ceva nimic, referitor la cele două proprietăți de bază ale Infinitului existând, n-ar exista, pur și simplu, n-ar *mai putea fi o formă de existență*. N-ar mai exista - raportat la nimic – nici măcar nimicul – la el însuși.

94 Materialismul a proclamat superioritatea materiei chiar asupra spațiului și timpului, deși era un sistem tripartit, decurgând din *existența* materiei, nu ca și *cadru de desfășurare*, apoi, a considerat *mișcarea derivând din materie*, deși *indisolubil legate*, proprietate a acesteia. Informația, plus afectivul, au fost considerate ca fiind rezultate ale procesului de existență a materiei. Astăzi se pune problema spiritualului, chiar și mișcarea, energia, ar putea exista fără *ajutorul* materiei, nu doar ca *reflecții* ale proceselor din materie, cum spunea Lenin. Fără existența materiei în stare brută, posedând masă, chiar dacă materia ar fi veșnică, nepunând fi distrusă, deci, să dispară din spațiu. Asupra celorlalte subordonări, în favoarea materiei, ce-aș putea spune: spațiul S și timpul T al Universului infinit există fără materie (Vezi eseul meu „*Despre timp*”). Am acordat materiei timpul F (Folyamat-proces), inferior timpului T al Universului.

95 M. Drăgănescu - *Inelul lumii materiale*, București 1989

al Universului, care există de la sine, fiecare clipă se suprapune peste cealaltă, e fără dimensiune, e ca un punct continuu, nu au început și sfârșit.⁹⁶

Și acum ajungem la cuvântul Utopie. Aș fi vrut să explic că desemnează ceva frumos, o podoabă, ceva perfect, în ultimă instanță. Această divagație filozofică ne-a fost de folos.

Am demonstrat astfel că numai ceea ce nu pierе și ocupă toate dimensiunile deodată poate fi perfect.

Chiar și lumina, binele, bucuria pot fi stări inferioare Infinitului. Este bine să fie superioare frigului, întunericului, mâhnirii, răului, în general; omul, oricâtă josnicie ar avea în caracter, tinde, totuși, spre polul opus. De ce? Pentru că Infinitul e atât de frumos sau chiar perfect, sau poate pentru că omul nu există ca sistem prin durere și neajunsuri, iar conservarea omului exprimă doar reflexele conservării perfecțiunii nesfârșite în fața nonexistenței, opusă dimensiunilor existențiale – ale unui Univers – desigur – sau Universul e finit, formele de existență limitate, atunci orice ar fi, la un moment dat, în locul său, e finit.⁹⁷

Cca. 1992 -1993 – 21 iulie 2017

Doru I. Pop, Ferneziu, Baia Mare

96 Nu se poate călători dimensional, presupunând că acest lucru ar fi posibil, în acest timp. Spun *dimensional*, pentru că în el se desfășoară toate celelalte *procesе de timp*, ale oricărei materii ar exista în spațiu, și în acei timpi care admit o *derulare*, dacă s-ar putea (inclusiv în timpul materiei terestre, s-ar putea călători - asemeni călătoriei între două puncte fixe, fizice.) Acest timp, T, are toate dimensiunile și, totuși, numai una singură, *existența* în timp și spațiu, prin contopirea a două dimensiuni spațiale și temporale, e firesc, nu din punctul nostru de vedere – ci, datorită existenței, necesității pentru a putea exista. Așadar, există pe două coordonate, timp și spațiu – acesta tridimensional* doar atât, pentru a putea exista, percepute perpetuu, dar infinite. De fapt, Infinitul, Nesfârșitul, are o singură dimensiune: infinitatea, dar nici componentele de bază nu pot fi separate, nici distinse.

Contrar părerilor unor „bărboși”, despre cel multidimensional; rămâne de văzut cum e acela*.

* Deși sfera e tridimensională, dar finită, la fel alte corpuri sau dimensiuni multiple, rămâne de demonstrat practic.

97 Și Nonexistența poate fi infinită, adică veșnică.

Cine este Dumnezeu?

Dumnezeu e punctul final, e limanul de salvare spre care tindem noi, oamenii, adepții strigătului de disperare, știind că suntem doar materie, iar această stranie aglomerare de atomi de Hidrogen, Carbon, Fosfor și alte elemente, oricât ar fi de halucinantă, odată și odată, nu va mai exista.

Dumnezeu, Perfecțiunea și Infinitul sunt garanția Nemuririi, pe care o căutăm și a cărei reflectare trece prin noi, prin această efemeră existență. De aceea îl căutăm.

16 iulie 1994, 26 iulie 2017

Doru I. Pop

*

De multe ori am auzit spunându-se: Cred în Dumnezeu, sau, eu unul, cred. Ce înseamnă asta? E ca și cum am spune: – m-am asigurat la o asociație oarecare sau mi-am asigurat, făcând demersurile necesare, un loc în față sau, un avantaj oarecare.

E adevărat că-mi veți replica: - bine, dar a crede e un semn de respect față de Dumnezeu. Eu zic că nu a crede e un semn de respect - a-l pune pe Dumnezeu în competiție cu neexistența,

ci a-L respecta sau nu, crezând că există. Nu poți lovi un adversar, negându-i existența. Una dintre cunoștințe are vederea slăbită; când mi-a spus: Nu văd bine nici ziua, darmite noaptea, m-a cuprins o duioșie fără margini. Am întrebat-o atunci: Crezi în Dumnezeu? Și mi-a răspuns: eu, una, cred.

Ca și cum s-ar fi asigurat la un loc călduț, cum am spus mai sus - sau ca și cum s-ar fi pus bine pe lângă Dumnezeu - eu în momentul acela simțeam că Dumnezeu trebuie să existe - sau ar fi bine, chiar ar trebui să existe, dacă nu există, doar pentru a proteja asemenea ființe, iar crezul lor să nu fie pur convențional, de interes, ci izvorât din această bunătate și tendință spre perfecțiune, care din păcate, numai uneori sunt proprii omului.

*Cca. 1994, 26 iulie 2017 Ferneziu,
Doru I. Pop*

Despre Neant

Cineva mă întreba odată: - cum ar putea fi reprezentat Neantul? Într-adevăr, Neantul nu ar trebui să implice nici o dimensiune. Dar, dimensional, nu ni-l putem închipui decât ca ceva care, spațial, ar putea să includă ceva. Dar, dincolo de această aparență de a include ceva dimensional, suntem nevoiți ca, odată vroidind să punem piciorul dincolo, să nu mai putem face pur și simplu nici un pas (dincolo).

Ar putea să existe, totuși, un Neant total? Aceasta ar fi reprezentarea ideală a Neantului, adică neexistând nimic, sau existând ceva care să nu aibă scurgere de timp și nici o derulare într-un spațiu oarecare. Nici măcar existența abstractă, unică a Nimicului, așa cum înainte acel ceva care există, era Infinitul unic existând, acesta ar trebui să fie Neantul. Dar dacă ar putea exista,¹ așa cum l-am descris mai sus, sau dacă ar putea înlocui acest Infinit - temporar sau pentru totdeauna, ne este foarte greu să stabilim acum.

Cca 1994, 26 iulie 2017

Doru I. Pop

1 Sau să nu mai existe, opus unei existențe reale.

Despre Originea și începuturile Universului

Ceva a existat dintotdeauna - deși putem să ne punem întrebarea, suntem îndreptățiți să o facem² - de ce?³ Teoria apariției acestui Univers, sau a oricărui Univers, (format din ceva real, solid,⁴ material,) a acelui ceva “care a (pre) existat chiar la începuturile Universului, existând, (inclusiv ale celui actual,) - și chiar dincolo de acest început - a acelei substanțe primare, profunde, (M. Drăgănescu,) din vid, din chiar un vid total, (nu informațional,) umplut cu ceva, (informație, energie,) - care ar fi un pseudovid este stranie, halucinantă, deoarece, conform părerii

2 Simțim existența, prin existența noastră, confirmată de simțurile noastre lucide, reale, a ceva solid, trainic și perpetuu în Univers, în contrast cu ceva posibil de a nu exista, Neantul, care ar putea să nu mai însemne nimic, d.p.d.v. existențial.

3 Și ce anume, materia, cu spațiul și timpul proprii, (de manifestare), spațiul și timpul, *îngemănate* într-un infinit gol sau numai informația, sau Dumnezeu constituit deja, ca entitate superioară, inteligentă, stăpânind Neantul – *apărut* brusc din nimic, desăvârșit – sau suferind El însuși un *proces evolutiv intens și grandios*, pentru a putea, mai târziu - prin capacitatea și puterea creatoare – să aducă lumi în existență – dar, proces care ar fi avut loc dincolo de orice percepție umană, așa cum foarte bine poate să existe ceva straniu și halucinant dincolo de legile limitate – legi care *admit reversibilitatea* timpului, sau a călătorii în timp pe axa acestuia, sau radical din 81 să nu fie 9 – ale acestui Univers. Orice apariție poate fi însoțită de semnul întrebării: - de ce era *necesară*?

4 Adică ceva care există efectiv și nu poate, tocmai datorită acestei realități și concretizării, prin existența proprie – să fie anihilat complet.

multor oameni de știință, vidul este o stare de existență a ceva, deși, paradoxal, atemporal și adimensional, (de non existență, mai-bine- zis,) iar acel ceva existând, deci și un Univers (venit)⁵ în existență, este o altă stare a ceva, dar care există.⁶

Deci, din acest motiv, Universul n-ar fi putut să apară din vid, dintr-un vid total. Al doilea inconvenient e faptul, sau o chestiune de ordin subiectiv, de data asta - de ce e necesară această apariție bine determinată, la un moment dat (și nu atât cine a determinat-o,) căci aceasta se referă la primul aspect - inconvenient, punându-l pe D-zeu înaintea materiei - în ordine cronologică de apariție a ceva din Neant - repetam întrebarea precedentă - de unde și cum - în contrast cu Neantul - a apărut ceva (într-) un Univers infinit? Așa cum, la fel de uluiți, ne-am putea întreba: cum și de ce era necesar progresul materiei, până la niște forme extrem de perfecționate, în raport cu starea în care se presupune că se află materia la începutul unui lung proces evolutiv - care a dus-o până la forme ultraperfecționate, creierul uman, de exemplu, sau de ce instinctul de conservare e atât de universal răspândit, unele însușiri ale ființelor vii (fuga broaștei de lângă piciorul gata să o strivească și nu numai). A fost, de exemplu, acest instinct de la început propriu materiei neordonate, care urma să alcătuiască - după o lungă perioadă de timp, datorită evoluției, dar având înscrise unele proprietăți în propriul cod, propria natură existențială⁷ dintotdeauna - corpul evoluat al unui mamifer și ce semnifică, de fapt, acest instinct de conservare - dorința de perpetuare a speciei, pur și simplu, sau, dincolo de dorința de a nu se lăsa strivit, o instinctuală dar halucinantă convingere a individului că va exista întotdeauna.

5 Așadar, un Univers existând dintotdeauna, sau - folosind participiul trecut - venit în existență la un moment dat, dar nu din vid.

6 Jean Guilton - Dumnezeu și știința, București 1992.

7 Vezi eseurile precedente, posibilă existența unui *cod biologic* la substanțele chimice, posibilă și existența unui cod de *progres structural*, plus a unui de *compatibilitate* a structurilor, etc.. Cercetările viitoare vor demonstra, poate, asta.

Nu mai vorbim de acea inteligență instinctuală a unor viețuitoare, cum e o micuță pasăre din America de Nord, care știe ce curent de aer trebuie să ia pentru a ajunge în Africa, iar de acolo altul, pentru a merge pe țărmurile Americii de Sud.

Materia primară a Universului cunoscut (la mult timp după ce a venit în existența unei structuri cunoscute nouă), cu legile fizice actuale distincte⁸, (norii de hidrogen) puteau foarte bine să se combine și să se desfacă din nou, între ei, la infinit, fără să se fi ajuns la formele deosebit de complexe de mai târziu⁹. Dar ce șanse are teoria care susține existența a ceva, numeric poate, chiar a numărului de atomi existenți acum și dintotdeauna în acest Univers - (doar) progresând, sau, mai practic spus, mișcându-se la nesfârșit, în existența lor nelimitată în timp și spațiu? E halucinantă ideea de omniexistență a ceva care nu s-ar supune unor legi firești - nu de schimbare, ci de dispariție, care ar putea fi destul de potrivite unor cicluri de evoluție a unor structuri materiale - grefate în materia care-i tot ce există - veșnică, așadar, în timp și spațiu.¹⁰

Dar am putea face excepție, acordând doar Infinitului această proprietate unică: să nu aibă de unde să fi venit în Existență, subliniindu-și prin aceasta propria grandoare - independență față de legile unei existențe finite, limitate, deci - această permanență dură, nativă. Dar și această existență veșnică, impunătoare, în modul cel mai extrem, a tot ce există, desigur, ne apare de neînțeles, deoarece, pur și simplu, nu putem să înțelegem cum și de ce trebuie să nu aibă nici un început – și, evident, nici un sfârșit?

8 Adică, după ce au venit în existență principalele particule, (quarci, electroni, bosoni, etc.), iar forțele principale ale Universului s-au separat una de alta.

9 Dacă Universul venit în existență depinde de un anumit set de legi, cu măsurile pe care le au – de la gravitație, forța de expansiune, combinațiile chimice – dacă *aceste legi au fost date de cineva* și dacă ar mai fi *putut exista* și alte variante, fructuoase sau nu, pentru existența unui Univers, nu vom ști, poate, niciodată.

10 Relativitatea și fizica cuantică proclamă tocmai *totul pe dos*. La timpul potrivit le voi descrie. Se uită, desigur, că orice *trebuie, practic, demonstrat* și că, *incredibil* e și *acceptul de finit, cât și cel de infinit, cât și transformarea unuia în celălalt*.

Grandoare referitoare la Universul cunoscut nouă - dar de ce ne înspăimântă această grandoare? Pentru că nu știm dacă cei 10^{87} atomi ai Universului cunoscut¹¹ - vor avea vreodată un sfârșit sau nu, adică vor rezista perioadei de dezintegrare a protonului, care este de 10^{31} ani, existând în continuare, cu proprietățile actuale sau nu, vor trece în informație¹², pentru ca să se pregătească de un nou ciclu de naștere a unui Univers, prin Mari Explozii, în altă parte, în alte dimensiuni, supuși unor alte legi ale dezvoltării prin „fântâni albe”. Și totuși, au venit vreodată în existență atomii acestui Univers?

A existat vreodată o separare de Neant, oricât de fină și de lentă ar fi fost?¹³ Cine știe?

Ideea de Dumnezeu, de supranatural, de Creator al Universului implică și include ambele teorii de mai sus. De ce, pentru că presupune existența unui Dumnezeu, continuu, perpetuu și veșnic, deci și explică, apoi, venirea în existență a ceva limitat, mai bine-zis explică cum Universul, la un moment dat, a fost adus în existență, prin creație, de către cineva,

Ambele laturi ale teoriei supranaturalului sunt în strânsă dependență. Una fără cealaltă nu și-ar avea rostul.

Nici nu le-am putea despărți sau să eliminăm una din ele. Dar care este gradul lor de credibilitate, pe ce suport logic stau ele? Am văzut mai sus ce șanse are teoria apariției a ceva din vid sau a existenței a ceva dintotdeauna. Aici, una e aplicabilă la existența lui Dumnezeu, iar cealaltă - a apariției ceva la un moment dat, indirect prin actul Creației, dar tot din nimic -a

11 Vezi notele 9, 10 și 11, 12.

12 Vezi notele 9, 10 și 11, 12.

13 Teoria cuantică prevede următoarele: o particulă *poate fi în două locuri (?) deodată*, dacă-i stabilești masa, nu mai poți să-i stabilești viteza, etc., *instabilități și bâțâieli capitaliste* care, în economic și social, își au echivalența în următorul fapt: de la bâțâială la înșelăciune, adică lipsa plății oamenilor, nu-i decât un pas. La fel, nu se știe, necunoscându-se unele mărimi ale unor legi, care guvernează Universul, despre soarta sa finală, să dispară sau nu, în nimic – indiferent dacă printr-o implozie sau explozie - chiar dacă ar fi *întrunite legile*, dacă ar fi posibilă *trecerea* de la nimic la ceva și invers.

Universului, creat de către o forță supranaturală și omniprezentă, bineînțeles - cum fiecare se potrivește celor două părți ale sintagmei: Dumnezeu a făcut Universul (din nimic). Mai precis, fiecareia îi corespunde una din teoriile de mai sus.

Dumnezeu în multe religii, dar nu în toate. Vechii greci presupun oarecum logic, data apariției zeilor dincoace de data nașterii haosului sau chiar și a ceva, fie chiar și Neantul. Zeii erau limitați ca putere. Nu puteau stăpâni Universul (acționau, totuși, cu forțe supranaturale, în interiorul acestuia)¹⁴.

Dar acest lucru nu e valabil nici la religiile indiene, căci, deși implică, ierarhic, existența a ceva suprem, Dumnezeu e impersonal, e mai indefinit ca aglomerare de putere și implicit și de afectivitate, adică percepție a sentimentelor umane (Nirvana sau Brahma nu sunt decât absoluturi care reprezintă Infinitul)¹⁵ - existența a ceva Absolut, impersonal și rece, care transcede doar timpul nostru terestru. Ne scufundăm în Absolut, logic ne scufundăm în Neant. Sunt religii păgâne ale contopirii cu Natura, cu nimicul din care am venit¹⁶.

Restul, că aceasta ar fi o plăcere, o atingere a extazului suprem nu e decât credință. - Nu e decât o credință, mistică, o dogmă¹⁷, cum este de altfel, la creștini¹⁸, dar mai justificată. (Aici nu-și găsește justificare, fără viață, a te scufunda în Absolut, înseamnă Moarte și Neant.

14 Dacă, într-adevăr, ceva a apărut din Neant, atunci aș specifica că, e *mult* mai ușor să apară un quark, un vârf de ac, ceva foarte mic, decât un munte, deși ceva, oricât de mic, e *net separat de nimic*, există o *delimitare*, nu știm dacă există o *stare intermediară*, un compromis, ceva care *să existe și să nu existe*, în același timp, să facă trecerea dintre cele *două* stări - de existență și (non) existență.*

* Cu toată lipsa acestei stări intermediare s-ar părea că ceva poate apărea brusc din nimic - poate să și dispară.

15 Rig Veda - Religia, pag. 152.

16 Ceva ciudat, raportat la legile umane și pe care credinciosul o susține cu orice preț, intră în „obligațiile de serviciu” ale religiei – nefirescul.

17 Referitor la conștiința, la memoria, la eul individual post-mortem.

18 Pentru că D-zeul creștinilor, oricât de ciudat și de capricios ar fi, apleacă, totuși, urechea, la necazurile oamenilor. Mai mult, într-un Paradis sau Univers unde-ți păstrezi personalitatea, eul, memoria, e mai logic să fii tu însuși, să te bucuri de anumite plăceri, decât când te *scufunzi* în hăul absolut și rece al Neantului.

Aș putea spune că e o grefare târzie și poate inconștientă (sau cu scopul conștient de a da credibilitate și atracție religiei respective) pe cultul religiilor ancestrale păgâne, ale contopirii, cu Natura, cu Neantul, cu Absolutul. Căci nu văd ce ar fi halucinant și fericit, să te contopești fără să rămână nimic din tine, din ce erai conștient - cu țărâna rece. Așadar, la unele religii, mai ales la creștini, Dumnezeu e forța supremă în Univers - cu cât, ca personalitate și delimitare în spațiu, e mai bine definit, e omnipotent și omniscient - și veșnic, (în Timp). E dincolo de toate (de Timpul și Spațiul acestui Univers). Ca atare - și e firesc - așa l-a creat. Universul material - din care facem și noi parte, e inferior lui. Vom zăbovi, mai întâi, nu asupra actului creației, ci asupra noțiunii existenței de Dumnezeu ca ființă supremă în Univers, (omnipotentă și omniprezentă).

Dacă afirmăm că Dumnezeu a constituit acest Univers, poate că nu înseamnă că El e, implicit, mai mare decât el, dimensional vorbind - adică nu înseamnă că Dumnezeu are, să zic, lungimea ca ceva care există (fizic), cum am măsura, de ex., o persoană fizică de 10^{20} de ani lumină. Deși ar trebui - (să facem asta) - raportat la mărimea Universului existând. Pe de altă parte, nu. Și de ce, din două motive: în primul rând, înainte cu foarte puțin timp de Marea Explozie, cei 10^{87} atomi ocupau 10^{49} - poate cea mai mică unitate de lungime posibilă constanta lui Planck, pt. spațiu; acum, aceiași atomi ocupă cca 18 miliarde ani-lumină. Dumnezeu poate să fie același - adică, să zic, ar putea cuprinde pe o suprafață, cât corpul uman, (dacă e o alcătuire din particule fizice - și vom vedea asta mai târziu - din ce-ar fi logic să fie constituit), un număr de 10^{100} particule fizice - deși e greu de crezut cum suprafața lor de existență - sau numai, ar fi determinat¹⁹ o fantastică, Mare Explozie.

El, dimensional, deși Universul impulsionat de El să expandioneze s-a mărit enorm, a rămas același. Așa cum un con-

19 Jean Guilton afirmă: Marea Explozie a fost determinată de o forță infinit superioară, (nouă și oricărui Univers) - D-zeu.

structor, dacă a făcut o casă cu 10 camere, nu înseamnă că, după aceea - dacă a creat un obiect mai mare decât el - pentru al stăpâni - trebuie să-l depășească în mărime. Important e că îl stăpânește prin actul Creației, apoi poate oricând - prin putere, să-l distrugă - deși e mai mic decât el. (Inconvenientul, la Dumnezeu, conform locului pe care i-l acordăm, e că el trebuie să fie, a priori, mai mare, să depășească orice lucru din Universul existând, implicit, el să fie chiar Infinitul). Importantă este, așadar, puterea și inteligența de a stăpâni ce ai creat.

Și totuși, din ce-i constituit Universul - de unde provine - mai ales că se poate considera c-ar fi putut veni în existență și fără ajutorul lui Dumnezeu.

Iată întrebările și teoriile referitoare la Universul material, la Infinitul Existând, fără Dumnezeu, din prima parte a eseului. Sunt puse și referitor la existența Supranaturalului. Mai bine-zis, le poate îmbrățișa pe amândouă.

Ca să aflăm cum ar putea Dumnezeu să fi venit în existență - sau dacă ar fi existat dintotdeauna, e necesar să ne dăm seama cine e Dumnezeu și din ce-i construit.

E o grupare de particule fizice minuscule²⁰ - de o densitate uluitoare, dotate cu inteligență? (Am văzut ce-i creierul uman. Mai precis, dacă spiritul ar exista după moarte, totul s-ar reduce la niște informații nemaiimplementate pe suport material²¹ ci, pur și simplu, existând datorită unor particule sau unde ce nu au masă importantă - constituite în forme superioare - poate nouă necunoscute). Așa ar trebui să fie și Dumnezeu. O forță fizică colosală²² pentru care legile fizice terestre: (cea a timpului având o singură direcție - pentru noi limitați potențial, în acest sens, nu au valabilitate.) Legile spațiului pot fi abolite, de asemeni, când

20 Poate altele decât cele cunoscute de noi – vom vedea mai târziu de ce.

21 În sens organic - și pe deasupra putrescibil – posibil de a se descompune.

22 Chiar dacă, dominată de alte legi decât cele terestre – ale unui alt timp decât cel terestru – de ex. cuvântul „fizic,” îl folosesc aici pentru a exprima pericolul de a-și pierde identitatea, ultrapotența, acea ființă.

ne referim la această forță²³. Pentru a dobândi mai mult de la Univers, pentru a ne apropia de Nemurire, iată că acest lucru e posibil și pentru pământeni - trebuie să învingem curentul blesmat al scurgerii timpului, într-o singură direcție. O recunosc oamenii de știință - chiar și cei ai fizicii relativiste, de la Einstein citire, depășind viteza luminii am putea obține de la viață și de la moarte mai mult - dar numai așa, am putea călători în timp? Cine știe? Procesele fizice n-ar avea loc - îmbătrânirea, degradarea²⁴.

Acea forță „prosperă” este mai presus de toate aceste neajunsuri. Acum, dacă am stabilit că poate să ocupe un loc restrâns și limitat - nu înseamnă că-i este inferioară Universului pe care l-a construit. Am văzut că poate îngloba mai multe particule fizice decât Universul pe care l-a adus în Existență. Sau poate să-l stăpânească prin forță. Un constructor nu trebuie să fie, dimensional, mai mare decât casa sa, pentru a o putea distruge - prin forță sau să o reconstituie iar, prin pricepere, inteligență. (Deși amintesc, toate astea la Dumnezeu, sunt luate în mod exclusiv, sau chiar la scara fantasticului).

Și, totuși, ajungem la două impedimente: În primul rând, sunt legi în Univers care nu pot fi schimbate, iar în al doilea rând, noțiunea de Infinit implică și explică totul: - adică ceva care se situează, datorită acestui fapt, în interiorul lui, căci de data asta avem de-a face cu Absolutul: nesfârșit, acesta din urmă e inferior lui. Așadar, Dumnezeu trebuie să fie el însuși Infinitul. Altfel, acestui ceva, existând dintotdeauna, numit Nesfârșit

23 În general, unele legi fizice cunoscute înseamnă neputință. Ele duc la *degradarea biologică și moartea unui sistem*. Această ființă este, așadar, necesar să se găsească, din acest punct - deasupra legilor muritorilor de rând. Astfel nu ar putea manevra acest Univers.

24 Nu atât reversibilitatea în timp - deși și acesta ar însemna, practic, stăpânirea lui, întinerirea - întoarcerea spre ordine - contrar legii a II-a a termodinamicii și celor ce-o asociază cu dezordinea, distrugerea - trecerea timpului într-o singură direcție - ireversibilă (S. Hawking,) ci, mai ales, lipsa *uzurii biologice*, la fel, ar fi *nemurire*.

- i-ar fi inferior²⁵. Așadar, supremația lui Dumnezeu s-a ciocnit de existența unui cuvânt: Infinit. Vrând - nevrând, trebuie să-l accepte ca fiindu-i propriu și având caracteristicile lui. Altfel n-ar mai fi Dumnezeu atotputernic și nemărginit în timp și spațiu, fie anterior oricărui timp și spațiu; mai bine-zis, trebuie să se confunde cu ele, sau să le includă în existența sa. (Cel mult egale cu el.)

El să fie spațiul și timpul nesfârșite - ale Infinitului existând. Altfel nu-i Dumnezeu infinit. Pe cineva, însă, trebuie să "aruncăm" aceste proprietăți, însușiri - căci, iată, avem certitudinea că ceva există dintotdeauna. Rămâne să vedem ce e cu acel ceva: Un infinit rece, (tiranic și ostil)²⁶, neinteligent și impersonal, sau un Dumnezeu infinit, inteligent și bun? Pentru noi, ca oameni muritori, e mai convenabilă cea de-a doua variantă - cu un Dumnezeu pe care tocmai ni l-am închipuit și descris mai sus.

Așadar, Dumnezeu, nesupus legilor terestre - deși există unele legi pe care nu le-ar putea schimba nimeni. Cred că în toate universurile posibile radical din 81 e 9. Nici chiar Dumnezeu²⁷. Dar aceste legi fac parte din esența și existența lui Dumnezeu (Așa cum există doar un singur punct care împarte exact în două un număr). Cuvântul folosit se poate folosi când e vorba de ceva

25 Căci dacă a creat totul* - sau dacă îl admitem, pur și simplu, ca fiind el Infinitul (un Infinit zeificat, mai bine-zis, prin strălucirea puterii sale, în ceva bine *conturat* și centralizat, totodată, în ceva concret, nu fără margini, sau cu margini confuze și îndepărtate, ca Infinitul, care, straniu, prin noțiunea sa, e confuz, *nelimitat*, neconcretizat. Un Dumnezeu, însă, omnipotent – infinit în timp, însă, ar putea genera continuu lumi – deși concretizat, în spațiu – creația sa, izvorâtă din el, nu l-ar face mai mic sau mai mare. Paradoxal, *ar fi și n-ar fi* parte componentă a sa. La scara fantasticului, a lui D-zeu, ar putea fi adevărat (L. Blaga, Origeme).

* Vezi și L. Kolakowski „Religia,” pag. 117-119. Deși confuz, nelimitat, D-zeu aruncă, totuși, lumi în existență. O altă variantă a înfățișării sale.

26 Jean Guittou - D-zeu și știința, București 1992

27 Religia, pag. 211.

total - de această existență dusă până la infinit, de tot ce există, de a fi infinit în timp și spațiu. În rest, există lucruri finite la care nu poate fi aplicată afirmația, pot să evolueze la nesfârșit, (frumusețea unei femei, sau formele, mai bine-zis, sau frumusețea – armonia, determinată de un pătrat sau o sferă, neputând fi mai pătrat, sau, mai sferă decât este). Infinitul se poate aplica la celelalte lucruri. Viteza unei particule tinde spre împărțirea unui număr de un număr infinit de ori, căci întotdeauna va mai exista ceva cât de mic, oricât l-ai diviza.

Așadar, Dumnezeu e infinit prin existență, în timp și spațiu și nu prin potența sa asupra unor legi (indiferent că vin din afara lui sau le conține el însuși și mai sigur așa, deoarece aceste legi sunt striatiuni, schele ale Infinitului și prin ele existând acesta) - așa cum obiectele finite incluse în Infinit (numărul total de sfere²⁸, care s-ar putea constitui din toată materia din Univers), nu-i împiedică forma de manifestare, de existență a acestuia. Și totuși, nu certifică pe deplin nici existența veșnică. Nu pentru că sunt limitate ca număr, oricum, sunt doar o parte a Infinitului - (chiar infinit, e constituit din părți care pot fi numărate, dar problema e că nu se poate termina numărătoarea niciodată,) dar, mai ales, datorită faptului că Infinitul vine și există din afara tuturor lucrurilor. Legile fixe, rigide, matematice nu-l împiedică să existe. Unele legi temporare, valabile doar într-o anumită parte a Universului - nu au valabilitate pentru El. Halucinant și straniu, măreț și veșnic, Infinitul e peste tot.

Așadar Dumnezeu, concentrat într-o ființă supremă și bună, pe deasupra, este omnipotent și veșnic. Poate să dea naștere la Universuri mai mari, dimensional, decât el. Sau există peste tot. E El însuși Infinitul. Un Infinit nu rece, tiranic și ostil, ci cald, primitor, inteligent. Nu prea avem motive să acceptăm asta mai mult decât cealaltă variantă²⁹. Dar o punem în balanță cu șanse

28 Finite ca formă, imposibil de a mai evolua.

29 Doar egoismul și, poate, și nevoia noastră de căldură – ca ființe umane – ne îndreptățește spre asta.

egale - ideea de Dumnezeu-ființă sau Dumnezeu-infinit. (Dacă venirea - trezirea noastră în Existență, cu tot ce ne înconjoară, e o minune, de ce nu ar fi și asta.?) Depinde însă care e - la urma - urmei - avantajul pentru noi de aici decurge.

Așadar, a existat dintotdeauna, dacă e infinit în timp - dacă nu, chiar în spațiu - (dacă e vorba de Dumnezeu-ființă). Înseamnă că și particulele din ființa sa au (pre) existat dintotdeauna³⁰ - conform teoriei că ceva trebuie să existe dintotdeauna. Am văzut mai sus că e straniu (și puțin probabil) ca ceva să apară din vid.

Dar de ce se admite - (și de ce să admitem și noi, mai ales), ideea existenței dintotdeauna a lui Dumnezeu?

N-ar fi putut el să apară la un moment dat pe scara existenței Infinitului?

Dacă am admite că nu e el Infinitul, ci doar un Dumnezeu-ființă, un Dumnezeu - Creator, mai mic decât Universul, pe care-l crea apoi și, implicit, inferior Infinitului total? De ce nu admit oamenii religioși asta? (Mai ales că tot încearcă să se dea o explicație referitor la originea Universului, a ceva ce vedem că există, suntem tentați să spunem: ceva trebuie să existe la început, sau din ceva trebuie să provină totul, implicând subit și metamorfoza, schimbarea, deci din ceva inferior, fie și numai în timp -în ceva ulterior - ce i-a succedat acelui ceva, din ce în ce mai aproape de ceva primordial, și mai aproape de o origine pe care poate niciodată nu ne-am indura s-o confundăm cu Neantul. De ce oare? În primul rând, e bătaie de cap, să dăm explicații privind (auto) geneza lui Dumnezeu (cum, din ce și când a apărut, s-a autocreat “și nu creat”, căci am fi nevoiți să mergem până la un Dumnezeu ultim - apoi - și - aceasta-i motivul principal, ideea

30 Înseamnă că particulele din corpul său – căci ar putea fi vorba de așa ceva – nu se vor *descompune niciodată*. Un proton în trei quarci, etc.. - Sau, oricare le-ar fi structura. Mai mult, ar trebui să fie veșnice – cel puțin în timp – să nu vină de nici unde și, mai ales *structurile esențiale* ale lui D-zeu să fie eterne.

unui Dumnezeu care a apărut la un moment dat, i-ar limita brusc puterea și autoritatea.)

De aceea, în general, se admite ideea unui Dumnezeu veșnic³¹. (Deși un Dumnezeu autocreat, la un moment dat ar fi veșnic doar prin particulele din el, care au (pre) existat dintotdeauna.) Cu încăpățănare și justificare, totuși, admitem ceva existând dintotdeauna³².

Și totuși, oricât am încerca să împărțim Universul în etape, cicluri, metamorfoze, nu-i vom da, poate, niciodată de capăt. Actul Creației cu un Dumnezeu omnipotent și veșnic, deasupra noastră, actul Creației din nimic, este perfect posibil. Sau, poate din substanța primară a unui Dumnezeu.

Dumnezeu ar fi considerat asta înjosire. Așa cum o femeie de lux ar considera înjositor să pună mâna pe un cerșetor, uitând că nu sunt decât stări ale materiei, la un moment dat. Dar nu aceasta-i problema, ci cum a putut Dumnezeu să creeze ceva din nimic, cum a putut să creeze ceva din propria ființă, sau din altceva decât propria ființă?³³

Dacă admitem că există nu Infinitul - ca ceva cuprinzând - și mai mult, existând dincolo de timp și spațiu - ci o forță infinită, atunci aceea forță poate, implicit, să creeze ceva din ceva, fie chiar și din propria ființă³⁴. Dacă puterea acestei

31 Deși uneori, chiar el se naște dintr-un *neant primordial*, dar capătă repede *attribute omnipotente*. E o încercare de a explica apariția acelui ceva din nimic – din ceva - căci nu ne putem împăca (- cum am menționat la începutul eseului -) nici cu ideea ca ceva să fi existat dintotdeauna – n-o înțelegem, mai ales, abandonând-o – dar nici cu aceea ca ceva să fi apărut din nimic, (Eminescu, Scrisoarea I), sau, neorganizat, amorf.

32 Și cred că aici e adevărul, referitor la acest Infinit. Ceva a existat dintotdeauna.

33 Deși această variantă presupune doar o punere pe scară superioară a ceva ce a existat mai înainte finisării unor forme, ființe, dintr-un aluat, dintr-o materie amorfă, primordială și nu apariția a ceva din nimic – acest lucru e (valabil), când analizăm, mai târziu, *sentimentalismul* lui D-zeu și nu limitele puterii, când poate să creeze efectiv ceva din nimic – deși, subiectiv, cum vom vedea, de ce *trebuia* să creeze ceva - (indiferent ce) – implică, oricum, *sentimentalismul* lui D-zeu.

34 Deși aici – deși scade cantitativ, oarecum, D-zeu nu-și diminuează forțele. Ființele ivite din propria substanță, rămân în acest Univers. Altfel, n-ar fi posibil decât la scara fantasticului.

ființe e nesfârșită, atunci Dumnezeu, (acea ființă), poate să creeze ceva din nimic,³⁵ căci e mai logic ca pe un câmp viran să apară o casă făcută de cineva - deși Creatorul - constructorul, ar face-o din ceva³⁶ - sau așa, pur și simplu³⁷. S-ar părea că s-a rezolvat și enigma apariției Universului, a ceva din nimic, dintr-un vid total - prin existența unei forțe care a determinat asta. Dar rămâne întrebarea: Această forță de unde provine? (Cine a constituit-o, dacă a creat-o cineva?) Și, mai ales, de ce trebuia să existe?

Da, de ce trebuia să existe această forță³⁸ - și, mai ales, dacă o admitem, de ce a trebuit să creeze acest Univers. De ce a trebuit să creeze ființe umane? E o ființă bună? Avea nevoie de (auto) perfecționare prin actul Creației, prin lungul drum al omului spre armonie?³⁹

De fapt, întreaga viață umană e o căutare a armoniei, a simetriei originare, a Infinitului sălășluind în noi, pe care l-am pierdut cândva. Atunci omul e o fărâamă de Dumnezeu, datorită vitregiilor, la un moment dat. O frântură cu nimic inferioară lui, sau, dependent de D-zeu.

Dar creștinismul prezintă imaginea lui Dumnezeu dictatorial și a unei ființe numită om, minoră, care cu greu și-ar putea face loc în grădina lui Dumnezeu (cu sacrificii nebănuite). La fel

35 Deși plauzibilă e și ideea a ceva nesfârșit – Infinitul – a apărarea din nimic, a deveni apoi existență, pe care, ca succesiune, act de creație - distrugere – două reverse total diferite, finit/infinit, iar nu le putem înțelege.

Căci avem tendința *de a merge până la rădăcina* a tot ce există și dincolo. Nu putem să tot amânăm, altă etapă, stare, începutul. Dacă am ajunge la capăt, cum e acesta și, totuși, oricum l-am explica, există tentația de a zice: Ce a fost dincolo?

36 În cazul unui creator terestru logic e că materialele – prin forța și inteligența sa – au fost aduse acolo – în cazul unui creator divin – totul putea, tot prin forța sa – să apară din nimic.

37 Ajungem, deși, explicăm așa, la ce am definit mai sus: pe creator cine l-a făcut, materia din care-i alcătuit, etc.

38 *De ce trebuia să existe ceva - (mai degrabă decât nimic)* – e întrebarea care ne chinuie mereu, referitor la această existență. (Henri Bergson) - dar a insista prea mult, ar însemna să acordăm necesității de venire în existență a Materiei, valențe de zeități creatoare, iar pe noi ne interesează acel "de ce" în sensul de raport Neant-Infinit existând și de a detecta vreo forță primară, răstăcită acolo și mecanismul apariției ei.

39 B.P.HAȘDEU - SPIRITUL SI TRUPUL 1993 sau J. Guitton -D-zeu și știința.

ca un părinte care crede că are, în exclusivitate, drept de viață și de moarte asupra copiilor -, eu te-am făcut, eu te omor”.

Oricum, important ar fi actul de salvare finală și egalitatea față de Dumnezeu. Altfel „osul” aruncat de Dumnezeu, pentru o întreagă veșnicie, nu-și are rostul.

Să fii forțat să stai ca un câine, cu coada între picioare, o întreagă eternitate, nu-și are rostul, iarăși.

Prin rău și suferință purificat, omul s-ar putea înălța în ochii lui Dumnezeu. Dar și așa ar dobândi numai un statut de privilegiat limitat la masa lui Dumnezeu și atunci mă gândesc că ar fi mai bine o scufundare în Neantul original.

De fapt, de ce ar fi inferior omul lui Dumnezeu? Oare nu este alcătuit din aceeași substanță care a existat în Univers dintotdeauna? Deci, din aceeași substanță cu Dumnezeu - (credincioșii vor replica, spunând: da, dar a fost creat de Dumnezeu și prin asta și, mai ales prin faptul că a fost, intelectual, creat mărginit, e inferior lui Dumnezeu). Se va putea obiecta aici că e o chestiune morală, de alcătuire și structură spirituală, de probitate în conduită, Dumnezeu fiind perfecțiunea. Dar nimeni nu i-a cerut lui Dumnezeu să ne facă imperfecți. (Iar noi - cu tot răul din noi - reminescență a barbarismului inițial - al omului, desigur - inerent ființei umane – tindem spre ordine, perfecțiune.)

Dar eu mă întreb: oare chiar a fost creat de Dumnezeu? Oare chiar a creat Dumnezeu o maimuță care se târa prin peșteri, sau, mai degrabă, acea maimuță a evoluat, la fel ca celelalte specii de pe o planetă oarecare, am lichidat aici întregul suport al actului Creației, omului, în particular - deși nu mi-aș fi propus, o abordare de pe poziții materialist - evoluționiste, dar, datorită faptului că creștinii susțin, cu atâta tărie ceva ce nu i s-a demonstrat existența. De aceea am trecut, brusc, la antipozi: vom vorbi în eseul următor despre credință și răsplată și după cum se raportează existența la toate acestea.

Cca 1993 - 28 iulie 2017

Doru I. Pop, Ferneziu

Despre Infinit și Dumnezeu

Trei considerente ne fac să punem serios la îndoială imaginea lui Dumnezeu, așa cum reiese din atributele alocate lui, de către o religie ultra-avansată.

Dumnezeu ar trebui să fie El însuși Infinitul. Într-adevăr, fiind delimitat, concretizat într-un singur loc, omniprezența sa este știrbită grav de către atributele acordate Infinitului, de către o cercetare logică și pe care aceasta trebuie să le aibă, indiferent de voința noastră. Dar asta n-ar însemna nimic, El ar putea exista indiferent de voința noastră descriptivă, sau de capacitatea noastră în a „zugrăvi” imaginea zeilor.

Dar, din aura grandioasă cu care este investit Dumnezeu, așezat pe soclul suprem în Univers, reiese clar confruntarea sa cu Infinitul.

Dar Dumnezeu are toate atributele unei entități limitate, așa că pierde în confruntarea cu Infinitul. Mai întâi, este cert că un lucru finit nu poate genera ceva infinit⁴⁰, apoi, El însuși, dimensional, este inferior Infinitului fizic din această existență, a ceva dincoace de Neant, care se încăpățânează să existe alături de Dumnezeu.

40 La fel cum aveam să constat mai târziu că, da, să acceptăm că Universul a avut un început – Big-Bang și va avea un sfârșit – oricare ar fi acela – dar cum se poate, în cadrul acestui Univers – *să existe axa numerelor infinită?*

Dacă admitem că Universul vizibil a fost creat de Dumnezeu, atunci însăși această sau prin această idee, Dumnezeu se limitează la o suprafață dată. Căci un loc în spațiu trebuie să fie ocupat de către creația sa. Iar atunci, chiar dacă Dumnezeu reprezintă Infinit - creația, atunci nu mai este infinit, pentru că, scăzându-se din totalul Infinitului, acea Creație, implică că Dumnezeu nu este infinit.⁴¹ Și atunci, ar fi subordonat Infinitului existând.

Inferior, așadar Infinitului, chiar dacă ar avea obârșii diferite (sau chiar dacă Infinitul ar fi fost creat de Dumnezeu, dar am văzut mai sus că nu se poate.)

De ce acest aspru rechizitoriu la adresa lui Dumnezeu?

Pentru că noi știm foarte bine că o ființă dotată cu judecată pentru a crea, nu poate, fizic, să fie infinită, ci doar o entitate finită, desigur. Invers, putem afirma: Dumnezeu e totul, dar atunci am avea de-a face cu un Dumnezeu impersonal, ostil și rece. Ar fi, într-adevăr, El însuși Infinitul, dar atunci ar fi lipsit de logică și n-ar fi putut aduce lumi în existență. Mai mult, supra-punându-se și confruntându-se cu Infinitul, creația sa n-ar putea avea loc, să existe alături, distinct și independent cu el. (Creația sa ar fi inclusă în chiar trupul Dumnezeului Suprem).

Savanții de azi au ajuns foarte departe în cercetarea Universului. Departă și nu prea, am spune noi. Nu din tendința de a căuta mereu altceva, sau de a căuta perfecțiunea, fie și cu prețul de a bulversa ordinea dată, am putea fi nevoiți, după cele câteva priviri aruncate dincolo de constanta lui Planck, să admitem o altă ordine, ci numai fiindcă, așa am putea să găsim existența Forței Supreme a Universului. Așa, deoarece în Universul nostru există aceleași legi și e foarte greu să înțelegem, din cele descrise mai sus - că Dumnezeu ar putea fi finit, dar să genereze infinit, în același timp - sau să credem că emițând raze, divinitatea nu scade can-

41 Chiar neștiind cât de vast e Infinitul – desigur fără sfârșit, totuși, un Infinit din care s-a scăzut ceva e mai mic decât altul, intact, la fel cum, invers, există infinituri mai mici sau mai mari, vezi totalitatea numerelor pare, totalitatea numerelor prime, etc.

titativ niciodată (Origene, Blaga) - mai ales, creând din propria substanță ceva, atunci, logic ar fi să scadă cantitativ.

Astfel, vom vedea că există un Infinit halucinant de frumos și grandios. Magnificitatea sa ne-ar fi de folos nouă. El - Infinitul - ar fi Dumnezeu. Atunci, conform unui Dumnezeu bun și iubitor - nemurirea spiritelor umane - și nu numai - ar fi asigurată.

Cca ' 93-94 - 28 iulie 2017
Doru I. Pop, Baia Mare, Ferneziu

Despre religie și justiție socială

Religia pornește de la un considerent a priori fixat, devenit certitudine, dar, deși neverificabil, trebuie să-i dea crezare și supunere întreaga suflare omenească. Omul va plăti în funcție de conduita sa. Așadar, punctul final spre care se îndreaptă, vrând-nevrând omenirea, este această Marea Judecată. Chintesența religiei este următoarea: două posibilități. (Și nu numai răsplata finală). Salvarea celor buni și nimicirea⁴² sau pedepsirea celor răi. (Pedepsirea veșnică a celor răi denotă, pe lângă cruzimea religiei, și un neajuns cras, transformat într-o contradicție la adresa religiei: persistența răului pentru totdeauna în Univers, contrar prognozei actuale, de dispariție a sa, finală).

42 Iehoviștii, negând spiritul, sau orice eu de natură spirituală, rămas după moarte – prevăd învierea „celor drepti” ca o readucere la o nouă viață, într-un trup material și – atenție! cu identitatea celui dispărut. Singura pedeapsă pentru cei răi e *neaducerea* la viață, lăsarea să se putrezească în Neant – (pedeapsă sau pierdere oarecum subiectivă, simbolică, dacă ținem cont de faptul că păgubitul *nu are* cum să-și dea seama de acea pierdere).

Oricum, aceste interpretări denotă caracterul confuz, superficial și heteroclit al (interpretării) ideilor religioase, dacă nu chiar al acestor idei.

Toate, sau aproape toate religiile, cred într-o viață perfectă, ideală și utopică, într-un viitor îndepărtat, poate al unui alt timp decât cel terestru. Sunt răsplata pentru o viață plină de privațiuni. Chinul uman, poate și înjosirea - prin trecerea prin această lume imperfectă⁴³ sunt firești [(deși o viață exemplară, dar parcurgând opulența și desfrăul - căci civilizația și binefacerile acesteia trebuie să aibă o limită, nu sunt de ajuns) - (preferabil este suferința și sacrificiul duse până la extrem - prin renunțarea chiar la unele simple plăceri, ale vieții)].

Pentru religie nici nu se poate altfel, dar noi, ca filozofi, ne întrebăm: Dacă există Dumnezeu, demonstrat științific, dacă acesta e obligatoriu bun, adică va salva până la urmă omenirea, târâtă, cu sau fără voia lui, în păcat, rău, mizerie, sau, dacă mai degrabă există un Dumnezeu nepăsător la durerile noastre?⁴⁴

Nu vom vorbi aici despre descrierea paradisului, imparate de către fiecare religie în paralel. O vom face de altădată - vom analiza doar posibilitatea existenței supranaturalului, vom descrie rostul și rolul suferinței umane, ca scop pentru țelul final - răsplata divină datorată bunătății lui Dumnezeu, vom vorbi și despre justiția terestră, pentru ca sacrificiile de pe pământ să nu apară așa cum sunt, o corvoadă inutilă.

43 Există trei variante paralele care descriu căderea din dumnezeire: prima, cea a suportării răului în vederea mântuirii, a unei răsplăți, (pentru un păcat original, sau, pur și simplu, ca verificare a loialității și nobleții de caracter a omului – pentru o integrare relativ tardivă într-un mediu cvasi-perfect, controlat de D-zeu). Cel de-al doilea motiv, un *filon laic*, l-am putea numi, cel al *reîntregirii* cu simetria pierdută, originală, cu dumnezeirea infinită și perfectă. Omul e un înger cu aripi frânte, *căzut* într-o lume imperfectă. De aceea, căutându-l pe D-zeu, încearcă să se reincludă în perfecțiunea inițială, din care a fost rupt - într-un Infinit rece, d.p.d.v științific, dar ca o dumnezeire caldă, umană, însă, ideea agreată de unele religii.

(La creștini, răul ar putea fi chiar această rupere față de simetria originală. Totodată, se păstrează reminiscențele unei *spaime adânci*, căci acest rău poate fi total, adică mult mai adânc: Infinitul, Eternul simbolizat de Dumnezeu unic existând, să nu mai existe, practic. Acesta ar fi cel de-al treilea motiv al tendinței spre *perfecțiune*, spre ceva existând, la urma-urmei. (Vezi și eseurile mele anterioare)

44 Sau, poate, Universul fiind atât de vast, n-a ajuns încă, de la creație, să dea un semn. Lipsa nu-l nici confirmă nici infirmă, la fel ca civilizațiile extraterestre care, încă, n-au ajuns la noi.

Vom analiza, de asemeni, stadiul ideii de justiție terestră a structurării societății, așa cum e ea, cu binefacerile progresului, inegal și nedrept repartizate, ceea ce face ca și-n viitor, acțiunile în numele justiției sociale, să fie extrem de justificate.

Așadar, la creștini, răul este recunoscut în toată plenitudinea sa. E ca și cum un secretar de partid totalitar - sau cu funcție publică, din păcate, care, într-o societate capitalistă o face perpetuu - n-ar ascunde unele imperfecțiuni și neajunsuri, pentru a nu întărâta masele - în direcția asta - și pentru a-și declara adevărul în lupta maselor - nu o societate deja perfectă, ci lupta pentru ajungerea la ea, sau recunoașterea statu-quo-ului; în capitalism, din păcate ca unica variantă posibilă - cea mai bună din societăți, de parcă nu ar putea fi corijată.

Dar este interesantă imaginea lui Dumnezeu, desprinsă din ceea ce cred creștinii despre El. Dumnezeu e când neutru, când un judecător care alege o cale dreaptă - deși cea mai lungă - de rezolvare a litigiilor pentru răsplată, când un judecător pervers, pricinuind pierderi imense - pe baza dorinței de complicare inutilă.⁴⁵

Și totuși, chiar dacă Dumnezeu l-a lăsat pe Lucifer „să-și facă de cap”, cu rezultate bune în prima parte a răzvrătirii pentru diavol, totuși, existența acestuia e doza de rău oferită omenirii.

Dar, dincolo de caracterul capricios al lui Dumnezeu, mai apare o contradicție: răzvrătirea lui Lucifer a „picat” tocmai la timp, pentru ca omul să fie pedepsit cu insubordonarea lui Lucifer și cu desfrâul acestuia - sau, deoarece diavolul⁴⁶ s-a răzvrătit într-un timp abiblic - omul greșind și devenind el însuși imperfect, a fost lăsat, pe seama răului, care emana de la Lucifer? (fără să mai punem la socoteală faptul că însuși omul a fost ademenit de chiar diavolul în persoană).

45 Vezi doar genocidele enorme din istoria omenirii sau traiectoriile întortocheate ale vieții unor indivizi.

46 Inițial, un înger, poate cel mai strălucitor - totuși, dualismul D-zeu - Lucifer poate exprima orice dualism din Univers, antagonic, desigur.

Apar, astfel, două acte de insubordonare: ale diavolului și ale lui Adam - omul, ambele, dar, mai ales cea umană prompt sancționată. Diavolul nu va fi iertat și trimis în Neant - gestul său amintește de răzvrătirea titanilor din mitologia greacă - și mai mult - ce aminteam mai înainte - tendința spre ceva, lupta, spaima de nimic, a creat această rupere, însă, aceste dualisme față de o simetrie perfectă originară⁴⁷.

Omul, oricum este imperfect, dacă nu-și duce până la capăt pedeapsa, sau dacă nu are tăria de caracter să reziste unui simplu capriciu la care este supus de divinitate. Dincolo de acest aspect, eram totuși gata să afirm - datorită circumstanțelor atenuante pe care le oferă răsplata finală, că oferirea binelui final ar fi, într-un act de o extraordinară probitate, a lui Dumnezeu, cea de-a patra caracteristică a reîntregirii cu Infinitul perfect, acte - simbol ale religiei Infinitului, care trece prin spiritul uman, dacă acest al patrulea semn n-ar fi fost împărțit între primul și ultimul act al acestei religii a Infinitului -(răsplata pentru probitatea și teama de Neant). Nu invocăm aici motivul artificial al neascultării, apărut mai târziu, să explice o stare de lucruri nu prea roză, deși și aceasta, „prin extremă”, ar putea semnifica prăbușirea Infinitului în fața necruțătoarei ofensive - expansiuni a Neantului. Omul i-a dat semnificații umane, de aceea îl lăsăm într-o parte.

Analiza tuturor afirmațiilor „puse în cârcă” lui Dumnezeu ar complica mult și inutil lucrurile. Ar ieși încă odată în evidență caracterul capricios și contradictoriu al lui Dumnezeu. De ex.: roagă-te că-ți va da Dumnezeu. Dar dacă împricinatul se plânge: nu mi-a dat facilități Dumnezeu, obținerea unui lucru meritat, căci am fost decent, se ripostează de către un credincios fraier: nu-ți poate da Dumnezeu mașină, vilă (dintr-odată) sau - nu poate da Dumnezeu la toată lumea.

47 Adică, a vedea Universul *așa cum e*, cu rău, imperfecțiune, în alternanță cu binele, dar tinzându-se la “ieșirea” spre o Perfecțiune inițială, prin și la D-zeu, care ar fi existat cândva. Din motivele (3) invocate mai sus, din egoism, etc.

Bine că acest Dumnezeu, care a creat Universul, nu poate să ajute un om merituos, mai degrabă decât pe porcii de șefi. Dar, oare, acest Dumnezeu instabil, chiar a creat Universul, fiind omnipotent?

Dacă Dumnezeu e dincolo de Marea Explozie a Universului, fără îndoială că forța sa a stat la baza acelei explozii. A stăpânit, practic un punct atât de mic.

Dar care sunt aspectele morale ale acestui raport de subordonare om-divinitate? Sau ce caracter denotă, oare, comportamentul lui Dumnezeu?

O ființă creată de către un creator perfect, nu putea să fie decât perfectă. Așa cum chiar Universul venit în existență, pe baza perfecțiunii unei ființe creatoare, n-ar putea fi decât perfect - neadmițând răul, ca parte dualistă⁴⁸. Astfel răul, ca parte existențială, nu și-ar avea rostul⁴⁹, cu atât mai mult suferința umană.

Dar a trimite în existență ceva neputincios în fața răului, implică un amuzament și o perversitate a Creatorului.

Astfel omul ar fi trebuit creat perfect înainte de a-i inocula atributele imperfecțiunii, care l-au făcut să se răzvrătească și să-și ia „porția” de suferință, după îndelungi peregrinări, până la țelul final. Dar am văzut că nu a fost perfect. O cât de mică greșală în construcție trebuie să fi avut, și atunci putem afirma: a crea ceva imperfect când poți să faci ceva perfect, e o perversiune, dar a crea ceva perfect și al corupe, totuși, e ceva sadic.

48 În primul rând, mărimea setului de legi care-l fac să fi venit în Existență – astea și nu altele - ne duc cu gândul la un Creator*. Apoi răul – mai ales cel uman – poate și la celelalte scări, n-ar trebui să existe, în măsura în care este. Poate astfel se neagă nu numai existența lui D-zeu - ca ființă logică și bună, ci chiar existența sa.

* Chiar savanții adepți ai Big Bangului se entuziasmează în fața preciziei și mărimii acelor legi, care, cu milionimi de mărimi fiind altfel – forța de atracție a electronului, de ex., în jurul nucleului – Universul n-ar exista. Proclamă, oarecum, existența lui D-zeu. (Stepfen Hawking)

49 De văzut în ce măsură, e totuși, acceptabil. Vezi eseurile anterioare.

Lipsa tăriei de caracter, e la fel, o imperfecțiune, iar posibilitatea de a alege între bine și rău, de asemeni implică o cvasiabandonare a omului în fața unui destin nefavorabil.

Dar în ce raporturi se află omul cu divinitatea, acest zeu necruțător și rece? Omul este în totală subordonare și dependență față de Ființa supremă, fiind stigmatizat, prin păcatul originar, iar faptul că este ținut în „clește” denotă încă o dată omnipotența și grandoarea lui Dumnezeu și micimea omului. Orice răsplătă, după o atât de lungă așteptare - denotă meritul și calitățile umane și nu mărinimia lui Dumnezeu.

Așadar, trebuie să sufere, deoarece e inferior - prin greșeală, sau pur și simplu - și atunci trebuie să fie supus capriciilor unui Dumnezeu tiranic.

Dar cum conștientizează el asta? Cum se adaptează - căci o suferință care te apasă o viață - indiferent din partea cui vine - poate să-ți producă dureri și bătăi de cap, răzvrătiri și cedări ale nervilor. Deși se obișnuiește cu statutul său, este, firește, conștient de ce se află în jurul său (se întâmplă ceva în neregulă, căci suferința înseamnă lipsă) - oricât ar fi acel om de nesimțit, îl doare când își vede semenii - rivali în mașini de lux, pe nemerit⁵⁰, de exemplu. Dincolo de resemnare omul se auto-îmboldește să lucreze conform firii sale, mai mult și mai bine, deși poate aici pe pământ nu va fi, vizibil, niciodată răsplătit.⁵¹

Dar, dincolo de crezul impus obligatoriu, și care se referă la viața luminoasă de după moarte, care acoperă suferința și răul de aici și dincolo de faptul că ar exista doar obligație de muncă grea, fără un orizont luminos, în viitor această existență umană, plină de privațiuni, prin suferință, impune, pur și sim-

50 Am redat această stare de lucruri foarte realist. Trebuie să spunem lucrurilor pe nume - căci contează, la urma-urmei, *nivelul de trei* atins de o anumită orânduire - respectiv *gradul de concretizare* al promisiunilor - și nu balivernele - lucru valabil și-n cazul religiei. Răsplata, conform escatologiei finale: dacă suferința stă la baza răsplății finale, de ce nu se acordă fiecăruia la fel de multe șanse de suferit?

51 Dar crede - și asta-l ține în picioare - că și D-zeu îi va da restul, *grosul*, într-o viață ulterioară și acesta este esența sau sensul social al religiei.

plu, existența unui crez luminos, de factură nereligioasă. Cu cât suferința e mai mare, cu atât acel viitor e mai strălucitor, și mai real -(cu cât vârsta de 20 de ani se îndepărtează mai mult de noi, cu atât omul o trăiește mai intens, afectiv - dar în ciuda aspectului subiectiv și utopic pe care ar trebui să-l îmbrace acest simțământ - are impresia că e ceva logic să simtă asta.)⁵²

Se referă la viața luminoasă de după ceva care rămâne, trebuie, așadar, de văzut ce-i cu acea lumină din cugetul omului - care pare implementată în gândul și străfundurile umane - deși unii cred ca nu-i decât un simțământ involuntar, instinctual, care a determinat apariția religiei pe un sol fertil, intensificându-se, pe măsura trecerii prin noi și noi obstacole, rău și suferință.

Acel ceva atât de profund implementat în adâncurile existenței noastre, sau poate existând acolo dintotdeauna, ar putea fi explicat. Crezul și cultul într-o realitate eternă, care să învingă moartea, e lumina de care pomeneam mai sus - ideea de dănuire eternă, (deși Leszek Kolakowski m-ar contrazice, deoarece afirmă că religia nu a apărut la animale, la delfini, de ex. îi voi răspunde: foarte bine, înseamnă că religia e apanajul gândirii unei ființe superioare, căci poate că animalele nici nu au teamă de Neant - să o conștientizeze în așa măsură cum o face omul - dându-i valențe neobișnuite. La animale există doar teama de moarte, manifestată instinctual ca dorință de conservare a individului sau a speciei).

52 Unii au explicat acea lumină, ca fiind Divinitatea trecând perpetuu prin noi – sau nostalgia păgână după un Infinit perfect – respectiv simetria originală înainte de Marea Explozie a unui ciclu de Univers. Rămâne de văzut unde-i adevărul (1).

1) Un punct infinit de mic, dar de o presiune și densitate, temperatură uimitoare, l-a trimis în existență. El era Infinitul, care genera lumi, deși ne-am întreba: - poate Infinitul proveni dintr-o altă sursă, poate veni, cumva în Existență, la un moment dat – sau, pur și simplu, e veșnic, așa cum reiese din însăși titulatura sa?

Mai greu ar fi de crezut – decât că D-zeu e generatorul unui sistem nesfârșit de lucruri - faptul că D-zeu sau altcineva *ar putea* face să dispară în Neant, în non-existență cei 10^{87} atomi existând ai acestui Univers sau ai *oricărui* Univers existând.

Dar, referitor la existența a ceva întotdeauna, într-un Univers etern, problema e că, dacă acei atomi ai unei lumi veșnice, dacă *n-au avut nevoie să fie creați*, nu vor avea nevoie, nici nu vor putea fi *distruși*, transformați în nimic, să nu mai existe deloc, existența lor *să nu depindă*, așadar, de un act de creație-distrugere.

În ceea ce privește ideea de existență, nu știm dacă - căci simpla fugă în fața morții, manifestată și la animal nu-i destul, sau nu putem să știm dacă prin asta animalul, ar dori să trăiască la nesfârșit - este conștient de dorința sa; (mai mult, animalul nu-și poate închipui nici ce înseamnă Neantul, dispariția totală și nici chinurile morții, agonia sfârșitului.)

Fantezia umană redă astfel justificat, întreaga grozăvie, în raport cu existența, a coborârii în Neant, a marii pierderi care este moartea - deși a pierde înseamnă a exista și a nu mai poseda ceva - totuși omul de pe acest tărâm face, dar, oarecum, în folosul vieții de aici, căci altfel nu ar mai avea nici un sens.⁵³

Și pentru a aprofunda și mai tare această idee, voi aminti aici o remarcă de-a lui Marx - Ce diferență există între o albină sau un păianjen și un arhitect?

Aceea că arhitectul are celula, fagurele în minte, înainte de a-l construi, realmente, pe când insectele o fac instinctual și, fiindcă tot suntem la capitolul comparații, să adăugăm că și albinele satirizează, oarecum, lenea, eliminându-i pe trântori, ceea ce denotă ceva mai mult decât un simplu instinct, pe de-o parte, iar pe de alta face parte dintr-un joc al unui rece ciclu de evoluție și selecție a speciilor, unde cei slabi, cei nepotrivii sunt eliminați - lucru întâlnit și la alte specii, atât că încă nu au ajuns să facă pamflete pe seama leneșilor și în general pe seama a tot ce nu-i nor- mal, cum se întâlnește în strigăturile și epigramele speciei umane, referitoare nu numai la lene ci și la unele infirmități de care nu-i vinovat cel păgubit.

Ce-i, așadar, cu această lumină din sufletul omului, devenind - cum am văzut, mai puternică cu cât greutățile devin mai mari, aproape insuportabile?⁵⁴

53 Așadar, având o minte, o ființă, cu cât aceasta este mai evoluată, poate să explice mai bine o idee, la un moment dat. Rămâne de descoperit obiectul descris - de redat veridicitatea acestora.

54 Posibil și răsturnări bruște de crezuri - s-au văzut și-n istorie, Montezuma, Ceaușescu, etc., dar *utopic*, crezul în ceva, ireal, frumos, dincolo de realitatea imediată, pentru care merită să lupti - rămâne. Se schimbă doar factorii.

Dar dacă nu există nimic dincolo - totul nu este decât imaginație și convenționalism, determinate de capacitatea de divagație a creierului?

Dacă omul și-a construit întreg sistemul și eșafodajul de credințe, nu atât din teama față de moarte - deși aceasta i-a arătat ce înseamnă de fapt dispariția, adică pierderea supremă a ceea ce avem, la un moment dat, respectiv viața, ci, mai ales datorită faptului că nu-i putea veni să creadă că ar urma să nu mai trăiască Niciodată - această viață era atât de deosebită față de Neant, de non existență.

Era, așadar o diferență enormă între un om viu fiind, mișcându-se, cu sângele pulsându-i în vine, și unul mort, care înseamnă încremenire, nemișcare. Bănuia întreaga diferență și tragedie. Intuia că Neantul e ceva prin (ne) existența sa - ceva mult mai rău, chiar decât o viață amărată.⁵⁵

Poate această credință și dorință în existența sa la nesfârșit - plus speranța că dacă a pierdut aici pe pământ, în comparație cu puternicii zilei, care au câștigat, va trebui să câștige și el cândva, dincolo.⁵⁶ Demonstrându-i-se inexistența vieții de după moarte unui creștin, care mai înainte de toate a pus certitudinea existenței post-mortem, izvorâtă dintr-o convingere sinceră, datorită credinței sale, și invers, nervii i-ar ceda, ar

55 Într-adevăr, în fața spaimei de Neant, omul a ales, așadar, între dezintegrarea și dispariția totală - și continuarea Vieții după Moarte - varianta cea mai convenabilă: credința și certitudinea în Nemurire. Dar religia - cel mai frumos dar oferit omenirii, (Malinowski,) nu s-a oprit aici, sau - acest dar n-a putut fi obținut doar prin simplă credință - deși aceasta, paradoxal, joacă un rol mult mai important decât pare - ca și cum simplul crez poate naște din Neant zeei și viața post-mortem; dar creștinii, nepunându-și problema inexistenței supranaturalului, consideră credința doar un act de conduită morală - nu și un act creator. Conduită morală - care se cere cât mai nepătată la om. Astfel, peste ancestralul crez și simț al nemuririi, al Infinitului trecând prin ființa umană, s-a suprapus ceva - raportat la răul și neprevăzutul vieții terestre, așa cum e ea; verticalitatea omului, în aceste condiții, a însemnat integrarea - cu orice preț - în dumnezeire. Religia e, astfel, speranța salvării - cu condiția să se mai treacă, încă odată, prin acel haos al Răului - numit viață terestră - unde răul ar încerca să corupă perfecțiunea originară - dar, desăvârșire care, oricum, va fi dobândită, la urmă.

56 Adică un egoism cras, la urma-urmei, izvorând din dorința de perpetuare a speciei și a individului, plus, chiar dacă ar fi nemuritoare - un egoism intrinsec, specific.

îneebuni, s-ar izbi de ziduri și ar fi firească. Ar pierde tot ceea ce a sperat mai arzător că va avea vreodată, integrarea pe baza protecției lui Dumnezeu, a unui Dumnezeu milostiv și bun, într-un Infinit viu, existând, deci și prietenos - și nu integrarea într-unul rece, amorf și ostil, care seamănă mai degrabă cu Neantul, iar pentru el dispariția totală, neexistența.

Sfârșit

*7 iulie 1994 - 2 august 2017,
Ferneziu, Baia Mare,
Doru I. Pop*

Despre începuturile Universului. Dumnezeu și Marea Explozie

Unii gânditori idealişti încearcă să pună în concordanță capacitatea creatoare a lui Dumnezeu cu declanșarea Marii Explozii a Universului. Nepotrivit mi se pare aici nu faptul că Dumnezeu n-ar fi putut să arunce în existență, cu ajutorul unei forțe colosale, acel punct infim de materie - sau că n-ar fi fost necesar s-o facă, (deși, dacă cealaltă variantă, cea a declanșării Marii Explozii fără Dumnezeu, logică fiind, dacă a avut într-adevăr loc, ar exclude-o pe prima)- ci faptul că, în prealabil, Dumnezeu a condensat materia într-un punct atât de mic, ca și cum ar fi avut la dispoziție doar un spațiu foarte mic pe care să-l ocupe fiecare punct supercondensat de materie - așa cum am încerca ca pe un raft să așezăm un lucru în așa fel încât să ocupe cea mai mică suprafață firească - am avea nenumărate obiecte de așezat - să încapă cât mai multe astfel?!⁵⁷

Dacă ni s-ar replica că n-a existat în jurul aceluiași punct, spațiu și timp - atunci aș putea spune că nu a existat nici Dumnezeu, doar dacă el ar veni din afara oricărei dimensiuni posibile. Dar eu cred că un anumit spațiu și timp au existat întotdeauna, în care au putut expansiona lumile venite în existență.

Și atunci cum rămâne cu punctele celelalte, îngrămadite pe același „raft”? Dar a fost un capriciu a lui Dumnezeu, orice creare și anihilare de lumi?

*Cca. 1994 - 4 august 2017
Doru I. Pop, Ferneziu, Baia Mare*

57 În afară de faptul că poate fi un capriciu, un joc al lui D-zeu, toată această „jonglerie” a materiei.

Despre justiție. Despre raporturile de forțe în natură. Despre organizarea socială

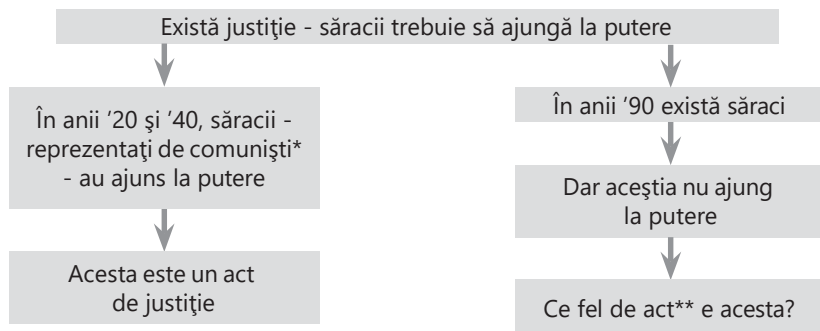
O stare de lucruri socială, o mare nedreptate existentă ne duce cu gândul că nu există Dumnezeu. Mari criminali sociali de-a lungul istoriei - regii antichității, feudalii de mai târziu, patronii exploatând sălbatic clasa care muncea, apoi regimurile totalitare, chiar dacă acționau în numele unui ideal de justiție, au depășit cu mult numărul de victime situat în partea opusă, negativă. Așadar, de la rășcoalele antichității, la cele ale Evului Mediu, la revoluțiile moderne și contemporane, milioane de oameni au murit fără ca torționarii lor să fie pedepsiți.

Pare straniu, cum ar fi - și, în general, în toate timpurile, justiția reclamă - sau ar trebui - pedepsirea unei fapte cu mult mai puțin importante, ca scuipatul pe stradă, de ex., (în țările civilizate, de aceea am spus ar trebui), pe când crime cu mult mai mari, mai monstruoase, strigătoare la cer prin ilegalitatea lor, să rămână nepedepsite;⁵⁸ sau, poate Dumnezeu așteaptă îndreptarea lor și pentru un singur și simplu gest, de recunoaștere a lor, să-i ierte?⁵⁹

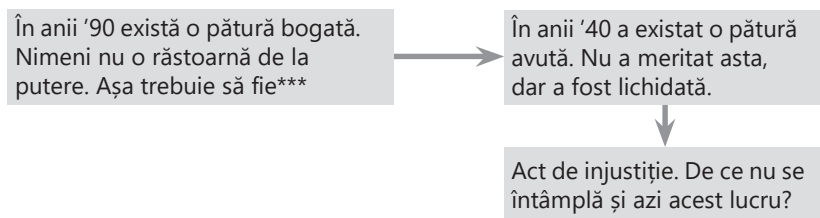
58 Un singur ex. postdecembrist: Un ministru a furat de miliarde, făcând o casă cât un bloc. Ce mobiluri, ce instincte tenebroase l-au mânat la acest gest inuman?

59 Gest la fel de aberant, ca și cumpărarea de indulgențe, pentru iertarea păcatelor.

Vom presupune acum - nedorind să întinăm justiția divină, lăsând la o parte crimele în numele unui ideal, că există justiție, dacă privim ascensiunea la putere a comuniștilor, d.p.d.v. economic, doar ca o dreptate făcută păturilor de jos, strict necesară și legitimă, de altfel, astfel: conform teoriei că:



Sau să considerăm act de justiție, nu răsturnarea socială sau beneficiul în folosul unei clase cu adevărat mizere, ci raportul de forțe veșnic existent, inegal și inechitabil, între bogați și săraci:



* Deși nici pe departe n-a fost așa nici atunci, când grupuri restrânse de comuniști nu puteau să reprezinte grupurile imense de oameni săraci, poate nici mai târziu, când, cu sacrificii imense, nu le-a oferit mare lucru – sau totul, ajungerea în comunism. Dar acordăm susținătorilor ideii de justiție divină un atu, să vedem pe unde scot cămașa. Nici nu au pe unde s-o scoată. Există doar nelegiuri, sau, cel mult, un raport de forțe care nu ține seama de felul cum ar trebui să se așeze – veți vedea imediat.

** Vezi nota 1.

*** Deși divinitatea ar comite două nelegiuri; Menținerea bogaților, ca atare și, mai mult, acordarea de bogății celor ce nu merită: patroni, miliardari soioși, adică jechoși și necinstiți, ieșiți parcă din Neant. Dar, aici ne interesează raportul de forțe dintre clase (le), ca atare, de bogați și săraci, fără a discuta proveniența lor. Plus nedreptatea, atribuită uneia, în detrimentul celeilalte.

De ce nu se întâmplă, sau de ce a avut loc atunci - pe merit sau nu - faptul că nu se întâmplă azi, ne duce cu gândul la capriciile lui Dumnezeu: când ajută, când distruge pe cineva, pe merit sau nu.

1994, 4 august, 2017,

Doru I. Pop

Despre Dumnezeu și organizarea socială

Am început să schițăm – sau, mai bine-zis, să presupunem, după ce am pus întrebarea și apoi, considerând existența lui Dumnezeu ca ceva posibil, real, chiar, în ultimă instanță, să creionăm, în continuare, imaginea lui Dumnezeu.

Cum ar fi posibil și cum ar trebui să arate, de ce și cum să fie alcătuit științific, așadar.

Vom trece acum la descrierea lui morală. Psihico-sentimentală și, mai mult, strict morală, deoarece multe religii monoteiste îl reclamă ca fiind extrem de plin de pasiuni, porniri sentimentale (de impulsuri și accese, când extrem de violente, când pașnice, unde prevalează binele) și tot în aceste religii, paradoxal, unde triumfă bunătatea lui Dumnezeu, justiția ca trăsătură fundamentală și unică a sa⁶⁰. Violența folosită de Dumnezeu devine latura secundară și este explicată astfel: (folosită temporar pentru pedepsirea rățăcirilor a celor ce nu-l ascultă, pentru punerea omului la încercare). De către religie de loc, de fapt este scopul final, triumful binelui, prin extensie a fericirii pentru drept

60 De sentimentele umane, într-un cuvânt.

credincioși (iar pentru cei răi nu, iată că răul nu dispare, în extenso nici din Univers, dar pentru cei fericiți, au marele câștig viața veșnică, de către creatorul lor dată, ce importanță mai are?)

Dar de către științele laice, paradisul final, fericirea veșnică, este o problema controversată și neunanim acceptată - nu pentru că n-ar putea exista, deși ne întrebăm: există mai halucinante și mai mari plăceri decât cele fizice - sau pentru că nu am avea nevoie de ele - de o prelungire a lor la nesfârșit, ca însumare a celor mai plăcute lucruri ce ni se pot întâmpla, cum am spus mai sus - și ca expresie a chiar prelungirii existenței noastre în Infinit, ci pentru faptul că așa cum îi descrie religia existența, condiționată de ceva supranatural și veșnic în Existență, pare doar probabil, sau foarte puțin probabil, de a exista. Și de ce? Fără moarte n-ar exista nici ideea sau nevoia de religie sau/și Dumnezeu, spunea un mare filozof. E adevărat. Dacă noi am fi ființe nemuritoare, sau dacă am dobândi nemurirea, pe alte căi, la ce ar fi necesare cele două condiții enumerate mai sus?⁶¹

Sau spunând: să facem un paradis din viața de azi pentru că nu se știe ce vom avea dincolo. Dar, ca și creștini, n-am fi prea amărâți, văzând că toate strădaniile noastre de îmbogățire, confort și civilizație dau greș, deoarece am ști că vom avea dincolo mai mult și, mai ales, vom fi optimiști, deoarece am fi încredințați că firul și existența noastră (ca și capitalul cel mai prețios posibil de a fi dobândit) nu se vor curma niciodată. (Nu vom avea acea înfricoșare în fața morții, a căderii în nimic, ca și cum, dintr-o dată, deși nu ca amploare - ci doar ca instantaneitate, prin spaima și frisoanele extrem de bruste, pe care le poate produce o asemănare, aproape identică, deci, ca bruschete a apariției - cu, deci, străfulgerarea prin minte că am putea pierde toți banii puși,

61 Las la o parte ideea de utopie, perfecțiune, nemurire, chiar, sub forma unei perfecte vieți, în existența umană. Aceasta poate că nu ar putea fi estompată, chiar dacă am avea nemurirea aici pe pământ – indiferent de religia învățată de mici, reprezentând *setea de perfecționare* a speciei umane, poate, mai mult, justificat sau nu, dusă la extrem. Vezi utopiile totalitare.

să zicem, la o bancă. Așadar, credința într- o existență veșnică, luminoasă, care începe aici pe pământ, prin faptul că razele acelei lumini supreme, infinite, ajung până la noi și care nu ne fac să abandonăm lupta, să ne menținem entuziasmul datorită aderării la acea Lumină veșnică, la Nemurire, aș numi-o religia Luminii.

Dar nu despre religia instinctuală a Luminii e vorba.⁶² Căci, dacă ar fi așa, atunci, indiferent dacă Dumnezeu e sau nu Infinitul, (adică mai precis, Nemurirea spre care tindem, atunci totul ar fi clar.) Dar apar diferite interpretări: apar dogmele, bălăile și încăpățănările. Așa că Dumnezeu însuși, depinzând de unghiul din care e privit, nu mai e perfect, nu mai există o religie netedă și tolerantă, fie ea chiar și a unei supuneri totale.

62 Pe scurt, iată cum ar putea fi rezumată această religie: (ca fundament ideologic, mai mult, ca crez, ca definire a crezului, o motivare a acestuia,) de vreme ce exist acum, voi exista întotdeauna. Există Perfecțiune, Nemurire și Infinit. [Există Infinitul total, independent de orice, deasupra lor]. Tendința omului spre aceste trei lucruri există întotdeauna, că noi suntem integrați, (sau) că noi reprezentăm acest Infinit (1)– precum și faptul că ele reprezintă razele Luminii Infinitului care străbat până la noi.

Sau, la polul opus, datorită unui pesimism total, ar putea fi acceptată, ca universal valabilă pt. această Materie existândă, scufundarea în Neant. Nouă ne rămâne să alegem, ideologic, una din cele două variante. Practic, adevărul nu poate fi decât unul singur (A).

A. Sau alternativa scufundării succesive a Infinitului în Neant și invers, apariția și dispariția de lumi, fiecare cu doza sa de Nemurire, de existență, în primul rând, acolo unde au apărut ființe vii să proclame asta. Ar putea fi undeva ființe evolute, să nu proclame Nemurirea: - Greu de spus!?

Despre Dumnezeu și justiție socială

*Dumnezeu creat după chipul și asemănarea omului.
Caracterul capricios și contradictoriu al lui Dumnezeu*

Știm că potențialitatea lui Dumnezeu ar putea admite limite și asta, deoarece, mai mult ca sigur că în orice Univers⁶³ - radical din 81 va fi tot 9, de altfel, logica umană și, poate, orice tip de logică nu ar putea face și admite ca radical din 81 să nu fie 9, pentru că, pur și simplu nu se poate așa ceva. Înseamnă că Dumnezeu este limitat, potențial, când se pune problema schimbării acestor legi fizice, care poate că au izvorât din Neant, sau, (probabil că) au existat înaintea lui Dumnezeu. Doar teoretic, admitând că cuvântul Infinit ar putea cuprinde și suporta totul⁶⁴, sau plasându-l pe Dumnezeu deasupra a orice (nedându-i) nici o însușire terestră, sau dându-i-le pe toate, sau plasându-l deasupra lor și spunând: Dumnezeu e totul, sau prin el se poate orice, (să existăm la nesfârșit, să fim la fel ca el, omnipotenți), sfidând legile timpului și spațiului actual⁶⁵, dar nu despre această descriere utopică, luminoasă a dumnezeirii

63 Înțelegând, prin asta Universuri fizice cu alte legi, cu alte particule fundamentale și în care tot ce aici e imposibil, ar părea posibil.

64 Adică o viteză de chiar un miliard de ori mai mare decât cea a luminii, existența *unui alt număr* - rezultat pentru radical din 81 sau 100/10, decât 9 sau 10, deși e foarte greu de crezut cum ar putea fi logice, deci valabile, plus structurile de la punctul 1. - 66.

65 Astfel cred c-am atinge – sau am fi chiar noi factorii sau corpul, (pentru a nu admite părți, ci plenitudinea existențială a ceva, a ceva care e tot ce există,) unei perfecțiuni veșnice și totale, cum am fi noi înșine, Infinitul perfect, Dumnezeirea ancorată și contopindu-se cu Infinitul – în Timp și Spațiu – Nemurirea ar însemna o Lumină veșnică – dincolo și dincoace de noi – și prin Dumnezeul Infinitului unic existând.

e vorba - deși fiorul Infinitului se manifestă (și prin) tendința spre perfecțiune și, clerical, prin religiozitate, interpretarea religioasă a ideii, a stării de Infinit trecând prin noi - a unei religiozități a perfecțiunii, trece prin noi, indiferent de ce am învățat (acceptabil nouă, adică propria nemurire ar putea exista.)

Dacă ar fi numai asta, dorința de Nemurire, atunci nu ar fi existat nici măceluri în numele religiei. N-ar fi existat nici supunere și nici teza despre necesitatea abandonării abundenței de fapte cotidiene - atât de necesare acestei vieți. Trăind cu lumina în suflet, conștienți de viața de după moarte, indiferent dacă ne-ar da-o Dumnezeu sau altcineva, am fi foarte optimiști.

Așadar, credința în certitudinea și imaginea paradisului dat de Dumnezeu, ca rezultat al conștientizării acestui lucru prin credință și conduită, ne face să fim atât de siguri de acea certitudine finală, victoria Nemuririi; Dumnezeu e un garant, cum am spus. Dar dacă nu există? Mai întâi să vedem dacă e chiar bun, dacă într-adevăr are grijă de noi, ca de niște plăpânde și firave creaturi.^{66 67}

E răzbunător și rău, nu când o cere pedepsirea - ci și pentru faptul că a inițiat o vastă experiență socială cu noi (și așa

66 Ideea de Infinit, Perfecțiune, Nemurire, cu luminozitatea specifică, pare a îmbrățișa un spectru mai larg, deși bine definit. Toate *sunt*, de fapt, Lumina, Binele, iubirea, reducibile la un singur fapt: Infinitul existând – strict pozitiv. E lumina, deci, asta am putea deduce din culorile spectrului – sau chiar dacă ar exista o *singură* culoare a Luminii. Dar dacă e și bun și duios, rămâne de văzut. (Totuși, dacă D-zeu, de facto, nu există, am pierdut iubirea, Căldura. Ne vom *scufunda*, într-adevăr, într-un Infinit, dar tiranic, ostil și rece, pentru noi. Indiferent cum ar fi, nu vom avea de câștigat, nici nu-l vom *percepe*, așadar, ar putea fi și Neantul total. Pentru noi, va fi același lucru.

67 Și totuși, există o halucinantă întrebare, la fel de stranie și generatoare de neliniști, ca cealaltă: - de ce *trebuia* să existe acest Infinit – ce legătură există între nevinovăția unui copil nou-născut, venit în existență, având și dreptul la viață, duioșia unui bătrân și atomii de hidrogen din Universul primar și fierbinte*? – Care s-ar fi putut combina și desface la nesfârșit, fără să admită progrese. (J. Guitton)

* Dacă, într-adevăr, Big-Bangul a fost începutul și, prin extensie, atomii oricărei lumi venită în existență, fără ajutorul supranaturalului.

răul din lume pare nejustificat, nu-i firesc să moară copii, în Sahara, chiar dacă vor moșteni viața de apoi, darmită fără salvarea finală).

Experiență în pofida perceptului inițial, suferă toți pe pământ pentru viața de apoi. La unii le dă aici bogăția. De ce? Ca să perpetueze răul prin alungarea lor în chinurile iadului, apoi; deci, să mai existe o porțiune unde răul să nu dispară.

Dacă Dumnezeu e bun, ar trebui, în cel mai scurt timp, să-l scoată de la rău. Dacă omul nu a greșit inițial [deși vina e a Creatorului, permițând răul, fie în omul cvasiperfect - (și perfect să fie) - deși a fost altfel, tocmai prin faptul că a putut fi corupt], fie prin neluarea măsurilor pentru a lichida răul din întregul Univers.

Răul există - dualismul bine-rău - și azi.

Și mai există o întrebare, care le poate explica pe amândouă sau să nu le explice pe niciuna: Unde-i Dumnezeu?

Cca. 1994 - 4 august 2017

DORU I. POP

Despre răsplata divină. Despre siguranța și scadența acestei plăți

Cu o certitudine implementată în conștiință, asiduă, omul consideră că Dumnezeu e just (nu fără a-i lipsi răul – care, potențial, poate fi revărsat asupra celor răi, tocmai pentru a-și arăta justețea și imparțialitatea,) - deși pe creștini, devreme ce-și revendică o atitudine morală (corectă) față de existență - nu-i interesează că Dumnezeu ar putea fi rău cu altcineva și că, implicit, pe baza comportamentului lor just - Dumnezeu va avea față de ei, la rândul-i, tot o astfel de conduită. După o viață plină de cazne, răsplata se-nțelege, neapărat vine de la sine, ca ceva obligatoriu, neîntrând în discuție, „răul” pe care-l posedă Dumnezeu, lăsat pe seama celor nedrepti, văzut și acesta ca parte componentă a înțelepciunii și a caracterului, „bun” și just a lui Dumnezeu, ca act de justiție. Așadar, legalitatea și iminența actului de justiție (selecționarea celor buni de cei răi) și apoi, de răsplată a celor drepti, este dovedită oarecum și crezută de creștini, așezată ca piatră unghiulară în sensul întregii lor existențe.⁶⁸

68 Dar și aici, tot arbitrar și-a fixat omul aceste “unități de măsură”. Că D-zeu există și e bun – prin aprobarea de către El a faptelor generoase și corecte și *lăsarea*, abandonarea celor răi. Dar, *admițând* totul, totul se-nvâрте în cerc. (De ce pe unii și nu pe alții, până când și când se va sfârși chinul, să-nceapă “fericirea paradisiacă”, etc.)

Dar, oricât ar fi de naivi, și oricât de mult ar crede în proximitatea răsplatei, în seriozitatea celui care o face, nu putem să nu ne punem întrebarea: când va avea loc aceasta, dacă totuși are sens și șanse să se producă vreodată și dacă răsplata a fost amânată de atâtea ori, ce șanse are să se mai producă apoi, oare n-am fost înșelați? etc.

Trebuie să schițăm aici raporturile dintre om și Dumnezeu, întreg mecanismul plății divine, deci condițiile în care se desfășoară el.

Mai înainte de asta am putea spune - și atunci am da și răspuns la condițiile în care se desfășoară ea, (răsplata) - că pentru creștini, la urma-urmei, nu există necaz, nu există suferință și rău în Univers, nu există neajunsuri, nu există nimic uman, din acest punct de vedere - nu există nimic raportat la suferințele noastre ca oameni de rând, care suntem - (și încă cum) - dureros de perceptivi și receptivi la durerea fizică, frig, foame etc., la actele de injustiție și la lipsa, nu numai de confort fizic, strict necesar, ci și inegalitățile materiale, tot atât de sensibili⁶⁹, îndurerați, ca la durerea fizică. Așadar, nu există rău, există numai lumina pe care o exaltă propria lor credință din a cărei carapace și închisoare nu pot să iasă. De aceea ei vor condamna, nesuferind fizic, pe cei din jur, sau, chiar dacă suferă, acel rău va fi învăluit în aura binelui, nu va fi degeaba parcurs, astfel că i se va diminua atrocitatea și i se va da un scop, deci va fi parcurs mai ușor și cu folos de către creștini, în vederea binelui final⁷⁰.

Așadar, cu un creștin nu te poți înțelege: pentru el nu

69 Și exultă, desigur.

70 Căci e strigător la cer, de câte ori îi auzi pe creștini spunând: - așa trebuie să fie, noi să muncim din greu, iar alții să se distreze - (dacă merg mai departe cu ideea, consideră că distracția, ca *rău* din Univers, prin perversitatea celor care au ajuns bogați - va fi pedepsit - iar ei, pe baza suferinței terestre - răsplătiți). Pe lângă asta - și mult mai grav, văd chiar orice lovitură foarte crudă, dată lor, ca un „semn bun”, al destinului dumnezeiesc, tot pentru răsplata de mai târziu, și atunci spun: ce te plângi că nu ai locuință, că ți-e frig, *asa vrea D-zeu*, pur și simplu, (sau, aprofundând ei înșiși ideea, mergând până la un D-zeu just): *răul nu e rău*, sau nu are loc *degeaba*, deoarece te va răsplăti D-zeu, în lumea cealaltă.

există răul și suferința care te macină pe tine, iar de pe altă parte, el consideră că chiar existența lui Dumnezeu nu poate fi pusă în discuție. E imposibil să pătrunzi în câmpul logicii sale.

Dar care sunt șansele de reușită ale acestui bine? Iată schema răsplătii divine:

1. Răsplata e ceva foarte sigur, deoarece vine de la cineva foarte serios, care e Dumnezeu.

2. Răsplata are un motiv bine întemeiat, faptul că am suferit și o merităm și realitatea că Dumnezeu, serios fiind și just, îi răsplătește, totuși, pe cei care au suferit și nu pe alții.

3. Răsplata nu are termen precis. Dacă un om nu ar respecta nici un termen de restituire a banilor împrumutați, ar dovedi că e neserios și escroc, n-ar mai fi crezut, la urma-urmei. Dar dacă Dumnezeu întârzie cu câteva mii de ani⁷¹ - termenul de plată - nu-i nimic, deoarece nici n-a fost fixat - în mod precis, față de care să raportăm întârzierea, totuși, am putea spune: întârziind nu s-a ținut de cuvânt.

4. Răsplata nu are loc, finalmente, decât după moarte.

Așadar, nu putem să vedem dacă într-adevăr el va înfăptui sau nu și aici este marea șansă a farsorilor. A farsorilor de orice tip. Un sistem totalitar care are de-a face cu tot alte generații, caz concret în cazul comunismului - mai condensat la Hitler, când promitea victoria finală, după fiecare bătălie pierdută - dar proiectată în viitor, utopică, desigur. Lenin a promis comunismul concret, nu prima fază - socialismul, un nivel mai ridicat, ci faza utopică, superioară a bunăstării. Nici la cea de-a patra generație nu s-a realizat, după apogeul anilor '60 - al socialismului, nu al fazei finale

71 Deși fiecare sistem, fiind totalitar în sine - fiecare vede logica sa, punctul său de vedere îl împiedică să vadă variante - chestiune valabilă de la patroni la creștini și oameni bețivi care caută gâlceavă pe stradă, dar din senin, plus alte categorii: curve, oameni modești, etc.

- a urmat stagnarea, apoi căderea.^{72 73}

Prima generație rămasă tot tânără și-ar fi pus serioase îndoieli în legătură cu seriozitatea comunismului. Dar timpul trece, oamenii îmbătrânesc și uită. Așa se-ntâmplă și-n capitalismul actual. Pe lângă că n-are, în afară de religia obedienței și a mizeriei, niciuna, tot amână perioada de bunăstare pentru viitor, invocând o nesfârșită și nejustificată, tocmai prin lungimea ei, stare de tranzit.

Oricât de mult respect ar exista față de zei, plus dorința de abandonare a fastului aici pe pământ, totuși există mai multe religii, intolerante, parțiale, însă și contradictorii, una față de cealaltă. De fapt, apar contradicții chiar și în sânul aceleiași religii. Astfel:

Dumnezeu e bun	Dumnezeu e rău
Îl iartă pe om, nu dorește nimicirea, ci întoarcerea păcătosului. (Deși, prin întoarcere - un simplu gest - greu de crezut că un mare răufăcător și-ar fi putut plăti crimele.) Crimele ar fi rămas crime.	Dumnezeu îl pedepsește pe om (până la urmă). Deși pedeapsa e pe pământ - ar fi o măsură de justiție - dar tocmai faptul că nu se întâmplă așa, ne dă dovada că Dumnezeu ține cu cei răi ¹ .

1. Creștinii vor sări ca arși și vor riposta, siguri de sine, că diavolul - și nu Dumnezeu, provoacă răul. Dar noi le vom riposta și mai drastic: - de ce nu curmă D-zeu răul, de ce l-a lăsat pe diavol - deși diavolul e o motivație ulterioară a originii răului în lume - iar din acest punct de vedere creștinismul mi se pare o imensă copie a zoroastrismului - prin asta, apoi, separat, lupta dintre bine și rău. Va învinge Lumina, Binele, D-zeu.

72 Vezi nota 71.

73 Toma George Maiorescu – *Unde se întorc cosmonauții*, București, 1962.

Dumnezeu e bun	Dumnezeu e rău
<p>Creștinismul spune, însă, că păgubiții, cărora li s-a făcut rău, vor fi, totuși, răsplătiți. (Ideea, până la capăt, ar fi totuși bună, deși nu văd de ce trebuie să i se facă unui om rău pentru a i se face bine); nu iau în considerație motivația păcatului original, pentru că asta e o motivație ulterioară a răului pe pământ, ci faptul că s-ar putea ca răsplata să nu mai existe - cum mai menționam undeva - chiar și în aceasta - plus în cel precedent, deoarece n-ar exista nici Dumnezeu. Astfel, ar lipsi aici răsplata binelui, lipsind și Dumnezeu.</p>	<p>deoarece miliardarii de obicei devin persoane integre - fără să vrea, ele mai ales. Voi replica: la persoane nevinovate² vine și răul, la atâția defavorizați, la copiii din Africa, care se sting încet, strict nevinovați, în comparație cu porcii de patroni și abuzurile lor. Prin faptul că pe pământ, la unii le este rău, la alții bine, creștinii au încălcat însăși promisiunea inițială - nu pentru faptul că nu se știe dacă - în urma suferinței³ există răsplată, ci pentru faptul că a eliminat însăși ideea de suferință și răsplată. Și iată de ce: se spune: - omul - (înțelegându-se prin asta o omogenizare omniprezentă a întâului om, peste toate ființele născute apoi - aproape așa cum o carte în mii de exemplare reprezintă aceeași informație) - a greșit inițial.</p>

2. Datorită, iată, acelu act minor, poate, dar imoral-respectiv răzvrătirea lui Adam și Eva, cum am văzut, dar, amplificându-i-se preceptele imorale - conotat la întregul dosar al evenimentelor parcurse de ideologia creștină, până la răsplata finală.

3. Și aici pot da, cel puțin, trei exemple de copii nevinovați, în sensul moral - nu biblic, morți la 10-12 ani.

Dumnezeu e bun	Dumnezeu e rău
<p>Dar, juridic, interesant e că, prin întoarcerea păcătosului (deși gest minor*, în comparație cu crimele săvârșite) - că lipsește pedeapsa - iar răsplata e asigurată. Dezechilibrul e evident. Prevalează, astfel, bunătatea lui Dumnezeu: <i>roagă-te, că-ți dă D-zeu</i> (cuprinde o altă inexactitate, căci, la un examen de admitere, din 100 locuri la 1.000 de concurenți, nu pot reuși decât 100. Și, cum vom vedea la urmă - după ce vom descrie și cealaltă față a lui D-zeu, nu întotdeauna vor reuși cei care merită.</p>	<p>Are condiții - răul - să-și ispășească pedeapsa. Deci, pe pământ, toată lumea suferă. Urmează răsplata, apoi⁴. Dar nu se respectă promisiunea. Nu toți vor suferi pe pământ; unii se distrează - în ciuda altora. Dar nu asta ar fi important, pentru că ei, oricum, și-ar primi pedeapsa mai târziu. Echilibrul și justiția ar fi re(in)staurate, dar ce este important și interesant aici, pe care puțini cred că l-au observat - și nu numai imoralitatea izvorâtă de aici - Dumnezeu e iar rău, căci, oricum, trebuia să nu-i dea</p>

* O altă contradicție: Adam și Eva, pentru un gest minor, au fost pedepsiți foarte grav, iar alții, pentru o faptă foarte grea, au fost pedepsiți foarte ușor - obligați, adică, sau să-și recunoască vina - și/sau să-și întrerupă lanțul de crime. Termenul nu-i prea potrivit, deoarece nu că D-zeu n-ar putea interveni „să-i dea minte” să se întoarcă – ci se așteaptă ca criminalul să facă asta, apreciindu-se faptul că a pornit de la sine (le) (uman) asta, ca și păcatul lui Adam, de altfel. Deci la D-zeu intenția contează și nu numărul de crime, intenția și faptul concret, dar, totuși, minor, de întoarcere a păcătosului, prin cei trei factori de mai sus. Datorită, iată, acelui act minor dar imoral - respectiv răzvrătirea lui Adam și Eva, cum am văzut, dar, amplificându-i-se preceptele imorale - conotat la întregul „dosar” al evenimentelor parcurse de ideologia creștină, până la răsplata finală.

4. Într-un sens escatologic mai larg, triumful binelui asupra răului, al luminii asupra întunericului. Dar noi ne limităm la îngustimea și specificul religiei creștine.

Dumnezeu e bun	Dumnezeu e rău
<p>Și ar mai fi argumentul de natură „forte”, dar acesta nu e „clădit” pe imaginea omului despre D-zeu, dar intră în discuție tocmai pentru că subminează ideea că D-zeu e atât de bun: - e oare necesar ca Dumnezeu, în înțelesul nostru **, e neapărat bun? - oare acea îngrămadire rațională de particule elementare e neapărat sensibilă și duioasă - sau ne aflăm, mai degrabă, în fața unui „Univers rece, tiranic și ostil” - cum sunt tentați unii filozofi să recunoască (când vedem societatea capitalistă românească din ziua de azi, cu tot confortul, luxul, duioșia propriei - dar de un egoism atroce, e greu de crezut așa ceva).</p>	<p>cineva ideea de răzvrătire, de a nu se supune răului, trecerii prin suferință, aici, pe pământ, dacă ceilalți s-au aliniat sub o obediență totală pentru a-și ispăși păcatul originar⁵, unii își fac de cap, îmbuibându-se.</p> <p>Nu faptul că n-ar exista o punere la punct a lucrurilor cu pedepse binemeritate și răsplăți la fel, ne face să obiectăm, ci faptul că D-zeu, dând la unii aici, un bine limitat⁶ (după cum la alții, un rău limitat, sau al faptului că de ce omul a fost creat imperfect, dispus să greșească - ci faptul că, după bine (nejustificat la unii) - urmează răul etern.</p>

** Adică duios, iubind căldura, tihna, adică parametrii care ne fac nouă viața fericită. Mi se pare că e o grefare a luminii din om - care, biologic, menține viața - sau, mai degrabă invers - menține viața biologică - pe religia creștină, aplicându-i-se lui D-zeu aceste „Potențialități existențiale”.

5. Deși D-zeu e iar mărinimos, dar gestul său e simbolic, și contează doar intenția. Dacă omul a ispășit aici pe pământ, pentru păcatul originar, atunci, în viața de apoi - dacă lucrurile sunt chit - pentru ce-l mai răsplătește? Pentru că, deși a fost conștient că a greșit - a avut bunăvoința de a se supune pedepsei? Astfel, D-zeu e încântat de simboluri și intenții, astfel, abstract, s-ar putea el însuși transforma într-un simbol, mai mult, într-o abstracțiune, fără conotații și implicații în terenul practic al răsplății.

6. Justețea suferinței, pentru o greșeală mică - sau invers, am discutat-o mai sus.

Dumnezeu e bun	Dumnezeu e rău
	<p>Așadar, creștinismul nu este, în întregime, o religie a triumfului binelui⁷.</p> <p>În creștinism există și răul etern. Și iată cum am redus-o la religia interesului unui grup - sau la religia luptei contrariilor, în Univers, fără ca vreuna să învingă⁸.</p>

7. Sau: - nu se pronunță în întregime pentru triumful binelui.

8. O „dezutopizare” a creștinismului. Aș da o altă noțiune utopiei de orice nuanță. A promite mai mult decât poate. A vedea totul în roz. (Pe lângă celelalte două ramificații - interpretări a căutării paradisului originar - coincidând sau nu cu tinerețea: întoarcerea în trecut, cu idealizarea sa, implicit și proiectarea acestei dorințe de trai perfect în viitor.

Am văzut, așadar, că există, datorită acestor nedreptăți instaurate, realmente, toate premisele pentru a nu greși când afirmăm că există mai degrabă o forță a răului, decât una a binelui. Am văzut apoi, prin această “coborâre cu picioarele pe pământ”, că binele nu v-a triumfa totalmente în Univers. Dar am vrut - analizând concepțiile religioase - prin unele descrieri alocate lui Dumnezeu - să scoatem în evidență contradicțiile pe care le aduc

aceste descrieri, atât de diverse și nepotrivite ale lui Dumnezeu.⁷⁴

Pe lângă ideea de săvârșire a căruiva păcat, deja înfăptuit, cu motivația a priori a existenței terestre *telle quelle*⁷⁵ și a necesității religiei, mai există o idee, un concept pe care se bazează - poate ca o continuare a primului. Ca o suprapunere. Nici așa n-ar fi greșit să-l considerăm. Credința în Paradis. Siguranța în Existența Nemuririi. Certitudinea integrării noastre în Infinit⁷⁶. Dar religia dă o altă interpretare instinctului natural de contopire cu Infinitul; religia terestră,^{77,78} practic, e un cămătar zgârcit, care pune foarte multe condiții, unele foarte greu de îndeplinit. Pe lângă asta, aceste contradicții, sunt cum e și firesc, opuse. Să vedem pe fondul neregulat, injust, al obedienței, cum a creat religia terestră⁷⁹, cum a construit aceasta imaginea Paradisului atât de mult râvnit.

Aici ne vom ciocni și de inadvertențele și de ambiguitățile din descrierea paradisului utopic promis de socialiști, căci, de ce nu, să acceptăm faptul că nevoia de utopie amestecată cu

74 Voi mai adăuga ce-am uitat mai înainte: - se spune: - Nu poate D-zeu să-i pedepsească pe toți: (să le dea la toți) sau: - Nu poate D-zeu să-l pedepsească dintr-o dată pe cineva. Dincolo de *actul imoral al lăsării unui criminal* să-și facă de cap (să provoace rău mult, când ar putea să facă foarte puțin,) și asta în cel mai bun caz, când *imaneța* și *iminența* pedepsirii e aproape, la sfârșitul unei cariere de criminal, dacă cumva nu scapă nepedepsit, e *contradictorie* tocmai juxtapunerea celor doi termeni: omnipotența lui D-zeu și neputința de a strivi un om, de exemplu. Adică a construit miliarde de galaxii și nu poate să distrugă un om, Stalin, nu-i așa? Dacă admitem amânarea până la o dată fixată de D-zeu, e și deosebită chestia, prin imoralitatea sa, și *absurdă*: - De ce trebuie răul, ca să urmeze bine - fără veleitățile de simboluri discutate înainte, care fac ca greutatea faptului să fie aici. (Ori poate că D-zeu nu e *bun*, să se gândească la răsplată. Apoi, prin faptul că ne putem întreba noi înșine: foarte pretențioși și utopici: - De ce trebuie *să existe răul* în Univers?)

75 Ca atare (fr.).

76 Le-am discutat mai înainte, pentru a le mai discuta aici.

77 Creată de oameni, adică, și nu religiozitatea luminoasă din noi, de care am pomenit mai înainte.

78 Simplificat, aproape toate religiile ar putea fi aduse la un numitor comun: Existența a ceva veșnic și frumos și existența cuiva, care, cu anumite condiții, oferă acel ceva, viața de apoi.

79 Nu înseamnă că subsumăm *religia instinctivă* a Luminii religiei terestre. Dar iată că aici, ea a fost *amestecată* cu imaginea oamenilor despre D-zeu și a dat naștere la *calea proprie* spre veșnicie - religia terestră*.

* D-zeu fiind Infinitul - sau posedând - ca garant, îndeplinirea viselor umane, prin înfăptuirea promisiunilor - datorită omnipotenței și seriozității sale.

certitudinea de utopie (descrisă mai înainte, adică nevoia de Nemurire, religia luminii⁸⁰, perfecțiune, certitudinea integrării în Nemurire), amestecate cu interpretarea și calea umană - au dat naștere religiilor terestre⁸¹. Astfel, a fost alcătuit drumul marcat cu borne spinoase, cu asperități, neregularități, plus nereguli, chiar spre paradisul utopiei religiilor terestre.

Drumul îl știm. Plin de privațiuni, dar (în ciuda capriciilor lui Dumnezeu), se vrea drept și just. Dar să vedem acum ce înseamnă acel paradis al finalului, al încetării suferinței, al dobândirii Nemuririi. Poate că înseamnă și hiperbolizarea și hipertrofierea ideii de mai bine umane. Poate că înseamnă și îndepărtarea lipsurilor trăite aici. (Iată și o rădăcină socială a religiei, pe care vom analiza-o mai amplu, într-un eseu asupra originii religiei. Ar merita asta.) Dar, pe lângă asta, religia trebuie să invoce un răspuns la întrebarea: de ce moare (terestru), totuși, omul, sau o justificare a convingerii că moartea, numai în aparență înseamnă, distrugere, dispariție, pierdere. Că ea, de fapt, poate însemna și altceva: - o trecere spre mai bine⁸², o înviere, chiar - o trecere/rupere categorică - de la ce-a fost spre o nouă viață,

80 Cum am definit mai sus, fără să analizăm însă, religia terestră admite două etape, strict succesive: pedepsirea și ispășirea unei greșeli, urmată de – (datorită credinței în Nemurire,) trăirea într-un Paradis veșnic.

81 Religia Luminii ar putea fi determinată, zic eu, de spaima în fața Neantului, a neființei. Ca un antidot, dar care se prelungește atât de mult, prin efectul său, încât a uitat să *înceteze* de a mai exista, până în Infinit. Mai mult, paradoxul, transformă *ideea de Moarte*, în certitudinea Nemuririi, într-o Existență infinită, luminoasă. Am putea spune că și căderea în păcat e o rupere a simetriei originare a Infinitului, de care am fi fost *beneficiari* întotdeauna. Dar și prin răsplată, prin integrarea în Infinitul final, ne-am putea integra în Infinitul dintotdeauna. Dar nu-i chiar așa. Nicăieri, cel puțin, nu se menționează că omul ar fi fost alături de D-zeu, *existând* dintotdeauna, bucurându-se de existența sa infinită. Omul nu e decât o creatură. E inferior lui D-zeu, chiar dacă e făcut din iubire [(a) față de el] – a lui Dumnezeu. Totdeauna va fi *inferior* - chiar dacă, la căderea în păcat, "traversând" răul – va fi, iarăși, salvat de D-zeu. Pe lângă asta, în Infinit nu se va integra decât mult mai târziu, iarăși sub *supravegherea* și coordonarea sa de către D-zeu.

82 Creștinii sunt, totuși, atinși de o doză de fanatism acerb. Pentru ei, orice pierdere – prin stălpul de Lumină final, pe care-l discutăm aici – înseamnă bine, sau este acoperită de „umbră” binelui – sau, Lumina acestuia, de-a dreptul. Adică *țelul final* e atât de sus – că nici o groapă nu-i poate opri din loc. Pentru ei, Moartea nu-i decât „o zgârietură în epiderma Universului”.

realitate de netăgăduit. Ar putea însemna și Lumina Infinitului, adică acea tendință spre armonie, frumos, perfecțiune instalată în noi ancestral, instinctual. Dar ar putea însemna și frica, teama față de tot ce l-ar putea depăși în putere și măiestrie⁸³. (Așa au apărut animismul, spiritismul, tolemismul, etc.) Dar zeilor și spiritelor li s-a transferat, încetul cu încetul, sarcina de a fi garanții ideii de Nemurire din sufletul nostru, din conștiința noastră - dacă merită și o analiză aceste convingeri instinctuale, inițial, (care am văzut că au două rădăcini: răspuns la spaima și ideea de Moarte și tendința spre perfecțiune, spre lumină, din noi.)⁸⁴

Cum arată, așadar, paradisul promis de religie? Când vrem să spunem despre un personaj sau o clădire că e extraordinară, putem să o facem în două feluri: fie că spunem: acest peisaj, această clădire e extraordinară, fie aducând detalii prin descrieri ale aspectelor vizuale, estetice, tehnice, matematice ale lucrurilor vizate. Astfel, câmpiile sunt pline de flori intens colorate, munții au o formă interesantă, par, prin forma lor⁸⁵, prin semeția și proporționalitatea lor - sunt splendid constituiți, apoi, despre o clădire: turnurile sunt rotunde, de marmură roz. Arcadele de la intrare - una după alta - perfect arcuite, uniforme, sunt minunate, mai ales că și câteva candelabre din materiale scumpe, strălucitoare sunt așezate, apoi, pe holurile de la intrare, etc.

Astfel, în acest al doilea caz, aducând și dovezi de ordin material, la o descriere, aceasta, căpătând exactitate, va căpăta și credibilitate. Sunt necesare, însă creștinii îmi vor reproșa și prima

83 Egoismul, instinctul de perpetuare a individului și a speciei, la urma-urmei – nu oricum, într-un loc propice, desigur, dezvoltării existenței.

84 Plus, poate, înverșunarea datorită pierderilor sociale – rădăcina cel puțin, nu iubire(a) terestră.

85 Râurile se năpustesc cu zgomot la vale sau, domoale fiind, încântă, prin liniștea emanată, sufletul omenesc, etc..

descriere, din fanatism, desigur⁸⁶, căci, oare, când se afirmă că: vor curge râuri de lapte și miere,⁸⁷ nu-i destul ca să ne facem o idee exactă și suficientă asupra bunăstării viitorului?

Da, într-adevăr, aceasta poate cuprinde totul, așa cum în loc să spunem: Acest cetățean are un miliard de lei, două vile, trei mașini, am putea spune-și, poate mai potrivit și mai pregnant, ca descriere, acest cetățean (bogat) e fericit.

Dacă în cazul experimentelor sociale care au constatat milioane de vieți, victime⁸⁸ - de multe ori traume de comportament, datorită presiunilor la convertire - decât prin cauze fizice indirecte - deși concrete, corect și cinstit ar fi - (dacă totuși au reușit aceste ideologii să pună mâna pe putere)⁸⁹ deoarece era vorba de mari sacrificii și jertfe - să spună concret, dacă există șanse de câștig și cât de mare e câștigul față de care s-au făcut

86 Există două tipuri de fanatici: cei culți, care cred că ideea lor e bună, deoarece o văd perfectă, văzând doar țelul final. - Utopia, și cum e „îmbrăcată” aceasta – luminos și fanaticii inculți, proști, care știu că trebuie să creadă în ceva, care le pare bun sau nu – și de ce am spus că „sau nu”, deoarece, enorm de mărginiți fiind, vor da aprobator din cap, la aflarea veștii despre crimele unui sistem, ar vota tot cu ei, sau, dacă un cutare președinte e corupt – aruncând o țară în aer, la propriu, sau furând, financiar, enorm, l-ar vota, la fel, netăgăduit, văzându-l în bine, mai mult, susținând că așa trebuie, fără a avea certitudinea și sentimentul că sunt obligați, printr-o constrângere vădită – deși au noțiunea aceasta, dar, deoarece țin, pur și simplu, cu statul respectiv, deși ar putea, brusc, să elimine această alianță, această optică.

87 Afirmatie făcută și de comuniști, chiar dacă, economic, îi dăm o dimensiune modestă, puțin probabilă.

88 Ar fi interesantă o statistică - dacă o fi făcut-o cineva – câți și-au pierdut viețile în războaie de cotropire, ca agresiuni, populație care se apără, militară și civilă, plus cei nevinovați, câți în războaie, revoluții, chiar și-n răscoale sociale, de protest. Apoi, câți, în strictele experimente sociale, urmare a revoluțiilor mai sofisticate.

89 Ajungerea la putere, de la un grup minoritar, nebăgat în seamă, mi se pare frapant de asemănătoare la două religii: comunismul și creștinismul. Din luptători ilegaliști la stăpâni care dirijau mesele – după preluarea puterii, același drum precis și la creștini – de la prizoniți la prigonitori – uciderea Hypetici – poate prima victimă de mare calibru – poate prima arșă pe rug – de care știm, pe la 430, de către un grup de creștini fanatici, mi se pare similară cu celelalte răzbunări, intoleranțe ideologice (e), chiar dacă între cei din sânul mișcării – inadvertența curenților, sau față de cei din afară. (Vezi cazul N. Iorga, Trotzki, Kirov, Noaptea cuțitelor lungi, uciderea lui C.Z. Codreanu, etc.)

atâtea jertfe⁹⁰. Bine ar fi fost ca jertfele să nu fi fost făcute. Așadar, este necesară garanția și descrierea amănunțită a aspectului acestor utopii⁹¹. Politic - ca înfăptuire în viitor - aceste utopii ar fi fost puțin posibile - deoarece, după ce totul gravita în jurul dictatorului - o singură persoană, așadar, hipertrofiind puterea - totul i se supunea, având o putere aproape nemărginită - unde urma - ca instituție austeră, transformată brusc, în viitor. De la dictatura proletariatului care nu era tocmai o conducere „de mătase”⁹², în cazul socialismului leninist - este discutabil dacă omul, cu puterile capriciilor dezlănțuite - s-ar fi ajuns la dizolvarea oricărei puteri, dacă chiar comportamentul omului nu ar fi necesitat asta.

Tocmai - economic și cultural - nu se spune mare lucru, deci mai nimic despre noua societate - care ar urma după socialism - cea a viitorului. Deși Lenin face apel la deplina folosire a capacităților intelectuale - fizice ale omului, prin acel faimos, „învățați, învățați, învățați” și spunea: „va fi comunist doar acela care-și va însuși întreg tezaurul de cunoștințe ale omenirii” - avem o serioasă îndoială că lucrurile se vor fi petrecut așa - în viitor. La o scăpare dintr-o constrângere se pot întâmpla două lucruri:

90 Ne vom referi și la “izolatele” utopii capitaliste. De ce există, deci, această necesitate? Relevantă mi se pare aici *superficialitatea* lui (Stoica – liderul fenomenului Caritas – Cluj – pe plan financiar) – cu care-i asigura pe deponenți asupra siguranței și mărimii câștigului. *Utopia câștigului* s-a prăbușit și se întâmplă și dacă era *ambalată mai frumos* – neavând bază reală. La fel și cu celelalte, *mici promisiuni capitaliste*, dacă există periodic, pentru amăgirea proștilor.

91 Utopia comunistă egalitară, (justițiar spunându-se că nimeni nu va fi nedreptățit,) elimină cuvântul „bogat” – admite doar o societate a bunăstării, dar nu se dă la fiecare după capacități, ci fiecăruia după nevoi, dar, dincolo de faptul că ar fi injust ca un savant burlac să-și lase câștigul unui „modest” cu 7 copii – (deși nici acesta n-ar fi de dorit să fie nedreptățit) – n-ar exista o diferență a proporției „după nevoi”, justă. Deși se poate elimina cuvântul „sărac”, s-ar putea, totuși, păstrându-l pe cel „bogat”, toate păturile să fie situate în bogăție, bunăstare.

Posibil să fie inegalitate în bunăstare sau egalitate în bunăstare, sau o societate mai cinstită, dar mai săracă.

Repartiția după nevoi mă duce cu gândul la *instinctele* societății capitaliste: prețuri care urcă brusc, în anumite zone, ajutoare nejustificate, după instinct, la unii. Totul injust, neregulat, ce-i valabil azi, mâine ar putea să cadă, instincte, prejudecăți, false gusturi, minciună, necinste.

92 Ibidem.

a ieși, într-adevăr, un om cizelat, complet diferit de cel al trecutului, de cel al utopiei de tranzit - faza experimentală - sau să nu-și fi lăsat amprenta - experimentul, oricare ar fi fost el, trebuie luat în calcul natura umană, fondul de plăceri, temeri, etc., și cum s-a făcut constrângerea, ce s-a oprit - ce nu și cât de justificat (Am văzut cel puțin în două cazuri, deși, temporal, la distanțe mari de timp, ce-a-nsemnat prăbușirea unui sistem organizat, de la retragerile romane din sec. III - IV - unde s-a revenit la tradițional, deci la barbarie, cu „Revoluția” din ‘89, din România - sau, chiar cu retragerea rusă din Afganistan - unde de multe ori s-a revenit la forțe care înainte nu repugnau celor ce luptaseră pentru distrugerea sistemelor fixe - doar după înlăturarea dușmanului comun - au devenit dușmani.) Constrângerile - deși au costat enorm - valori materiale, umane, morale - până pui la punct un nou sistem, la fel ca doi poli magnetici care se resping - au eșuat ca priză definitivă la mase.

De aceea ar fi fost necesară - a priori - o descriere exactă a utopiilor viitorului. Plus garanțiile de rigoare. Unde a lipsit una n-a fost de ajuns cealaltă.

Se fac tocmai pe baza slabei exactități și poate baze reale - căci moral, schimbarea opticii umane ar fi fost mai greu⁹³ decât aglomerarea de bunuri necesare pentru realizarea ei - la non-necesitatea metalelor prețioase, căci, spunea Lenin: le vom aduna pe toate și vom face câteva toalete publice în marile orașe. Deși nu cred că civilizația viitorului se va putea dispensa de metalele și pietrele prețioase - reprezentau, la urma - urmei, utopia. (E interesant de văzut ponderea logicului și ponderea capriciilor, a instinctelor în comportamentul social. Ca și celelalte segmente eronate, totul poate duce la dezechilibru: cercei de o palmă, mai multe mașini decât necesare, etc.)

Avem, așadar, dreptul să facem remarci critice la adresa oricărei ordini de paradis instaurată de o religie terestră sau bisericească.

93 A se vedea articolele lui Lenin din preajma și din timpul Revoluției și a Războiului civil.

Pe lângă exactitatea datelor, ne întrebăm dacă ar putea să existe, totuși. Ajungem la concluzia că nu sunt decât niște proiecte de rezolvări la un moment dat și care rămân doar simple și utopice schițe pe hârtie, deoarece această înglobare și înglodare pentru schimbare, nu știm ce urme ar fi putut lăsa, cum am menționat mai sus, să nu ne trezim tot cu vechiul om.

În al doilea rând, paradisul creștin, neexistând Dumnezeu, s-ar putea să nu existe niciodată.

Și totuși, de ce au credibilitate unele religii totalitare care propun un paradis după viață - sau după un segment de viață de aici, mizerabil?

Eu cred că, în primul rând, datorită faptului că, deși există două variante, adevărul - interpretabil este unul, cel eronat - veți vedea:

Primul	Celălalt
Îți va da Dumnezeu ca și câștig veșnic același - la 20, 50 sau 80 de ani, după o zi sau 20 de ani de temniță.	Nu e totuna să stai o zi sau 50 de ani în temniță nevinovat sau vinovat pentru un crez, mai ales.

Ori creștinismul propune indiferență la așteptare și inexistența pierderii, cum am mai spus. Dar aceste adevăruri - concepții, mai ales primul, s-ar putea, ar trebui să se anihileze. Să se spună lucrurilor pe nume. Oamenii să vadă că au fost înșelați. Oricum, până la urmă s-ar putea produce asta, oamenii să-și deschidă ochii. Dar - inexistența unui termen fix - presupune o așteptare perpetuă, o împingere a promisiunii într-un viitor - distanța până la ea și așteptarea fiind aceeași și la fel de justificată ca-n prima zi. Dar nu asta - c-ar putea oricând să se întâmple, în acel viitor, neavând un termen, face ca promisiunile irealizabile ale utopiilor să dănuie - sau nu numai

asta, ci faptul că totalitarismul are de-a face tot cu alți indivizi. Pe când să își dea cineva seama c-a fost înșelat, moare.⁹⁴

Asta-l face să dăinuie, până într-o zi. Pe lângă injustiția crasă (ori în ce regim vizibilă - să luăm etalon, mai ales, societatea capitalistă de după '90⁹⁵: oamenii viitorului, din ce în ce mai mulți, vor lua viața asta cum este, fără sacrificii inutile, nu vor mai crede, nu vor mai crede în nimic⁹⁶. Și fără să închei emfatic - vor arunca utopiile și religiile fără acoperire la lada de gunoi a istoriei, vor trăi conștienți de unicitatea vieții, o utopie continuă.

94 Sunt sigur că indivizii cărora, în anii '20, Lenin le-a promis personal că-n 20 de ani comunismul va fi gata, că-l vor apuca să-l vadă cu ochii, să-l trăiască, etc., dacă ar fi trăit în anii '70, văzând că promisiunile, direcțiile nu s-au îndeplinit – ar fi manifestat *serioase rezerve* la valabilitatea sistemului.

95 La fel cu capitalismul barbar: deși și-a fixat obiectivele pentru veșnicie, *îmbogățire nelimitată* în anii '90, pe baza utopiceii idei de libertate și liberă inițiativă* a persoanei umane, fără *legi de constrângere a negativului* – izvorât de aici, prin care au trecut societățile libere avansate, au proiectat, ca un reflex la societatea ce-a fost, obiective specifice liberalismului, dar utopice: prosperitate, capitalism avansat. Fără lege - existând din start și un *compromis cu fosta clasă*, plus *gunoaiele* ce se ridică astfel, manifestând dispreț față de clasa muncitoare, în raporturile de salarii, etc., totul a fost doar un vis.

* capitaliștii folosesc un cuvânt drag lor: performanță, competență. Dar când dau faliment sau fuge unul cu banii, cum e?

96 Dacă minți sau promiți o dată și nu te ții de cuvânt – poate că ești crezut. A doua oară și după, ai mai puține șanse – e, deci, mult mai greu.

ADDENDA

În încheiere, referitor la Dumnezeu, am putea spune că există o șansă infimă - poate una la zece - ca noi să fim salvați de El. Dumnezeu nu există. Și nimic supranatural, Paradis, orice dăinuire și salvare post-mortem.

Există spirite, eul post-mortem, viața de apoi, cumva conștient dar și nebulos, fără Dumnezeu.

Există un Dumnezeu rău, impersonal și rece, care nu se mai îngrijește de creaturile sale.

*

1. În ceea ce privește tipurile de societăți, se poate stabili următoarele: totalitarismul pare de două ori justificat: în primul rând, a ajuns la putere datorită neputinței societăților libere de a rezolva, eradica răul - în al doilea rând, realizările sunt mai mari, mai importante decât sacrificiile - deși nici o viață de om nu ar trebui jertfită pe nedrept. E greu de spus până unde e un sacrificiu mic (justificat), și de unde începe exagerarea, inumanul. Așadar, de apariția totalitarismului e vinovat capitalismul cu bâțâiala lui. O societate perfectă ar fi fost absurd să fie înlocuită - n-ar fi fost justificată - doar în mintea unor strict nebuni.

Capitalismul s-ar putea, însă, împărți în evoluat și primitiv, deși e greu de stabilit condițiile pentru o graniță - nivel de venit, de trai, deci, sau numărul de escroci la mia de locuitori. Oricum, cel românesc e strict primitiv.

Despre Mesia și certitudinea venirii sale

Citeam undeva despre atmosfera tensionată și plină de prooroci în ajunul nașterii lui Hristos.

Sosirea - nașterea lui a fost o defulare, o descărcare a tensiunii mulțimii. Pe lângă asta, a fost o certitudine a ideii de Nemurire⁹⁷. Omul are nevoie de Nemurire. De aceea a creat zeii⁹⁸. Din când în când, are nevoie de îmborsărire a acestei idei. Să se asigure că există - că razele luminoase ale Nemuririi se prelungeau până aici - sau că Nemurirea trimite măcar un semn că există. Este naiv, aproape, (acest crez), dar ce forță de convingere poartă în sine, totuși, un al gest - și anume sărutul fugar, pe stradă, a doi îndrăgostiți, nu din plăcere - căci ce plăcere ar putea trezi acea atingere fugară a buzelor, după o noapte de amor cu sărutări lungi, ce părea ea însăși aproape nesfârșită? Dar ce dovadă a iubirii ar fi, deși de aceea o fac îndrăgostiții - este așa fragilă cum apare - când noaptea precedentă a stat mărturie cu îmbrățișările tumultuoase - dragostei lor patetice, reale, nesfârșite.

98 Indiferent de ce există, realmente, „dincolo”.

(Ca și cum, într-un cuvânt, noaptea precedentă cu sărutările pătimașe și cu actul sexual în profunzimea sa, aproape dincolo de limitele posibilității de desfășurare - n-ar fi fost destul, ca și cum un simplu sărut ar spune mai mult).

Nu că acest sărut, spiritual, sau d.p.d.v al încărcăturii de iubire simbolic, oarecum, ar putea reprezenta mai mult decât o noapte de amor, dar, pur și simplu noaptea de amor reprezintă iubirea dintre două ființe, iubirea în sine, câmpul iubirii și chiar puterea - de o luminozitate și energie intensă care le leagă, (pe aceste două ființe); iar sărutul reprezintă nu o dovadă - mai mare sau mai mică - a iubirii - decât o noapte de amor, ci, pur și simplu, reprezintă iubirea (atunci, ziua, pe stradă). Reprezintă iubirea care e noaptea de amor. (Căci ar fi deplasat să considerăm noaptea profundă de amor “, doar un simbol, un mesaj (er) al iubirii, întrecută în valoare de un simplu sărut, când aici se cere și ceva real, ceva palpabil, căci tocmai de realitatea și existența unui lucru cert se îndoiește omul, de aceea îi trebuie dovezi). Dar, dacă până la urmă aceluiași simplu gest îi este atribuită o importanță și o valoare de liniștire atât de mari ca și actul din noaptea precedentă, omul o face nu din rivalitate sau nemulțumire față de profundul și completul⁹⁹ act precedent, ci, datorită faptului că acum, efectul acelui act a trecut, acum are nevoie de alte noi dovezi, iar acel sărut frugal și atât de cast de pe stradă are tocmai încărcătura emoțională și valoarea de convingere necesare pentru a dovedi iubirea pură și intensă, (în care e văzută până la urmă, orice „noapte de amor” dintre cei doi parteneri). Pe lângă asta - așa cum am mai spus - sărutul e mesajul iubirii care e posibil atunci și acolo, pe stradă. Dar așa este omul, neîncrezător - are nevoie tot timpul de dovezi despre un lucru pe care l-a stabilit că există sigur, sau chiar că există, realmente, în posesia sa. (E ca și cum am avea ascunse sau în proprietate, în casă, câteva lingouri de aur și ar trebui să ne uităm la ele de zeci de ori pe zi, pentru a ne convinge, de fiecare

99 Și complex, posibil, la urma-urmei.

dată, de prezența lor reală și de faptul că, astfel, avându-le, posesiunea lor ne încălzește - iar existența lor (e) cea care determină posesiunea, la fel.) Poate și trecerea clipei, în care are loc actul de convingere ne face să reînnoim acel fapt - de asigurare a posesiunii asupra unui lucru.

Cât despre nemurire - ea ne liniștește și încălzește la fel - căci omul a stabilit-o ca fiind reală și în folosul nostru. Am explicat într-un eseu anterior mecanismul și substratul existenței ideii de Infinit și, implicit, de Nemurire - umană, deci raportate la spiritul omului.

Așadar, Isus trebuia să dovedească că există Nemurire. Mai precis, Nemurirea, ca orice lucru ca să nu se piardă în Neant, trebuie să trimită din când în când dovezi că există și că ne atinge pe noi în folosul nostru. Căci cu „aripa” sa, raportat la relațiile interumane - am putea dovedi - și am fi crezuți, de către o femeie, că o mai iubim, sau la fel de mult ca înainte, chiar dacă am înceta brusc să îi facem daruri, fie chiar mici atenții, în cazul unei soții, sau întâlniri cu nopți de amor înfocate - plus atenții, în cazul unei amante.

Și să vedem atunci, în cazul relației om - Nemurire, care era situația în cazul poporului evreu, de acum 2000 de ani?

Era creată o tensiune, datorată greutății vieții de zi cu zi, nu neapărat, deoarece au fost încălcate câteva termene de venire a lui Mesia, sau că poporul nu mai putea suporta încălcarea încă a unui termen, care ar fi însemnat amânarea venirii lui Mesia.

Cum am menționat în eseu despre răsplata divină, aceste termene nici nu existau. Dar condițiile grele - datorită nivelului scăzut de trai, plus ocupația romană - au dus la asta. Există perioade de mari depresii nervoase în istoria mulțimilor. Ajunge cuțitul la os - se pare că nu mai poți răbda starea de lucruri existentă, din ce în ce mai apăsătoare - iminența unui sfârșit e foarte plauzibilă; (să ne amintim de decembrie '89, în Estul Europei, într-o țară civilizată, cât a fost de apăsătoare dictatura). Deși condițiile de trai au fost altele, tocmai că și pretențiile au

fost și ele altele - (totul era imposibil de suportat - acea iminență a sfârșitului era de neînălțurat.) Aceste greutăți terestre, pe lângă nevoia de Nemurire, a făcut să apară certitudinea că atunci a sosit Mesia; (că atunci a venit, situează actul în afara vieții mulțimii și e corectă exprimarea mea de aici, imaginea despre un Isus real, dar care, din păcate, a fost, a trecut, ca și cum l-am fi cunoscut din auzite, nu să-l vedem.)

La acești doi factori trebuie să-l adăugăm pe un al treilea. Specificul vechii religii iudaice care vorbea de un Mesia concret, ca răscumpărător al omenirii, pe lângă specificul oricărei religii care proclamă oarecum ideea de Nemurire, care, cum am văzut, trebuie reîmprospătată și dovedită din când în când. Așa a apărut atunci existența lui Cristos. Mitologie sau nu - el a apărut ca o descărcare a tensiunii mulțimilor. Și ca un semn al Nemuririi.

Era un motiv de speranță care putea să facă să reziste omenirea în condițiile de atunci și să meargă înainte, în existență, încă câteva milenii. (Și iarăși fac analogie cu comunismul și situația de atunci, de neîndurat. Oare am mai fi rezistat încă o iarnă așa, oare am putea făcând 20 de ani în subteran, la muncă grea, să mai facem încă o oră - nu ne-am prăbuși chiar atunci? Apare al doilea element - pe lângă semnul stimulativ al Nemuririi (care poate fi redus la un simplu semn demonstrativ a ceva) și anume, tocmai semnul stimulativ din momente grele - certifică existența Nemuririi și este un act stimulativ de lungă durată).

Așa a fost creată persoana lui Isus. Cert este că, deși varianta mitologică a fost respinsă, noi nu o facem în întregime, deoarece am putea crede că doar un act real a putut declanșa și declama credibilitatea și, implicit, răspândirea unei atât de vaste religii în sânul unei mari mulțimi (am văzut că e una din cele mai optimiste) - și de asta.

Și, deci, tocmai că e un semn foarte optimist - învierea lui Isus - și implicit, creștinismul - grefat pe nevoia de Nemurire a maselor - s-ar fi putut răspândi religia creștină, având persoana lui Isus în mijloc și mitologic cristalizată - ci datorită faptului

că Isus, în conjunctura de atunci, ar fi fost plauzibil să fi apărut altfel. Pur și simplu pentru că acea stare de disperare a mulțimii, a putut să dea naștere la prooroci - (și aici intră în discuție ca amplificare a fenomenului și poate și ca constituire) - slăbiciunea omului grupat în mase, în fața răului, a vieții terestre, în general, mai ales la condițiile de atunci, plus, implicit, credibilitatea în fața unor manifestări false de semne ale lui Mesia, ale Nemuririi. Așadar prooroci ar fi fost la modă. Atât apariția lor (verva fiecărui om obsedat de har spiritual sau numai de problemele legate de moarte, răscumpărare etc.), cât și girul care le-a fost acordat de către mulțime. Putem spune că Isus a apărut astfel, din interiorul ființei umane, în persoana unui om care se considera prooroc și că a fost crezut din exteriorul ființei umane. Din exteriorul lui însuși, oarecum, constă această validare a sa - credibilitatea ce i-au acordat-o masele a fost o reflectare, a țâșnit ca un semn, tot din interiorul ființei umane, care căuta sprijin în nevoia de Nemurire. L-a găsit în acreditarea divinității lui Isus. În ceea ce privește originea extraterestră (a lui Isus), e foarte puțin probabil să fi avut loc o „debarcare” a sa din altă parte – deși, nici că nu a avut loc asta, nu putem dovedi - tocmai pentru că nu a fost nimeni acolo, nu au rămas mărturii. Mai bine am accepta ideea de calități supranaturale sau mai deosebite la un om pământean - și de ce suntem nevoiți să credem asta - deoarece, cu cât personajul a fost mai neobișnuit, cu atât ar fi fost mai viabilă ideea că el e, într-adevăr, Mesia, dotat cu calități deosebite, deși nevoia de semne ale nemuririi plus criza - și pe fondul - din acea vreme - a poporului înjugat sub o dublă stăpânire, ar fi putut să facă plauzibilă și să propage imediat orice, ideea de Mesia. Dar, oricum, un semn în plus nu strică. Acesta a fost totul - raportat la cristalizarea ideii de Mesia, atunci. Voi face aici o paranteză pentru a arata că, de fapt, totul, în stabilirea aspectelor care îmbracă ideea de religie, pornește de la om, într-un cuvânt, omul a creat hainele religiei. Ideea de Nemurire, de Infinit, care trece prin om - străină și proprie omului, în același timp, e chintesența, structura scheletică,

simplă, a religiei care nu prea are nevoie de interpretări. Dar hainele și aspectul lor - care se îmbracă peste această idee - totul inutil - căci mai mult, împetritând -o, o face confuză și incertă - deși o înfrumusețează - dar aici ne interesează altceva, și tocmai acel altceva are de suferit - pot fi nuanțate în fel și chip, în funcție de imaginația umană. Pe lângă asta, acest veșmânt, dacă există sau dacă e necesar să existe, e interpretat în fel și chip, în funcție, deci, de imaginația și neștiința oamenilor.

Căci ar fi foarte greu să credem că zeii, într-adevăr, arată ca niște forme sau statuete naive pe care le-au cioplit de multe ori primitivii. E foarte greu de crezut că ei au putut, desigur, să știe exact cum arată un zeu. Iată veșmântul fals sau inutil al dumnezeirii sau al Nemuririi.

Ne hazardăm să facem numai niște presupuneri, dar pe care le transformăm în certitudini - când, de fapt, nici nu știm cum ar putea arăta Dumnezeu, de fapt cum ar putea fi plăcerile (spirituale) de după moarte, încât să depășească pe cele fizice de acum, considerate extraordinare - și atâta tot. (Faptul că susținem că există, deși nu am văzut, un lucru - nu faptul că s-ar putea să nu existe, ne face ridicoli chiar și pe aceste susțineri.) Pe lângă asta, mai există și unele elemente care ar trebui eliminate din veșmântul, sau descrierile eronate din cadrul religiilor. Poate că nici nu există un zeu al Recoltei, un zeu al Războiului, etc. Poate să existe Infinitul și Nemurirea spirituală și-n rest nimic. Sau poate că nu există nici astea¹⁰⁰.

16.X. 1994- 28 august 2017,

Ferneziu, Doru I. Pop

100 Toate încercările de descriere și abstractizare a imaginilor zeilor vor rămâne în cadrul unei funcții strict cognitive la popoarele primitive. Reprezintă suma unor cunoștințe, imaginația, pe lângă asta, plus reflectarea – *prelungirea* speranțelor lor, în descrierea supranaturalului.

Totul poartă pecetea instabilului, pentru mase, grefat pe cultul pentru orice fel de șefi – văzuți ca ceva sacru, inamovibil, în capitalismul barbar, pentru omul de rând.

Despre Dumnezeu și justiția socială

Pornesc scrierea acestui eseu de la o afirmație citită undeva, într-o carte sau ziar, că în decembrie '89 nu s-au strigat nicăieri lozinci antitotalitare.

Dincolo de ofensa adusă celor care au murit atunci, crezând sincer că pun capăt unui sistem, care, pe lângă realizări, aluneca spre o încremenire atroce în negativ, denotă că se încearcă reabilitatea unui sistem - posibil de a dăinui, pe viitor – ci, mai ales, menținerea privilegiilor economice - căci bunurile au fost preluate din mers de șefime - românul are un adevărat cult pentru asta - astfel că s-a ajuns la un feudalism sau capitalism primitiv, grefat pe economicul unei clase care l-a a smuls sistemului și a dăinuit.

Dar această dăinuire - machiată denotă un fapt de o gravitate extremă:

Faptul că Revoluția a pornit spontan și simultan. Era la fel ca un animal straniu, care ar fi avut numai capul - extraordinar de dezvoltat - însă corp, (cu organele firești) deloc - iar acel uriaș cap să se fi sprijinit pe niște picioare șubrede.

Dar de ce să nu se fi strigat atunci, la Timișoara, de către mulțimea dezlănțuită - „Jos comunismul” - deși era extrem de firesc să fi fost așa?

În primul rând, deoarece poporul nu știa prea multe despre totalitarism. Mai ales generațiile mai tinere. Adevărul îi era ascuns¹⁰¹, adevăr peste care plana legitimitatea puterii, văzută prin prisma propriei propagande. De fapt puterea politico - economică, deci cea fizică, palpabilă, reală și societatea o dețineau comuniștii. Plus armele. Dar ce era mai grav, era faptul că orice mijloc de informație privind modul de a răsturna¹⁰² o societate, aproape că nu exista - ca acces la doritori, la populația de rând. Erau scoase din uz multe, multe cărți despre revoluție, despre caracterul totalitar al unor sisteme. Și peste tot - chiar dacă ar fi existat asemenea lucruri, ele ar fi avut doar valoare teoretică – plana, așadar, propaganda inversă și a denaturării realității și a gândirii pentru acceptarea lui de către mase, prezentat ca fiind obligatoriu și veșnic: (măcar, am adăuga noi azi, luptau pentru un scop nobil - izvorât din neputința de a învinge răul, în societățile libere - dar azi, în așa-zisele societăți libere și mizere - pentru ce se luptă, când va fi atins un nivel de trai decent și un echilibru în

101 Paradoxal, printr-o nedreaptă simetrie, la fel, în societatea de după '90, adevărul ajungerii la putere al clasei capitaliste e ascuns. Aproape *nici* un tratat în societățile așa - zis libere nu arată *cum* s-au îmbogățit clasele de sus, ci *cum să te îmbogățești*, făcând ciorapi la domiciliu, etc. Cum să cârpești ciorapii proprii, făcând economie. Despre milioanele de euro furate, pur și simplu, de clasa conducătoare – patronii – nici o vorbă. Mai ales că era vorba de *împărțirea avuției totalitare*, pe care n-a controlat-o nimeni. Fabriци, hale, etc., *oprite și vândute*, la un *preț de nimic*. În România, capitalismul barbar are trei rădăcini, trei stâlpi, *contopiți* într-o platformă – coloană imensă: Generația anilor '80 – născută între 1950-1957, care au spart comunismul, atunci având funcții de conducere. Generația partidelor istorice - burgheze, reprezentate de bătrâni, gen Corneliu Coposu' și de aripa tânără, liberală, gen Ana Blandiana, Emil Constantinescu, Paul Goma, Doina Cornea, Andrei Pleșu, adică toți împuții cu barbă - profitorii ai sistemului. Afaceriștii nou veniți, gen valutiști, maneliști, cărora, prin sustragere fiscală, sistemul capitalist le-a permis multe. Adevărata dimensiune a dezastrului și cine au fost, nominal, profitorii, nu vom ști, poate niciodată.

102 Primul președinte I. Iliescu a avut, din păcate, o atitudine ambiguă, univocă. Ar fi trebuit să vadă lucrurile dualist, având cultură, a fost printre puținii de atunci care a știut ce-i capitalismul. Și n-a făcut-o.

societate, între toate segmentele - pentru a nu se declanșa tragedii, sărăcie, revolte, etc?)

Puteai, în cel mai bun caz, să crezi că va avea loc o răsturnare de societate, urmând cursul logic și legic al istoriei, luând pildă și alte Revoluții - dar și aici - cursul istoriei părea încremenit și neputincios în fața imperiului totalitar, al armelor deținute de nomenclatură.

Așadar, de aceea, acea „Revoluție” pe care și acum o pun în ghilimele și căreia îi voi spune de acum înainte „Revoltă”, cum a și fost, a pornit atât de spontan și brusc.

Numai cuprinzând toată țara, ar fi putut răsturna sistemul - să-l paralizeze, să-l sfărâme, apoi. Nu există nimic preorganizat, nimic subteran, curenți înarmați, armele, cum am spus, nu aparțineau poporului.¹⁰³

De aceea acest lucru l-a făcut pe Ion Iliescu să afirme: - Revoluția a trebuit să trăiască cu o extraordinară intensitate - și să-și reconstruiască, totodată, toate etapele anterioare, pe care nu le-a avut - într-un timp extrem de scurt¹⁰⁴.

Dar, dincolo de asta, el conferă legitimitate propriei sale persoane, în a conduce această mișcare populară, spontană, fără rădăcini politice prea puternice, bazată doar pe nemulțumirea maselor.

Și fiindcă suntem la capitolul revoluției, mai menționez că de la început, dar absolut de la început, o revoluție își îmbracă formele și își atinge limitele maxime ale tiparelor. Asta conform cadrului genetic, implementat în structura revoluției, izvorât din ideologia sa¹⁰⁵. Să recapitulăm puțin, făcând referire la istorie:

103 Deși aripa tânără a burgheziei, Paul Goma, Doina Cornea „bat” atâta monedă pe o desidență anterioară lui '89, cvasiinexistentă, incomparabilă cu cea din Polonia, Cehoslovacia, etc.

104 I. Iliescu- *Revoluție și Reformă*, București, 1994.

105 Nu putem spune că a fost mai puțin totalitară la început: creștinii aveau aceeași dușmani și la început, Rusia Sovietică aceiași fasciști - și la început ca-n timpul cotropirii, * comuniștii din Est aceeași chiaburi, etc.

* Pactul Ribbentrop-Molotov fiind doar o perioadă de răgaz, în a ataca Germania. S-a-ntâmpat invers.

Revoluția franceză, foarte violentă, a ucis de la început până la sfârșit pe nobili, pe cler, fiind îndreptată asupra lor. Doar că teroarea s-a întetit apoi, dar nu a fost inventată ulterior. A fost prima revoluție de clasă și aproape totalitară, spun aproape, deoarece nu avea, încă, un partid centralizat. Rivalitatea pentru putere a funcționat perfect în sânul ei.

Comuna din Paris - o altă revoluție de tip comunist, a avut mai mult un caracter totalitar de justiție socială, dacă aș putea spune astfel.

Politic erau două grupări, aveau unele scăpări economice și de tactică politică ce permitea soldaților lui Thiers să iasă din Parisul ocupat de Garda Națională și a funcționarilor Băncii Naționale să scoată afară aurul din oraș. Dar, de la început până la urmă, Revoluția a avut același caracter și aceeași hegemonie - mai mult sau mai puțin parțială asupra societății¹⁰⁶. Cele mai complete revoluții, cele de tip leninist-stalinist, au fost cele mai perfecte d.p.d.v al presiunii asupra societății, și care, de la început până la sfârșit, au mers pe aceleași concepții politice, economice, sociale, doar mulându-se de forță majoră pe alte calapoade, concesi și - provizoriu - slabele sau mai puternicele concesi (NEP, ridicarea impozitelor, etc.) au fost doar tactici fără a influența sistemul. Căci dacă de la început s-a urât burghezia, cu acest lucru s-a mers până la capăt.

Pentru a ajunge acum la descrierea Revoluției din Decembrie, voi specifica că exista 3 tipuri de revoluții: Revoluția de tip totalitar. Acest tip de revoluție posedă o coloană ideologică și un schelet (structural) de existență foarte dezvoltate. Așadar, indiferent dacă este sau nu justificată, dacă acționează în numele maselor sau nu (dar mai ales o face) - acest tip de revoluție are rădăcini adânci în perioada de dinainte de a lua puterea (grupe terestre cu arme, fond economic, grupe de aderenți etc.) La acest

106 Astfel, nici chiar fascismul nu e complet. Economicul nesubordonat statului în exclusivitate, foarte multe - militar - state majore și direcții, cu acțiuni independentă și paralelă, agenții de presă libere, etc.

tip de revoluții chiar dacă uneori au forțat alegerile, tot ar fi recurs la o lovitură de stat, având acea preorganizare de care vorbeam mai înainte. Masele joacă un rol decorativ. Din două motive: nu poate o țară întreagă să participe, să facă o revoluție, apoi ideologic, poate nu toți ar fi cu tine. Nu poți „turna” cu pâlnia concepției. La aceasta, însă, se adaugă propaganda, ca fiind pornite din mase, ideologic fiind strict uman, iar aleșii totalitari ca fiind reprezentanți firești ai maselor.

O revoluție de tip totalitar ar putea fi considerată cea socială sau chiar cea creștină¹⁰⁷. Ideologia totalitară este de fiecare dată justificată, (superior considerată d.p.d.v moral, social, economic etc.), deci, calitativ, altor ideologii tot totalitare sau, mai ales celor libere.¹⁰⁸

Așadar, revoluția totalitară pornind dintr-o societate liberă, pe baza toleranței și a slabei organizări a acestei societăți „burgheze”, are rădăcini extrem de puternice, deoarece nu era foarte greu să procuri arme, presa, teoretic, cel puțin, e în mâinile poporului, oricine poate să tipărească un ziar, etc.

Nu la fel stau lucrurile, din păcate, când e vorba de parcurs drumul invers - de la totalitarism la pluralism politic - și avem de a face cu cel de al doilea tip de revoluție, cel numit:

Revoltă populară: într-adevăr, orice mișcare spontană are atât de puține rădăcini și premise organizate, încât e la fel ca un cap imens, foarte bine dezvoltat, așezat pe niște picioare firave, fără trunchi.

Totul se află în mâinile partidului unic. Armele, presa, mijloacele economice, totul. O imensă tăcere domnește într-o încremenire totală. S-ar părea că nimeni nu are nimic de spus.

107 Folosesc termenul de „revoluție” referindu-mă la perioada și la acțiunea de a prelua puterea de către o mișcare totalitară. Din moment ce acest lucru se înfăptuiește și până la căderea totalitarismului, ordinea impusă, *monocoloră*, se numește societate totalitară.

108 Totuși, orice mișcare socialistă, totalitară, e justificată. Chiar și cea creștină*. *Promit înfăptuirea a ceea ce n-a putut corupta societatea liberală.*

*Sau ieșirea din sclavagismul roman, sau orice alt fel de oprimare.

Răbufnirea e totală - și de aceea are loc o atât de incandescentă ardere și un șoc atât de puternic - care răstoarnă totalitarismul. Și dacă aș dori să fac o descriere literară aș spune și că Revoluția trebuie să se nască cu toate organele deodată - mai mult, toate sunt concepute simultan - la fel ca un făt - și astfel se naște cu caracterul, cu forma și în matricea stabilită genetic, inițial.¹⁰⁹

Cuvântul „revoluție” pentru această formă - și aici nu voi face comparație între revoluții și un organism viu, să spun - tipărirea de manifeste e piciorul revoluției, atacurile armate sunt trupul, garnitura de activiști organizați să preia puterea, capul, aș mai spune că, pur și simplu, revoluția, așa cum e ea, seamănă cu un organism viu.

O revoluție totalitară reușită, privită retrospectiv, e considerată începând a exista din momentul când au început constituirea primelor celule ilegale și până la lichidarea opoziției politice¹¹⁰.

De asemenea, cuvântul „Revoluție” ar desemna o schimbare. Revoluția totalitară o face și încă într-un mod prea pregnant. Dar o revoltă populară? Și aceasta - cel puțin având inițial în slaba ideologie cristalizată, în acel moment, (care pornire e din palida și ideatic, existând - ideologie din creierul maselor încremenite sub consensul totalitarismului) - revendică schimbări foarte firești și foarte juste. Deși șocul e puternic, rezultatele sunt slabe. E un foc de paie. E vorba, cel mult, de o restructurare. În cadrul acestei categorii pot să intre toate revoltele și răscoalele populare, izvorâte din nemulțumirea maselor de-a lungul veacurilor.¹¹¹

109 Din păcate, Revolta românească a rămas fragilă, ca un organism debil, repede orientată spre o oligarhie capitalistă primitivă.

110 În desăvârșirea societății totalitare, după aceea, totul reprezintă mediul, aerul pentru acea ființă totalitară, care lichidează elementele ostile și impuritățile, pentru a supraviețui.

111 E foarte interesant că o revoluție totalitară nu a izbucnit dintr-o altă societate totalitară, regimurile din lumea a III-a sunt născute din regimuri *autarhice* religioase sau feudale, doar dintr-una autarhică, (cea leninistă din regimul țarist). Dar oricum, cum afirmam mai înainte, *orice ideologie* totalitară *contrazice* restul ideologiilor, fie ele chiar totalitare.

Chiar dacă aceste revolte au reușit să-și îndeplinească unele deziderate, totuși teroarea lor, de care sunt însoțite, nu e nici pe departe la fel de mare ca cea totalitară. Astfel că mulți activiști și torționari scapă nepedepsiți (cazul Revoltei din decembrie, e cel mai elocvent) Așadar „Revoluția” din Decembrie ar fi fost o revoltă populară, fără premise, fără schelet, fără activiști gata să preia puterea.

Aceste structuri și caracteristici au existat dar șubred)-consensul maselor, (ne)mulțumirea - lor omogenă dar slabă, în esența țesăturii, nu sunt destule pentru a zdrobi totalitarismul, acest sistem foarte bine pus la punct, impenetrabil ca un cuirasat din blindajul căruia ricoșează pietricele mici.

Deși nu se poate spune că era chiar imposibilă o mișcare subterană, organizată și care să fi existat și să-l fi zdrobit, atât doar că pentru a avea șanse de izbândă trebuie să fie puternică, operativă, să nu tergiverseze lucrurile. Dar, pe lângă diferențele și caracteristicile diametral opuse ale celor două tipuri de revoluție și pe care le-am descris mai sus - mai apare un inconvenient, de asemeni amintit - și rezultând din însăși structura revoluțiilor.

Există șansa, paradoxal, ca revoluțiile de tip revoltă populară să fie confiscate de către reprezentanți ai puterii totalitare. De ce spun asta, pentru că aceștia - în dorința de a-și salva pielea și sistemul - se pot erija în orice.

Pot, în al doilea rând, să-și asigure supremația datorită luptelor din cadrul sistemului (care rămâne totalitar, în esență, dar care din când în când se fracționează la vârful piramidei.) Iată că idealurile revoltei populare sunt repede furate - sau detur-nate. Izbucnirea e potolită la fel de repede. Cum e posibil asta? În primul rând, nici o revoltă populară, deci nici un tip de revoluție spontană n-a reușit decât parțial - (teritorial) și momentan, în timp - chiar dacă pe un teritoriu redus (sau chiar în centrul vechii puteri) a reușit să lichideze structurile puternice, autoritare, existente. Așadar, sistemul s-a clătinat și nu s-a sfârșit. Pentru că structurile s-au dovedit foarte puternice, iar reprezentanții

politici ai acestora și-au revenit repede din șoc, punându-se repede în gardă și acționând ca atare.¹¹²

Asta dovedește că revolta nu are un program de acțiune perfect organizat, nici ideologic și nici pe baza acesteia, ce va face după preluarea puterii - lichidarea opoziției (re)naționalizarea bunurilor furate de dictatură, etc. Plus lipsa de cultură a poporului - permite ca o clasă de paraziți să se ridice din sânul evenimentelor - chiar dacă reușește - în folosul acesteia, doar. Atunci - dacă în Decembrie '89 am avut de a face cu o „Revoluție confiscată” - căci, peste Revolta populară (cum ar fi rămas de altfel, sublima ridicare a maselor cu caracterele descrise inițial), s-a suprapus complotul totalitar inițiat în sferele înalte ale puterii, sau, paralel cu aceasta, mai bine-zis, care a și confiscat idealurile Revoluției.

Dar, bine - mă veți întreba -, oare o societate totalitară, nu e monolitică, de nepătruns? Am afirmat mai înainte că simplele fisuri, într-un regim totalitar sunt lupta pentru putere în vârful piramidei, dar care nu schimbă radical natura sistemului. Tocmai avea loc o asemenea conspirație la sfârșitul anilor '80. Ea s-a suprapus și a furat legitimitatea și țelurile Revoluției din Decembrie¹¹³. Căci, dacă în decembrie s-ar fi spus de către puterea proaspăt instaurată, oricare ar fi fost ea: - Moarte șefilor! pe toată durata Revoluției și după aceea, acesta ar fi fost cuvânt de ordine cu pondere mare, acesta ar fi fost caracterul practic, real, al „Revoluției”.

Dacă acest lucru a existat doar în mintea oamenilor nemulțumiți, fără aplicații practice, e nul și fără să fi imprimat

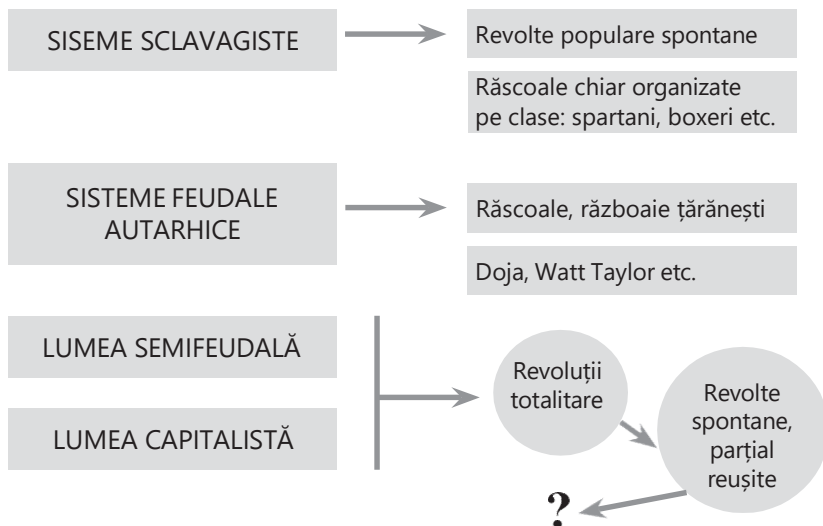
112 Singurele sisteme totalitare reprimite de la început au fost Republica spaniolă, cea ungară și cea din Afganistan, dar prin intervenție din exterior, nu la izbucnirea maselor - deși unele - varianta Hitler sau Stalin, au dăinuit acolo unde au ajuns armatele lor.

113 Pot avea loc lupte pentru putere active și pasive, sau mixte. Prima și ultima sunt mai frecvente, adică să cuprindă membri care ocupă deja funcții, plus câțiva, care, din diferite motive, au fost trecuți pe linie moartă: (pensie, o altă luptă, fracționară, anterioară, etc.). Cea de-a treia are mai puține șanse de izbândă. Și totuși, se pare că, în Decembrie '89, conspiratorii din Frontul Renașterii Naționale aparțineau acestei categorii din urmă.

ceva practic Revoluției - e de folos ca și substanță omogenă, de extragere a rădăcinilor unei alte Revoluții viitoare, poate.

Bine, veți obiecta, rămâne totalitar sistemul până în capăt, cu toate fisurile etc., dar, efectiv nu se poate distruge, răzându-l de pe suprafața pământului, dacă efectiv s-ar fi ridicat tot poporul sau o forță externă - înlocuit cu totul altceva? Se poate și asta, căci rămânând rigid nu se schimbă, dar tocmai compromisul și păstrarea privilegiilor l-au făcut să se perpetueze. Vezi rădăcinile capitalismului menționate anterior. Iar dacă a fost schimbat cu două burghezii atroce - a doua, cea istorică, manifestând o ură cumplită față de omul de rând, de parcă el, truditorul zilnic i-ar fi băgat în lagăr, a acoperit totul, în cârdășie cu fosta burghezie, șefime și cu cei de peste noapte, lipsa legilor a fost interesul lor - au aruncat țara într-o neagră societate a capitalismului barbar¹¹⁴.

Tipuri de revoluții și revolte. Schema

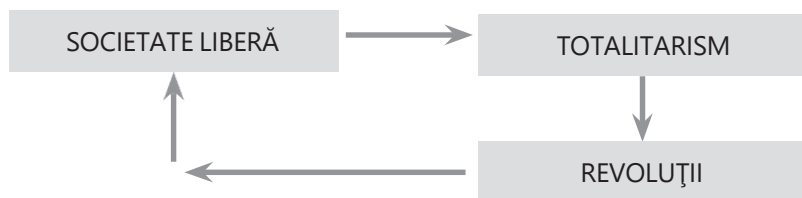


114 Plus dizidența liberală, de salon, nu activă, care ar fi păstrat structurile economice, vezi Cehia, Polonia, Ungaria. Grupul bărbosilor a gândit exact ca burghezia istorică: călcăm peste orice – să ajungem la putere – vezi trista istorie a „Convenției Democratice”.

Vedem, aşadar, că orice revoltă populară ar fi fost şi ea totalitară în esenţă, adică ar fi răsturnat totalmente şi totalitar vechiul sistem - ar fi rupt-o (economic, social, ideologic, cu sistemul anterior) - ar fi impus o altă structură existenţială - chiar ar fi interzis unele curente de sorginte totalitar - anterioară sistemului nou instaurat. E, ca să folosim un cuvânt, drag ideologilor totalitari - mai avansată istoriceşte decât totalitarismul. Poate izvorî chiar din acesta.

Important e să respecte ce nu a dat totalitarismul - deşi beneficiile acestuia au fost vizibile - şi, mai mult, să nu permită răul specific care poate izvorî din prea mare libertate. Ori, asta s-a întâmplat în România, tocmai pe dos. Din lac în puţ. Unii văd totalitarismul - ori de unde izvorăşte - ca o fundătură - un drum care nu duce nicăieri - după câteva zguduiri cade, apoi societatea se întoarce spre o lume care, implicit, ar trebui să fie mai bună, din toate aspectele, altfel tot degeaba. Ori în România s-au încălcat două principii: Revoluţie cu vechile cadre, împotriva cărora s-au ridicat protestatarii, şi poate de aceea conducerea revoluţiei, a noii societăţi mergând într-o direcţie greşită, capitalismul barbar, fără libertăţi, nivel de trai etc.

Unii propun însă schema:



La noi a fost o autoamăgire acea așa-zisă întoarcere. O singură excepție sănătoasă în istorie a fost, deşi nu până în capăt, până la ultimul sergent-major SA, SS, când cu lichidarea fascismului. Excepție pregnantă şi singuratică. Când o societate liberă,

inteligentă și lucidă a purces la desfacerea și lichidarea structurilor totalitare naziste, chiar dacă nu până în capăt - și la pedepsirea celor vinovați. Cel puțin pentru prima dată în istorie, oficial – răul, crimele au fost recunoscute, dezvăluite și, conform unei judecați serioase, au fost și pedepsiți făptașii.

Ce s-ar fi întâmplat dacă rușii împreună cu ceilalți aliați¹¹⁵ ar fi spus: n-a existat nici un criminal, nici un lagăr de concentrare, câți naziști ar fi rămas nepedepsiți? Deși mulți au reintrat – criminali de război - în structurile RFG. Vezi: Dympfna Cusack- Arșiță la Berlin - și nu numai.

La popoarele barbare, însă, se întâmplă exact pe dos: omul de rând asociază luxul cu cinstea, adică un om parfumat nu poate fi criminal, sau escroc, apoi un lucru, care a trecut, e ca și cum nu ar fi existat, fără efecte, fie ele chiar rele. Și încă una: un lucru, dacă nu-i constrânge nimeni - chiar fiind foarte necesar - nu trebuie, dar dacă-i pune cineva sula în coaste, trebuie și se poate.

Cum s-a putut îndobitoci atât de mult un popor?

Cca. 1994 - 1 septembrie 2017

Ferneziu

Doru I. Pop

115 Am scos în evidență națiunea sovietică – au fost cei mai hotărâți și mai lucizi în deconspirarea crimelor naziste, în pedepsirea vinovaților, în schimb cu doza cea mai mare de libertate pe care le-a permis-o – în a acționa – societatea lor.

Constatare

În timp ce scriu aceste rânduri, miliarde de galaxii își schimbă poziția, datorită faptului că, posedând energia impulsului original, (al Marii Explozii), se deplasează în spațiu, îndepărtându-se una de cealaltă¹.

Dar înspre ce?

Înspre nimic, poate Universul va sfârși, conform prognozelor actuale - prin una din cele două variante, la fel de tragice, ambele: moartea prin frig sau moartea prin foc.

Dacă, în primul caz, dintr-un Univers agonizând, sfârșindu-se lent, ar rămâne totuși spațiul și timpul și, poate, informația², dincolo de energie, răspândită haotic, extrem de rar, într-o imensitate rece - în cazul unei morți termice - se presupune ca fiind destulă materie în Univers - nu cca 1% din necesarul să oprească expansiunea la nesfârșit, câtă e acum reală, în galaxii, vizibilă, implicit, nefiind de ajuns, cu toată presupusa materie întunecată - prin ultima și cea mai puternică forță cumulativă, în esență, gravitația, totul va dispărea, retrăgându-se în sine și apoi dispărând chiar spațiul și timpul. Aceste coordonate sacre ale unui Univers existând, nu vor mai fi.

1 Deși până azi nu s-a stabilit, alături de *necesitatea* apariției și a *existenței* aceluiași punct care a generat Universul – pe care, la aceea dimensiune infimă, presiune, temperatură, îl reprezintă, alături, apoi, de materie și celelalte patru forțe – *felul și originea* forței de expansiune, eu voi numi-o *F exp*.

2 În ambele variante, găuri negre locale, galactice, scăpând din ele, ultimul proton, după enorma perioadă de 10^{90} ani.

Vor fi înghițite de Neant.

Cel puțin, așa ne asigură unii savanți. Gravitația va fi ultima forță, de natură cumulativă - reprezentând o cantitate enormă de materie - care i-a generat potențialul - va învinge forța de expansiune - aceasta din urmă posibil nematerială (n.m.) și va sfârșî totuși totul. Totul va cădea într-o implozie, dincolo chiar de o gaură neagră, cu materia căzând în \sin^3 , într-o densitate uluitoare și apoi în nimic.

Sfârșitul a tot ce există, aproape simultan, cu regiuni spațiale - temporale care trăiesc sfârșitul aproape concomitent cu altele, care deja agonizează.

Astfel că, din miliardele de ani de splendoare ale Universului, nu va mai rămâne nimic (Paul Davies, S. Weinberg).

Aici mai există o porțiță de scăpare, cea a unui Univers renăscând ciclic - într-o nouă Mare Explozie (!?) Dacă există, totuși, certitudinea aceasta, atunci nu va trece nici o informație referitoare la legile mărimilor fizice, organice, etc., din acest Univers în altul. Acesta e marele neajuns. Dacă toate datele, coordonatele, mărimile de expansiune a celui actual - legile elementelor chimice, a lumii fizice, mișcarea electronilor, au fost potrivite, în Universul nostru, parcă date, întocmite de cineva, pentru ca acest Univers, cu materia - nu posibila antimaterie, să rămână în existență, aceste legi, armonii, compatibilități ducând, până la urmă la viață, cu sau fără stabilirea lor de către un Creator - de data asta, la noi nașteri de Universuri și cicluri de noi explozii - în acest angrenaj nesfârșit, viața ar putea îmbrăca forme din ce în ce mai variate, implicit și mai perfecționate decât actuala noastră capacitate fizică și psihologică.

3 Mai mult de 10% din cât ar fi detectabilă acum, în găuri negre, prin Univers-materie invizibilă, etc.

Iar noi, pământenii de acum, nu vom putea răzbate într-un Univers cu alte legi, după o nouă Mare Explozie⁴. Atunci, la ce bun această existență. De ce, așadar, am venit în Existență? De ce există iubire, flori, civilizație, tendințe spre perfecțiune, dacă toate urmează să dispară pentru totdeauna în Neființare - și, mai ales, de ce există ceva dincoace de Neant? Ce Necesitate grandioasă și obiectivă a făcut ca Universul să vină în Existență?

Oare calitățile unei civilizații și ale unei specii de tip uman, enumerate mai înainte, nu ne duc cu gândul la existența unui scop nobil și a unei Ființe grandioase care conduce Universul?

Ființă care nu cunoaște moartea, dispariția, ci reprezintă însăși perfecțiunea, fiind eternă în timp, deși în spațiu, discutabil?

Posibil și asta, dar să nu uităm că Universul e, în primul rând, tiranic, ostil și rece. Asta - referitor la raporturile noastre cu el - și la avantajele sau dezavantajele care ar decurge de acolo.

Apoi, nu putem ști dacă cineva l-a a determinat să vină vreodată, într-un ciclu nesfârșit sau o singură dată - în Existență. E șocantă aceasta idee de apariție - dispariție a ceva, în și spre nimic, precum și de neînțeles e și existența a ceva care dăinuie etern, Infinitul.

Și, totuși, de ce există Universul? Întrebării acesteia - trecând în revistă o vastă înșiruire de aspecte ale Existenței actuale ale acestuia, analizate riguros și obiectiv, vom încerca să-i răspundem în tratatul de față, să vedem de ce parte înclină balanța, referitor și la existența supranaturalului, a unei Forțe supreme, deci, sau la neexistența unei conștiințe cosmice. Se pot pune, așadar, firese, aceste două posibilități: să existe Dumnezeu veșnic - sau nu.

4 Unii afirmă că omenirea s-ar putea salva de la acest punct - terminus, anulând acea Implozie, acea deplasare spre Neant, sau sustrăgându-se ei, în alt spațiu și timp. Ambele metode de salvare implică neajunsuri, pentru că, în primul rând, ar trebui să *stăpânim* acea forță colosală și apoi, în cealaltă variantă, oricât de puternici am fi, n-am reuși să *ne sustragem* Marii Dispariții, deoarece această ar însemna sfârșitul *a tot ceea ce există* și, că, astfel, *nu ar putea exista un alt spațiu și un alt timp*, în care să ne refugiem, decât cele care *urmează să dispară* pentru totdeauna în Neexistență.

Sau, să mai admitem două subvariante:

Dumnezeu apărând, la un moment dat din Vid, sau Universul apărând, (la un moment dat), din nimic.

Nu este, totuși, un răspuns definitiv sau corect. L-aș cita pe Carl Sagan:

Este absurd să credem că-n intensitatea cosmosului n-ar exista miliarde de planete pe care s-ar fi dezvoltat viața, inteligența. Rămâne de văzut - șansele în funcție de condiții, coduri necesare - cât ar fi hazard, cât programare inteligentă, cât inteligență a materiei. Am dezbătut totul într-un eseu anterior.

Așadar, generațiile viitoare ne vor aduce, poate, răspunsul. Vom găsi salvarea propriilor noastre ființe, dacă nu există nemurire spirituală, prin lichidarea procesului de îmbătrânire și vom dezlega, probabil, misterul cuvântului Infinit. Atunci vom înțelege, poate, totul.

18 b

Viața după moarte. Supraviețuirea spiritului morții fizice. Spiritul în afara trupului

Poate că nici nu ar avea vreun rost să se pomenească de religie în afara ideii de Nemurire, de dăinuire post-mortem. Dacă un mare filozof afirma că dacă n-ar exista moarte, n-ar exista nici nevoia de religie⁵, atunci, se poate susține cu toată certitudinea că ideea de Nemurire e comună tuturor religiilor, e axul central al credinței și al ideologiei religioase, și că fără ea religia nu și-ar mai avea vreun sens, putând să nici nu mai existe.

Dacă, în primul rând, ideea de Nemurire sau religia au luat ființă ca un antidot în fața morții și din spaimă față de moarte, (Malinowski), reprezintă propria neputință precum și egoismul uman, atunci ideea de perfecțiune a unei vieți post-

5 Această idee de nemurire, reclamă nu numai o continuare a existenței post-mortem, după *descompunerea* și *degradarea* fizică a tuturor funcțiilor vitale ale corpului uman, ci și o *întoarcere la un fel de paradis originar*, mai mult, atingerea unei vieți luminoase, fericite, perfecte, cum nici nu ar fi fost posibilă aici pe pământ, doar, poate, parțial, în *zorii existenței*, într-un imaginar, totuși, cadru paradisiac.

mortem reprezintă nu numai egoismul, setea de confort⁶, puterea de imaginație umană și, poate, mai mult decât atât, practic vorbind, e nevoie de perfecțiune, de eternitate, implementate în sufletul nostru. Dar cine știe? Perfecțiunea vieții de apoi ar putea reprezenta și un elogiu adus divinității, căci cu ea și prin ea se poate rezolva totul. Aici trebuie să mergem la originile religiei, când nu doar spaima de moarte, ci și neputința oamenilor în fața fenomenelor naturii l-a făcut să-și dea seama de imperfecțiunea acestei vieți defecte, strict inferioară față de divinitatea cristalizată și devenită perfectă, într-un Univers inaccesibil simțurilor noastre.

Și, totuși, cum va arăta și cum se va desfășura viața de după moarte?

Dacă marele Flammarion⁷ făcea afirmația următoare: asigurarea religiei că există viața după moarte, nu-i destulă, trebuie dovezi științifice, aş adăuga că dacă această viață există cu adevărat, atunci simpla afirmație că există dispariția fizică a trupului nu-i de ajuns să ne facă optimiști, fie chiar în cazul (promisiunii) unei vieți infinite.

Și aici, în primul rând religia pornește de la un trup de slavă, veșnic, ceresc - (Apostolul Pavel,) așa cum cei care, de pe poziții mai puțin dogmatice afirmă că, totuși, viața de dincolo se va desfășura pe niște coordonate spirituale - mai subtil, (Rýzl.)

Un argument ar fi, ajungând de la canoanele religiei la ceva cât de cât pragmatic în acest domeniu al Nemuririi spiritului, desigur, la mărturiile de moarte clinică, faptul că cei întorși din acea moarte aparentă simțeau că aveau, în continuare ceva, ca un trup spiritual, în loc de corp fizic, care să le determine personalitatea, existența eului - sub formă de câmp energetic, sferă de foc, sau o formă eterică, vag asemănătoare cu trupul uman, dar care se putea deplasa oriunde, asemeni, să zicem, undelor sau,

6 Logică datorită urmării suferințelor de orice natură, generate de existența terestră, ca răsplată.

7 Vezi opera lui Flammarion.

mai precis, particulelor subatomice. Dar, mai ales, argumentul următor ar fi hotărâtor în cazul încadrării vieții de după moarte într-un tip de viață subtilă spirituală: Cei întorși din moarte clinică au declarat că au simțit o pace, o fericire imensă care le-a invadat existența - datorită prezenței unei ființe de lumină și nu numai, după ruperea legăturilor cu trupul terestru. Perceptarea - dar densitatea mărită, sunetele și culorile - toate de o frumusețe indescritibilă, în timp ce mirosul și gustul nu existau⁸. Iată, deci, dovezi că viața de dincolo nu e identică cu cea de aici.

Dar, e, oare, mai bună?

Lipsa plăcerilor rezultate din a mânca o masă gustoasă, din a mirosi o floare, al cărei miros nu poate fi decât divin, a plăcerilor sexuale și a celorlalte terestre, oare e ea însăși o plăcere, sau demonstrează doar îngustimea vieții de apoi?

Cum spuneam mai sus, dacă Dumnezeu e însăși Perfecțiunea, atunci și viața post-mortem, indiferent că e sau nu răsplata pentru suferințele de aici, trebuie să fie perfectă. Dar, din păcate, acestea sunt singurele referiri la felul cum va fi viața de apoi, ce va face un spirit, o entitate, dacă va avea nevoie de hrană, dacă va avea acces și trebuință de alte plăceri fizice, carnale, sau dacă totul se va desfășura pe coordonate spirituale, întrecând, totuși, plăcerea fizică⁹.

De aceea încercăm să analizăm tot ceea ce-i legat de acest fenomen: supraviețuirea după moartea fizică - a spiritului.

Cel mai firesc mi se pare a începe cu fenomenele legate de moartea clinică a căror existență strict spirituală, referitor la

8 Așadar, nu știm cum va arăta viața de după moarte. Căci, așa cum rece și lucid mă pune la punct un cunoscut, miner: moartea clinică e cu totul altceva, iar dovezile supraviețuirii spiritului, sunt, iarăși, nesigure.

9 Se fac slabe referiri la viața post-mortem, din lipsă de cunoștințe, cât și datorită faptului că se accentuează latura spirituală, pură, a acestei vieți, ca un răspuns la Imperfecțiunea umană; așadar, această viață n-ar fi decât un, vai, (un) alt paleativ, ca obiectiv de realizat, fără să ne explice prea multe și fără să reușească, costând, în schimb, multe sacrificii; se constată că carnea înseamnă desfrâu, sau sexul, sau bogăția și atunci se încearcă contracararea lor, uitându-se că suferința, spiritualitatea ar trebui să fie căi spre dobândirea unei vieți bune și nu atributele acelei vieți - reflex al dorinței omului spre mai bine, oricum.

plăcerile subiecților care au călătorit acolo, deja, am menționat-o mai sus.

Dar, poate că drumul celor care au avut astfel de trăiri e doar un început, spre ceva desăvârșit, din toate punctele de vedere, nu doar al luminozității și al sunetelor extraordinare. E poate accesul spre o iubire perfectă, sub orice aspect, deci o iubire de care ființa umană va avea întotdeauna nevoie și care nu se va stinge niciodată.

Doru I. Pop,
Cca. 1996 - 8 septembrie 2017
Ferneziu

Despre Dumnezeu și Infinit

Un scriitor norvegian - (Johan Bojer) - spunea că: fantastică ființă umană, ai cules moarte și ai semănat visul vieții eterne.

Dumnezeu - (pentru a exista într-un mod convenabil nouă), ar trebui să întruchieze - și aici îl parafralez, ciudat, pe Lenin - grandoarea fizică a Infinitului plus Iubire. Mai mult - matematic - deși asta e greu de imaginat - ar trebui să însemne Infinitul ridicat la puterea Infinit, deși n-ar mai fi necesară această întărire, dublare a propriei puteri nesfârșite.

Dar, e oare Dumnezeu Infinitul? Din ce necesitate grandioasă și pură a apărut chiar el? Subiectiv, imensitatea și splendoarea spațiilor care ne înconjoară (infinite în timp - cum suntem îndreptățiți să credem), ne duc cu gândul la o fantastică și incredibil de puternică ființă extrasenzorială - dincolo - momentan¹⁰ - de percepțiile noastre și dincolo de orice lege limitată și reală – neputincioasă a fizicii reale -newtoniene¹¹.

10 Neputând-o noi percepe, prin simțurile noastre limitate.

11 Poate, la nivel cuantic de înțelegere a totului unitar numit Univers, a atributelor lui D-zeu, am accepta fantasticul. Poate, de acolo încolo.

1. N-am putea concepe grandoarea lumilor aruncate în existență: (galaxiile unui Univers și nu numai - tot ciclul de universuri, venite în existență, al căror număr poate e și el infinit)- ca fiind datorate scopului și ideii de concretizare a planului grandios al unui Creator veșnic. Nimeni - având toate atributele nelimitate ale lui Dumnezeu, o însușire lipsind, nu ar fi putut să aducă nici măcar o singură stea în existență, (deși un Dumnezeu finit în spațiu, cum am mai arătat, ar fi putut - având celelalte atribute.) Dar Forța Supremă din ce a creat Universul, materia primară a acestuia - care ne desparte de nimic - oricum ar fi fost alcătuită - din orice particule ultra-elementare, stringuri, cuante de energie, orice substanță primară din care s-au putut dezvolta mai târziu particulele cunoscute, elementele chimice, miliardele de galaxii¹² - realitatea materială a Universului - oricâte înfățișări ar avea? E o problemă delicată puțința - sau chiar și imposibilitatea - ambele logice - de a proveni ceva din Neant - o stare de (ne)existență, care nu înseamnă nimic, a ceva concret, material¹³ , care nici nu ar putea, poate, să fie trimisă în Nonexistență, vreodată.

Splendoarea organizării Universului ar putea să ne dea de gândit, deși nu ordinea e la baza Universului ci entropia. Dar inteligența materiei, ascensiunea spre perfecțiune¹⁴ care, oare, nu e tendința de a atinge Infinitul perfect, integrarea conștientă a omului acolo, pe care cândva, poate a avut-o¹⁵ - (în contrast cu spaima de a cădea în Neant).

Fără să fim optimiști și idealiști, afirmăm că, la un număr infinit de experiențe și repetări cosmice ale acestora, Universul ar fi putut veni în existență așa cum e - un Univers reușit - prin

12 Chiar dacă, la baza realității – până azi dovedită ca fiind palpabilă, fixă, esențial - material, stă Neantul, *pâlpăirile de vid* (Jean Guitton,) eu consider că ceva desparte o lume venită în existență de Neant – [conținutul material al acelei lumi]- față de un Nimic total, din care nici nu cred că ar fi putut să apară [ceva].

13 O cantitate determinată, ca existând, în raport cu Neantul, Nimicul absolut.

14 Arta umană: muzica, poezia, pictura, formele desăvârșite și extazul în fața acestora.

15 Entropie pe care nu o putem generaliza la toate Universurile care ar putea veni în Existență, la fel ca sensul timpului – natura sa etc.

rata expansiunii, elemente chimice formate, apoi condițiile pentru viață, etc. Și atunci eliminăm intervenția divină, de creare și coordonare a lumii. Deși unii, tocmai prin concordanța, armonia acestor legi, văd un Dumnezeu care le-a fixat, inclusiv pe cele ale Big Bang-ului. (S. HAWKING)

Și, totuși, rămâne grandoarea acestei singulare venituri (în Existență) a Universului, oricâte cicluri ar fi fost înainte și după. Rămâne lumina, arta, rămâne perfecțiunea Infinitului totalitar de care noi suntem conștienți și spre care tindem.

E o luptă acerbă împotriva vidului, propria noastră existență, teama de a ne prăbuși în Neant. De ce, oare am mai trecut, cândva, la un pas de o prăbușire finală în Neant?

Raporturile Dumnezeu-Infinit, le-am mai dezbătut. De asemeni și posibilitatea existenței, plus caracterizarea Infinitului fizic. Am mai enumerat, cred, prin acest eseu, anumite raporturi, precum și logicitatea și legalitatea existenței unui Dumnezeu.

Dumnezeu trebuie să însemne, așadar, totul. Infinitul, așadar. Dar un Infinit iubitor și bun. Mai mult, el trebuie să nu admită antagonisme sau absurdități¹⁶. Toate acestea ar trebui să se integreze în mod armonios în persoana și întinderea existențială a lui Dumnezeu. Dar chiar și legile dure și concrete, fizice și matematice, ar trebui să i se supună, altfel nu ar mai fi el Infinitul omnipotent¹⁷. Dar ne vine foarte greu să ne imaginăm un Univers cu alte legi, sau că cineva ar putea să le schimbe, (ca radical din 25, de ex., să nu fie 5).¹⁸ Legile materiei existente sunt niște stringuri în întinderea Infinitului, dar, departe de a se armoniza cu acesta, îi produc, dureri de cap, mai ales dacă Infinitul ar fi Dumnezeu, sau dacă Dumnezeu ar trebui să fie omnipotent și omniprezent - raporturi discutate deja. Nu dezbatem acum

16 Să fie și mic și mare, finit și infinit, în același timp, etc.

17 Vezi Kolakowski - Religia.

18 Posibil în alte Universuri, rezultate după alte Big-Banguri - în ciclul nesfârșit al veșniciei, să se schimbe doar legile chimice: (mărima, structura elementelor, formelor *rezultate*), chiar și cele biologice - forma mai ales - nu și logica existenței - schimbul cu mediul, de substanțe; de ex. - nu și cele matematice.

posibilitatea apariției Universului sau a lui Dumnezeu. Am făcut-o deja. Am trecut în revistă grandoarea Universului, à-propos de existența a cuiva posibil să-l fi adus în Existență - și am subliniat, totodată, condiția noastră efemeră de oameni muritori. Și acum, înainte de a încheia, fac o paranteză. Un scriitor englez, Keats, cred, a spus: micuță floare de colț, dacă aș ști de unde vii, aș descoperi secretul vieții și al morții - al acestui Univers; așa aș spune și eu, privind o șopârlă: dacă aș ști unde erau atomii din trupul tău acum 100 de miliarde de ani, sigur aș descoperi taina acestui UNIVERS! Mai mult, dacă aș întreba o micuță plantă, o frumoasă fată și un puternic dictator: vă vine să credeți că nu veți mai exista niciodată - deoarece acum prezentul e atât de real - iar dacă aș ști (răspuns) la ce-am menționat mai sus, atunci poate aș ști că există sau nu Dumnezeu- o formă de conștiință, Ființă supremă în Univers - viață eternă, desigur, depinzând de acea conștiință, concretizată în iubire și dăinuire infinită, ale acestora, ale Infinitului veșnic. Atunci, cu ochii înecați de plâns, nu aș fi vrednic nici măcar să sărut zidurile primei biserici întâlnite în cale. Căci toate bisericile sunt monumente ridicate în cinstea Infinitului. De ce, pentru că eu aș fi materia moartă,¹⁹ supusă dispariției, iar spiritul din mine nu ar fi destul de pur ca să atingă dumnezeirea²⁰.

Așadar, cultul realității eterne e religia, cel mai frumos dar oferit omenirii (de ea însăși, desigur) - dar cum va arăta, totuși, la această ființă, iată, debarasată de orice balast ideologic în, și din orice direcție, religia viitorului? (ar fi interesant de constatat dacă ar fi posibil, dacă: un om crescut fără nici o idee de religie, un om ultramodern, într-o civilizație tehnologică și culturală, foarte avansată și un om care ar fi dobândit pe alte căi - nu supranatural, nemurirea - științific, sau dacă ar avea-o, pur și simplu, ar mai

19 Materie care reprezintă *forțele răului*, dispariție, degradare, Nimicul, într-o primă fază.

20 Și totuși, crezul că *forțele binelui*, Lumina, vor *învinge* vreodată în Univers - în această *rece și tiranică mișcare a materiei nemărginite* - e o iluzie.

crede in supranatural, la ce i-ar folosi - nu și-n Nemurire - poate ca garant al acesteia!?)

Dincolo de o mișcare socială de proporții, la început cu propria ideologie și utopie, religia a dăinuit în funcție de promisiunile oferite, egoism, spaima de nimic, tendința spre perfecțiune, reflecții ale psihicului uman.

O religie ultramodernă, a unei societăți pe măsură - ar putea, cum am arătat, să însemne totul - chiar garanția Nemuririi, sau chiar această Nemurire, perpetuu trăită. Așadar, creștinismul nu e chiar o religie completă. Promite doar după etapa necesară a răului, ajungerea acolo. O religie a luminii, a Infinitului, cristalizată într-un crez al unei realități eterne, prin eliminarea răului din întregul Univers - ar putea oferi - face asta.

Viitoarea evoluție a omenirii va demonstra sau infirma previziunea: Viitorul va fi religios sau nu va fi deloc.

Cca. 1995-1996,
3 septembrie 2017
Doru I. Pop

Despre Dumnezeu

Din înseși cărțile de filozofie creștină apare o dublă imagine a lui Dumnezeu, mai bine - zis două interpretări ce nu ar avea nimic comun, putând alcătui fiecare o imagine independentă a Ființei Supreme.

Prima se referă la un Dumnezeu total, infinit și perfect. În această concepție, Dumnezeu e însuși Infinitul. O simetrie perfectă domnea la începuturi. Nici o fisură nu străbătea acel ocean original (al eternității, al totalității atemporale). (J. Guitton). Dumnezeu era însăși Perfecțiunea. Un panteism existențial încremenit, glacial, strălucitor, ar putea reprezenta acea idee de Dumnezeu. Era, cum ar putea spune un filozof sceptic, și oarecum materialist: Un univers infinit, perfect și rece.²¹

Dar acest Univers, identificat cu Dumnezeu - deși nu știm ce a făcut până atunci²² - mai mult decât atât, e viu, are sentimente, și aici se produce o rupere a simetriei originare (Jean Guitton). Acelui imperfecțiunii a începutului - Big Bangul - apoi

21 Ar putea fi contopite, în cazul în care acordăm lui D-zeu totul, orice însușire – și atunci ar fi inutil să le tratăm separat, logice, [(d.p.d.v.) religios], dar faptul că creștinii le tratează separat, denotă nu atât încurcătura sau lipsa maturității de consens ideologică, ci faptul că oricare poate să fie bună.

22 Și nici chiar de unde provine. (n.m.)

concentrarea materiei în alte neregularități, dar distribuite uniform, galaxiile (S. HAWKING), datorăm existența noastră; (ceva în genul stringurilor cosmice).

Dumnezeu tocmai și-a creat o imagine a lui însuși.

Aceasta e varianta Dumnezeului perfect - identificat cu propria-i creație și cu Universul, deci cu tot ce există dincoace de nimic și poartă numele de Infinit.

Dar apare și cealaltă versiune, cea a Dumnezeului exterior lumii, acel Dumnezeu care creează lumea, dar nu se identifică cu ea. Îi este, de cele mai multe ori, superior. Este, implicit, un Dumnezeu limitat în spațiu, dar nelimitat în timp și ca putere. Aici Dumnezeu are, oarecum, atribute umane. Cea mai importantă este iubirea. Dumnezeu a creat lumea dintr-un act de iubire pură. Un ocean de iubire pură a stat la baza constituirii Universului²³ sau, în versiunea aceasta, un act de iubire pură. Așadar, Dumnezeu, fiind considerat Infinitul, perfect, iar lumea noastră înseamnă o rupere a armoniilor originare în care vom tinde să ne reintegrăm²⁴ - sau Dumnezeu finit în spațiu, creând lumea separat de el - dintr-o necesitate, poate dintr-un act de iubire pură.

Cca. 1995 - 4 septembrie 2017

Doru I. Pop, Ferneziu

23 Deși ar exista o interpretare diferită, dualistă, chiar: iubirea fiind chiar D-zeu, confundat cu Infinitul sau *materia primă* creatoare, acea iubire.

24 În cazul acestei totalități, pure fiind, întră, paradoxal, și negativul, răutatea, întunericul, fisurile. Subsumate, totuși, scopului final, când numai *pozitivul* va fi peste tot – va birui – sau percepția asupra totului – neexistând ființe afectate de rău.

Despre materia din Univers

Există două acte, la fel de stranii, nu atât prin asemănare, căci reprezintă două poziții antagonice și nici prin simetrie, ci, pur și simplu, prin faptul că proclamă ceva halucinant de straniu, ceva ce simțurile noastre refuză să creadă că ar fi posibil.

Un om de știință (P. Davies - Ultimele trei minute) - spune că: nu are rost să ne întrebăm ce se va întâmpla după dispariția Universului, (a materiei, în principal,) așa cum nu are rost să ne întrebăm ce a fost înainte de Marea Explozie a Universului.

Să începem cu apariția Universului:

Să-l parafrăzăm pe Jean Guilton, aș spune că acel punct minuscul, de miliarde de tone și grade temperatură, era acolo, conținând toată grandoarea de mai târziu a Universului. Dacă nu ne întrebăm și, mai ales, dacă nu găsim răspuns la ce a fost mai înainte de Marea Explozie, atunci nu justificăm nici prezența acelui punct acolo. Ori, acel punct era deja ceva real, dând naștere la Universul de mai târziu.

Această realitate existențială a acelui punct, ne duce cu gândul că ceva, ceva a existat dintotdeauna în Univers, (dincoace sau diferit de NEANT).

Așadar, materia nu ar fi putut să apară din nimic²⁵. Dispariția materiei ar fi iarăși stranie. Ceva concret, realmente existând nu poate să dispară fără urmă²⁶; așadar, aceste două presupuse procese nu pot să explice prezența materiei aici și, mai ales dispariția și apariția ei, pentru că aceste acte leagă materia de ceva ce nu-i este caracteristic, nimicul.

Să luăm exemplul prăbușirea în găurile negre, particulele „băgate”, unele în altele, într-o densitate uluitoare, să presupunem că acea forță, gravitația - (sau alta, din exterior), ar continua strivirea/presarea la nesfârșit.

Dar până unde? Dacă există o divizibilitate a materiei și a timpului până la o limită - numite Constanta lui Planck pt. timp și spațiu - între 10^{-43} , 10^{-47} , dincolo de care nu mai poți percepe alternanța de clipe sau diviziunea materiei, la fel și cu comprimarea, oricât de mult am presa, tot n-am putea transforma materia în nimic. Ceva, oricât de mic ar fi, totdeauna ar rămâne dincoace de nimic, să existe concret, căci nu există tranzit între nimic - vid, deci, și ceva real, material.

Ambele - deși antagonice - reprezentând evenimente diferite – infirmă, totuși, prezența materiei aici. Așadar, nici nu poate să apară din nimic - nici să dispară în Nimic.

Cca. 1995 - 4 septembrie 2017

Doru I. Pop, Ferneziu

25 Comentariile de rigoare ar suna astfel: De ce acum 9-18 miliarde de ani și nu mai devreme, *ce Forță*, ce mărime a acesteia – cea expansională – l-a aruncat în existență, o Ființă supremă, chiar, cu ce scop.

26 Aici, oricât ar face occidentalii caz de *relativitatea mișcării*, existenței particulelor cuantice, a incertitudinii aspectului lor – un lucru e clar: nu există *tranzit între a fi și a nu fi*, cum am arătat, chiar și forțele de natură imaterială, forța de expansiune a galaxiilor, mișcarea particulelor la temperaturi când nu mai depind de particulele de forță, de spin 0,1,2,3/2 - sunt ceva, prin mișcarea lor, plus mișcarea ca ceva imaterial, adică, energia intrinsecă a particulelor, dotate cu mișcare continuă.

Recenzie la Françoise Bonne Mortii ne vorbesc – 1991

Susține că trupul spiritual va fi alcătuit din alte elemente (din altă materie - dar aceasta e o exprimare mai nativă, dar mai naivă) - referitoare la trupul fizic, care va putrezi, fără îndoială, în mormânt, asta înseamnă, însă, nu o ofensă adusă materiei vulgare, obișnuite, ci, în primul rând justifică ascensiunea spre perfecțiune, proprie spiritului descătușat de materia fizică, care-și găsește împlinirea în lumea astrală - spirituală, pură. Astfel e motivată și religia, spunem noi, căci trebuie să existe ceva rău și impur ca să ne putem raporta și justifica ascensiunea spre ceva curat.

Dar a anatemiza materia fizică, înseamnă, pur și simplu, a nu recunoaște fantastica realitate a lumii care există, că informația = energie = materie fizică, ca forme, sub diferite înfățișări – unice, a ceva existând.

Idealiștii încearcă să despartă cele două lumi, celei de-a doua dându-i valențe pur spirituale. Informația din lumea noastră este o punte de legătură, dar rămâne de văzut cum. Se neagă chiar și panteismul, care susține că totul e dumnezeire. Dar materia spurcată nu poate fi divinitate - în cadrul acordării celei

mai înalte, mai pure și mai sublime valori acestui cuvânt. Asta, până la sfârșitul veacurilor, când, poate, totul va deveni pozitiv. Dar deocamdată această materie e necesară manifestării chiar a divinității și a spiritului sau a spiritualității divine a eului uman: (coborâre până la nivelul materiei dense, cum zic idealistii): și, poate doar un anumit sistem alcătuit din materie densă, fizică, e imperfect față de splendoarea și desăvârșirea lumilor spirituale, superioare, în care se ajunge până la urmă.

Dar atunci apare problema următoare: dacă spiritul dăinuie într-un înveliș care nu e de natură pământească, scăpând legilor fizice, ale suferinței și descompunerii²⁷, atunci, în ce măsură corpul spiritual, cu densitatea și legile lui, va asigura perpetuarea plăcerilor de pe pământ²⁸, căci, în fond, ne salvăm pentru o viață mai frumoasă, mai izbutită, mai plină de lumină decât cea de pe pământ, iar o viață spirituală într-o altă lume, fără plăceri, ar fi imposibilă²⁹ și nu ar justifica efortul făcut pentru a ajunge aici, nu ar justifica suferințele terestre și nici nu s-ar justifica, calitativ, pe ea însăși.

Cum sunt așadar, aceste plăceri? Prin ce se manifestă ele? Oare e o stare de beatitudine continuă, fie ea chiar desăvârșită, de plenitudine spirituală a existenței? Dar atât? Știm că totul rămâne - la nivel spiritual, imprimat strict informațional - sau fizic, sub formă de energie. Am avut o femeie frumoasă, aducerea aminte e o lumină, o căldură plăcută, am avut un necaz mare, amintirea e o întunecare, o „durere” spirituală, în orice caz nu atât de intense ca cele fizice.

Căci, dacă plăcerile fizice carnale, la nivelul și în momentul producerii și percepției de către corpul fizic sunt pur fizice,

27 Fr. Bonne - pag. 89.

28 Aici apare valabilitatea cuvântului „naiv” folosit mai sus, fără o bază reală, verificabilă, această dăinuire.

29 Sensul dorinței și logica, justetea ei - a dorinței de perpetuare post-mortem a vieții, e o viață mai bună, pentru cine *n-a avut-o* aici pe pământ, sau *continuarea* ei, pentru cine a avut-o - oricât ne-am „ascunde” după deget - din egoism, dar și din dorința de desăvârșire, desigur.

atunci ele sunt supreme. Abia mult mai târziu ele capătă - așa cum am spus - imprimându-se în amintirea noastră pur teoretică și spirituală, iar ca intensitate a trăirii, ca efect mult mai redus.

Deci, rămâne de văzut dacă lumea spirituală poate să înlocuiască cele mai dumnezeiești plăceri ale lumii fizice: (actul sexual, mâncatul unui înfometat, scărpinatul eczemelor), cu ceva la fel – și, de ce nu, mult mai profund, mai voluptos, mai dumnezeiesc, totodată.

Carnea e sacră. Tot ce face parte din Infinit e sacru, deși există unele reminiscențe - mărturii ale existenței Neantului, în fața cărora tremură chiar și acest Infinit sublim³⁰. Dar toate ar fi bune - chiar și răul care ți-l face cineva, dacă-ți dă, după aia, mai mult bine.

Oricât de nejustificat ar fi drumul plin de meandre, dacă nu avem certitudinea - și noi aici ne temem, voind să analizăm - dacă există Dumnezeu - și, deci, dacă există cine să ne dea binele final.

Cca. 1996 - 5 septembrie 2017

Doru I. Pop, Ferneziu

30 Urina, fecalele, mirosurile neplăcute, în general moartea, ca act îngrozitor de *smulgere* din lumină, din existență a ceva - și care sunt opusul plăcerilor, existenței lumii. Din observarea dualității bine-rău, în natură, *a apărut religia*. Răul e înglobat acestui Infinit și nu e sacru – și nici măcar *necesar*, cum zic panteniștii – sau creștinii, iar Infinitul zeificat, care ar trebui să *reprezinte* Lumina, poate s-ar putea scufunda în Răul total- asta nu se știe, pradă, religios vorbind, diavolului.

Despre Imagini și simboluri. Despre putere și sacru

Întreaga concepție privind conduita umană se desfășoară după două repere: Plăcere și Frică. Prin extensie, am putea spune: Viața și Moartea, Dragostea și Ura, Satisfacția și Durerea. Atunci, ce este Puterea? Puterea reprezintă, de la regi și până la zei - nu neapărat acel altceva cantonat dincolo de uman - ci, mai ales, ceva ce are attribute neumane - superioare speciei omenești. O definiție modernă și completă a sacrului, ar suna astfel: ceva transcendental, ce nu putrezește, luminos și veșnic. Atribuite de către om, în mare măsură aceste calități au devenit specifice unei divinității ultraperfecționate³¹ - avându-le sau nu – sunt, totuși, de natură să înspăimânte ființa umană. Raportate la planul terestru, adică acolo unde omul își desfășoară în mod direct activitatea, vom întâlni trei tipuri de putere.

31 Vezi un eseu anterior.

A. Puterea conducătorilor³². Este ciudat cum, în toate epocile, șefii impresionează. Ei sunt aceia care pot face orice. Sunt înconjurați de o aura sacră, mai bine-zis „înoată” într-o substanță superioară celei în care se găsesc oamenii de rând, pătura lor delimitându-se net de ei³³. Acești șefi nu prea au nevoie de o estetică și lux propriu (ca înfățișare) decât dacă sunt femei. Pot face rău oricum³⁴.

B. Puterea conducătorilor economici. Nu am putea crede că cele două puteri ar fi separate, dar, totuși, vom întâlni oameni bogați care nu au funcții oficiale de stat, la aceștia puterea de decizie³⁵ și opulența vor fi împreună, ambele sfidând, în aceeași măsură, specia umană.

C. Luxul femeilor. Această formă a puterii impresionează la fel de mult ca orice altă formă de putere din cele pe care le voi menționa aici. Poate că la femei (e) acel ceva (care) echivalează cu superioritatea estetică asupra mulțimilor de rând, asupra celor care nu impresionează și nu se evidențiază cu nimic.

Astfel sacrul e reprezentat, deși, cum spuneam, numai un sacru total poate avea și putere și lux, aici, așadar, prin lux.

Din lux emană putere și respect, căci, câți, mai ales din oamenii de rând, își vor întoarce capul, prostiți, după o femeie foarte frumoasă și ultraelegantă, uitând pentru o clipă că nu e

32 Nu o numesc imperfectă, atât doar că are *putere de decizie* comună cu sacrul, de alt- fel, sacrului i s-au atribuit, ciudat, toate însușirile existente în Univers, în interesul omului, desigur – adică pe lângă capacitatea *de a strivi*, (ca rezultând din capacitatea de a crea lumi) și *bunătatea și dragostea nemărginite*. Acestea, deci, în folosul speciei umane. Unei puteri terestre – dacă nu este identificată doar cu răul care strivește, i se pot acorda și atribute pozitive, poate chiar post-existențial, nostalgia jucând un rol important.

33 În capitalism ori ești cineva, (șef, om cu avere,) ori nu ești nimic. Acea concepție a *liberei inițiative*, a individualismului, a omului realizat, este greșit interpretată de către o societate criminală, a *acumulării* de capital primitivă. Deci ascensiunea, orice ridicare socială, chiar după merite, este greșit înțeleasă. Apoi, nu se pune preț pe valorile morale, compensatorii acumulării de material. Un alt neajuns al acestei societăți e, deci, *aglomerarea* de bunuri de *partea* unei singure clase și *constituirea absurdă* a unor obiective – construcții *fără rost*.

34 Luxul, specific speciei umane – este caracteristic, oricum, lor, parfumuri exagerat de scumpe, gesturi rigide, arganță, un inumanism cras, incredibil.

35 În propriul imperiu economic.

decât o formă mai izbutită de organizare a materiei. Așadar, în concluzie, puterea poate să emane putere, pur și simplu, sau luxul poate să emane putere (în cazul femeilor frumoase)³⁶.

Vom trece acum la analiza celorlalte puteri terestre, mai limitate.

II. Puterea imprevizibilă a răului din ființele vii. Ocupă un loc important deoarece niciodată nu putem ști când un criminal va scoate cuțitul asupra-ne sau când un lup ne va ataca în pădure. Face parte din arsenalul de calități și aspecte ale Universului - ale ființelor vii adiacente-subsumate acestuia.

III. Puterea potențial negativă existând latent în fiecare lucru. O lovitură de tun sau o mașină în viteză, sunt inofensive atâta timp cât nu ne vizează, sau când noi nu ne băgăm - fie intenționat, în raza lor de acțiune, sau nu.

După această scurtă expunere a răului, a puterii în general, vom analiza formele de recepționare a acestuia, mai bine-zis cum este privit de către cei care i se supun.

Putem să fugim îngroziți din fața sa, pentru că el reprezintă ceva care te poate lovi, afecta, deteriora sau distruge, de la un șef până la un șarpe veninos. Aici toate aceste mijloace (de distrugere) reprezintă personificarea răului, deci opusul dorinței noastre de a nu avea de-a face cu el³⁷. Astfel există, deci, și o dublă interpretare, deși schema antagonistă e unică.

Polii se rotesc. Eu sunt partea pozitivă, deci vreau să nu mă lovească șeful, sau invers³⁸. Deci, șefii politici reprezintă răul. Mai mult decât o simplă adversitate - căci și eu, pentru un dușman, chiar dacă inofensiv, reprezint același lucru, dar ei reprezintă Răul fix, concret, deci, posibilitatea de a lovi. Atât. În istorie există doar învinși și învingători, indiferent dacă e vorba

36 Uneori, cuplate, amestecate, aceste două condiții, la un om omnipotent – patron, de ex. - să strivească totul în cale, prin această „combinație-beton”, deși la rădăcina lucrurilor stă materia, jocurile ei, despuat de tot ce e sacru, lux, putere, opulență, strivire.

37 Un șef poate să fie puternic sau slab de fire, urât sau frumos, dar impresionează, în măsura în care reprezintă răul sau dorința de dominare și, chiar, distrugerea părții adverse.

38 Când adevărul – deși nu e decât unul singur – poate fi, și e interpretabil.

de membrii unei grupări totalitare, ajunse la putere sau de un magnat economic³⁹.

Că sacrul, sau puterea celestă a fost investită și cu atribute creatoare sau artistice, asta am spus-o, au fost stabilite de om în folosul propriei persoane - dar, esența pură a sacrificiului, reprezentând puterea efectivă, totală, a pornit de la conștientizarea puterii de strivire a unor entități din Univers și la care s-a adăugat atributul de bun sau rău - sau numai unul, sau anumite proporții ale acestora – plus capacitățile creatoare și artistice, deja menționate.

Dar puterea politică am stabilit-o deja - precum și cea materială, ori cea a luxului, cu implicațiile și felul de a fi abordate. Totul pornește de la plasarea în cele două tabere, de poziție, de interese sau de calitate.

Să le analizăm pe rând:

A. Intrând sub o mașină în mișcare, vei fi zdrobit, chiar dacă nu ai avut nimic dușmănos față de aceasta - care-și vedea de propriul drum.

B. Voi menționa aici, ca ciocnire de interese în domeniul politicii, de pildă, iar la ultimul punct, C, voi menționa că femeia de lux, visându-se, sau, mai mult, chiar, considerându-se perfectă, iarăși pune o linie de separare între ea și lume, după ce, mai înainte are grijă să se considere superioară lumii obscene și vulgare – iarăși un antagonism evident. De aici rezultă clar ostilitatea și dacă nu strivirea păturii opuse, cel mult sfidarea și aroganța, cum am menționat mai sus.⁴⁰

39 Puterea se manifestă nu numai prin *facere de rău* ci și prin, sau poate, în primul rând, aroganța și aerele de superioritate față de cei din jur, și cred că aceasta e condiția sine-qua-non de manifestare a puterii care izvorăște din acea *plasare*, pe care a manifestat-o deja, deasupra maselor. Atât doar că puterea politică merge *mai departe* decât în cazul, să zicem - al unei femei frumoase, luxoase, arogante - își exprimă prin reprimare superioritatea.

40 În concluzie, în cazul tipului de putere economic - patronatul, mai ales, care are puterea politică, plus luxul, celorlalte două, *aroganța și rigiditatea* de care dă dovadă – mort-copt trebuie să i te supui – la apariția sa, se pune întrebarea: acea inflexibilitate, la intrarea în *contact* a celor două medii, ce reprezintă: sacrul, *coborât* pe pământ, în toată strălucirea sa, metoda de a ajunge *acolo*, conduită pe care patronul o are, deja, sau, pur și simplu, puterea patronală, care strivește deja. Mă tem că aceasta din urmă.

Așadar, Puterea e ceva care poate distruge oricând, care e superior și dacă are și atributele luxului și sacrului se deosebește de latura comună tocmai prin asta. Alcătuirea dintr-o substanță superioară, plasarea undeva deasupra vulgarului și libera posibilitate de a-l zdrobi. Dar este vulgul condamnat să rămână altfel?

Vai, mă tem că da.⁴¹

Dacă în societățile totalitare distincția era clară, nomenclaturiști și pătura de rând - asta după spusele democrației, tocmai prin faptul că există o structuralizare piramidală a puterii și responsabilității, nu se știa exact unde era această delimitare. În capitalism e mult mai brutal. Se face o separare barbară a indivizilor bogați (oameni realizați⁴²) și săraci, se aduc elogiile oamenilor realizați, deci celor cu stare materială, uitându-se că, de multe ori, niște afaceri murdare i-au propulsat la putere⁴³. Și dacă ar fi ajuns cinstiți, nu înseamnă că sunt superiori, (ori merită osanale pe cât pretind să li se aducă.)

Aceasta ca indivizi, ca manifestare a puterii politice nu există nici un stat perfect democrat.

Și veți vedea de ce. În primul rând, limitele între care poate acționa individul și firmele, asociațiile economice, plus cele juridice, sunt foarte largi. Astfel:

41 La care, printr-un reflex de auto-sadism și de a vedea lucrurile invers – doar bine, și pentru rău, se „pleacă” și mai mult capul, de către *pătura de jos*. Plus modestia, lipsa de pretenții de la viață.

42 Un eufemism, poate, dar care ascunde o idee criminală, Universul e rece, căci dacă *ar acorda aceleași condiții* peste tot, nu ar fi atât de mari diferențele între îmbogățiți și oamenii de rând.

43 Mai ales la „spargerea” socialismului, când le-a venit „plească” hale, clădiri, terenuri, utilaje, pe prețuri de nimic, folosite sau vândute mai departe, unei anumite generații, astfel delimitarea – pornindu-se de la ceva inegal, *startul*, e clară. La asta, adăugându-se și fudulia popoarelor barbare și bolnave, s-a și format un standard pentru cei bogați: Mercedes, jeep, piscină, casă cu 2-3 nivele, alocarea cuvântului barosan la persoana sa.

Lipsa de legi - Legea sponsorizării în artă, - Legea reinvestirii profitului, clar, pentru societate - Legea penalizării extravaganțelor	Neaplicarea lor, atâtea câte sunt, atât la persoane fizice, cât și la firme	Dezechilibre crase, de investiții etc.
--	---	---

Societatea capitalistă, neavând o viziune de ansamblu asupra societății, s-ar putea să dirijeze greșit și investițiile din exterior, acumulări de profit, etc. (Particular, vezi cazul Pieții de produse en-gros a municipiului Baia Mare, în detrimentul celei cu bucata, mult mai solicitată; cazul ajutoarelor sociale pentru cei care nu fac nimic, etc. - fără o analiză lucidă. Pensionari cu pensii grase - căroră, în dauna tineretului - li se permite să lucreze.

Toate astea vor duce la dezechilibre crase – statul joacă un rol pur formal, totul va fi după ureche – statul va apăra doar interesele indivizilor din care-i format el - un exemplu clar, controalele în construcții sunt formale – chiar șefii bugetari – deși n-ar trebui – au firme active, nu pot să se auto-lovească. Cuplat – acest impediment cu cel al dezechilibrelor, iese ceva dezastruos. Firmele au putere nebănuită. Cei cu intenții cinstite, serioși, nu-s stimulați. Totul e de fațadă, statul nu oprește –deși ar trebui - pasiunile, extravaganțele, porcăriile: astfel că cineva a putut exclama - constata - capitalismul e mai corupt decât comunismul.

Totul și pe fondul obedienței ultra-pasive a maselor.

Doru I. Pop,
Ferneziu, 9 septembrie 2017

Despre Imagini și Simboluri

Vom vedea acum, după ce am dezbătut problema Puterii, a Sacrului, împreună cu influențele pe care le au asupra comportamentului uman, analiză care, schematic, deși nu foarte amănunțit, a fost foarte binevenită, deci completă - să trecem, aşadar, la imagini și simboluri, un fel de exercitare indirectă a puterii, a influenței acesteia asupra psihicului uman, dar o influență mare, total hotărâtoare în anumite cazuri. Dincolo de asta imaginile și simbolurile sunt direct ancorate în artă, în strălucirea și deosebirea pe care aceasta o are față de profan, față de mizerie și vulgar.

Sunt o formă concisă a artei ori a puterii, aşadar. Introduc aici un capitol aparte asupra Răului, Luxului și Artei, acceptându-le valențele și aspectele deosebite ale acestora, față de Bine sau față de Pozitiv, în general⁴⁴.

Sacrul, lumina, acolo sus, puternic, încremenit, poate crea sau distruge - în multiple ipostaze - și atitudinea față de el, gesturile - ideea e una, grandoarea sa, splendoarea sa – supunere totală.

44 Capitol care ar putea explica fundalul sau precede descrierea puterii și a sacrului din capitolul precedent. Dar acolo, ne-am ocupat mai mult de modul de exercitare al lor, decât de aspectul pur fizic.

Pentru un țăran sau muncitor prost, mizer, constructor, tu ești la antipodii. Nimicul, obscenul, răul, dacă nu ești cu puterea – răul din Univers, trebuiești strivit.

Așadar, Despre Imagini și Simboluri.

Clasificarea Utopiilor

În primul rând, există lucruri și imaginea lor. Nu voi accepta sau nici măcar comenta afirmația lui Platon, lumea ideilor e desăvârșită, lucrurile nu sunt decât niște copii imperfecte ale acestora. Orice lucru a fost nou, o casă, o întreprindere, chiar și un om tânăr. Au fost desigur, foarte aproape de un model perfect.

Au avut un grad de desăvârșire real, al obiectului real, cât a putut fi atins - aici Platon are dreptate. Treptat, s-au degradat, îndepărtându-se din ce în ce mai mult de real. Cu lumea ideilor e altfel: ea e imuabilă, fixă, perfectă, nesupusă degradării, desigur. Există însă 3 tipuri de idei - imagini - dacă e să le stabilim corespondentul cu lumea reală, dacă reprezintă lucruri reale:

- Imagini ale lucrurilor care au fost
- Imagini ale lucrurilor actuale
- Imagini ale lucrurilor care vor veni în existență

În primele cazuri avem de-a face - dacă a rămas o înregistrare - vom vedea de ce natură sunt imaginile - cu imagini fixe, în al treilea caz, imaginația poate amplifica mult și erona, desigur.

Puterea de amplificare a minții le poate da valori nebănuite celor două, mai ales când au conotație directă cu salvarea și plăcerea ființei umane. Astfel, utopia poate fi în trecut sau viitor.

Tipul de imagini poate fi următorul: imaginea foto, clasică, imaginea video, adică reprezentarea în mișcare și imaginea din mintea umană. Fiecare are gradul de abstractizare și simbolizare - a deveni, a se prezenta mai mult decât valoarea ideatică a unui lucru. Aici apar simbolurile.

Nu respectă imaginea standard a obiectului, ca dimensiune și nuanță imagistică, de aceea devin intermediari, mijlocitori

- transmițători de putere ale lucrurilor, ale ființelor inițiale. Simbolurile religioase reprezintă asta. Icoanele, statuetele în mărime naturală sau nu, reprezintă un derivat și un transfer, o încărcare de putere, mai bine-zis, nu o lume a imaginii, a prototipului, sau, după care, în cazul lucrurilor care vor fi - se va constitui în viitor, obiectul, acțiunea, chiar, respective. De aici, prin puterea de divagare a imaginației se poate constitui orice.

Deci, despre imagini și simboluri

Nu aș fi dezbătut aici acest subiect, dacă eu însumi acum⁴⁵ nu aș fi la o răspântie a vieții, unde sunt nevoit să iau măsuri dureroase, dar decisive, asupra conduitei ulterioare, datorită faptului că am fost lovit de puterea care a emanat de la simboluri. Circumstanțele socio-economice au avut aici, rolul decisiv.

În doi ani de zile - ani de căutări - dar și de ajustare a comportamentului în viață - și de acumulări în plan cultural - nu am realizat nimic afectiv, sentimental. De ce? Deoarece ținut prin forța împrejurărilor - departe de ființa iubită, iar aceasta, având ea însăși un comportament evaziv-dualist, de cele mai multe ori a contribuit din plin la aceasta.

Țin să precizez că simboluri pure, perfecte, nu există, oricât de abstract, de concis și de strălucitoare ar fi, reprezintă, totuși, o putere reală de natură să înspăimânte partea adversă⁴⁶.

Dar sacrul reprezintă, poate, singura putere care nu-și găsește corespondent, mai ales că e ireală⁴⁷. O considerăm ca adevărată deoarece, astfel, oamenii care nu-și pun la îndoială crezul - n-ar mai acționa astfel, odată scopul stabilit, existența supranaturalului.

45 Cca. 1996.

46 În sens mai larg și chiar generalizat, „infracțiunea” reprezintă *tot ceea ce este în opoziție* cu o anumită lege, fie ea bună sau rea.

47 Dar atât de puternic și concret constituită, (în mintea umană), încât oamenii acționează ca atare, ca și cum acesta ar *exista*. Important e aici comportamentul, după ce oamenii „*au stabilit*” că în ceruri există zei, putere nemărginită, deci.

Dar și această putere - la fel ca cea politică, acționează prin simboluri. Pentru a fi mai intimă, plus contopirea cu atmosfera din ceruri, s-a recurs la imagini și simboluri care, concis, reprezintă, sau, mai mult chiar, sunt încarnarea sau chiar existența zeilor pe pământ⁴⁸.

Toate simbolurile religioase transmit ceea ce au, în original, ființele care se află în spatele lor. Bunătate, înțelepciune, dar și răutate, intoleranță, puterea de răzbunare.

În politică, lucrurile stau cu totul altfel. Imaginile și simbolurile vor transmite numai acele calități care convin conducătorilor, care vor putea influența pozitiv masele, ca puterea de muncă, spiritul de dreptate, tinerețea și aspectul foarte plăcut al chipului, societatea, realizările strict pozitive ale regimului, chiar dacă a fost un eșec⁴⁹ pentru tovarășii de drum, precum și

48 E vorba de atribuirea de însușiri – care fac un tot unitar cu originalul. Divagația poate fi *multiplicată* la nesfârșit, deoarece omul se teme, totuși, de original – nu de simbol, veți vedea cum.

E ciudat cum, la o ceremonie creștină ca cinstirea zilei Sfintei Maria, oamenii *scot* statuia acesteia, cu pruncul și o poartă în acea mulțime, care face înconjurul bisericii – [biserica reprezintă, sau chiar este, la scară redusă, Paradisul]. Statuia Preacuratei este, pur și simplu, Maica Domnului. Are loc un *transfer* al Sacrului și al Ființei Fecioarei aici, pe pământ. Este, fără îndoială, un *fact real*, căci, în acel moment, dacă ar veni Fecioara pe pământ, vie, deoarece a avut loc un *transfer de simboluri* sau o unicitate a acestora, prin reducere, pe moment, e foarte *greu* de spus dacă oamenii s-ar închina direct Fecioarei – astfel încât *statuia a depășit* o simplă reprezentare simbolică, a *devenit* obiectul (sacrul) însuși. O poezie, o statuie, o icoană, multiplicată, reprezintă tot atâtea ipostaze ale ființei sau obiectului original: (ne transmit caracteristicile și atmosfera dimprejurul obiectului original. În unele momente, deci, neputându-se închina la toate acestea – care, oricum, sunt copii – ne închinăm la unul singur, celelalte apărând *golite* de conținut. Acel „unul” sigur nu se poate *substitui*, însă, originalului. Și totuși, nu în detrimentul celorlalte copii, ci, pur și simplu, al originalului, o face. Acest lucru e valabil chiar și cu icoana lui D-zeu sau cu trupul pe cruce al lui Hristos. Deși în religie nu ar trebui să se-ntâmple asta niciodată, deoarece – *copia nu poate depăși originalul*, ca în artă, unde copia *poate fi identică* cu lucrarea după care a fost făcută.

49 E dureroasă amintirea guvernării „țapului” și a „Convenției Democratice” când, burghezia, cu cele două ramuri: istorică și „disidența,” au lovit nemilos societatea, clasele muncitoare. Un dispreț crunt și crud a caracterizat asta. Zeci de unități economice au fost închise. O pătură s-a ridicat de aici, ultrabogată. Totuși, sarcastic, societatea a aflat că epoca a fost: „timpul demolării – timpul „zidirii” după o operă literară de-a „țapului”. Pentru ei, da – zidire.

duritatea, fermitatea în acțiuni, pentru dușmani⁵⁰. Aici, pe lângă ancestrala însușire a omului de a se situa într-o lumină pozitivă, chiar față de el însuși, înclinată spre lux, așadar, joacă un rol deosebit și factorul politic.

E necesară această imagine, plecând de la unele realități mai mult sau mai puțin ideale, (frumusețea fizică, capacitatea de muncă). Așadar, o reprezentare științifică a dictatorului.

În ceea ce privește simbolistica socială, deși poate niciodată nu ne-am închinat la portretul unei femei deosebit de frumoase, sau al unei reclame, se ajunge până la urmă, a face parte din cazuistica de existență socială, a reperelor, jaloane - simboluri, prin care ne ducem existența - presărate ici-colo, modele demne de urmat, de cele mai multe ori, fără de care n-am putea exista.

Doru I. Pop. Ferneziu
Cca. 1996 - 10 sept 2017

50 Sunt *ocolite* și calitățile negative *strict* umane, ca îmbătrânirea, excreția, etc. Normal, puterea și luxul nu le are – fiind situate la antipodi.

Capitalism și socialism.

Despre comportamentul ființei umane.
Despre negativ și pozitiv (ul) comportamental
în natură. Despre lux și sacru

Trei caracteristici majore îmbrățișează societatea de azi,
din nefericire toate negative:

- birocrația, încrângăturile acesteia de tip totalitar.
- capitalismul primitiv, (barbar și rapace)
- sclavagismul antic

O societate care nu-și poate hrăni și proteja semenii,
trebuie să dispară. Capitalismul barbar nu are nici un crez, nici
o ideologie, nici măcar calități. Măcar profitul făcut în urma
prestării unui serviciu la partener, care ar fi motorul progresului
într-o societate dezinteresată, fără scopuri și drumuri, care, în
mod alert ar trebui să ducă societatea într-acolo.

Toți capitaliștii denigrează socialismul ca fiind o
societate dură, cazonă.

Dincolo de înregimentarea cvasi-totală și de mari greșeli
economice, (cooperativizarea zonelor de deal, slaba retribuire la
fermele socialiste prin norme derizorii, ridicarea de giganți

industriali la sute de kilometri de materia primă, etc.) puse „în cârcă” socialismului, dar uită să menționeze că poate exista capitalism de două feluri: barbar și civilizat⁵¹.

E un pericol pentru țările din Est, deoarece chiar și o societate totalitară poate degenera de la un model - standard, darămite un sistem lăsat la voia întâmplării, unde așa - zisa „libertate” poate genera un haos și o diferență enormă între săraci și bogați.

Nu există dorința de a zdrobi mizeria, lipsa de locuințe etc., într-un timp scurt. Într-o țară unde nu există legi (complete) - sau nu se aplică - va exista o corupție enormă, iar oamenii influenți - (politic și economic) - vor încerca să „lupte” doar pentru ei, să agonisească cât mai mult. Stă în firea omului să adune, uneori exagerat, cantitativ și nejustificat, ca utilitate - până când va fi prins. Unde nu există legi, răul, dezechilibrele vor înflori. Dar să ne întoarcem la „virtuțile” capitalismului primitiv. Dincolo de aspectul, estetic” al sistemului, ei nu suflă o vorbă despre schema strâmbă a acestuia.

Adică un act de în Justiție invers - oferă servicii bune numai cu câteva prețuri - sau construiesc fără nici un rost clădiri, instituții fictive sau false, inutile. Dacă asta-i condiția, nu avem ce discuta. Un director, un patron, nu poate avea de zeci de ori salariul unui muncitor. Nu le merită. Un patron nu poate lua 90% din beneficiu, pur și simplu⁵².

51 Deși, ca societate liberă, are greutăți în a-i se stabili limitele timpului și tipului: avansat sau barbar, totuși, niște *repere* ar fi: controlul și obligativitatea profitului în scopuri *comune* societății, sancționarea promptă a corupției, neangajării cu contracte, sau a pensionarilor, peste o limită a venitului, acordarea doar la limită a ajutoarelor sociale, etc. Pedepsirea drogaților, a bețivilor, a oricăror *găinării*, la fel de prompt. Curățirea *fizică, materială* a societății, a teritoriilor geografice ale unei țări.

52 Pur și simplu, în societățile barbare, se fură cu geanta, vezi cazul unei foste ministre cu fondurile europene, Elena U.

Vorbesc, deja, de „generații de sacrificiu”. De sacrificiu ca țel măreț, (uman), pentru Istorie. Atunci îi întreb: - Cât costă o mie de biserici, sau ce înseamnă dacă fiecare patron și-ar construi o biserică sau o vilă-n plus?⁵³

Dezastrul la spargerea socialismului - a fost enorm.

De aici au început furturile. De-abia generațiile viitoare vor stabili dimensiunea dezastrului.

Cca. 1998 - 10 septembrie 2017

Doru I Pop, Ferneziu

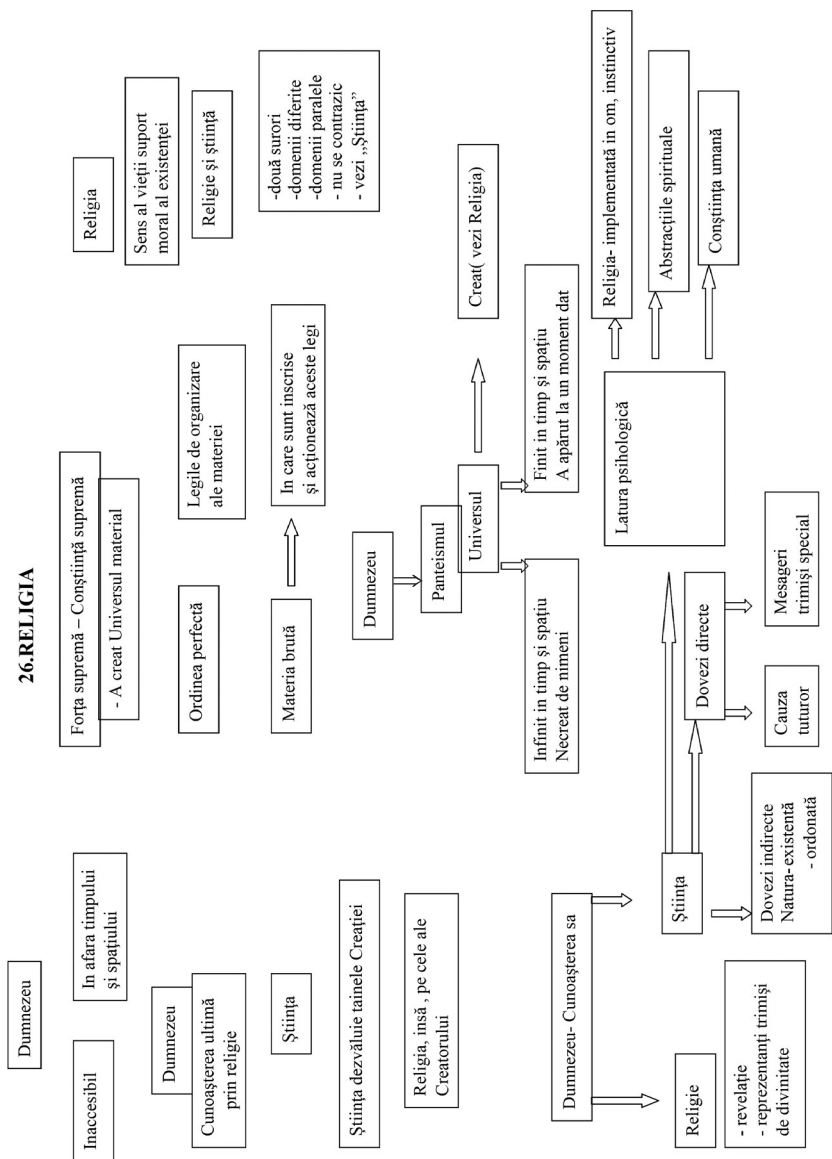
53 Unui patron, [de la Casa Rusu], i-a murit copilul. În dorința de a fi sanctificat – o reflexie, o utopizare inversă, a răului, a epocii, totuși, când acesta a trăit, l-a înmormântat în ea, începând construcția mănăstirii în ianuarie 1998. „S-a legat” - așa cum se exprimă unii porci de țărani modești, să o facă.

Sau, câteva vile de „căciulă”. Atunci cum poate fi echitate, cum se poate uniformiza avutul, așa cum se pronunță și neoliberalismul. În loc de apartamente, vile enorme, inestetice, *reflexe târzii* ale capriciilor refulate, ale ființelor umane ajunse sus. Cum zicea un alt porc, susținător al capitalismului, referitor la stalinism, prin teroare se poate orice. Eu zic: prin prosteală și teroare se poate orice.

Addenda

E greu de stabilit o limită - standard a necesității - și-n funcție de asta, a permisibilității acumulării. Asta ar putea diferi de la epocă la epocă. Totuși, cum am menționat, în România post - comunistă, când trei pături au “spart” socialismul, însușindu-și bunuri enorme, chestii pe care le-am menționat deja - moda fiind, convertind halele și fabricile, terenurile vândute și profiturile din produsele fabricate apoi, eludate de legea controlului, toate - fiind, așadar, următoarea: mașină Mercedes - Benz/Toyota, ultra luxoasă, jeep de teren de mare capacitate, piscină, casă cu cel puțin trei nivele, mai mare și ca dimensiuni, implicit, decât una normală. Vezi acele hardughii dizgrațioase, chiar dacă nu vile, lungi, cu acoperișuri monstruoase, aproape până jos, coloane de beton, în exteriorul teraselor, care nu sprijină nimic. Dacă standardul ar fi de jumătate din aceste bunuri - la cel mult cinci membri - la o acumulare într-o viață - sau o generație, gândiți-vă cât s-a furat în medie în 10 ani, cât au durat aceste acumulări.

26. RELIGIA



Schema de mai sus a fost inspirată din: Ion Ploscaru
Urmele lui Dumnezeu - Editura Signata, Timișoara, 1994.

Citatele referitoare la elementele schemei de mai sus
sunt următoarele:

H Mödler: *un explorator științific nu poate deveni ateu, căci nimeni ca el n-a putut privi atât de departe în atelierul lui Dumnezeu (Creația)*

A. Einstein: *convingerea mea în prezența unei Forțe raționale - formează ideea mea despre Univers. (Forța Supremă)*

M. Planck: *Nu există nici o contradicție între știință și religie. Religia și știința nu se exclud cum cred unii, ci se completează. (Religia și știința)*

Sir James Jeans: *Teoria științifică modernă ne obligă să ne gândim la creator ca lucrând în afara timpului și spațiului... care sunt parte a Creației sale după cum pictorul se află în afara pânzei sale. (Dumnezeu). Universul pare să fi fost proiectat de un matematician pur. (ordinea existentă)*

Werner von Braun: *Știința și religia sunt surori și nu se contrazic (Știința și religia)*

Louis Le prince Linguet: *În mesajul evanghelic găsești un punct de sprijin, o bucurie, un curaj.*

Pierre P Grassé: *Dumnezeu și infinita sa putere dă omului un sens plin de viață...*

Wilder Smith: *Negreșit vedem că toate se conduc după un anumit plan, anumite reguli și legi, care se succed neîncetat și la materie și la ființele vii - legile de organizare ale materiei.*

E. Renan: *Ce e dincolo... Cel ce proclamă existența infinitului... acumulează mai mult supranatural decât există în miracolele tuturor religiilor... Ideea de Dumnezeu este o formă a Infinitului... Vor fi ridicate temple pentru cultul Infinitului, fie că se cheamă Brahma, Allah, Iehova sau Cristos...*

Isaac Newton: Minunata alcătuire a Universului după planul unei ființe atotștiutoare și atotputernice. Cum constați existența lui Dumnezeu? Newton arată cerul înstelat, zicând: Iată, acolo sus⁵⁴. (Paginile 10, 15, 16, 17, 18, 19, 20)

Cca. 1998 - 13 septembrie 2017

Ferneziu,

Doru I. Pop

54 Citatele au fost extrase de la paginile: 10, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

Concluzii – rezumat

Iată-ne la capătul acestui fantastic periplu prin Univers. Am văzut totul - profunde sau nu - ne-au impresionat realitățile inexplicabile - poate mâine devin ireale sau nimic. Le vom mai recapitula încă o dată.

Nu știm ce e acela „Infinit” - mai precis, nu ne putem imagina cum ceva s-ar putea să nu se sfârșească niciodată - și nici faptul că ceva, brusc, s-ar putea să se sfârșească.

Ce-ar fi dincolo? - Ar trebui să fie ceva - o legică și logică ne spune asta - la scara Universului, a fantasticului, poate sunt alte valori, deci posibilități.

Un spațiu curb-alungit, micșorat, nici atât.

Chiar dacă am reuși, am intra în altă mărime. Dacă din 80 cm „scoți” prin alungire sau presare 100cm sau 60, e vorba nu de același spațiu diluat sau comprimat, ci de altul - altă dimensiune.

Putem doar să călătorim în spațiu. În timp, nici atât. Doar cu materia putem jongla - nu până acolo încât s-o extindem sau presăm la nesfârșit - deși, teoretic, da.

Chiar dacă totul e finit - după Big Bang există cel puțin axa numerelor, deci, într-un cadru finit putem număra la nesfârșit.

Sau despre necesitatea acestei explozii - dacă o acceptăm, despre natura Forței de expansiune, etc. Setul de legi, apărut atunci, armonios, îi face pe unii să speculeze despre Dumnezeu.

Dar această Conștiință cine-i? E finită în spațiu, infinită în timp? - Poate să-și distrugă propria creație sau nu? Sau se poate autodistruge?

Este aceasta (de) limitată de ea?

Apoi evoluția materiei⁵⁵, armonia, etc., să aibă o legătură cu această conștiință? - Cine știe?

Apare astfel și corolarul religiei, legat de necesitatea omului de a găsi ceva veșnic, lupta pentru supremație, dăinuire l-a făcut să caute pozitivul, convins fiind de avantaje, plus o doză de egoism, lux și dorința de strivire a semenului, conform dictonului: există lucruri care se văd și care nu se văd, adăugată la asta - care depășea rațiunea, armonia. În această lumină, răul, materia obscenă, suferința își meritau rolul. Dar și o umbră aruncată asupra unui Dumnezeu care a permis astea, dincolo de idealismul strict al credincioșilor. În ceea ce privește sistemele sociale - parcă o forță malefică - cu nedreptățile lor - le-mpinge înainte.

Chiar la romani, Hannibal fiind la porțile Romei, șefii au dat dovadă de o extraordinară stăpânire de sine. Se pare că, astfel, răul nu va fi niciodată eradicat din Univers. Vezi cazul României după '89, mai ales dacă românii - oamenii vor asta, sau la scară de Univers. Una din morțile Universului, oricare ar fi ea - va fi tragică. Prin găuri negre, sau expansiune la nesfârșit, aproape; ori implozii⁵⁶ - sau cicluri nesfârșite, pentru noi va fi tragic.

A crede sau nu în Dumnezeu, e opțiunea fiecăruia. Tot din egoism, frică de nimic, dorință de confort, omul crede. E mai bine să crezi - fără să-ți pui, sau chiar dacă te întrebi de unde provine această Forță Perfectă, deși această soartă nu poate

55 Cineva zicea: dacă materia a evoluat ajutată de o Forță supremă, e fantastic; dacă a evoluat *singură* - așa cum este - *e și mai fantastic* - zicea asta folosind un superlativ forțat (n.m.)

56 În găuri negre va sfârși Universul, în *ambele* cazuri - implozie, la comprimarea materiei la valori colosale, sau expansiune la nesfârșit, apoi, probabil, trece spre altceva. La o extindere eternă, perioada va fi mult mai lungă, cca 10^{90} ani. În cazul ciclurilor repetate - câteva miliarde. Oricum, dacă ceva *va dăinui*, va fi vorba de alte Universuri, cu alte legi.

fi schimbată. Dincolo de asta, eu mărturisesc: eu, unul cred. A crede în Dumnezeu, Lumină, Iubire e ceva splendid. Dar și mângâietor, moral, căci ar trebui ca faptele strict pozitive să ne ghideze conduita.

Cu speranța c-am făcut o incursiune în lumea care trăim, să o cercetăm, să o vedem prin cunoaștere, ceea ce e logic, dedic această carte omenirii, cu speranța că va fi mai cultă și mai bună - să nu repete, orice sistem politic, greșelile trecutului, să se aplece, cu un gest mai mult decât înainte, asupra Frumosului, Binelui, Iubirii care ar trebui să-l caracterizeze pe om, această minunată îngemănare de substanțe bio-chimice, dotată cu inteligență, în scurta trecere conștientă prin această viață.

Aș fi fericit dacă aș ști că am contribuit cât de puțin la asta și doleanțele mele, în cât de mică măsură, s-au îndeplinit.

Doru I. Pop,
Ferneziu, 10 octombrie 2017

PARTEA A II-A

1. Despre capitalism

Azi, oricine te poate defăima - mă refer la un șef; tu, ca orice om conștiincios, odată integrat într-un sistem - bun, rău, cum e - te străduiești să-ți faci datoria. E firesc, mai ales că de acolo câștigi bruma de valori ce-ți asigură existența. Ei, însă, datorită puterii aproape nemăsurate ce o au asupra angajaților, mai ales că văd totul în mișcare - efort aproape nemăsurat pentru câștigul lor (din partea ta) - te văd o piesă - să nu ieși din ritm.

Apoi, și educația; toate necizelările, instinctele barbare ale firii lor vor ieși la suprafață. Aplicându-le, te vor răni. Tu, decent, pe lângă bunăcuviința înăscută, ai și pecetea prezentului - căci societatea e sensibilă, în ultimă instanță; câți n-au fost iertați *in extremis*, de la găinari la miniștri, fiindu-le - judecătorilor - milă de ei, dar la ei de noi - nu. Porți, așadar, pecetea bunei cuviințe, n-ai vrea să faci rău. Pe lângă asta, poate, te-ai obișnuit și cu părțile bune ale sistemului, n-ai pleca brusc, în altă parte. Dar nici să rabzi la nesfârșit nu ești obligat.

*

Când văd clădiri sparte, ruinate, în părăsire, mă gândesc cu groază la ce-am ajuns. Bâjbăim prin întuneric. Două case de cultură care ar trebui renovate urgent. Apoi mai multe clădiri mari, vechi, unde s-ar putea face cu ușurință Centre de creație. Al picturii, al muzicii, al chimiei, al fizicii, etc. Adică oamenii să

vină acolo - cei talentați - să aibă documentația necesară - și să vedem „ce iese”. Adică după atâta acumulare de cunoștințe, cât poți să crezi tu - și cum.

Dar nu cred că a auzit capitalismul de așa ceva - dincolo de opulența imediată a unora, cu putere de decizie - și de neglijența, la fel de criminală, a majorității gloatei de rând, ancorată, cel mult, în mici pasiuni și-n speranța deșartă. Până când va fi sfârșit de o Revoluție (sistemul): cea a dreptății.

*

Cât de repede sar și intelectualii - cât sunt de obedienți - în a preaslăvi puterea patronilor. Dar nimeni nu face un reportaj după aprofundate studii, cercetări - să se vadă cât a pierdut societatea din '90 încoace. Ar putea fi întocmit astfel un raport: câte locuri de muncă închise, câte clădiri distruse, câte sinucideri, câți cerșetori, în urma acestui fapt, adică implementarea capitalismului barbar. O clădire cu dezmoșteniți ai sorții, care trăiesc acolo unde a fost Combinatul metalurgic Phönix - combinat închis politic, de capitalism - împreună cu cei de acolo, săracii, suflete umane și ei, ar trebui filmat, să facă înconjurul lumii, că „reprezintă” binefacerea capitalismului barbar, inuman, blestemată fie pe veci Convenția Democrată, cu cât aplomb și-a lăudat - înainte de alegerile din '96, pe vremuri, deci - mârșava societate a patronilor, ce urma să vină.

Doru I. Pop, Ferneziu, 9 septembrie 2018

2. Despre timp

Există o privire subiectivă asupra timpului - care se numește psihologică, acordându-se timpului statut de timp social, istoric, etc.

Dincolo de asta, eu spun: dacă n-ar fi Materia, cu procesele de desfășurare din cadrul ei, prin succesiuni de clipe, secvențe, fapte, acțiuni - n-am ști ce-i timpul.

Derulare, așadar, de evenimente în timp, într-o ordine fixă și logică - care n-ar putea fi schimbată, în primul rând, deoarece multe stări, fapte decurg una din alta: trebuie să te naști, prima dată, ca să fii mire, sau o casă - ca s-o poți arunca-n aer, trebuie, mai întâi, s-o clădească cineva. În al doilea rând, nu cunoaștem natura timpului - de ce se scurge, trece într-o singură direcție - așa că nu putem interveni, nu-l putem pipăi, nu-l putem transforma, jonglând cu el, cum facem cu materia. Vom spune, asemeni filozofului: nu putem face din el un instrument docil de măsură, cum e spațiul.¹ Poate cândva, în viitor.

Pe lângă asta, să existe oameni, ființe inteligente, care să vadă, să perceapă, să înregistreze aceste derulări de clipe, fapte, etc. Obiectiv, nu subiectiv, cum ni se pare uneori că ar trece timpul, în funcție de stările noastre sufletești.

Astfel, într-un Univers gol, fără materie, ar exista un Timp total, încremenit, care ar fi pretutindeni, ar umple totul, care nici n-ar admite scurgere, ar fi veșnic. Deși, dacă există dintotdeauna, peste tot și, implicit, continuu, ar trebui să admită și *durata* - deși n-ar fi cine să-l înregistreze: a existat ieri, există azi, va exista mâine.²

Doru I. Pop, Ferneziu, 10 septembrie 2018

¹C. Rădulescu-Motru - Timp și destin, 1997, pag. VIII.

²Timp specific oricărei Realități. Ib. pag. VII

3. Despre Timp (continuare)

Același C. Rădulescu-Motru face distincție între timpul trăit de un individ, de un popor, chiar - numit destin¹ - pentru fiecare om e unic, reprezentând trăiri proprii. Este mai complex decât timpul abstract, pe care omul a încercat să-l măsoare, să-l determine în mod uniform, prin unități egale de timp - folosindu-se de mecanică. De fapt, acesta - timpul industrializat, stabilit prin succesiune egală de mișcări mecanice², nici n-ar exista: acolo unde nu există viață, nu există trecut, prezent, viitor, ci o existență continuă în prezent.

Timpul trăit - destinul - este real, plus că, deși uneori este trăit subiectiv - altfel percepi o trăire la tinerețe, altfel la bătrânețe - altfel una bună, altfel la necaz³ - totuși este complex, mult mai complex decât timpul „mecanic” - cel „industrializat” - deoarece conține și stările sufletești care se petrec în viața sufletească - a timpului - destin (n.m.) - toate venind înspre un anumit punct deodată, trăindu-le, individual, simultan, ceea ce n-ar fi posibil la timpul abstract, mecanic, linear al lui Kant, de exemplu.

Acum, iată comentariile mele la toate acestea:

În primul rând, timpul-destin e cu adevărat subiectiv - unele evenimente - marcate de specificul, de coloritul lor - percepute prin filtrul capacităților sufletești - adică psihice - pot părea lungi sau scurte, apăsătoare sau superficiale. Chiar perioade mai lungi de timp.

¹pag. 5, 6, 12

² pag. 4

³pag.5

Asta nu înseamnă că - indiferent cum ni s-a părut nouă și cât - scurgerea, intervalul de timp trecut între două evenimente - indiferent de noi, deci - n-ar fi fost același.

Pe de altă parte, tempo-ul - în sensul de durată - al fiecărui individ e unic - aici e adevărat. Mă obseda ideea de durată a *timpului biologic individual*, în sensul că nici o perioadă de viață - sau aproape nici una - nu-i egală cu cealaltă - mai ales când e vorba de indivizi care au trăit perioade de timp *total diferite* ca durată. E o diferență enormă între unul care a murit la 2, 10, 20 de ani și, mai ales, unul care, cincizeci de ani mai târziu, continuă să trăiască. De ce pentru unul timpul a fost atât de scurt, de ce după, de exemplu, 20 de ani *n-a mai existat timp, pur și simplu* - decât gol, neant - iar pentru altul, da? Sau unde-i timpul cu evenimentele din el, dacă n-ar fi murit, oricum a fost accidentul?

În ceea ce privește simultaneitatea unor stări, elemente, trăiri sufletești, „care vin toate deodată spre individ, spre eul său” - acestea sunt, desigur, posibile - dar nu exprimă cauza și efectul, în același timp, ci, pur și simplu lucruri, stări, rezultate ale unor cauze, activități diferite, mai ales - care se petrec simultan. Oricum, chiar dacă vin spre noi în același timp - posibil sau nu să le percepem instantaneu - nu sunt rezultatul aceluiași lucru. Sunt două sau mai multe chestiuni diferite. Așadar, nu e vorba de o simultaneitate de lucruri - nu se poate percepe cauza și efectul deodată, ci - pur și simplu, e vorba tot de un timp linear, succesiune de timpuri, de clipe, de unități de măsură ale timpului existând. Exact ca-n hulițul timp stabilit prin unități mecanice, perfecte, egale, fără să se țină seama de uzură. ¹

¹ pag. 13

Ca să fiu mai explicit voi da un exemplu din lumea lucrurilor practice. Suntem pe o câmpie. Cineva puțin mai încolo, aruncă în aer un bloc. În altă parte - să zicem în partea opusă - la câțiva kilometri - altcineva detonează o încărcătură nucleară. Le vom percepe pe toate - oricâte ar fi ele, evenimente ale aceluiași timp - ale unui interval, a unei clipe - dar nu evenimentele a două clipe succesive, percepute simultan. Adică în momentul în care vedem explozia, să vedem și mașina care sosește cu încărcătura sau, mai mult, macaraua care ridică blocul, în primul caz. Așadar, repet, e vorba de o succesiune de timpi, oricâte evenimente ar avea loc în unitatea de timp - toate paralele, nu gen cauză-efect, care n-ar putea fi percepute logic din punct de vedere al faptului că unul - cauza - îl determină pe celălalt, în primul rând și apoi, chiar dacă n-ar avea această interdeterminare, aparțin de doi timpi diferiți.

În rest, sunt de acord cu autorul: unde nu există materie, viață, nu există trecut, prezent, curgerea ireversibilă a timpului - nici n-ar fi cine să le înregistreze, să le perceapă, în primul rând. Cu toate că - acel veșnic prezent tot ar trebui - existând veșnic - să aibă un timp anterior, unul prezent și unul viitor - al existenței infinite.

Doru I. Pop, Ferneziu, 23 septembrie 2018

4. Istoria

Voi face un scurt comentariu la „Lucian Boia - Un joc fără reguli - despre imprevizibilitatea istoriei” - Humanitas 2016.

Dar iată o parte din rezumatul ideilor sale:

Istoria e scrisă în funcție de interesele unui grup sau altul. Avem o anumită imagine. Oricât ar fi de adevărată - deoarece a trecut Istoria reală - acea descriere nu va fi decât o reprezentare, la fel cum un tablou ar descrie un obiect - doar o copie aproximativă și nimic altceva.¹

Apoi documentele, izvoarele, toate oferă doar o anumită prezentare; după aceea politic, câte nuanțe, tot atâtea descrieri istorice.²

În ceea ce privește evenimentele, personalitățile care au determinat istoria - unele curente le minimizează³ rolul - punând accent pe condițiile geografice, economice. Desigur, zic eu, o personalitate declanșează un act, un atac armat - dar ce te faci dacă ai doar săbii de lemn - aici tehnologicul⁴, economicul își va spune cuvântul. Fiecare are rolul său - câte puțin din fiecare⁵ - plus că, până la urmă nu toate acțiunile, conotațiile dintre ele au fost determinate – doar unele – la fel ca niște cărări bătătorite, pe care le tot folosești.

¹ pag. 34.

² pag. 14, 15 și urm.

³ Autorului însă, i-ar fi greu să-și imagineze Al Doilea Război Mondial fără Hitler sau fără Stalin, așa zice eu.

⁴ pag. 14, 15 și urm.

⁵ pag. 35

În ceea ce privește sistemele sociale – autorul consideră comunismul prea perfect⁶, prea previzibil, determinându-se chiar și viitorul – pe baza unor reguli, la fel ca-n fizică. Mai degrabă, concluzionează el, istoria nu poate fi prevăzută, nu este supusă unor reguli, legi, apare tot timpul altceva.

Înseamnă, concluzionez eu fericit, că și capitalismul – pe baza acestor impreviziuni⁷ – se va sfârși, la urma urmei.

Doru I. Pop, 22 septembrie 2018, Baia Mare

⁶pag.34

⁷ pag. 30

5. Despre forțele din Univers, explozii, mișcare, viteze, particule

Ce-s mișcarea, forța în sens pur, esențial? Ni se tot spune de particule de forță, responsabile pentru atracție, respingere: mezoni, fotoni, gluoni – plus cele ale forței slabe: W^- , W^+ , etc... De acord cu asta, dar ce-i forța în sine, *indiferent de ce particulă ar face-o*, adică *putința de a te deplasa* sau a deplasa (pe) altceva – o anumită cantitate de materie.

Dacă nu există repere – că ai fost, sau un anumit obiect, la un moment dat, t , aici, apoi în alt loc, în t_1 – deci din A în B – nici n-ai ști asta, că a avut loc – te-ai deplasat sau ai fost mișcat de altcineva sau ceva – dar, pe baza principiului de mai sus, că există forță și mișcare – au avut loc aceste deplasări, schimbări de poziție. Dar ce-i, de fapt, *mișcarea* – *ce o determină, deci și ce-i*, în sens mai restrâns *forța* – capacitatea de a deplasa ceva – adică la fel, din ce-i constituită – nu material, ci energetic, oarecum, căci spun asta gândindu-mă la faptul că, deocamdată, e clar, convențional: particulele, oricare ar fi ele, de o anumită dimensiune, masă (greutate) – se deplasează – dar spun asta, pun întrebarea gândindu-mă c-ar putea exista o materie *care să nu se miște* – să nu posede atunci nici forță – așadar, aceasta din urmă ar fi ceva *strict imaterial*.

La fel: gravitația influențează la milioane de kilometri alte corpuri – și încă în mod considerabil – de acord, fiind o forță cumulativă, cu cât corpul respectiv a adunat mai mulți atomi, adică o cantitate mai mare de materie – și acea forță sporește, se adună de la fiecare particulă; e ca și cum am spune: o mulțime de oameni mai mare are nevoie de mai multe alimente ca una mai

mică, o fabrică mai mare consumă mai multă energie decât una mai mică, etc.

Perfect de acord în ceea ce privește acumularea cantitativă de orice fel, dar în cazul gravitației, *efectul fiind la distanță* – și încă la ce distanță! – cred că este determinat - ar trebui, desigur, să fie – de ceva foarte puternic: iar dacă gravitonii determină acea forță la distanță, în preajma unui alt corp ceresc, cu cât corpul , *aglomerarea de materie care-i trimite e mai mare*, și ei ar trebui să fie mai mulți. Cu toate astea, puțini au fost detectați. (E atunci, gravitația, ceva strict imaterial?)

Altceva: dacă neutrino chiar nu are masă și nici sarcină electrică, de ce rezultă – din unele ciocniri – la dezintegrarea unor particule subatomice? Are rol de echilibru, un alt rol, necunoscut, sau există și ei, pur și simplu, alături de alte particule constitutive – atunci iar cu un *cod de compatibilitate* alături de acelea (n.m.)

Găurile negre: pierd sau înmagazinează energie, foarte dense fiind? Mai ales sub formă de particule pereche – adică (orice) particulă – antiparticulă. Și când: când sunt foarte fierbinți – atunci cum ies din ea, dacă nimic nu scapă gravitației extreme, care a făcut să fie foarte densă acea gaură neagră – sau (și) când, se răcesc treptat, au devenit chiar reci.¹ (vezi Radu I. Câmpeanu – Incursiune ...).

¹ Așadar, acea emisie de particule, energie, deci, e doar ceva ipotetic.

Apoi: cât de mult se poate prăbuși în interiorul ei, până când particulele ar sta *strâns lipite* una de alta, sau, chiar mai mult decât atât, dar, atunci, forțele dintre ele nu ar putea acționa - n-ar exista nici temperatură, energie, nici acele schimburi de particule, deci transformări.¹

Despre spațiul curb, ce să mai zic, sau despre dispariția materiei, a spațiului, a timpului – total și definitiv, totul nu-i decât – oricât de clar ar fi fost constituite aceste teorii - concluzii, doar speculație ...

Doru I. Pop, 12 mai 2019, Ferneziu

¹ La fel cum, la temperaturi enorme – dar ce-i aceea temperatură de miliarde de grade – forțele n-ar putea acționa, din cauza agitației dintre particule. Adică de văzut cum s-ar putea și manifesta , și ce-i aceea agitație, care nu lasă particulele-n pace.

6. Despre mișcare, forțe, temperatură

Există o temperatură minimă în Univers – 271°C , numită „zero absolut”, sunt de acord cu asta – la care orice mișcare între și de particule elementare încetează. Fiecare temperatură - ca spectatori externi - o putem simți altfel, „pișcă” altfel, pe grade, nivele diferite de intensitate, la fel ca un ger strașnic, dacă e cine să stabilească asta, să fie „fript” de frigul care frige. Încet-încet, și particulele își reduc activitatea, până la acea temperatură extrem de joasă. Dar mai în jos? Dacă ar fi cineva să perceapă - dar ce? - nemișcarea, încremenirea - sau un frig abstract, dar existând, totuși, cu intensități diferite de acționare asupra mediului?

În partea opusă, temperaturi la miliarde de grade. La fel, în sus, încet-încet, particulele fizice își leapădă proprietățile: nu mai acționează - unele asupra altora - fie pe distanțe mici, fie lungi - până la urmă e o „supă ultrafierbinte” în care se mișcă toate (*à-propos, cu ce viteză?*) - și de unde mișcare?

Cum se pot obține acele temperaturi colosale (nu tot prin mișcare de particule într-un câmp sau chiar izolate - *ce e aceea mișcare*, ce e aceea forță - adică o particulă se deplasează din a în b, *ce-nseamnă asta*, apoi, o particulă o lovește pe alta - nu s-ar putea *să nu existe forța* care generează *deplasarea* unui alt corp; combinațiile dintre particule le înțeleg - dau naștere la noi particule - mai departe, *nu poți să treci* de un lucru care ocupă un loc în spațiu, O.K., o înțeleg și pe asta, dar care-i *limita vitezei* de deplasare în Univers și ce e aceea viteză, cu diferitele ei trepte, a unei particule și - de ce nu - durata de existență - să nu mai vorbim de aglomerări, presiuni, apariții, dispariții, deci tot de durată?

Doru I. Pop, 3 iunie 2019, Ferneziu

7. Despre materie, spațiu, timp, finit, infinit

În lumina observațiilor de până acum va trebui să clarificăm natura unor lucruri, mai ales că se face atâta caz de fizica relativistă - de interpretările ei, mai bine-zis, cât și de cea cuantică - așa cum, politic, foarte slugarnic omul - românul, mai ales - trece de partea celor cu interese și concepții opuse lui - care-i fac rău - (ii) pendulează, din păcate, viața, între social-democrație și liberalism - ambele fiind „pseudomișcări” - corupte până-n măduva oaselor; dar chiar fără aceste delimitări destul de stricte de apartenență politică, e vorba de niște concepții generale, dar clare - curente în societate, dar pe care - acceptându-le sau nu - dovedesc cine ești.

Cu hotărâre, românul nu acceptă nici fizicile moderne: zice, așadar, că fizica clasică, a lui Newton, nu e bună nici pentru copii - teoriile moderne, a spațiului curb, a particulei existând în două locuri deodată - să nu citez decât două exemple, ar fi valabile.

*

Cum ar putea exista un lucru la nesfârșit, nu știu. Dar nici cum - spațial sau material, s-ar putea termina brusc sau, filozofic - adică cu înțelepciune vorbind, ce motiv ar avea, „ce l-a apucat” să se sfârșească dintr-odată? Oarecum, între aceste lucruri incompatibile există o „potrivire”, o coexistență: chiar dacă Universul a apărut la un moment dat, sau va dispărea cândva - fiind deci finit - totuși, în cadrul său de lucru finit există nesfârșitul, adică axa numerelor care-i infinită. Paradoxal, infinitul izvorând din finit...

În ceea ce privește cele trei elemente ale existenței Universului, spațiu, timp, materie, doar în aceasta din urmă se poate jongla: o putem percepe, putem interveni asupra ei, până la a-i da forme și densități diferite - dar nu o putem face să dispară în nimic - oricât de mult am presa-o, tot va mai rămâne ceva din ea - poate că nici n-am putea-o comprima la nesfârșit - în ceea ce privește celelalte dimensiuni - proprietăți ale segmentelor de timp, de spațiu, de temperatură(mișcare de particule), există o cea mai mică dimensiune - poate până acolo, poate nu, ținând cont că avea de-a face cu cel puțin un quarc plus unu, referitor la materia din Univers.

Pe acest principiu, al imposibilității dispariției *a ceva material* în nimic - nici *nimic material* n-ar putea apare din nimic (chițibușarii și chibiții vor obiecta: totul e relativ, la nivel micro ceva e foarte mic, e și nu e - funcționează alte legi - totul are un aspect *imaterial, energetic*, informațional poate, sunt de acord cu asta) - dar de când caut și eu să găsesc și să văd ceva care să aibă *forță* dar *chiar* să nu aibă masă (în sensul de structură materială, vizibilă, oricât de mică ar fi) - nici măcar cât particulele de acum considerate cele mai mici, cu masă neglijabilă: neutrinel, gravitonul, electronul, fotonul, quarkul, etc. care *au, totuși, masă și greutate*.

Spațiul - deși putem călători în el - reversibil, îl percepem, deci, fizic - în el existăm, se desfășoară totul - nu-l putem totuși, modifica. Unii zic de spațiul curv, diluat, comprimat, etc. Deoarece *numerele matematice sunt fixe*, clasice, aici nu are ce căuta relativismul - alungind un segment de spațiu, de la 1 metru la 1,20 metri, ar fi vorba de o altă mărime matematică - nu de alt spațiu, căci nu știm, dincolo de echivalența sa în mărimi matematice - din ce-i alcătuit - să putem

spune, ca-n cazul materiei, c-am dilatat-o, împrăștiind-o, *am făcut să ocupe* mai mult loc, pe o suprafață mai mare, aceeași cantitate de materie (sau la contractare, invers).

Dacă am *ști din ce-i alcătuit*, dincolo de echivalența sa dimensionată matematic, atunci am putea ști dacă-l putem manevra sau nu. Mai mult, într-un loc unde nu-i materie nu-i nici spațiu, zic modernii, eu zic că nu - spațiul e ceva fix, dovadă teoria celor trei obiecte coliniare: dacă-l iei pe cel din mijloc, putem să-l vedem în continuare pe al treilea, căci n-am smuls - obiectul ridicat n-a luat cu el și spațiul în sine, doar propriul spațiu - propria dimensiune existențială - prin care se manifestă - așadar n-ar trebui, totuși, chiar *dacă nu există vidul*, adică un loc unde să nu fie materie, dar nici spațiu, adică un *vid absolut* - necesar, sau logic, mai degrabă a exista ca opus spațiului existând - am avea nevoie, deci, de un *vid total*, unde să așezăm bucăți de spațiu reale, căci acestea există - mai ales că tot modernii zic că la dimensiuni enorm de mici acesta are o structură materială, discontinuă, de cristale-granule, oarecum (zic ei, în încercarea de a explica ultimele bariere, baze, structuri a tot ce există)¹ - dar nu, nu de aspectul acesta cristalizat, neuniform avem nevoie, ci de o bucată de spațiu brut, ca o rocă, ca orice bucată de material pe care să o punem într-un loc gol, vid total să fie pe lângă ea - iar noi, în condiții extreme - să putem acționa asupra ei. Atunci - dacă l-am putea modifica sau nu - am putea vedea dacă e așa cum spun modernii - sau e fix.

¹ Ciudat, la dimensiuni normale, în condiții normale, mai bine-zis, ia un aspect armonios, continuu. Aduce ceva cu religiozitatea simțită, sau interpretată la vederea armoniilor din natură - spre care suntem nevoiți să ne închinăm, la vederea atâtor proporții, frumuseți.

Despre timp, ce să spun: Existăm în el, dar nu-l putem percepe de nici o „culoare” - atât doar că știm că existăm - e mereu un veșnic prezent - restul, iluzii; și totuși, paradoxal cu toată acea percepție fugitivă a prezentului, trecutul - adică clipa de față, plus tot ce vine după ea - dispare, devine nimic. Unde-i, deci, cum poate să se transforme-n Neant - ce odată exista, sub o formă oarecare? Poate va veni o vreme - e singurul „element” din constituția Universului - care nu poate fi pipăit și deci nici modificat. Poate va veni și vremea aceea. Să-l simțim altfel - să-l pipăim, chiar material, să intrăm în „fluxul” lui. În toate direcțiile, chiar cu riscul de a modifica istoria. Poate va fi posibil și asta, într-o zi - de ce să nu se supună și timpul unor legi aplicabile altor „materii, structuri” - sau poate nu.

Doru I. Pop, 2 iunie 2019, Baia Mare

8. Istoria 2

Există o marjă de nesiguranță a Istoriei, mai bine-zis a ceea ce știm despre anumite evenimente - să nu mai zic de interpretarea lor - care, cu toate progresele noastre, științifice, de cercetare, apoi și cele morale - de interpretare, oarecum - ne fac să nu fim cu mult mai avansați decât cei din trecut: aș menționa aici doar cazul dispariției și, implicit al destinului final al lui Hitler: cu toate c-am avea dovezi să credem că atunci când unele somități au părăsit Berlinul - există uneori ruperi de sisteme, stări - și momente prielnice pentru asta - s-a-ntâmplat în 22 aprilie - el a rămas acolo: posibil asta, a fost un fanatic al luptei liniare, până la capăt - și-a subsumat acțiunile ulterioare și energia acestei variante ca țel final, lupta până la capăt, deși eronat, acest fel. Azi - faptul că un alt nazist fanatic, ideologul principal, Joseph Goebbels a rămas acolo, înlătură orice dubiu asupra rămânerii lui Hitler în Berlin - ar fi fugit împreună. Mai mult ca sigur c-a fost așa - din mărturiile contemporanilor deci, și din dorința lui de a rămâne acolo; deși suntem aproape siguri, tot mai emitem speculații că s-ar fi putut să plece din Berlinul asediat - apoi, cealaltă fază care se năștea și succeda logic, ultima stare a vieții din bunker: corpul său fără viață; nici acesta n-a fost găsit - trebuia să fie acolo, în varianta rămânerii (acolo) și a sinuciderii. Deși există mărturii că l-au aprins, ca pe al altora, parțial - sub instabilitatea evenimentelor care se derulau rapid, totuși, învingătorii, de ce nu l-au fotografiat, filmat, prezentat mai amănunțit - persoane de asemenea calibru nu prea găsești zilnic. Altă mare necunoscută. Iată cum, atât de aproape de noi - la scară istorică, cu martori, mijloace moderne de investigare, stabilire de date, concluzii, etc. - un mare gol în istoria modernă.

Ce să mai spunem atunci de datele care ne vin din epocile îndepărtate și pe care epoci nu le vom putea, poate, creiona niciodată?¹

*

Citesc „Cristopher Hitchens” - El nu e mare - un rechizitoriu la adresa totalitarismului de orice natură. Iată o concluzie extrem de dureroasă:

Mă tem că omul e destinat, condamnat, mai degrabă, să penduleze, să existe între două fălci de menghină uriașe:

- de-o parte sistemele totalitare de orice natură, politice sau religioase, sau mixte, cu idei prea fixe, cu îngrădiri de libertăți, de multe ori aberante - cu o conduită unică, nepotrivită de urmat - de multe ori pe un drum îngust, contrar personalității normale unui individ.

- o societate necontrolată de nici o lege - unde legile nu se aplică, unde înflorește mizeria și, la fel, răul excesiv.

Dacă în prima, un grup restrâns care deținea puterea, decidea ce să faci și ce nu - ce e bine și ce e rău și te obliga să faci întocmai, reprezentând răul, constrângerea, deși ei, paradoxal, luptau împotriva unei anumite viziuni asupra răului, pe care ți-o impuneau, aici, în capitalismul barbar, la fel - răul nu era oprit:

¹ În afară de o carte - autori colectivi - despre ultimele zile ale lui Hitler, voi mai citi - am la îndemână „Miros de migdale amare” și nu numai, dar, vai, mă tem că adevărul e pe veci pierdut, asupra ultimelor zile și ore ale dictatorului. Multe-s deducții, deși mulți din entourageul său au ajuns în Siberia - nu cred că, în atare condiții ar fi mințit, doar dacă li s-ar fi impus.

răul, inerent ființei umane, se putea manifesta de către cei care aveau puterea economică - și nu erau puțini - sistemul le permitea asta, fără opreliști. Strivit ieșea de aici omul de rând, serios, pătura medie. Doamne, oare să nu fie o a treia cale - un sistem în care să se respecte legea - și aceea logică și umană - la urma-urmei - în folosul celor mulți?

Doru I. Pop, 12 august 2019, Baia Mare

9. Istoria 3

- Capitalismul de azi -

N-aș fi început scrierea acestui eseu dacă n-aș fi văzut un fapt care m-a uluit, îngrozit și dezamăgit în egală măsură: pe vastul loc viran, devenit astfel în urma demolării „filaturii de bumbac” - un loc destul de întins, poate 200 x 100 m, și unde toată lumea se aștepta să se construiască locuințe, fie chiar și numai un bloc - două, mici, neînsemnate - din lipsă de fonduri, sau pentru confortul (co)locatarilor - capitaliști și ei, sensibili, capricioși, pretențioși (conform principiului că, fiind câteva noi locuințe-n plus, cei bogați se vor muta-n ele, la polul opus eliberându-se, astfel, câteva, pentru oamenii de rând).

Dar am văzut într-o dimineață imposibilul: câteva structuri din metal - din acela care se montează extrem de repede - capitalismul, cu afacerile sale, cum a așteptat atâția zeci de ani, nu mai poate aștepta câteva săptămâni sau luni, să zic - care vor fi îmbrăcate cu specificele „sandwich-uri” din tablă și spumă poliuretanică.

Dar neajunsul următor e că - pe lângă specificul activității, comerț - avem destul în zonă - că magazinul e mic, poate numai pentru un fel de produs - iar spațiul din jur irosit - precis l-a cumpărat aproape pe tot, cel cu magazinul - o să facă nenumărate alei și știu eu ce mai nimicuri - să-și justifice terenul (achiziționat).

Asta mă duce cu gândul la afirmația cuiva: românul gândește emotiv și instinctiv, adică dereglat; să nu uităm de marea gafă de după Primul Război Mondial, când cca. 7000 km² au fost dați Cehoslovaciei - Maramureșul de dincolo de Tisa - pe motiv că sunt prea mulți ruteni (?); despre treaba asta știusem ceva: prin 1914, 1916 ni s-a hotărât asta - Franța a decis - dar că

a fost definitivă, citesc într-o carte de Pavel Horj - Istoria gospodăririi pădurilor de pe Valea Vaserului - Editura Saga, Cluj - 2006. (Din 10.354 km², a rămas - România - cu 3381 km²). Prima informație am avut-o dintr-o revistă „Maramureșul folcloric” - de prin anii 2000. Pleașcă, așadar, unei țări mici - dar cine ne-a pus sula-n coaste - s-o facem? Nici un cuvânt despre asta - ba le-am mai și ajutat pe aceste țărișoare - când cu invazia nazistă din 1939-1940.

Așa suntem noi: lingem curul la toți, apoi: nu suntem sănătoși dacă nu ne întoarcem tot la escroci - la cei care ne fac rău. Voi trece brusc, exemplificând un caz de dată mai recentă - de fapt două - dar la unul voi da date concrete. La concursul, de care bine știe toată lumea, premiul cel mare, poate un apartament, cel puțin, a fost dat unui împruțit - și de ce spun asta, în urma evenimentelor ulterioare decernării premiului - puțin bărbos, sub 1,70 m, cu șapcă cu cozoroc întoarsă, care cânta rap - ceva simplu - și care, venise pentru a primi locuință, în eventualitatea câștigării locului întâi. Nu tu apreciere a efortului gimnaștilor, a celor care cântau operă, etc., ci acestuia, cum sunt cu zecile pe străzile orașelor - fără fund în pantaloni, barbă de trei săptămâni, parcă-s niște cururi, cabluri în urechi - ca bivolii. A prins la sentimentele Juriului, situația - necazurile lui - dar partea proastă a fost că după ce a primit banii sau apartamentul, i-a stricat pe nimicuri.

Un altul - aici reproduc din memorie - dintr-o revistă citită - a ajuns în fața instanței pentru ceva fapte *nu tocmai ușoare*: poate tâlhărie, poate viol, poate un furt destul de grav, etc. Unei judecătore i-a fost milă de tinerețea lui, dându-i drumul sau ceva ușor. De ce asta?

Acum am și eu un coleg: la fel, sub 1,70, cu barbă, are o alură de actor, dantură albă, dar tot cu barbă netăiată, parcă e un

turc, chiar zisese cineva că seamănă cu unul (Rum)burak. Cineva îmi spusese întâmplător, că e la o astfel de emisiune, cu soția - eliminatorii, rundele - pentru primit de locuință. Chiar l-am văzut, într-un episod, mai rămăseseră doar trei perechi.

Deunăzi îl văd la firmă; deși am avut cândva o mică altercație cu el - când fusese prima dată angajat - s-a șters asta - îl întreb, căci vorbesc cu el normal - ce ai făcut cu concursul, te-am văzut acolo? Zice: - l-am și câștigat. Sper să nu repete și el isprava celuiilalt.

Așa e,gândim cu curul: credite unde nu trebuie, ajutoare sociale la toți împruțiții - unii chiar fără copii, maternități întinzându-se pe ani de zile, în cazul unor boli fictive, salarii - adică posibilitatea de a lucra - la cei cu pensii groase - tot în locuri călduțe, adică mult subiectivism și lene la toți cei cu putere de decizie. În treacăt fie spus, pensionarul care n-a făcut mare lucru în viață, contează în continuare - nu tânărul borât cu pantaloni ruși - de parcă ar cere osândă de la Dumnezeu, dacă ai chiar și un miliard de euro în buzunar și astfel de pantaloni, te simți sărac - conform dictonului: nu ducem cu noi decât corpul ăsta - dar cu informațiile, cultura ce ne reprezintă, poate; așa și-n viața de zi cu zi - suntem ce apărem - care tânăr ar trăi astfel educat, constrâns puțin, să i se ofere posibilități, *aici și acum*. O parte din tinerii conștienți, serioși, pleacă dintr-o țară fără nici un viitor. Până nu se va schimba radical totul - adică cu 180° - nu va fi nimic de țara asta; păcat de cei serioși, care ar vrea să trăiască normal și nu pot - o subțire pătură de mijloc, vorba cuiva - de atâta prefăcătorie, minciună, escrocherie, mizerie.

Doru I. Pop, 23 septembrie 2019, Baia Mare

10. Organizarea societății

- încercare de eseu -

Citesc pe verso-ul unei cărți de Dostoievski - Demonii - editura Litera, București, 2019 - că cei câțiva revoluționari din aristocrație - undeva în secolul XIX - încercând să facă o revoluție într-un orașel din Imperiul Țarist - au făcut să răzbată răul din om, prin ideologie - și-au adus localitatea în pragul haosului.

Am mai auzit asta: încercând, în urma unei Revoluții, să instaureze o nouă ordine, comuniștii au aruncat societatea în dezordine; în alte locuri, însă - în orice critică a socialismului - se spune despre acesta că e un regim, o societate de cazarmă, ultraordonată, fixă, cu înăbușirea drepturilor umane. Acum, domnilor rahați - ideologi capitaliști - care-i adevărul: ori socialismul înseamnă haos, dezordine, mizerie, instabilitate - ori, la cealaltă extremă - ordine desăvârșită - dar însoțită de reprimare, etc.

Dacă vă referiți la prima etapă, cea a instaurării unui regim, sigur că impresia primă - sau de suprafață - ar fi de haos, dizgrație; să facem comparație, doar cu momentul când cineva se mută dintr-o locuință în care a stat zeci de ani - aparții și nu vechiului loc, cu toate lucrurile împachetate - sau nimănui - în voia valurilor, sau sistemului - noului loc în care te duci, stare pe care o vei prelungi și-n viitor. Dar - momentan - când ești cu toate-n drum, mai ales - lumea tinde să te considere un nimeni, neapartenând nici unui sistem - sau cel puțin unui provizoriu, care urmează să nu dureze mult - de unde și tentația (îndreptățită) a unora de a întreba: de lucrul ăsta ai nevoie? arătând spre un lucru de valoare - căruia, momentan îi dai o destinație nouă - chiar

vremelnică - să (se) aștepte plecarea, plus spoiala de haos, în atare situații.

Despre spargerea valorilor vechilor societăți, ce să mai spun? Au greșit toți: unele conace puteau fi din start instituții, împreună cu lucrurile din ele - despre întreprinderile distruse de capitaliști - după comunism - ce să mai vorbesc: a echivalat cu un război totul. Am dat două exemple: nu știu cum a fost când s-a prăbușit antichitatea - bănuiesc că ceva asemănător.

Cât despre ce s-a instaurat mai târziu, e drept că a fost o ultraordine - dar, *dacă erai de partea puterii* - totul mergea ca un mecanism bine reglat - nu însemna constrângere. (Dar să-ncerce cineva să vadă ce-ar însemna să te împotrivești patronului la scară largă, cu proteste, etc. pentru schimbarea regimului: aceeași catastrofală prăbușire ca-n comunism - să fii considerat dușman, eliminat, etc.)

*

Cât despre *răul* din societate, o meteahnă veșnică, majoră, unică a capitalismului - o orbire, de fapt; îl consideră *veșnic, necesar și imposibil* de stârpit - de aceea nu luptă împotriva lui. Mai mult, se teme că *ar face-o* o societate autoritară, de parcă în lovirea lui și a persoanelor direct implicate - care, să zic, are reprezenta un procent mic din societate - ar fi loviți și alții. Dacă, de exemplu, 10% din patroni nu ar plăti cărți de muncă, capitalismul se teme *că vor fi loviți toți* patronii - nimic mai fals. Că vor fi controlați toți - nici nu se va putea altfel - n-ai întotdeauna informații clare, să te limitezi doar la partea vinovată. Desigur, cu cât o indicație, un indiciu - o ideologie, la urma-urmei, va fi mai vagă, cu atât (mai mult) se vor comite și greșeli.¹

¹ Cineva mai zicea, N. Breban în „Pândă și seducție”, că generalitățile ascund minciuni.

E destul aici să amintim de Hitler, cu sintagma sa: evreimea mondială, deși, probabil s-a pornit de la ura pentru *deținătorii de finanțe din evreime* - nu pentru evreul de rând. O delimitare strictă aici a nuanțelor, ar fi salvat câteva milioane de vieți. Apoi, trebuie menționat un alt adevăr: te naști cinstit sau nu, organizat sau nu, zgârcit sau om normal - *asta strict genetic, nu în funcție de etnie* - mai degrabă societatea își poate pune *pecetea strict trecătoare* pe caracter: *te obligă să muncești, să nu mănânci multe grăsimi avute la îndemână, băuturi proaste - care țin, mai ales, de-o morală raportată - întoarsă asupra ta însuși* - datorită faptului că - *avându-le la îndemână* - ți-au fost și permise.

Inutil să mai adaug: ce e și ce nu e necesar, în ce proporție - la om în orice sistem , etc.

Așa că puneți mâna, ideologilor capitaliști și constrângeți societatea , în sensul bun, cioplinind răul - atât cât se poate - strângând șurubul - spuneți-i cum vreți, acestui act - până când societatea nu va deveni o imensă budă a mizeriei și dezordinii, fără putință de întoarcere la uman și logic.

Doru I. Pop, 15 octombrie 2019, Baia Mare

11. Despre comportamentul uman

- observații -

N-aș fi început scrierea acestui eseu dacă unui vecin în vârstă de cincizeci de ani, nu i s-ar fi întâmplat ceva urât de tot: într-una din zile a avut trei (două, până la urmă) preinfarcturi. Să nu fi știut că rezistența oricărui lucru e limitată în timp și spațiu - dincolo de considerentul general că orice are un început și un sfârșit. Dar să ne exemplificăm: dacă lovești cu ciocanul o cărămidă - un colț, acesta va sări; la următoarea lovitură - care-i un alt șoc - mai încolo, va mai sări o bucată. Până la urmă o vei distinge. La ziduri mai mari - care pot opune și o rezistență mai puternică - procesul va fi mai lent, fisuri, zdruncinări, la început - dar tot va ceda, până la urmă. Așa-i și cu organismul uman: la început totul funcționează ireproșabil, adică mecanisme bine unse, până - încet - încet - apar necazurile: scăderea randamentului unor organe - piese dintr-un tot unitar - care se face fie prin încetinirea vitezei, „spargerea” lor fizică - adică schimbarea compoziției, care determină și diminuarea performanței - cauzată de distrugere prin solicitare sau pătrunderea unor factori străini - care ar împiedica activitatea de mai înainte. Să ne gândim: câtă energie consumă ficatul la descompunerea moleculei de alcool, se dereglează, practic, celula sa, când pătrunde acea esență, numită alcool, lipide, etc. sau, să nu mai vorbesc de otrăvuri, ca substanțele din tutun, sau otrăvurile propriu-zise - unde ajung, distrug, fac ravagii asupra „pieselor” organelor interne - ale organismului, deci.

Dar cel mai mare dușman este, poate, depunerea de substanțe de care n-are nevoie organismul. Adică grăsimea de pe arterele sângelui. Există și aici un dicton aplicabil: ce-i prea mult

strică, cheștiune valabilă și-n cazul alcoolului. Așa că organismul - inima, mai ales - face eforturi să trimită sângele cu același ritm - și iată impedimentul - (organul) neputând face față noii situații, va claca.

Apoi mai e și un factor genetic: cât e prezentă buna funcționare a organismului, a unui organ - deși n-ar fi nici un motiv - e limitată - adică la un moment dat, nu mai vrea să funcționeze.

Am făcut această scurtă trecere în revistă a unor condiții biologice care determină funcționarea organismului uman, pentru a vedea că totul e finit în cadrul acestuia - ca structuri - și de ce depinde asta. Omul, însă, nu are grijă, să îndeparteze factorii nocivi - care l-ar salva de la o distrugere prematură. Dar nu face asta. Plus că - la fel cum se neglijează fizic - adică are o anumită considerare și comportament asupra mediului, pe care nu-l schimbă - la fel face și moral: aceleași apucături de lăcomie (culinară, am văzut că da, materială, în general), de bâțâială, instabilitate în comportament când e vorba de propria persoană - de organizarea din jur - dar, mai ales, de atitudinea față de alții, pentru a acapara cât mai mult, a ataca direct, sau pe neprevăzute, a cere mereu, a se justifica tot timpul - asupra necesităților sale (nefondate), de multe ori porcării - dar el - a da - niciodată. Înșelătorii mai noi sau mai vechi - dar veșnice, fac parte din patrimoniul escrocilor - pe care folosindu-le și cu trecerea vârstei, nu-i face mai umani, mai chibzuiți, mai organizați. Nimic aplanat, deci - cu trecerea vârstei.

Dar, până la urmă - legilor fizice ale naturii neputându-te eschiva - a fost lovit; vestea mi-a adus-o o femeie, doamna L., tot îmbătrânită prematur, datorită unui viciu intens folosit - țigara - dar cu unele apucături și asta (doamna L.) de a căca și spurca pe toată lumea, obicei rămas din tinerețe, când se ținea tare și mare -

la fel ca orice rahat din pătura de jos, care parcă are șapte vieți în pieptu-i ticălos, le face pe toate - bea și fumează în neștire - plus ascultatul de șefi - asta până într-o zi ...

Așadar, vestea mi-a adus-o persoana respectivă - al cărei fiu a avut de-a face cu respectivul: fusese pârât pentru braconaj. *Răul din om* izbucnea și la ocări - la doamna L. - și la cel cu preinfarcturile, când, poate fără motiv - l-a pârât pe tânăr. Și încâlcilele și surplusul de energie balcanic - omul nu știe ce să facă cu ea - dar, grav e faptul că *n-o folosește la timp* și unde trebuie.

Apoi, un altul: 60 de ani, păr într-o parte, deși cărunt - poate el se ține tânăr, *are aceleași apucături de când a fost tânăr* - adică, dacă-i spui ceva - sub formă de destăinuire - repede merge și „pupăzește” cuiva - cum spune o vorbă din popor - adică cui nu trebuie. Și Doamne, câte relații n-am rupt astfel - și datorită faptului petrecut în sens invers, că, alții *și-au schimbat caracterul* din tinerețe - adică din *verticali au devenit* necinstiți - sau, dacă nu chiar, *atunci creduli*, închinându-se escrocilor.

Iarăși un fapt deosebit de grav: erau, ca-n cazul bolilor - fără să știi, de multe ori, mijlocul de transmitere între tine și escroc, adică calea, canalul prin care acesta din urmă încearcă să-ți sugă truda ta.

Astfel de persoane - la care se adaugă găinarii mai mici - cei care niciodată nu au nimic - dar ar aștepta de la tine favoruri permanente - ar trebui evitați în primă fază - apoi, desigur, și aspru pedepsiți.

Doru I. Pop, 16 octombrie 2019, Baia Mare

12. Despre timp, 2

Continuând studiul în aceeași carte a lui C. Rădulescu-Motru, nu pot decât să afișez următoarele concluzii la ce afirmă el:

În primul rând, despre timp - concepția mea, normal că *totul trece*, dacă numai clipa numită *prezent* rămâne - alt azi decât ieri, totuși, putem deduce c-a fost din următoarele lucruri:

În primul rând, ce există trebuie să aibă loc în spațiu - să ocupe un loc; apoi, orice existență - dincolo de cea mai mică unitate de timp - e repetare, adică actul de a fi. Stau dovadă procesele - deoarece totu-i trecător, schimbător - un lucru va avea diferite aspecte în timpi diferiți - în timp se desăvârșește schimbarea.

Dacă am filma azi o clădire, apoi am arunca-o în aer - am dat exemplu brut, extrem, de transformare - am avea două aspecte diferite, chiar stări, ale unui lucru - nici n-ar fi, poate același - dar tocmai varietatea ar arăta că stări diferite nu au putut avea loc decât în timpi diferiți - mai ales când e vorba de cauză și efect. Îndeosebi când, să zicem, un milion de oameni ar avea în minte imaginea A, intactă, a obiectului, iar apoi, prin comparație, după un timp, în alt timp, am vedea alt aspect, rod al unui proces care a început în t_1 , continuând apoi.

*

Despre trăirile sufletești zice că-s mai profunde decât cele materiale și nu sunt supuse ordinii, măsurării, mărimilor matematice - la fel ca procesele fizice din natură. Nici timpul

psihic n-ar putea fi la fel ca cel mecanic - ordonat, împărțit - în aceeași succesiune de intervale

Aș replica: poți să gândești două lucruri deodată - deși nu, sigur că amintirile vin îngrămădite, dar acela nu-i timp - apoi că - și asta e *replica de căpetenie* - toate procesele, stările sufletești sunt pe bază materială, ați văzut cumva o fantomă cu o structură strict energetică să vorbească?

Apoi consideră că dacă fenomenele fizice au o durată, nu la fel se poate spune despre cele sufletești; e adevărat, când trecem prin situații grele, *ne pare că nu mai trece timpul*, la fel, când avem de-a face cu lucruri frumoase, bucurii, totul zboară atât de repede, încât am vrea să nu se mai isprăvească totul. Să mă explic:

Să străbatem un oraș, în lung și-n lat, în compania unei femei de mult visate, mai precis, să fie în fața noastră, chiar goală, un corp de excepție, dacă se poate și-ntr-o poziție obscenă, pe un car alegoric. Cum am alerga înnebuniți după ea, să savurăm fantastica priveliște din față - pe care am dori-o să nu se mai termine niciodată.

Iar, din contră, în compania unor răufăcători, escortat, amenințat cu ce-i mai rău, dacă nu dai totul - cât de încet ar trece totul - sau, ori în ce altă situație penibilă - nu-i musai să te deplasezi.

Ei, în ambele cazuri, dacă am parcurge, să zicem, 10 kilometri în două ore, și-am așeza la marginea drumului un ceas performant, la aceeași viteză - am vedea că și-n cazul fericit, și-n cel nenorocos, timpul se va fi scurs la fel - practic, considerația noastră asupra trecerii lui, neputându-l suporta, apăsându-ne tare, la greu - sau invers, zburând repede - noi, parcă neobservând asta - ne fac să-l percepem diferit. E doar ceva iluzoriu, relativ.

La fel, referitor la toate procesele de simpatie, atracție sufletească între indivizi și grupuri umane, ne asigură că și aceasta scapă de sub control(ul) matematic, material. E adevărat, sunt pasiuni mai mici sau mai mari - poate au o cantitate de energie, o temperatură a lor - dar tocmai aici e problema - că totul poate fi stabilit numeric: adică la o temperatură mai înaltă și atracția va fi mai puternică - iar cât va dura - din, poate, milioanele de posibilități - *intră în existență una* - iar o aplicare a teoriei, legii matematice a probabilităților. (Fără îndoială, când ai în suflet o simpatie, e un rezultat al unei anumite energii, unele pozitive - de o anumită intensitate, calitate - la fel și cele negative. Fizic se pot măsura, apoi, dacă persoana sau grupul ia decizia bună sau nu - de apropiere de cineva, e tot o variantă fizică, matematică - un număr, din multele posibil.)

Adică, de la o reacție chimică, până la acțiunea psihică a omului, totul poate fi exprimat matematic: varianta x, dintr-un anumit număr (cantitate) disponibil.

Doru I. Pop, 16 decembrie 2019, Baia Mare

13. Despre timp, 3

Despre cartea „Ordinea timpului” - autor Carlo Rovelli, apărută la editura Humanitas, 2019 - pot spune următoarele:

Prestigios savant din Vest, se alătură și el studiului profunzimii materiei, pentru a găsi răspunsul asupra originii a tot ce există, legat de gravitația cuantică, de o posibilă ecuație finală - a ultimei realități a existenței.

Contrazice, în primul rând, ideea lui Newton despre timpul fix, care curge imperturbabil și care nu depinde de lucrurile din el, care (lucruri) se schimbă. La fel, neagă și spațiul - care e la fel în concepția lui Newton, fix - nu depinde de lucrurile din „sânul” său (pag. 58-62).

Deși Aristotel spunea că timpul măsoară schimbarea lucrurilor, totuși încet, prezentând ideile acestor doi titani, alunecă la concepțiile unui al treilea: Einstein.

Adică da, spațiul și timpul există – nu neagă asta – dar nu sunt independente, ci legate de lucruri, de realitatea materială. Adică există un continuum spațiu-temporal, care, poate chiar fi schimbat. (pag. 64-68).

Apoi, firește, ajunge la concluzia că dacă timpul e atât de legat de materialitatea lumii, are o limită până la care nu mai poate fi activat – mai mult, există granule de timp, la dimensiunile acelea infime, de mărimea aceea stabilită printr-o constantă: 10^{-44} s. La fel cum pentru spațiu (nu ni se spune clar, pentru spațiu ca dimensiune sau pentru materia, ocupând, spațial, un loc – dar la ei, cu această *indisolubilitate*, mă tem că e vorba de tot ce există). Ambele sunt numite Constanta lui Planck (pag. 71-73).

Mai mult: lumea nu-i alcătuită din lucruri fixe, netrecătoare, ci din evenimente, procese și – mai ales – interacțiunile dintre ele. Sunt de acord cu asta: astfel, un război nu e un lucru, ci suma unor acțiuni, etc. La fel, un obiect, o stare a unor procese fizice la un moment dat (pag. 82-84).

Mai mult decât atât: nu susține existența unui prezent, a unui *acum*, chiar dacă e logic să-l presupunem că există doar instantaneu, deși apoi dispare în nimic – iar viitorul nici el nu există – doar când devine prezent, acea clipă pe care am menționat-o mai sus – devenind apoi, fiind împinsă spre trecut, adică în neființă de altă clipă din viitor (pag. 42-52).

Căci, susține el, ce e prezent aici, pe Proxima centauri, unde ar fi plecat cineva, e altceva – adică până ar veni imaginea de acolo – sau amiaza, în diferitele părți ale globului; face prea mult caz de poziția observatorului – de deplasare a unor unde, lucruri – de parcă n-ar putea exista un *prezent acum*, peste tot în Univers- adică când am zis *acum* – fie cât de efemeră acea *clipă*, chiar cu durata minimă de percepere, diviziune, succesiune a timpului de 10^{-44} – adică să putem exclama: să vedem, nu noi am ales – ci suntem siguri că ceva a existat în acel moment și pe Proxima Centauri sau oriunde în alt loc din Univers.

Prea mult caz de relativism - deși recunoaște schimbarea, scurgerea proceselor – dar nu tocmai liniară – pag. 90-93 – adică trecut, prezent, viitor – dar cu relațiile de rigoare între lucruri, procese, fenomene – unele mai regulate, mai constante în repetare – astfel s-a putut constitui măsurarea fizică a intervalului dintre ele: timpul mecanic, oarecum (pag. 97) – iarăși tributar modului instabil de a gândi al mecanicii cuantice – procese, nedeterminabile – chiar când există (n.m.), plus relațiile între ele. Și fără plasare în timp – cum se urmărește cu ecuațiile gravitației cuantice. Riposta mea e următoarea:

A susține despre procese că nu sunt succesive, e o nebunie crasă: există relații între ele, chiar ei – relativității vă asta – dar și procese care se succed temporal – adică unul e cauza, celălalt efectul: luați-o cum vreți – dar e logic din două motive: în primul rând, există undeva *înregistrat* asta – adică în creierul uman – să nu se spună că e iluzie de ce atunci există *suportul înregistrării* – și de ce un creier nu înregistrează o mișcare fără noimă de unde, lumini, obiecte și nu construirea unei fabrici, ridicarea unui stâlp la margine de stradă, când vrem să aflăm cauzele lucrurilor sus-menționate, adică cum sau ce erau ele într-o *clipă anterioară*, adică o succesiune de procese, dar logică – unul datorat celuilalt.

Sau – exemplu mai elocvent – nașterea unei ființe vii.

Până nu vom cunoaște totul, chiar și natura timpului, să devină palpabilă – plus ultimele particule – dacă mai e ceva dincolo de quarci, natura spațiului, nu putem stabili ceva definitiv.

Doru I. Pop, 29 decembrie 2019, Baia Mare

14. Despre găurile negre

Văd o emisiune pe un canal de știință despre aglomerarea de materie din Sagitarius A – imensa gaură neagră care-i acolo.

În sfârșit, oamenii de știință au stabilit : o concentrare imensă de materie, cât masa a 6 miliarde de sori – (acolo) formează o gaură neagră.

Chiar închisă la culoare – pe margine un cerc portocaliu, strălucitor, fotonii care au reușit să scape din acele condiții extreme.

Nu ni se spune însă, nimic despre temperatura și presiunea - adică densitatea care la asemenea aglomerare de materie trebuie să fie fantastice; nici despre cum se comportă particulele subatomice, cu ce viteză se mișcă, etc., dacă nu sunt distruse, ce legi există acolo, ce procese – dacă nu se naște ceva nou – dacă există spațiu și timp acolo (ca să nu fac decât să amintesc aici *chestiunea răsuflată* ori nuanța afirmației că la asemenea densități spațiul s-ar curba, iar timpul nostru mecanic, unidirecțional, uniform, n-ar exista), măcar timpul în care există acel conglomerat; dar, mai mult, cât va dura o asemenea stare datorată gravitației, am înțeles, dar dacă totul se transformă, sau dacă procesele au un sfârșit, atunci ce va rezulta dintr-o gaură neagră – nimicul – sfârșitul a tot ce există - cum spun, iată, *tot niște teorii răsuflate, învechite* – sau nașterea unei alte lumi, cu alte legi, alți timpi, spații, alte particule materiale, etc. Nu spun că prima nu-i posibilă, dar ar trebui să vedem atunci în Universul vizibil, cel puțin, o zonă, un loc unde nu-i nimic – datorită dispariției înspre nimic a unei găuri negre, datorată – această dispariție – densității uluitoare- deși nu văd *de ce tocmai densitatea*, presarea – fie ele oricât de mari, ar putea duce la

nimic – la trecerea materiei, energiei, chiar – adică a ceva care există – real și concret – la urma-urmei, în ceva reprezentând Nimicul total.

La fel, venirea în existență, de ce-ar putea fi determinată: o împingere, tot o forță imensă, dar de sens invers – *pentru adepții lumilor finite*.

Viitorul ne va rezerva rezolvarea acestor chestiuni; până atunci doar simple speculații – va trebui să ne mulțumim cu atât.

Doru I. Pop, 2 ianuarie 2020

15. Despre timp, 4

Stau într-o seară și citesc, calm, un timp mai îndelungat. În jur liniște, poate prea multă – când orice mișcare încetează brusc – joaca copiilor, activitatea de pe hol, adică umblete, râsete, voci, bocănituri îndepărtate și cine știe ce altfel de zgomote, se-ntâmplă rar acel lucru – o liniște desăvârșită, încremenită, când, deodată am avut senzația, cum totul era atât de tăcut, de nemișcat, că nu există timp. Nici scurgere a sa – nimic palpabil – doar un *cadru* imens, care e însăși existența, dar în care, paradoxal, aceasta „ființează”. Obiectele, faptele, evenimentele – la fel ca pe o navă unde nu-i gravitație, pluteau în această existență – aveau cum și unde să existe – cadrul – spațial și temporal, chiar, căci, ce există în spațiu trebuie să existe și-n timp, era.

Dar - brusc – a trebuit să abandonez această părere, care era mai mult, o certitudine: mi-a trecut repede prin cap - dar nu pot să accept asta – căci există evenimentele de ieri; adică în memoria mea e impregnată, căci eul își amintește de asta, ziceți-i cum vreți, eu, conștiință, gândire – de timpul trecut – și, ca să folosesc un cuvânt drag celor care îmbrățișează fizica cuantică, inclusiv domnul Carlo Lovelli, dacă nu există lucruri, unitare estetic, material, neschimbate, deci, cum le percepem noi, există fenomene, procese, evenimente în raporturi diferite.

Adică tocmai un astfel de raport dintre aceste chestiuni am în minte de ieri, de alaltăieri, etc., adică care a fost.

Dacă n-ar fi avut loc, nu s-ar fi petrecut, n-ar fi fost în existență, nu l-ar fi impregnat un creier, să și-l amintească, apoi. Și chiar schimbat, același raport există azi. Am lângă mine o bucată de gheață – de acord, nu e un lucru, eu iarăși, nu sunt o

ființă vie, ci suntem doar sume de evenimente, fenomene; de acord – dar ieri, între aceste două uniuni de procese care reprezentau gheața și, respectiv eu, era un raport – azi, deoarece am topit-o, lângă mine e doar un vas cu apă – alt cumul de procese – și, chiar dacă nu spun că-i rezultatul, adică efectul cauzei topirii primului lucru – sau al sumei fenomenelor care, aparent, dădeau iluzia, percepția cuiva – a unui obiect – e un alt raport. La fel, mâine, fiind înregistrat undeva (să nu spună netrebnicii adepți ai instabilității că nici imaginea sau percepția ei nu există!) va fi adus în existență, cumva, adică (doar) la suprafața amintirilor.

Mai scurt, dacă n-ar fi fost, nu s-ar povesti ...

Astfel, există o scurgere a timpului: într-unul, atunci când e prezent, are loc un eveniment, sau mai multe simultan, în funcție de *materia disponibilă a se combina în structuri, etc.* – apoi, în timpul care vine, succesiv, alte fenomene. Durata e instantanee – foarte mică, poate nici nu poate fi măsurată – atât doar că procesele se leagă – spunem că e un foc, deoarece percepem totul legat - ca în cazul muzicii, sunetele – astfel, doar *clipa enorm de scurtă* – cine știe cum ar fi. Și nu numai: percepția în sine oferă – acel efemer prezent – atât cât are înglobat în el însuși. Pentru noi, e bine că există succesiunea de prezenturi, deși percepem doar unul – atât, restul devine trecut, cum vin din viitor acele secțiuni – altfel n-am avea timp să ne bucurăm de viață.

Doru I. Pop, 5 ianuarie 2020, Baia Mare

16. Despre dogmă și inflexibilitate în știință

Citesc în Jim Baggott despre strădaniile depuse de oamenii de știință în descoperirea bosonului Higgs – o particulă bănuită a exista și a forma „câmpuri” cu care interacționează celelalte particule – și-n funcție de asta, particulele respective capătă energie, masă – adică personalitate. Ceva ca un câmp la baza materiei.¹

Din dorința de perfecțiune, simetrie - poate reclamând o logică inflexibilă - s-au căutat modele - simetrii cuprinzând toate particulele; mai mult, negativul lor - electron - pozitron sau chiar aceleași particule - dar supergrele (neutrin, bonin, fotin) - într-o dorință nestăvilă spre ultraperfecțiune.

De acord - dar, dincolo de asta, particulele erau guvernate de legi - forțele prin care se manifestau - legi care trebuiau să iasă - de multe ori - nu cum doreau ele - ci cum ar fi dorit cercetătorii - de aici numeroase ecuații, reguli, legi matematice abandonate, reajustate (vezi teoria infinităților abandonată din unele ecuații). Se căutau ultimele legi - poate ultima, mai degrabă - dincolo de mișcarea particulelor - specifică forțelor din Univers - o ecuație fundamentală a forțelor unificate, numită gravitația cuantică - deși gravitonul, gravitinel - al ultimei forțe din Univers² nu fusese detectat.

Cu toate astea, proclamau relativitatea: totul depinde de observator, de intersecția dintre lucruri - și nici măcar fixe, aceste stări ale spațiului, timpului, materiei interdependente - de aici și incertitudinea în a *stabili cu precizie* natura și proprietățile particulelor subatomice.

¹ S-a descoperit, până la urmă - dar, din păcate, e o particulă compusă.

² Vezi soarta finală a găurilor negre.

Totuși, ca orice dogmă, un lucru era fix: ce susțineau ei, această instabilitate, plus viteza luminii - 300.000 km/s - limita maximă în Univers - adică respectiv, devenise dogmă postulatul lui A. Einstein despre asta.

O serie de acceleratoare, detectoare: OPERA, LDH, CERN, ATLAS, în ultimul timp au încercat să pătrundă în tainele materiei prin ciocniri de particule la viteze foarte mari (proton - proton - 60 milioane pe secundă) - să vadă ce reprezintă.

La urmă, un cablu optic a calculat un timp de deplasare pentru neutrinul mionic din care reieșea - în funcție și de spațiul parcurs - că s-a deplasat cu o viteză mai mare decât a luminii.

Când s-a cercetat mai îndeaproape, s-a văzut că fusese defect. Rezultatele au revenit sub valoarea maximă de deplasare din Univers. Au răsuflat ușurați, savanții (pag. 199-200).

Dar de ce s-au temut că va fi infirmată o dogmă în care credeau? Cu ce i-ar fi afectat dacă chiar ar fi existat, particule cu o viteză mai mare de deplasare decât a luminii?

Erau fericiți în dosul unei certitudini călduțe, cu care s-au obișnuit - fie și falsă? Odată stâlpul fixismului dogmei sfărâmat, cu ce i-ar fi afectat? S-ar fi obișnuit să creadă în altceva, plus că asta ar fi adus beneficii științei, cine știe ce legi, particule și noi tipuri de timp, materie, spațiu, s-ar fi descoperit; apoi e obligatorie acea viteză maximă de până acum - și noi să credem orbește în ea - numai fiindcă cineva a proclamat-o cândva - rupând certitudini de până atunci - și noi am făcut din ea un paravan și un reper al existenței, nemaiacceptând noul, neprevăzutul care oricum vine și ne-ar aduce altceva, alte realități din Univers? ...

Doru I. Pop, 26 ianuarie 2020

17. Universul

- legi, proprietăți, observații, descrieri -

Într-o noapte am avut un vis, ca multe, de altfel, din ultima vreme; tot felul de conotații politice, economice, filozofice - și justificări, la ele, desigur, pe baza acestor fapte, deci. Dar cum se-ntâmpla? Eram într-o mulțime de oameni, tăcuți, cu haine de culoare închisă - strict normali, își vedeau de treabă - dar, dincolo de ei, deși era noapte (întuneric, în orice caz), câțiva oameni - doi sau trei - răi. Mă luau la întrebări, eu trebuia să le dau și explicații; poate că nu erau mulțumiți de ceva din comportamentul meu, din concepțiile mele, mă zgândăreau, eu trebuia să le dau socoteală - practic, mă trăgeau de limbă.

- Prea multe particule în Univers - mă refer la cele subatomice - zic eu, oarecum revoltat, aproape ridic tonul, apoi: înțeleg că fiecare e răspunzătoare de o forță, gluonii, fotonii, etc. - dar *mișcarea ce e* - în sine - faptul că o particulă se deplasează de aici mai încolo, n-ar putea fi quarci, de exemplu - care să nu se miște, să rămână într-un loc? (Adică materie fără mișcare.)

*

Acum încep eu să pun întrebări:

- gravitonul de ce n-a fost descoperit - sau - altfel spus, cum se desfășoară atracția gravitațională, mai ales la distanțe enorme¹ (mai mult decât atât: corpuri cerești învârtindu-se în jurul altora - să dau doar exemplul acesta - după ce criterii, principii, etc.)

¹ Înțeleg atracție la câțiva kilometri - dar nici așa - la miliarde ...

- dar forța de expansiune inițială - fuga galaxiilor poate fiind și acum determinată de ea - ce-i? (cum ar putea fi altfel detectată - a avut loc - manifestarea ei - doar după Big-Bang - sau poate fi, avea loc și acum?)

- există o ultimă particulă fundamentală - sau materia poate fi divizată ca și timpul, de altfel - la nesfârșit?¹

M-a șocat ceva într-o zi: fiecare manual vorbește de particule, distanțe, dimensiuni - toate fixe. Noi, copiind natura, când facem obiecte, le facem aproximativ. Adică, și dacă tăiem zece linguri, de exemplu la o anumită dimensiune - sau orice alt obiect - nu vor fi la fel - submilimetric, desigur - vor exista diferențe de ordinul a milionimi de milimetri, deci. Sunt doar identice, echivalente cu, nu la fel.

Conform, parcă, principiului că lucrurile sunt copii imperfecte ale ideilor (ici o zgârietură, colo o ciobire - o simplă chichiță - chiar minusculă - lucrul rezultat e imperfect - deși l-am fi vrut o copie desăvârșită prin materie, a ideii originale - vorba lui Platon).

Dar cu particulele subatomice: oare chiar toți fotonii *au aceeași dimensiune*, toți protonii, de exemplu - distanța dintre ele - dintre aceste particule, când se așează în structuri, adică o structură de același fel, făcută după o alta - în cazul acelor exigențe și condiții - nu va fi diferită, adică cu o marjă de eroare - să fie doar identică - nu aceeași.

¹ Sau ca orice mărime matematică.

De unde această perfecțiune a identității, a dimensiunilor - pe bază de ce legi, principii, proprietăți s-au format toate particulele care trebuie să fie de un fel, strict identice - copii perfecte ale unui prototip original - chiar modelul inițial multiplicat perfect, la nesfârșit, în exemplare perfecte. Nu voi ști, poate asta - niciodată - dar continui să caut răspunsul, împreună cu cealaltă întrebare tulburătoare: de ce există toate, în primul rând?

Doru I. Pop, 27 aprilie 2020, Baia Mare

18. Despre forțele din Univers

Când mă gândesc la forța de expansiune, mă refer la ceva care a perturbat o ordine existentă - armonioasă sau nu, orice ordine implică armonie, dar mai ales, încremenire. Deși orice stare a materiei, a atomilor, are o ordine - nu și armonioasă, după legi matematice - așezare crescătoare, descrescătoare, ca figuri geometrice - adică estetic sau nu.

O forță care a aruncat în aer o cantitate de materie - să ne gândim de pildă la o explozie clasică: o grămadă de material este aruncat în aer, o clădire de exemplu. Pe moment, forța exploziei este mai puternică decât gravitația, dovadă că materia e deplasată - sau, cel puțin simțim mișcarea acelei forțe care a determinat-o. Dar nu pentru mult timp - totul revine la loc - dacă ar fi altfel, ar trebui ca materia respectivă să expansioneze la nesfârșit. Asta nu știm despre materia din Univers, ce i-a determinat expansiunea - dacă e finită sau infinită: e prea mare totul și intervalul de timp, și spațiul, să putem observa totul; în cazul unei explozii locale, vedem și sfârșitul. Pe de altă parte, dacă s-a pornit de la un punct ultracondensat, înseamnă că materia a suferit cândva o compresionare extremă, un regres, un colaps, o implozie, în virtutea gravitației, poate. Posibil să existe un ciclu de expansiune - retracție, poate veșnic, acest dualism.

E posibilă și o expansiune veșnică - fără comprimare ulterioară - cine știe care forțe pot birui - sau, mai bine-zis *care pot să existe sau nu* într-un Univers, la un moment dat - o variantă de Univers sau alta - chiar fără mișcare, forțe - căci ce

sunt astea, la urma-urmei - vor trebui imaginate - capacitatea de deplasare și *deplasarea*, pur și simplu, mergându-se până acolo încât s-ar putea imagina o materie fără capacitatea de a se deplasa și fără „ultima cărămidă” constitutivă, putându-se diviza la nesfârșit.

Doru I. Pop, 13 iunie 2020, Baia Mare

19. Sfârșitul civilizației

N-aș fi scris acest eseu dacă o serie de mici incidente, care mi s-au ținut în lanț, în ultimul timp, nu m-ar fi determinat. Alături de întâmplările majore - interdicția cu virusii - cea care a fost și cea care se preconizează, datorită unui alt tip de virus - formează, toate, hora întâmplărilor care nuanțează societatea de azi.

Intru într-o alimentară, cer iaurt de băut; vânzătoarea, grăbită și amabilă, repetă cererea mea, de băut, de băut, zice, și-mi aduce, după ce se repede la raft, iaurt normal, tare, compact, ca Sana, Kefirul sau ca și clasică, țărăneasca „sămățișe”.

La Kaufland, într-o sâmbătă dimineața, să iau un vin puternic, „Pastoral”. Se formează un rând la prima casă, un moș cu ochelari și figură de albină - fost intelectual - aleargă să-l formeze, eu după el, căci un tinerel pornise casa, după care se retrace în depozit.

Cum nu mai revenea - după noi mai așteptau deja și alții la rând - dar și la celelalte case se-ngroșaseră - adică se alungiseră (rândurile) - în cazul de față, bătrânul întrebă vânzătoarea de la casa vecină. Aceasta zise: e-nchisă, aceea, adică prima, la care bătrânul ripostă: da, dar a venit un tânăr și a pornit-o, la care femeia dădu răspunsul final: da, dar, a plecat, ca și cum ar fi vrut să zică: da, dar a făcut bine ce-a făcut sau da, dar e omul nostru - orice - scuză a unei măgării, a unei nelegiuiri.

Am tot mers și-am pus sticla înapoi pe raft, revoltat. În urma acestor incidente, constat următoarele: de la vânzători, la președintele țării, nu există *ordine, organizare, interes* - și, *desigur, nici morală*. Căci în general, o ființă rațională trebuie să fie și organizată, curată, etc. Adică să știe cum să acționeze, în

cadrul (ori)căruia sistem. Apoi, strict, trebuie să ai un set de cunoștințe, de mișcări, în fiecare domeniu - pe care le aplici și faci de plăcere și de nevoie - pentru a-ți câștiga existența, în cel mai rău caz. Apoi, mai există respectul față de client, față de om în general, nu-l poți trata ca pe un animal sau minți.

La astea se adaugă și lipsa celorlalte valori, sau cum sunt tratate valorile: bărboși spurcați cu fețe prelungi, parcă-s cururi murdare, cu femei sclipitoare. Ele, scroafele, se dau de ceasul morții să se ridice cât mai sus, dincolo de murdăria lumii acesteia care, inevitabil, există *de facto* ca fecalele, etc. și-și apleacă ochii spre obscen, vulgar. Adică antagonisme de dragul antagonismelor; a fi însetat și a te sătura de apă, a fi murdar și a face un duș cu apă curată, a fi obosit - și știți că atunci te simți inferior omului odihnit, e și normal - și a te arunca pe primul pat întâlnit în cale - iată cuplări de antagonisme firești; dar și aici nu poți depăși limita - nu poți, nemâncând o săptămână, să mănânci la cel mai luxos restaurant - n-ai rezista atâta, sau, boschetar fiind, să intri la o saună cu pretenții - nu te-ar primi.

Sau dezaprecierea valorilor: peste tot uși închise, amânări, în timp ce funcționarii statului capitalist își fac făcutele; un feudalism cras ne domină.

Să nu uităm de bățâiala, vorbele în doi peri, oriunde mergi, nehotărârea, nebunia, oameni tatuați pe tot corpul, cu părul vopsit violet, etc., lenea, dorința de a nu face nimic - dar profitul la maxim.

Peste toate, interdicția cu virusul; acum se mai profilează la orizont *ciuma bubonică* - s-a descoperit o maimuță, parcă, infectată-n China. Ciudat, paraziții de pe ea, poartă virusii. În loc să se izoleze acel oraș, toată lumea-i pusă-n gardă: e greu să ncovoi voința a 7 miliarde de oameni pentru o ființă - așa orice virus al bolilor trecutului poate reveni la viață, dată fiind

rezistența lor. Să nu mai facem nimic, aceste interdicții, limitări, depozedări nu ne pică bine. Nimeni n-ar veni cu ceva frumos, optimist. Așadar, acesta-i tabloul - voi aminti de ce-a zis filozoful Nietzsche: preconiza o nouă lume, dură, cea a tehnicii, în speță, considerând că creștinismul l-a cocoloșit pe om prea mult - făcându-l slab, de aici și expresia „Dumnezeu a murit”, referitor la societatea ce-a fost. Dar omul nu privește cu spaimă la zorii epocii ce va veni, ci cu încredere și speranță. Poate asta a determinat - prea marea încredere într-o idee - unele excese, atunci, dar azi, nu știu ce va veni după, în lumea asta fără valori - și cât va lăncezi astfel, dar în România cert este un lucru: la noi toate-s mai grave decât în altă parte, așa că va pluti ce va pluti societatea astfel încremenită până ce o putere străină va ocupa-o, dându-i lovitura de grație - și bine va face ...!

Doru I. Pop, 21 iulie 2020, Baia Mare

20. Despre Viață, 1

Constat, citind „Scurtă istorie a creației”, de Bill Mesler și H. James Cleaves II, următoarele:

După ce se face un istoric al căutării apariției vieții, se abandonează ideea *generării spontane*, - adică - deși această teorie a fost mult timp îmbrățișată (ce absurd, cum să apară un șoarece întreg, așa, pur și simplu?!), se consideră că viața a apărut din materia nevie, dar treptat, organisme simple, iar apoi, evoluând, sigur că fiecare organism complex naște pui sau ouă - tot ceva mai simplu și mai mic decât organismul matur - dar complex, totuși.

Se menționează rolul ADN-ului în organisme, plus al proteinelor, pentru funcțiile complexe de acolo, dar nu se știe cât de simple, erau acele *prime* organisme - s-a acceptat și teoria Oparin-Haldane, a existenței unei supe primordiale, cu niște bule care , deja făceau schimb de substanțe cu mediul. Și totuși, stabilindu-se rolul major al ADN-ului, pentru codificarea informației genetice, al ARN-ului, pentru transmiterea ei, cât și al proteinei - se pune întrebarea dacă primele organisme - acum câteva miliarde de ani - făceau schimb de substanțe cu mediul - una din condițiile pentru ca un sistem să fie considerat viu, sau numai multiplicarea, adică reproducerea. Sau că n-ar fi avut decât ADN.

Se revine iar la ideea de ultrasimplu, la acele organisme primordiale și se spune astfel: au existat un grup de molecule într-o bulă - dincolo de o membrană - *forțate să colaboreze* - apoi, pe baza ARN - s-ar fi autocopiat. Membranele ar fi fost constituite din molecule lipidice (pag. 303-313).

Concluzia mea este următoarea:

Dacă un grup de organisme, ființe în general, molecule rămân captive dincolo de un zid, prima reacție *e să scape* de acolo: să vadă când, cu ce mijloace. Nu se gândesc să-și îmbunătățească traiul în captivitate doar momentan - sau pe perioada când sunt prizoniere - dacă aceasta-i determinată în timp - apoi pleacă. Să-și îmbunătățească traiul și să se reproducă, ca și cum ar sta acolo definitiv - mi se pare puțin probabil. Mai degrabă a fost o conjunctură întâmplătoare, s-a nimerit, din multele combinații posibile - să fie împreună. Posibil că, posedând inteligență¹ și capacitatea de autoperfecționare, au purces pe lungul drum al performanței biologice. Nu s-au gândit pentru cine fac asta - nici dacă sunt captivi sau nu - au făcut-o. Altfel n-ar fi avut interesul - ar fi procedat invers - evadarea din acea constrângere.

Doru I. Pop, 15 august 2020, Ferneziu

¹ E simplu: vedem organisme, chiar primitive, alcătuite din substructuri, apoi mai complexe, dar nu știm: *ce le-a determinat* să vină în existență, *cum a fost posibil* - la ele însele - ca performanțe „tehnice” acel biologic, apoi *progresul*, pe baza observării mediului, cum de-a existat - adică toată această inteligență a materiei ridică un mare semn de întrebare: de ce?

21. Creația

- Religia poporului român -

La început, românul a făcut cerurile și pământul. Și pământul era nelocuit și gol. De aceea s-a gândit c-ar fi bine să-l umple cu tot felul de lighioane, cuvântătoare și mute. Cu animale a căror carne să fie comestibilă, să-și poată umple burdihanul pe săturate, dar și animale cu scop strict decorativ: lei, tigri, câini enormi - să umple grădinile celor bogați, să-și delecteze privirea la vederea lor. Apoi cele veninoase, de pradă - cele rele: o copie fidelă a răului uman, să mai piște pe câte unul, din când în când.

Pe pământ au apărut puturoșii, adică patronii, găinarii, cocotele de lux, deși se părea, apoi, că există de când lumea. Erau exponenții societății capitaliste. Și sclavii - adică poporul truditor.

Și fiindcă astea păreau fără apărare, adică perpetuarea escrocheriilor, s-a gândit să creeze un garant și-un apărător veșnic al lor: Divinitatea. Așa că a creat un Dumnezeu când ironic, când sadic, când dispus la potlogării: compromisuri cu clasa de porci. Rece, distant, rămânea impasibil la suferințele oamenilor cinstiți. Pe cei răi îi ajuta - parcă nici o forță nu i-ar fi putut zdruncina din afacerile lor mârșave. Stătea acolo sus și nu intervenea aici, jos - totul sub garanția sa - parcă ar dura o veșnicie. Astfel fiind spuse, acel Dumnezeu constituit, românul putea fi fericit: capitalismul barbar mergea mai departe ...

Doru I. Pop, 16 august 2020, Baia Mare

22. Despre Univers, 1

- Despre mișcare, forțe, temperatură, 2 -

Pentru a pune întrebările care urmează, trebuie să fac niște precizări - mai degrabă niște treceri în revistă:

- La o perioadă extrem de mică după Big-Bang, *dincoace* de timpul lui Planck, care este de $1,6 \times 10^{-35}$ s, cea mai mică unitate de timp, dincolo de care nu se mai poate trece - nici la *începutul timpului*, nici ca succesiune de clipe - așadar, la 10^{-33} s, s-a desprins prima forță, *gravitația*, din totul unitar de atunci. Tot la intervale foarte mici, temperatura fiind în scădere, celelalte forțe: forța tare, forța slabă, din forța electroslabă care a rămas, cea electromagnetică - cum le cunoaștem azi: distincte.

Întrebare: *de ce enigmatică forță gravitațională s-a desprins prima?* Nici azi nu știm ce-i *gravitonul*, nu l-am detectat - mai bine-zis - și cum e posibil să *acționeze la miliarde de kilometri*. La fel și *deplasarea particulelor*¹, la asemenea distanțe;asupra mișcării, deplasării forțelor, voi reveni.

În aceste timpuri de început: există aceeași distanță între, să zic, 10^{-33} și 10^{-13} ca între 10^{13} și 10^{33} (deși e greu de crezut), așa că, atunci când trecea o perioadă de timp mai lungă în acel Univers infinitezimal al dimensiunilor de orice natură, spunem că a trecut o Eternitate, deși nu-i - intervalul - nici cât un sclipăt de lumină. În acele timpuri atât de mici s-au constituit protonii și neutronii - forța tare fiind eliberată - implicit existând gluoni, care țineau quarcii legați - să constituie particulele susmenționate.

¹Înțeleg efect la distanță, dar nici chiar așa. Apoi, de unde energie - și ce-i aia - să te deplasezi, tu, o particulă infimă, miliarde de km, ba să mai atragi și altă materie (particulă) după tine.

La un minut (de ce nu mai devreme?)neutronii fără masă au părăsit acea supă - aglomerare fierbinte - călătorind liberi în toate direcțiile.

La trei minute - temperatura scăzând la un miliard de grade - s-au format nuclee, doar, de hidrogen și heliu: 77% hidrogen și 23% heliu.

Apoi, timp de 100.000 de ani, nu s-a-ntâmpat nimic, în acea supă fierbinte pluteau nuclee de hidrogen și heliu, apoi cerul s-a luminat brusc ca-ntr-o zi de vară, temperatura a scăzut la 10000 K° (și) s-au format primele elemente: electronii atrași de nuclee, gravitând în jurul acestora.

Acum - aud de atâtea ori expresia: temperatură de miliarde de grade, astfel că în acea supă atât de densă particulele se mișcau foarte repede și nu puteau reacționa între ele. Dar *ce-i aceea temperatură?*Când există doar *un număr de particule*, adică un grup, știm că poate depinde de altele, ca să se găsească într-un loc sau să fie deplasate, asupra lor acționând o forță, adică o altă particulă: un lucru mutat de altul - e firesc - dar când baza se referă la tot ce există în Univers - cărui fapt putem spune: temperatura ridicată a determinat asta, din ce-i alcătuită atunci, e o radiație calorică ca și căldura, care nu se vede, dar tot o deplasare de particule e, o forță abstractă din exterior - dar care, dincolo de aspectul ei imaterial, există, totuși?

Mai ales că viteza-n Univers e limitată: 300.000 km/s, nu putem spune: la un milion de grade particulele s-au mișcat cu viteza asta, la un miliard cu alta, mai mare - dar cu care?

Sunt de acord: comparăm oarecum mișcarea particulelor inițiale cu niște bile închise într-un recipient, bilele să aibă greutate diferite, dar la un jet foarte puternic de aer, se vor ridica toate de la pământ, învârtându-se prin aer(ceva asemănător cu bilele de la loto, dar la alte proporții, viteza). Se învârt, așadar, și

cele ușoare și cele grele, dar scăzând presiunea, forța curentului de aer, vedem că, pe rând, în funcție de greutate, se tot lasă la pământ, devenind imobile. Treptat, la schimbarea forței jetului.

Repet: aici e vorba de două lucruri: forța care acționează și lucrurile acționate - dar în cazul temperaturii, despre ce-i vorba? Sau, invers, o altă comparație: Facem o tablă, un bulgăre, o sferă din mai multe materiale: lipim, pur și simplu bucăți de ghips cu de ceramică, de lemn, de fier. Le izbim de pământ c-o primă forță, mai slabă. Ghipsul va ceda primul, cauzând această lovitură - dezmembrarea piesei, apoi, la forțe din ce în ce mai mari, și a celorlalte materiale. Sau același material, supus lovirii cu forțe din ce în ce mai puternice, va fi sfărâmat în particule din ce în ce mai mici (până la cele subatomice - dar, repet, e vorba de două elemente ale problemei).

Atunci ce-i temperatura care acționează *a priori*, dar care are existența paralelă cu a particulelor inițiale din acea „supă primitivă.” Sau ce-i mișcarea în sine: am înțeles, o particulă e atrasă de alta, se constituie structuri, o particulă e mutată de o alta, *dar ce-i mișcarea, deci*, deplasarea, *putința de a se deplasa, intrinsecă* a unei particule, faptul de a fi în mai multe locuri, succesiv - de a nu rămâne fixă, deci. O particulă simplă, foarte mică - e compusă din masă - ceva real, mai mult sau mai puțin solid, care-i conferă existența, plus din mișcare, adică *ceva sau posibilitatea* de a se deplasa - mai mult: *realitatea de a se deplasa* - deși invizibilă, mișcarea în sine; iarăși, de ce natură e mișcarea, ca atare?¹

¹ Sau: poate să existe mișcare fără materie, e ceva pur imaterial - un flux de energie, doar - o forță nematerială, dar, mai ales, materie fără mișcare?

23. Despre Univers, 2

E foarte convenabil și liniștitor - spune o vorbă din popor - a da vina pe altcineva, când faci o boroboacă. (A scoate castanele din foc cu mâna altuia - sunt, în ambele cazuri, acte care te fac să nu duci grija că vei fi acuzat de ceva, să cadă o anumită pedeapsă pe tine.) Odată pericolul îndepărtat, poți dormi liniștit. Moral sau nu, actul declinării răspunderii, asta aduce: a te elibera de ceva, a merge astfel înainte. În știință, ceva asemănător are loc - sau, poate, de fiecare dată când vrei să scapi de ceva, tot incomod: să explici originea a ceva; e mai ușor așa, știind că lucrul acela, îndepărtat de tine, sau / și de un anumit lucru, există, explicând ceva ce-ți dădea bătăi de cap, pentru odihna ta proprie.

E de înțeles, e o cauză mutată spre o origine tot mai îndepărtată a unui lucru - dar când e vorba de Cauza primă - căci nu poți să împingi la nesfârșit originea a ceva; mai mult, în cazul mișcării și al forțelor, e de înțeles: *un lucru*, o energie - care e compusă din particule foarte mici, *îl împinge*, îl determină pe un altul *să se deplaseze* - e vorba de două tabere, astfel, *cele care se mișcă și cele care sunt mișcate*.

Dar când particulele *care se mișcă* sunt totul în Univers, atunci *de ce se mișcă foarte repede* - căci tot aud: temperatură de miliarde de grade, la începutul Universului, când particulele nu erau legate unele de altele - mă rog, până aici - adică la temperaturi inferioare, de „doar” milioane de grade, de exemplu - sau în mod normal, în lucrurile din jur, când unele particule erau și de legătură, le țineau pe altele, cu care, în mod solid, formau o altă, un edificiu: exemplu, gluonii care țineau quarcii, formând protonii, de exemplu. Ce-i atunci, acea temperatură de miliarde de grade - *o forță* de o altă natură - *necunoscută* - care determină mișcarea aceea a particulelor libere?

Ce-i forța în sine, atunci, când, miliarde de kilometri, poate călători o particulă, cum e fotonul, gravitonul, chiar, atât de mică și elementară - nefiind alcătuită din altele - vezi ce-am afirmat mai sus - de unde are energia necesară, pe ea cine o împinge? Să nu mai vorbesc dacă mai și atrage (pe) o altă particulă tot la distanțe enorme.

Sau ce-i mișcarea în sine, oare acea particulă n-ar putea rămâne fixă?

Aceste lucruri vor trebui examinate atent în viitor, pentru a (putea) fi descoperit sensul lor.

Doru I. Pop, 19 septembrie 2021, Baia Mare

24. Despre capitalism, 2

- Omul de rând și autoritatea -

Mă simt îndreptățit - nici n-aș putea altfel - de a scrie un eseu pentru a întregi descrierea societății actuale; împreună cu un altul - Teroare în capitalism - vor oferi o imagine completă și amplă a factorilor după care se ghidează societatea în ziua de azi - a traiului în totalitate, sub oblăduirea patronatului.

Țin să precizez că-i vorba de două puteri, când spun autoritate: cea divină și cea laică, la umbra căroro-și duce existența de zi cu zi românul. Să-ncepem cu cea religioasă. Și aici vor exista două percepții, care-i vor determina conduita: în primul rând, poate fi vorba de o putere omniprezentă și, desigur, omnipotentă, a cărei efect, atmosferă, mai bine-zis, e peste tot. Adică nu poți mișca nimic - Dumnezeu te vede. O frică, o teroare emană de la divinitate, paralizând acționarea românului, a credinciosului, de fapt, făcându-l să nu calce anumite interdicții, adică să nu intre în sfera răului, mai ales că și-a împărțit lumea-n două părți: cea a faptelor pe care poți să le faci, și cea a celor interzise. Bine ar fi dacă s-ar ține de morală, să aibă în vedere tot timpul aceste delimitări și *obsesia* de a nu călca dincolo de limita moralului. Dar, cum se-ntâmplă de multe ori în viață, există și varianta limitată a puterii - Dumnezeu e undeva departe - și de aceea nu se gândește la ce urmează după săvârșirea unei fapte, atunci când o face.

În ceea ce privește puterea laică, aici omul urmărește direct profitul: se alipește de ea, de aici și numărul exagerat de băgători de seamă și lingăi pe care-l are fiecare putere, la umbra și-n locul calduț asigurat de regimul respectiv.

Dar despre relația omului cu răul și binele, în sensul direct, fizic - aș vrea să vorbesc - de aici se va vedea de ce-l face omul.

E firesc să acapareze, să se extindă omul - aceste două atribute - de a aduna și de a se extinde exprimă, fiecare, paradoxal, același lucru - deși mișcarea care se demarează e contrară - prima, celei de-a doua. Să nu mai vorbesc de a da, a dăru - risipă curată - deși unii idealști ne asigură că adevărata fericire e-n a dăru și nu în a acapara excesiv. Iată o optică inversă celei oficiale, a poporului român - să pierzi și să fii fericit. Acum, particular, depinde și de natura omului, dar, schematic, totul ar putea fi redat matematic sau economic, mai bine-zis, printr-un bilanț: ce intră-n buzunar la mine, iese de la altul, adică ce-i debit la mine, e credit la altcineva. Acuma depinde cât dau și cât acumulez. Fără îndoială că un om cultivat va fi mai echilibrat, cel puțin prin faptul că va avea niște nevoi pe care un sălbatic nu le poate avea. Poate să se trezească și latura morală - în cazul în care o are latent, undeva în străfunduri - fiind cizelat. Dar, până atunci, e necesară coerciția statului, când acesta (mârlanul) greșeste. Cât despre răul făcut propriei persoane, mărturisesc că nimeni n-ar mișca un pai, când poate să n-o facă, să bea și să mănânce lucruri dulci, atrăgătoare, în primă fază - chiar dacă dăunătoare pentru sănătate. De fapt, cine ar face un lucru greu zilnic, un negativ necesar după care să urmeze o răsplată consistentă, poate idealștii. Omul e așa cum e - deși toți raționalștii secolului XVIII - Holbach, Diderot, d'Alambert și ceilalți, plus socialiștii utopici ai secolului XIX, Saint-Simon, Fourier și alții ne asigură că, odată sfârșimate îngustele pasiuni ale egoismului, omul va munci cu drag pentru binele societății.

Până una-alta, tot un stat autoritar ar rezolva echilibrul. Nici pentru propria persoană, așadar, omul nu ia măsuri: știe că

țigările, energizantele nu-s bune la sănătate și, totuși, le practică. Despre sport - acel negativ necesar, ca efort, mă refer la partea întunecată a acțiunii - îl face doar strict periodic, când paharul energiei acumulate dă să se reverse.

Să nu mai spun că un lucru făcut de la-nceput rău, societății, mă refer - ca spargerea unei bănci, îl afectează și pe el - deși îl vede invers - pentru căpățuirea propriei persoane, cum aminteam în cazul bilanțului, mai sus - dar nevrând să se gândească la posibilele repercusiuni.

Răul, oricum rămâne rău - există un singur adevăr - cine are puterea îl vede doar dinspre partea lui, însoțit de lumina interesului propriu și a fericirii, care, crede el, îi va fi oferită de obținerea acelui lucru.

Dacă la toate astea voi adăuga și descrierea capriciilor, a programărilor defectuoase în capitalism¹, care pot genera dezechilibre crase, mizerie, suferință pentru omul de rând, vom avea tabloul complet a ceea ce numim azi democrație - dar asta altă dată.

Doru I. Pop, 15 octombrie 2021, Baia Mare

¹ Și nu numai - revin la morala nerespectată, pe care am citat-o mai sus: totul se cumpără prin fraudă, în capitalismul barbar și atroce: un post de avocat sau de preot - odată facultatea-n domeniu făcută, cu 30.000 \$. Unde-i morala și la ce bun, atunci, școala, moarte feudalismului de tip barbaro-capitalist, din societatea de azi!

25. Întrebări

- despre Forțe, Mișcare, Energie -

Îmi pun întrebarea următoare, privind o particulă elementară: de ce are proprietatea *de a se mișca*, de a-și schimba locul, prin acea *deplasare*; chiar forța o pot clasifica - căci, implicit, deplasându-se, poate să cauzeze și mutarea unui alt lucru - aici mă refer și la obiecte - adică lucruri mai mari - în forță, de tragere și împingere, plus de oprire - a unui alt lucru, plus deplasarea propriu-zisă. În cadrul particulelor elementare ar fi interesant de spus dacă cele fără masă - care ar trebui să nu aibă nici energie, adică să fie alcătuite chiar numai din energie sau informație - postulat drag celor care-mbrățișează fără rezerve aproximațiile fizicii cuantice - pot face să se deplaseze ceva - am văzut că gluonul - neavând masă - *ține* pe cineva sau pe ceva, mai degrabă - quarcii într-un loc - iar fotonul se deplasează el, tot neavând masă - pe distanțe enorme. Mai rămâne să descoperim *gravitonul* - cum atrage la distanțe enorme alte particule - el, cel fără masă. Vom trăi și vom vedea, poate - iată dictonul acceptabil și-n știință - altceva ce aș putea spera în acest domeniu?

Doru I. Pop, 7 decembrie 2021, Baia Mare

26. Comentariu

La cartea lui Stephen Hawking
„Mici răspunsuri la marile întrebări”,
Humanitas 2021

Deși foarte simplu și chiar superficial la unele postulate - concluzii diferite de-ale sale - aici se „lărgeste puțin” chiar dacă dă sentințe definitive - punctul său de vedere, desigur, la marile întrebări ale fizicii:

De fapt, întreaga fizică cuantică e atât de plină de aproximări, încât nu știi ce să mai crezi: adăugări de constante ca să funcționeze o lege, recurgeri la unele afirmații total opuse unora precedente, cum, de exemplu, o face el, referitor la o gaură neagră: ba că nu are temperatură și energie, deși materia e foarte densă acolo (un fel de scenariu Big-Bang, fără temperatură) și că nu emite nimic - adică nimic nu scapă dincolo de „orizontul evenimentelor” - adică marginea unei găuri negre, ba că la marginea ei rămâne informația a ceea ce e înăuntru, sau că ipoteticele particule - perechi, au noroc - una din ele, rămânând în afara colapsului.

La fel și cu unele dimensiuni, imaginare și, la fel, timp (sau timp, mai precis) inventați să „dea bine”, să poată fi explicată o apariție de Univers din ceva anterior existent.

Despre Dumnezeu zice: nu există, căci cum ar fi putut face legi la care să umble: n-ar mai fi legi acelea, iar el - în celălalt caz - dacă n-ar putea interveni în desfășurarea evenimentelor - n-ar mai fi Forța Omnipotentă. Rămâne de văzut și aici care e adevărul.

Să menționez ceva: a fost îngropat cu preot - e un articol la sfârșitul cărții al fiicei, Lucy, unde spune asta. În fața marilor enigme existențiale suntem neputincioși (n.m.)

Despre Univers spune: se extinde continuu, de la Big-Bang, devenind tot mai complex. Sigur că - mergând invers pe firul timpului - a fost tot mai mic și mai simplu, dar, dincolo de acea Explozie n-a mai fost nimic - a apărut, pur și simplu din nimic - nici timp, nici spațiu, nici materie - și că *legile naturii* (care, cele care există separat de materie, energie, informație? - n.m.) au decis să nu fie nimic *înainte* și totul *să apară din nimic*. Mă rog, e un punct de vedere. Vom vedea.

E optimist în cadrul problemelor mai terestre: deși vom descoperi secretul apariției Universului, al vieții pe Pământ, vom realiza performanța de a rezolva cu încălzirea globală - să nu ne autodistrugem - și să folosim inteligența artificială în folosul nostru - dar, totuși, concluzionează el, va trebui să colonizăm cosmosul - imperios necesar și n-avem de ales, zice el. E și asta o opțiune - numai să se poată, ținând cont de distanțele cosmice. Oricum, chiar dacă ne frământă și pe noi, e problema viitorului.

Doru I. Pop, 8 decembrie 2021, Baia Mare

27. Comentariu, 2

La cartea lui Frank Wilczek
„Fundamentele lumii fizice”,
Humanitas, 2021

Domnul Wilczek e mai simplu: conchide că Universul e alcătuit în mod extrem de simplu, din patru particule elementare, care interacționând între ele, formează altele și, implicit, lumea înconjurătoare.

Nimic despre găurile negre care-i dau atâta bătaie de cap lui Hawking, dacă au sau nu temperatură, energie, etc. Despre Big-Bang concluzionează: n-a existat nimic înainte, e fără *sens* să ne punem o astfel de întrebare. Mai greu îi este cu gravitația, deși afirmă că orice descoperire științifică a fost în conformitate cu predicțiile anterioare, aici își face el trimitere de la un lucru la altul, pentru a-și da dreptate, adică un fel de învârtit în jurul cozii: gravitația curbează continuumul spațiu-timp, adică unde există masă, acestea acționează asupra deplasării luminii, care ar trebui să fie dreaptă, asta-i gravitația, adică face trimitere la postulatul: gravitația deformează spațiul din jur. O învârtire în cerc, deși tare mult aș dori să văd *spațiul deformat, îndoit* și ce-i în locul în care a fost inițial, un anumit spațiu (dimensional). E totul foarte simplu - a emite postulate - de aceea i se spune fizică teoretică; cât despre apariția teoriilor moderne, referitoare la spațiu-timp, în raport cu cele clasice, ale lui Newton, în speță, despre spațiu-timp absolute, neinfluențate de materia din ele, tare mă tem că vechea, fixa și buna lume care a fost cândva, s-a prăbușit; cu asta cad și celelalte lumi fixe, ale valorilor morale, estetice, culinare - civilizatorii, într-un cuvânt, ale omului. Toate

astea fac casă bună cu instabilitatea și porcăriile din ziua de azi, din societatea capitalistă. Dar apare și perfidia: Einstein a acceptat (aproape a iubit, n.m.)postulatele lumii clasice, dar a emis totuși, teoriile relativității, cum că nimic nu-i fix, spațiul, timpul, depind de materia din jur, un eveniment de privitor - adică nu există-n sine - dacă nu-l vezi tu - adică o anumită persoană - nu există - câtă perfidie în tot! E ca și cum ai merge la torționarul care ți-a luat tot și care, cu un surâs pe buze ar zice: știi, eu n-am vrut astfel, dar n-am avut ce face, forțe exterioare m-au obligat, deși decizia ar fi pornit din adâncul sufletului său - și nu l-ar fi constrâns nimeni s-o facă ...

Măcar - F. Wilczek - descrie destul de amănunțit particulele elementare , forțele pe care le determină - tot e ceva.

În rest, vom mai trăi și vom mai vedea, adică ce va aduce cercetarea științifică din studierea materiei.

Doru I. Pop, 15 decembrie, 2021, Baia Mare

28. Întrebare

Se tot explică, fix, dogmatic - nu e rău, pentru claritatea informației, plus că omul trebuie s-o aibă clar, stabil în minte, despre codul genetic: ADN, cel care face informația, ARN o transportă, baze azotate - cele patru - plus marginea din fosfați și zaharuri, ale lanțului genetic. Nu-i rău, să știm fix totul: tot atâtea bagaje de cunoștințe, convertite în imagini, temelii la baza cunoașterii domeniului, vom avea; chiar mai mult: poate descrierile, fiind mai multe unghiuri, chiar incomplete, în sine, se vor îmbina armonios, contribuind la făurirea întregului. Dar aici e un neajuns, adică cel esențial și singurul, poate: fiecare din piesele de mai înainte e legată de altceva: de aspectul părții din corpul uman pe care o reprezintă. Adică de culoarea ochilor, forma unui organ, etc. Asta nu ni se spune: dacă o bază e mai aproape sau mai departe de o alta, asta determină cutare, sau mărimea unei laturi a catenelor lanțului de ce răspunde-n organism. Mă rog, totul explicit, legat de realitatea funcționării. Până la urmă, totul nu va reprezenta decât descrierea unui mecanism în sine, cu o funcționare goală, fără legătură cu realitatea.

La fel și-n fizică - sau ceva asemănător - particula X, purtătoare de forță cutare, particula Y, interacționează cu Z, dar nu mai explicit: ce masă au, cum se combină, cum fac o „rupere”, adică schimbare de substanță, ca forța slabă, de exemplu, sau de ce nu interacționează, ca gravitonii, deoarece n-au sarcină de culoare, etc. Asta se așteaptă de la acești teoreticieni - dumnezei ai fizicii cuantice, plus a biologilor - și nu numai: explicarea profundă și completă, altfel totul nu-i decât un joc îngust, slab, nejustificat existențial.

Doru I. Pop, 16 decembrie 2021, Baia Mare

29. Despre Big-Bang și orice început de Univers

Tot aud și încă foarte des - sintagma: să reconstituim condițiile de la începutul Universului, adică temperatura de miliarde de grade în care particulele elementare se mișcau liber, nemaifiind valabilă nici o forță - din cele patru fundamentale, cel puțin - care le ținea „înlănțuite”.

Las la o parte faptul că presiunea și - implicit - densitatea și nici forța care le-a dispersat apoi, aruncându-le în existență, n-ar putea fi reconstituite.

Dar temperatura, doar. Să ne ocupăm de aspectul acesta.

Temperatura înseamnă calorii, adică energie, adică mișcare de particule - o anumită cantitate, la o anumită viteză - desprinse de undeva, dintr-o structură, dintr-un angrenaj anterior. Apoi, asta însemnând o creștere a ei - a temperaturii - eşalonat. Implicând mai multe nivele, lucrul acesta, înseamnă că la un anumit nivel, ajungându-se cu mărimea (mărirea) temperaturii, se vor desprinde unele particule de altele - care au determinat, au fost răspunzătoare de o anumită forță - sau invers - forța a determinat structurile respective. La un nivel de agitație mai ridicat, se vor desprinde altele - altă forță și structură vor cădea. Dar, viteza de mișcare a particulelor fiind limitată - cei 300.000 km/s fiind zidul, limita extremă a mișcării lor, doar densitatea ar mai putea spori temperatura. Sau, în cazul în care se-ncearcă prin loviri bruște - și aici vom avea de-a face tot cu o limită de viteză - ca la acceleratoarele de particule - numărul loviturilor să crească - acesta poate fi nelimitat - ca și cantitatea de particule din fasciculele de lovire, care poate fi mărită semnificativ; dar aici e vorba de a sparge unele structuri de particule - să vedem ce „iese” - vreo nouă particulă elementară, la șocuri extreme.

În cazul temperaturii, aşadar, e vorba de o limită - nu ştim câte grade se pot obţine la o viteză limitată de mişcare, chiar şi de ciocnire a particulelor, în cazul al doilea, dar cred că nu de miliarde de grade - în acest caz ar trebui să acţioneze altceva - o viteză tinzând spre infinit, practic, cu tot ce decurge de acolo - adică aglomerarea de particule, plus rezultatul ciocnirilor, adică o fizică cu totul necunoscută nouă.

Doru I. Pop, 29 decembrie 2021, Baia Mare

30. Nedumeriri medicale

Știu că virușii - microorganismele în general - sunt purtători de boli: adică acționează asupra unui organ, distrugându-l - la propriu - adică perturbându-i activitatea. Asta a fost în cazul leprei, holerei, în veacurile trecute - de nu știa omul de ce s-a urâtît, i-a căzut carnea, etc. Natura admite și dizgrațiosul, din păcate.

Două probleme se pun - sau, mai bine-zis, un aspect în două locuri, referitor la efectul acțiunii acestor viruși - și nu numai. Primul: se zice că răcești deoarece stai în frig. Perfect de acord, adică temperatura scăzută împiedică organismul să funcționeze normal, cu rezultatele de rigoare, ca și când e prea cald, de exemplu, și pierzi apă excesiv - prin transpirație - pe care, apoi, dacă nu o recuperezi, afectezi / afectează iremediabil organismul. Sau, dacă mănânci ceva otrăvitor, acel ceva, *concret, fiind*, va acționa în interior, „rupând” buna funcționare a organismului. Aceste două cazuri sunt de înțeles: mediul și factorii fizici (de mișcare), au determinat schimbarea. La fel ar trebui să fie și la răceală. Ai stat în frig, procesele din organism, nu se desfășoară normal - chiar dacă căldura - mai mare sau mai mică - e tot o desfășurare de particule elementare care au fost sau nu în preajma ta. Tot un factor fizic, real. Apoi, reacția organismului, se răcește, funcționează mai greu. Dar nu - se zice că un virus provoacă gripa, inducând răceala organismului, plus comportamentul de rigoare - temperatură, secreții nazale, plus transmiterea bolii de la un individ la altul. Se pune întrebarea în felul următor, acum, nu dacă există sau nu un anumit virus, care ar intra în organism, când e frig - dar care ar trebui și să-l afecteze; apoi organismul să ia măsurile sus-menționate - ci,

problema-i alta: dacă n-ar fi acel virus care de-abia așteaptă să scadă temperatura, să-și întreprindă drepturile, cu rolurile mai sus specificate, *cum* s-ar comporta organismul la temperaturi scăzute - sau n-ar fi afectat - funcționarea-i - câtuși de puțin?

La fel și-n cazul hepatitei: ficatul, în primul rând, nu se simte bine, deoarece ai mâncat un aliment stricat - otrăvitor pentru el, de exemplu - cu toată reacția de rigoare, după aceea, împreună cu întregul organism - sau pur și simplu un virus a intrat înăuntru - indiferent de ce-ai mâncat - și „și-a făcut de cap”?

Iată două întrebări de dezlegat, acolo unde n-ar trebui să fie(-n) cauză acele microorganisme - ci altceva.

Doru I. Pop, 30 decembrie, 2021, Ferneziu

31. Despre funcții în cultură - și orice fel de posturi - și cum se acționează acolo

În stilul lui Paul-Louis Courier,
eseist francez din sec. XIX

Deși, cu vreo doi ani în urmă, când mai frecventam niște rudenii de la țară, am văzut o emisiune foarte edificatoare, la TV - care făcea parte din acele lucruri care te pot lumina brusc, într-o străfulgerare poți fi pe deplin lămurit asupra a ceva ce-ai trăit și merită să fie analizat, redat pe hârtie; mă rog, o inspirație bruscă - la mine efectul a fost invers - m-am văzut pe mine în acea postură tihnită - era vorba de un scriitor din fosta Iugoslavie realizat în Canada. Stătea - de sărbători - în fața unui șemineu, la confort - există un lux, o fațetă confortabilă a învingătorilor, după cum există și un noroi, al celor care-au pierdut; acum arunca invective pe comuniști - deși de acolo a început ascensiunea sa, dintr-un regim socialist. Dacă un anumit regim îți dă ceva - poate decisiv - e firesc să-l lauzi - să nu-i vezi defectele, în raport cu restul, majoritatea, defavorizată, poate. Trebuie să ai conștiință, să fii echilateral. Eu așa aș face. Dar, în cazul de față, m-am văzut eu învingător, adică *dacă destinul ar fi vrut să ia alt curs, viața mea - adică, să-mi iau roadele muncii*. La asta s-a mai adăugat și o altă imagine - tot edificatoare, a liniștiiilor ani '80 - dacă atunci, la sfârșitul liceului, plin de energia tinereții, *aș fi forțat eu destinul* - să ajung intelectual realizat. Iarăși, peste câțva timp, privind retrospectiv, totul ar fi părut simplu - și aș fi avut satisfacția că am realizat ceva în

viață. Unele urcușuri și coborâșuri, gropi, greutăți, n-ar fi existat - sau, cel puțin nu s-ar fi văzut, inițial.

Cu toate aceste imagini și cu replica pe care aș fi dorit s-o dau lingăilor capitalismului - izvorâtă, obiecția mea din durerea neîmplinirii - tot nu m-am apucat să scriu aceste rânduri. Dar datele care puteau să constituie un tablou din ce în ce mai complet al criticii mele la adresa țării - a situației actuale, mai degrabă - s-au tot adunat. Un epigon - responsabil cu cultura locală - după vreo doi ani de bătut zadarnic la ușa lor, când mai că-mi luasem orice speranță de a mă vedea tipărit, fie și măcar într-o antologie locală, cu vreo câteva schițe - lucru semnificativ și nu prea - important deoarece ești și tu printre aleși, fără prea mare însemnătate deoarece „teritoriul” oferit e redus - să nu mai vorbesc de răsplata materială - mă trece într-o selecție, dar cu greșeli crase. Taie sfârșitul unor schițe - poate nici nu le-a citit, le-a luat după titlu, apoi îmi greșește numele, plus că zice c-am făcut liceul între ... 8 și 12 ani - după cum reiese din datele oferite despre mine - nu știu de unde le-o fi luat. Ce să zic, încet - încet mă resemnez, asta-i situația - dar materialul acuzator se adună. Iarăși o revelație, un imbold de a nu-mi tăcea gura: mă duc la o altă „Cultură”, undeva în marginea Centrului vechi. Loc liniștit, să tot trăiască acolo funcționarul, adeptul locului de muncă tihnit și sigur - la stat, carevasăzică.

Nu se mai ocupă de cărți - fu răspunsul - de parcă ar fi făcut-o cândva, îmi răspunde o funcționară relativ grăbită, (nu știu dacă ați observat, pe când să-și termine convorbirea cu tine, trebuie să plece undeva, sau să vină cineva să o ia) când îi spun cât trebuie să te rogi de instituții, de edituri, etc., adică cât să încerci ceva - dar se avansează cu pași de melc, în România. Se ocupă acum de monumente istorice - asta era cauza că și-au restrâns sau specializat activitatea - și cum centrul, cu

monumentele-i masive - care au fost renovate-n parte, e chiar acolo, pare justificată afirmația făcută.

Dar să nu credeți că are poporul acesta de porci bani pentru ceva, sau câți ar trebui; țări sensibile la trecutul lor, cu bani și conștiință - adică Ungaria și Austria - au făcut ce-au făcut și până acum, mai ales aici în acest Nord - unde-a fost cândva Imperiul austro-ungar, cu realizările-i importante ale acelei epoci.

Așadar funcționarul român, oportunist, s-a alipit și el de străini. Toți arhitecții vopsiți verde, violet, cu barbă tăiată rotund - care-s din start capitaliști - adică dornici de căpătuială rapidă - adică toți excentricii și oamenii haini din mijlocul intelectualilor, au loc aici. Dacă și produc, rămâne de văzut.

De altfel, orice funcționar, fie de la finanțe, sport, primărie, poate să stea liniștit. În primul rând, locul îi e sigur, apoi, nu i se cere să facă cine știe ce mare lucru - dovadă toaletele de excepție. Nu zic că nu e și o rutină - dacă-i o parte negativă a postului, izvorâtă din imperfecțiunea ființei umane, a plictisului instaurat peste ani; astea pe de o parte, pe cealaltă, se vede din relațiile cu clientul - cum nu iau măsuri - cum am pățit eu cu o reclamație la Poliție, pentru 330 RON - adică cineva nu mi-a făcut un serviciu de banii aceia - atunci echivala - suma - cu retribuția pe trei zile de șantier; plus că nu promovează sportul, cultura - adică să mai și pună umărul, practic și intensiv - să scoată câteva talente în domeniile respective - adică să aibă cugetul liniștit că - chiar într-un sistem mai greoi, a contribuit la promovarea unor valori. Dar nu: ori scoate un campion, un scriitor de excepție la un an, să zic - adică publicarea lui, ori unul la un veac, totuna. Așa că pot sta liniștiți, să dormiteze fericiți în locurile respective.

Acum ce să mai zic: unii și caută posturile respective, pe familie, adică, dinastic. Și e strigător la cer, cum tot la țărani cu stare - dar și hămesiți - „se-nșurubează” câte un ginere popă, ori făt (țarcovnic), de parcă credința ar face casă bună cu zgârcenia și belșugul chiaburilor.

Știu caz: făt era o femeie - care a sfârșit împrăscată de un cal, dar asta n-are importanță. Atât că avea un fizic cam ciudat: un nas ca de papagal, picioare în formă de paranteză - nici slabă, nici grasă, nici astea nu-s edificatoare la ce vreau să zic, dar mă rog, să vă faceți și-o idee despre fizicul ei. Oficial ea lua banii, dar profesa bărbatul ei. Slab, roșu la față, de statură medie - avea prestanță. Apoi ginerele lor. Acesta era puțin gras, mergea și aplecat, tot puțin strâmb de picioare. I se găsește un diabet avansat - la peste 55 de ani - și trebuia să renunțe, în vederea pensionării pe caz de boală. Cum el era cu fratele său într-o afacere de familie - aveau un gater de mulți ani în acel sat - dar fratele mai mare, poreclit Făt-Frumos, era șeful, el a putut fi angajat la biserică, până atunci. Acum s-au străduit să-l bage pe copilul lui frate-său, Răzvan, unul siluet, șaten, trecut de 20 de ani, în post, să ducă mai departe tradiția familiei. Nu s-a putut: avea deja o firmă - nu știu care, cea cu gaterul, poate, împreună cu taică-său; cert e că postul a zburat în cealaltă parte a satului, la unul Arnold, un alt tăietor de frunze la câini, contrabandist cu marfă din Ucraina și cu pălincă cu stabilizator, cu care a otrăvit pe mulți. Acestuia - având vreo 50 de ani - i-a venit postul ca o mănăușă, cum nu făcuse nimic toată viața - să-și aibă asigurate bătrânețile.

Sau cei 10.000 de \$ pe care trebuie să-i dai ca să primești postul de preot undeva. Așa să tot fii creștin, să proclami iubirea, credința - ca episcop, de exemplu și să iei mită cras. De fapt, la fiecare comunitate e o insulă de parveniți de zeci de ani. Tu -

acolo, la religie, plus la cultură, ești atât de mic, încât nici măcar nu ești printre ei. Cândva era un T. Maiorescu, un G. Călinescu și alții care nu erau absurzi: dacă aveai talent, te promovau. Să nu mai zic că și Casa Regală avea propria editură, care promova valori. Adică, dacă vrei s-o faci, o faci - ceva - ai o șansă oricât de mică, odată și odată tot îți vezi îndeplinit visul - dar cu porcii de azi, niciodată, veșnic aceeași poezie: nu se poate.

Sau furturile - adică jongleriile din politică - promotorii lor se cred chiar nemuritori, prin tot ce fac și siguranța ce le-o dă averea, în primul rând.

Ce-i rămâne omului de rând, acest vierme și coate-goale, bun de strivit de tăvălugul patronilor: să ducă un trai din cele mai banale, dus de furtuna istoriei, ca o frunză fără greutate și chiar obișnuit cu soarta - pe care să n-o bage prea mult în seamă - să nu se amărase prea mult - resemnat fiind; dacă totuși ar vrea să spere, să-ncheie în roz o concluzie, sau să aibă pretenția de a avea o tainită secretă în existența lui, unde să fie un mic paradis - luminos, desigur - al fericirii; să creadă că acel lucru va fi într-un viitor îndepărtat - să se bucure de asta - să nu-și pună problema cine va beneficia de el, atunci - și să-l poarte-n suflet, încălzindu-i câteodată - imaginea lui - existența monotună, searbădă. Atât.

Doru I. Pop, 6 ianuarie 2022, Baia Mare

32. Noi întrebări în domeniul științei

Se știe că sarcina determină atracția sau respingerea între particule. E o forță, așadar; se pune atunci întrebarea - dacă particula este elementară, adică silită ea însăși să-și „facă treaba” - adică nu prin altă particulă - servitoare, vezi cazul fotonului care transportă energia electromagnetică - deși electronul ar fi „responsabil” cu lumina, apoi particule de construcție, cum gluonii „răspund” de constituirea și durabilitatea protonilor și a neutronilor din nucleu. Așadar, prin ce - și ce este de fapt? - se manifestă sarcina electrică?

Și-o particulă mai mică are - numeric - sarcină mai mică decât una mare, vezi raportul dintre „masa” electronului și a protonului - trebuie să fie undeva vreo diferență de cantitate - altfel, oficial, se menționează atât: o sarcină minus și una plus, la cealaltă particulă - ca și cum, numeric ar fi egale.

Apoi, ce e, practic, atracția sau respingerea - *deplasarea* în sine a ceva care există.

Mai repet și altă chestiune: de ce toate particulele - mă refer la cele elementare, în primul rând - au aceeași dimensiune, când vin în existență - ce matriță atât de perfectă le-a „azvârlit” în ființare uluitor de perfecte. Plus „jocul” dintre ele, distanța la care se așează, etc.

Va trebui multă vreme până vor fi dezlegate toate astea - cioplite cu barda științei, să iasă așa cum ar trebui din elementele componente - plus să vedem ce-a fost dincolo de începutul lor - sau, cine știe ...

Doru I Pop, 17 ianuarie 2022, Baia Mare

33. Întrebare pentru fizică

Dacă o particulă *strict elementară*, fotonul, de exemplu, care nu se mai poate descompune în altceva, ar fi izbit extrem de puternic - cu viteză foarte mare, chiar până la viteza luminii, de ceva extrem de compact, cum ai trânti un vas de lut ars de un perete de beton, atunci s-ar sparge, oare, în câteva bucăți? Ce-ar fi cioburile rezultate - și s-ar putea lipi la loc? (À-propos de asta, să fie o regulă - să luăm cazul ulciorului sus-menționat: oare la mărirea vitezei de impact, crește și numărul de bucăți - spărturi - rezultate - și până unde - presupunând că zidul e impenetrabil - și s-ar putea accelera (lovirea) până la viteze foarte mari?)

Doru I. Pop, 5 februarie 2022, Ferneziu

34. Despre războiul din Ucraina

Pentru a analiza obiectiv și fără părtinire evenimentele care au loc în țara vecină, trebuie să ne întoarcem puțin în trecut. Adică efectului să-i aflăm și cauza, altfel ne-am răci gura de pomană cu anumite constatări superficiale și trunchiate. Și, cum se-ntâmplă de cele mai multe ori, omul de rând vede numai ce vrea el să vadă: e atras de vulgar, la fel de mult ca de putere, plus, necunoscând originea lucrurilor, acea apreciere de moment, eronată asupra unei chestiuni.

Dar să revenim: timp de 45 de ani după cel de-al doilea război mondial, a existat Cortina de fier și Războiul rece, adică după căderea Germaniei naziste, lumea a fost împărțită: până aici SUA, de aici încolo URSS. De aceea n-au fost tulburări majore, cel puțin în partea aceea de lume - mai importantă. Coreea, Vietnamul, au fost episoade ce n-au putut zdruncina sau desființa lucrurile stabilite mai înainte.

După anii '90, Istoria a început să se miște: acum țin să menționez că ieșirea dintr-un sistem totalitar - cel comunist, în speță, nu-nseamnă intrarea într-o democrație avansată. Dovadă stau popoarele din Asia centrală - chiar acum citesc o carte despre ele - care s-au întors la barbarie. Nici nu știi cum să consideri regimurile de acolo: excelând în naționalism primitiv, capitalism barbar, feudalism. Și acum iar mă întorc la omul de rând, puturos și jegos - de pe axa România - Orientul mijlociu - India, ar sta doar pe marginea drumului sau a apei, așteptând să le pice ceva din cer. Țin să menționez, referitor la realizările epocii precedente, de care nici măcar n-au avut grijă, că o stație de autobuz rămâne o realizare apolitică, de exemplu, pe care barbarii n-ar fi trebuit s-o spargă - într-un gest al unei răbufniri

politice - să termine cu vechiul regim - sau cu urmele lui, mai bine-zis. Așa și cu Ucraina: în primul rând, e o problemă slavă, toată tărașenia, ca-ntre frați. Dar, dincolo de asta, inutil să spun că pe Putin l-a deranjat prea marea avansare a americanilor spre Est: scuturi antirachetă în Polonia, România, Bulgaria. E ca și cum Rusia ar merge *acum* - nu ce-a fost în trecut, cu cazul Cubei - în Canada. Cu pierderea Ucrainei, pericolul acelei apropieri a dușmanului ar fi fost și mai mare. Dincolo de asta - justificată sau nu, istoric, etnic, pierderea accesului la Marea Neagră. Din punct de vedere uman, e grav și nejustificat să moară oameni nevinovați. Dar fanfaronada președintelui Ucrainei mă duce cu gândul la ceva similar, întâmplat nouă în anii '90: cu câtă siguranță de sine proclama președintele de atunci E. Constantinescu problema libertății, a democrației, a alipirii la valorile Vestului. Rezultatele s-au văzut: unități economice distruse, șomaj - asta pentru c-am ascultat de Vest. Ceva asemănător s-ar fi întâmplat și cu Ucraina. O mână de șefi și patroni ar fi profitat - le-ar fi fost bine - restul poporului, nu.

Când faci o afirmație, mai trebuie să vezi și ce reacții declanșezi, altfel pățești ca-n Ucraina: bunuri distruse, oameni morți, emigranți și multe lacrimi - chiar și ale lui, se aude că fostul actor, tânăr încă, ajuns președinte, ar fi plâns, văzând unde s-a ajuns cu declarația lui de independență și cu dorința de-a trage, cu orice preț, spre Vest. Și la toate, se mai aude și că Putin, ca să cruțe civilii, a ordonat să iasă din Kiev, ca apoi să-l poată nimici. Sau implicarea Chinei: spune că va trimite rachete nucleare să distrugă SUA, dacă va fi cazul.

Totul pornit de la o simplă îndărătnicie inițială, fără să se analizeze lucrul din toate părțile. Păcat.

Doru I. Pop, 7 martie 2022, Baia Mare

35. Observație

Citesc în Gamow - „Unu, doi trei ...infinit” - ediția din 1958, despre principiul de incertitudine, despre anumite stări, variante, fluctuații, vibrații - adică un electron există că vibrează într-un loc și nu în altul - , mă rog, dar e acolo - nu și-n altă parte - și alte porcării ale fizicii cuantice - mă rog, nu neg că existența unui lucru e o variantă *doar* sau *doar o variantă* - care există, dar e una reală, fixă - oarecum - odată ce-a venit în existență - dar se vorbește despre particule și ipoteticele lor antiparticule și citesc că un electron pozitiv, ciocnindu-se cu antiparticula sa - sau particula pereche - că se anihilează reciproc, eliminând energie, adică unde. În cazul unui proton, de exemplu, înțeleg: fiind compus din mai multe particule - quarci, etc., să mai sară și câte un alt „element” - ca neutrino, sau la particulele responsabile cu forța slabă W^+ și Z^0 . dar dacă electronii sunt particule elementare, cum pot dispărea - și-n ce?

Voi reveni cu amănunte, pe măsură ce voi termina cartea și altele, mai complexe, despre fizica subatomică, căci am început brut studiul mai multor discipline.

Doru I. Pop, 10 mai 2022, Ferneziu

**36. Eseu asupra relațiilor cu femeile trecutului.
Caracterul lor. Considerațiuni. Situația actuală.
Perspective**

Poate că n-aș fi scris niciodată acest eseu, dacă n-aș fi văzut două aspecte, pe cât de diferite, pe atât de comune, în ceea ce privește originea și poate și scopul final: cum erau îmbrăcate două grupuri de femei, primul, făcând parte din pătura de jos, de modești, celălalt din cea a femeilor frumoase, zeite - care, chiar dacă nu este cea a patronilor - cu haine, parfumuri de lux, inaccesibile muritorilor de rând, plus comportamentul, vrea să denote asta.

Așadar, două categorii distincte: cea a plebei și cea a luxului. Sigur că diferența e enormă: una, buzată, slabă, cu un oarecare format, plină de tinichele, avea un bărbat jegos, plin de praf căruia i se potrivea ca o mănușă sintagma: nimeni în drum și plin de praf, tuns ca un pușcăriaș, chel, mai nou - plus bețiv, bând zilnic și o fată bunicică, care semăna cu una din „Tânăr și neliniștit”, adică ochi verzi, carne tare, fină. Strigător la cer e - și aici e buba care ne interesează - că se culcă cu un astfel de ratat - aceștia sunt „zeii” care trăiesc cu astfel de zeite, care mai posedă, totuși, o urmă de feminitate, de decență. Nepotrivirea e crasă.

Cealaltă, o tipă așezată, șatenă, fund bombat, deși tot din pătura de jos, în alte condiții ar fi fost izbutită, ar fi atras sexual, adică, mai ales că avea și părul vopsit arămiu - ceva extraordinar de senzual - acest tip de nuanță, care încearcă să împace blondul, atrăgător la culoare, dar prea deschis, cu părul castaniu - dar de altă nuanță. Și cum bărbatul e un veșnic nemulțumit și vânător, o împăcare între aceste două culori - născând-o pe a treia, e

binevenită. Dar cine era bărbatul, cel care se bucura de ea? Tot un ratat - semăna genetic cu Rocky, atât doar că mizerabil și fără dinți în gură. Aveau și vreo patru copii împreună. Când scriu aceste rânduri, e plecat dincolo - la cerșit, poate.

De partea cealaltă, văd la blocurile unde lucrez o tipă blond-arămiu, cu părul legat sus în creștet, cum se mai poartă, nas cârn, siluetă, cu rochie galbenă, de mătase, prin care se vedea corpul suplu, tânăr.

Era frumoasă - tinerețea și fizicul izbutit i-au dat dreptul să arate așa - dar turnase atâta parfum fin pe ea, încât am avut impresia, văzând-o venind c-o grupă, că nu mai e ființă umană, ci robot, extraterestru - orice, numai om nu. Pentru ce și pentru cine - în caz că există fericiți beneficiari - se gătește astfel? Mai bine ar fi venit c-o pereche de blugi prespălați, albaștri, sau cu o rochiță clasică - ar fi fost mai accesibilă; da, dar atunci n-ar fi putut demonstra că e cineva, patroană, chiar, și poate să subjuge oameni. (Partea proastă aici - neajunsul, adică - e că primul președinte, porcul de Ion I. n-a spus lucrurilor pe nume: să se facă bordeluri, ca-n capitalismul adevărat, cu tone de parfum, pe ele, cocotele, atunci n-ar mai fi fost complexul acesta de inferioritate, la vederea unei asemenea enormități pe stradă ...)

Sau alta, dincolo de gară, în zona „Materna”, la fel, elegantă, pardesiu scump, brunetă - mă rog, haine de firmă. Oare cum e jos, acolo, în intimitate, o femeie care a fost totdeauna la nivelul de sus, ce senzație ai avea să ajungi la ea?

Asta-n primul rând, m-a determinat să scriu această lucrare: ura și revolta față de această stare nedreaptă de lucruri, gândindu-mă că bărbații - beneficiari - și la cele de lux - sunt niște câcați cu barbă și păr, cu țurțuri la fund - țurțuri ca țurțuri - dar unii de anul trecut - oameni de nimic, care se bucură de ele.

După asta - și aici e și rezultanta timpului, adică acesta m-a determinat să fac un bilanț - e faptul că oricum, după atâta vreme, trebuia să fac o „contabilizare”; bun, rău, el se impune, când vrei să tragi linie, căpătând și un simț al ordinii, odată cu înaintarea în vârstă. Dacă aș fi reușit, în mare parte - darea de seamă oricum realizată - aș fi zâmbit, ca să nu spun rânjit - satisfăcut c-am izbutit - depinde de doza de egoism și sadism ce-aș fi avut-o în mine. Dar fiind nu, un eșec în cea mai mare parte - adică per total, afacerea - am datoria să fac o evaluare cu învățătura de minte - adică măcar la atât să servească neizbutirile mele.

E și asta o mângâiere - poate mă corijez eu, dar, precis, cuiva în viitor îi va servi de învățătură de minte, să meargă direct la țintă, sau să evite ce nu trebuie, subiectul respectiv. Perfect logic.

În al treilea rând, e starea de azi, a mea: și acum fac demersuri pe lângă femei de excepție, asiduu, deși nu m-am ales cu mare lucru.

În virtutea ciudățeniilor descrise mai sus, despre nepotrivirea între caracterul și aspectul lor utopic și bărbății cu care merg, mă doare și acum refuzul, eșecul: unii sar în sus, cei care vor cu orice preț să găsească justificare la orice, sau măcar la nepotrivirea de sus, zicând: nu contează aspectul fizic, contează cum gândești - slogan vehiculat și la manifestațiile politice postrevoluționare care au adus capitalismul împruțit pe teritoriul României - dar, vreau să zic, să argumentez, de fapt: halal de așa gândire! ...

Așadar eu - și așa simt că e normal să fie un bărbat - am aspect fizic, sentimente - adică parte morală, care include spirit de sacrificiu, plus că încerc și posed și prin partea materială să recompensez „efortul” unei femei bine de a veni cu mine; când

colo - nimic. Să nu mai vorbesc de cultură. Ce le trebuie, doar momentul, aventura, inesteticul, degradarea fizică - care poate avea loc - deși mai încet - și la un organism tânăr.

De fapt, e curios cum speranța poate angrena până la capăt - aproape la nesfârșit crezul unui om - să acționeze și el în consecință: tot crede că va fi, se va materializa o dorință de-a sa, aproape că vede lucrurile invers - deși e clar: există lucruri de un fel, plus opusul lor - care parte adversă nu-i aceeași cu prima. Adică: nu-i tot una să fumezi sau nu, să știi o limbă străină sau nu, să-i dai unui om datoria - dacă ți-a dat ceva împrumut - sau nu, să faci un sport sau nu. Ei bine, nu poți să vezi într-o lumină ceva ce-i în alta, cum am zis: adică femeia care n-a mers cu tine, să crezi c-a făcut-o, sau o va face. Că tu trăiești cu mângâierea că poate, cândva, va fi - e altă treabă. Cine a zis că speranța moare ultima, a avut, în mod colosal, dreptate, deși și speranța ar trebui să aibă o bază, nu fondată pe iluzii.

Și totuși, n-ar trebui să vedem lucrurile invers. Repet: una e să faci un lucru și alta e să nu-l efectuezi. Dar, dureros e că întâlnești numai porci, escroci, persoane care nu fac un lucru când ar trebui să-l facă. În momentul când întâlnești o persoană potrivită genetic - simțindu-te atras de ea - îți închipui pe ce lungime de undă colosală sunteți amândoi, plus că te gândești ce lung drum aveți de străbătut împreună. E destul ca persoana respectivă să „scapete” la mai multe aspecte și gata potrivirea, chiar dacă la-nceput toate erau roz.

Am întâlnit o fată, Lorena, colosală. De statură normală, copilăroasă, cu un fund de excepție - dar ce să zic, totul la ea era perfect, frumoasă la față, șatenă, abordabilă.

M-am îndrăgostit de ea, aproape de la-nceput, aveam planuri mari - și fusese amabilă, plus că, dacă ar fi urmat s-o ia pe un alt drum, nu puteam să-i dau - dată fiind experiența mea

cauzată de diferența de vârstă, sau poate numai prin prisma ultimei realități - decât sfaturi bune. Terminând și-o facultate - și încă cea de biologie - *unde se predă cel mai bine despre uzura sistemelor biologice, vii - deci și a omului*, plus că, *fiind cu un corp de excepție, iar ar fi fost mai îndreptățită decât alta să și-l păstreze astfel* - să găsească și să aplice o metodă sau mai multe, în acest sens - să facă sport, puțin, dar intens - de două ori săptămânal, să zic - plus oarecare alimentație - pește, fructe - care cu timpul ar fi ajutat la menținerea tonusului, apoi fumatul - nu în exces. Dar nimic din toate astea. Ce să zic atunci de ceva de duzină - aceea cum ar fi sau și-ar fi - ca un bun strict personal, de care putea face uz cum voia - trăit momentul, viața?

Una e una și alta - alta - de aceea am dat exemplul, căci cum ar fi fost să zică: da, voi face, dar cum - și atunci i-aș fi explicat, de exemplu: de două ori sală, scurt sar intens, unul - doi - trei kilometri - ciclism, apoi fugă, la fel, vreo câteva sute de metri, plus sprinturi - câteva - plus sprinturi în pantă - nu multe - pentru fese. Și să se repete ciclul, adică la 3-4 zile antrenamentul, apoi luat de la început. De altfel, cu o simplă halteră sau ganteră se poate face și acasă, plus flotări, plus genuflexiuni, fandări, plus ridicările pe vârfuri, pentru gambă. Plus cele de ciclism - o bicicletă nu-i mare lucru - plus fuga. Dar n-a fost să fie. Atunci ce să zic, eu, care-am fost dispus să-i ofer totul?

Dar voi reveni asupra subiectului „sacrificiu actual” după ce voi face istoricul femeilor întâlnite și avute - unele - cu lipsurile, realizările, inconsistențele care-au avut loc - și cu învățăminte - adică concluzii la ce-ar fi trebuit să fac, cum să acționez ca să fi ieșit corect lucrul. Poate tot așa ar fi fost, dar conștiința era împăcată c-am acționat cum se cuvine, în atare situații.

Dar, înainte de a trece la descrierea femeilor trecutului, voi mai face o descriere a femeii - adică în ce categorii se situează după felul hainelor îmbrăcate, apoi a realizărilor cu partea opusă - bărbatul - la cele două extreme: săraci și bogați - deși am făcut-o - o completare.

E destul calitatea și curățenia fizică a tinereții, cum zicea cineva, la o femeie, pentru ca aceasta să strălucească și să atragă. În acest sens, un pantalon pe corp, proaspăt spălat, un tricou, o geacă ar fi de ajuns. Dar nu: aici are loc progresiv o îndepărtare de real, de esteticul sănătos al formelor prin cine știe ce extravagante, vestimentație care sclipește, zorzoane și gata utopicul, irealul, inabordabilitatea. Mai ales intelectualii trăsniți poartă asemenea lucruri (femeile). Ei, porcii, tatuaje excesive, bărbi, burtă făcută de la steroizi. Am văzut - și sunt puțini intelectuali la locul lor, tineri, înalți de statură, mai mult sau mai puțin clasici la haine, înfățișare - familiști convinși, cu copil mic pe stradă - perechea - parcă tot abordau principii și lucruri clasice. Dar câți sunt din ăștia? În rest, bărboși - chiar silueți, tineri fiind - cu părul legat la spate, excursioniști, unii, cu femei utopice. Cum e posibil coitul și statul o viață lângă un asemenea om?

Să nu mai zic, referitor la clasic, că-i destul și-un simplu refuz, ca strâmbatul din nas, ca persoana respectivă să se îndepărteze de tine, ca o vrăjitoare care se ridică-n slăvi, sau să fie tot rece, de parcă cine știe ce rău i-ai făcut - iar cu alții să fie numai miere și zâmbet.

În ceea ce privește fala umană - mușchi - beton, tatuaje să impresioneze, voi menționa aici un caz despre ce „poate” specia umană, cu toată dorința de dominare. Am văzut cândva un biet ciclist care se zbătea - era, mai bine-zis - prăvălit pe jos, undeva în zona gării, pe trotuar. Îl lovise autobuzul - avea dăre de sânge

la cap, îi șiroiau pe față, de fapt. În jur, vreo 20 - 30 de persoane, majoritatea bărbați înalți, cu blugi. Inițial am crezut că-i o răfuială între interlopi - sau rezultatul, mai bine-zis - mai ales că și el era chel, înalt, cu blugi. Îi dădeau îngrijiri, ceilalți - instinctul de conservare al speciei e mai puternic decât toate bogățiile și accesoriile care inițial te-ndepărtează de uman. Iată, e tot din materie constituit cel bogat, dar așa suntem noi, ne place să suim pe semen, de parcă cine știe cine-am fi.

Și fiindcă am vorbit mai la-nceput despre cele două extreme, voi menționa că sunt cele două pături - săracii și bogații, de fapt, modeștii și interlopii - care o duc ca-n sânul lui Avram, aici în țara capitalismului barbar, în acest popor de porci. Dacă Oliver Goldsmith - un scriitor englez - zicea la 1700 că trebuie să existe o pătură de mijloc care să ducă înainte societatea, căci cei bogați n-au timp pentru așa ceva, iar cei săraci posibilitatea, la noi, chiar aceștia sunt ținuti pe palme: neplata impozitelor, lipsa de legi, câteva mașini la scară (oare acestea nu poluează?), la fel și la cei modești: ajutoare cu nemiluita, tot câteva mașini de căciulă, dar vechi, cârpite, cu câte o piesă care pică de pe ea - ba una, ba alta - să se afle-n treabă, modestul, tot reparându-le, facilități la discreție, plus multă mizerie prin curte - ceea ce poți întâlni și la cei mai avuți - nu trebuie a face curățenie, doar dacă vine un Hitler și-ți pune sula-n coaste, atunci se poate - și trebuie.

Referitor la puterea autorităților, voi menționa că la blocul vechi unde stau, a venit o comisie de la primărie - precis erau ultraeleganți și parfumați, nu știu, că n-am fost acasă - să vadă condițiile, eventual să acorde locuințe.

Precis vor mai veni peste câteva decenii - nu există un termen pentru rezolvarea unor probleme acute-n societate - moarte capitalismului!

Să revin la cele două extreme: din avantajele pe care le au rezultă și plăcerea lor, îndeplinită: vezi că aleasa inimii a fost luată de un interlop, sau - de cealaltă parte - vezi câte una tânără - înainte de vreme, târând după ea câte un copil - doi. E bun sexul după câte un chef, la un local de lux, sau oriunde - acolo unde-i mediul, chiar și-n tufe, noaptea și vara, mai ales - fiind și acordul ambelor părți - sângele se-ncălzește iute, adică excitarea vine repede - mai ales dacă cățeaua ridică coada, nemernica - și asta-i condiția esențială ca totul să reușească, în atare condiții. (E și sexul adevărat, cum escaladează totul, adică ridicarea nivelului politic, plus actul, repede,brut, instinctiv - astea ar trebui filmate, nu cele regizate, de pe discurile porno).

N-aș putea merge mai departe, fără a întregi portretul câcașilor din ziua de azi - a-i menționa pe toți. În primul rând a celor cu bani. Există trei tipuri: clasicii, adică cu părul într-o parte, unii droghişti cu ochelari pe frunte, eventual, au făcut și puțină sală, apoi al celor cu barbă, la fel, înalți, cu puțin antrenament la activ, apoi al cheilor (tatuati, eventual rași în cap, dar și cu barbă, mai nou), care la fel, au fost umflați de steroizi. Aceștia precis au bani.

Dar mai există o categorie, apoi, a celor care sunt la modă, un fel de pierde-vară care reprezintă capitalismul borât - și din mijlocul căruia au țâșnit - și care vor să fie în pas cu lumea, sunt și vârful ei de lance, carevasăzică. Aceștia arată cam în felul următor: slabi, lungi, îndoiți ca niște viermi, fie că au pantalonii ruți (găuriți excesiv), fie că au cureaua pe la mijlocul intervalului pântec-genunchi, fie că au pantalonii largi, iar la genunchi strâmți, brusc,la fel ca o opritoare pentru rahat. Se tot foiesc de colo-colo, fiind activi, optimiști și reprezintă, cum am spus, sistemul acesta de rahat și de nimic. Și când te gândești că și cu din ăștia - sau mai ales - se culcă scroafele și împutitele care

se străduiesc să arate cât mai bine, schimbând zilnic ținuta. Hulă veșnică lor! Adică curvelor acestea, în primul rând.

Acum, când corectez aceste eseuri (martie 2023), o nouă clasă de împruțiți a apărut: cei tunși pierdut, clasici oarecum, fie cu „periuță” sus, cu chică sau cu părul „într-o parte”, și care se tund săptămânal, ca și cum n-ar trece timpul peste ei și n-ar fi din materie biologică, porcii. Cu privire fixă, parcă-s niște șobolani. Haine de culoare deschisă pe ei, miros de trăsesc a parfum scump, chiar dacă fac sală - umanul din ei a dispărut - sunt mai periculoși decât tatuajii, cheii cu barbă sau fără. I-aș pune să sape șanțuri - 16 ore pe zi - cu zeamă de varză lângă, să nu se spele o lună, să vadă cum se câștigă banul. Cum cred ei, criminalii, că de la 18 ani vor reuși să nu facă nimic - moarte lor!

Nu voi putea trece mai departe, fără a menționa faptul că a pierde în lanț - adică în toate domeniile - e dureros și absurd. Dar dacă te gândești că acolo sus a fost o forță potrivnică ție, care a vrut cu tot dinadinsul să te lovească - nu. La asta se adaugă și caracterul unui popor predispus spre lene, potlogării, mizerie. Așadar, nu pierderea unui singur lucru, sau ființe - ci pierderea în general.

Apoi nedumerirea: pierzi un lucru când nu-l dorești, ești dezordonat, etc. , dar nu și când te-au schimbat total - la fel, înseamnă că tendința spre perfecțiune, frumos, morala pe care o ai - pozitivă - în raport cu semenii, nu fac doi bani în fața tăvălugului răului. Dovadă ce mi se-ntâmplă în ultimul timp - din trecut țin minte doar pajiști însorite, proaspăt cosite, căldură, eu tânăr, dar umblând în zadar să-mi găsesc perechea.

Dar nu s-a-ntâmpat nici o minune, atunci, nimic n-a ieșit în existență dintr-o altă lume, să se materializeze conform dorințelor mele. Chiar dacă am fost mai sporadic atunci, aș fi meritat-o - unii nu fac chiar atât de multe strădanii și le dă

destinul lucruri de excepție. Astfel se formează ciuda și durerea și sentimentul de înjosire, care-s enorme - când te gândești cât ai pierdut și mângâierea că, totuși, tu ai încercat. Dar nu ți le va da nimeni, niciodată, oricât ai fi de consolată cu gândul c-ai încercat, dar așa a fost să fie, plus că poți să-ți găsești liniștea bucurându-te de alte lucruri frumoase.

Dar să purced la drum. Așadar, *tipurile de femei întâlnite*. Voi face și o schemă - voi dedica o pagină întreagă acestei înfățișări, dar, deocamdată voi menționa că, genetic, ar trebui să difere orice ființă de alta, în funcție de linia biologică - și sunt vreo opt, mi se pare. Apoi și de variația fiecăreia, adică în cadrul rudeniilor - se pot naște frați - asemănători, dar diferiți, totuși, în cadrul acestui calapod.

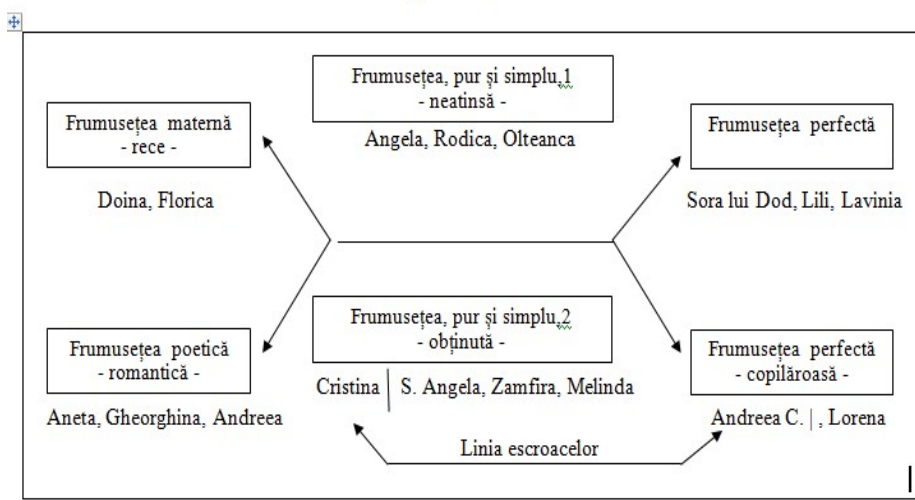
Apoi, inutil să mai spun că o pecete decisivă și specifică își va pune cultura.

Însă, paradoxal, deși există limite și diferențe mari, biologic, între femeile brunete și cele blonde, de exemplu, care le întregesc caracterul specific grupei, totuși, în funcție de comportamentul avut, le poți băga pe toate într-o oală - a izbânzii sau a eșecului - a cinstei sau a mârșăviei, pe de altă parte.

Au contribuit - dincolo de unele însușiri specifice, deci, la ridicarea sau la prăbușirea persoanei - eu, în cazul de față - care le-a adorat.

Dar iată tabelul:

Tipurile de femei



Acestea au fost și cele mai acătării; pe unele le-am avut - un număr mic - trei - altele au constituit un ideal de neatins, din păcate, deși eu am investit suflet și părți materiale. Constituie - cele două legate printr-un fir - tagma escroacelor, deși de vârste și trăind în epoci diferite, au avut ceva comun: să lovească semenul, jefuindu-l, la fel ca toate care m-au refuzat, ceea ce mă face să le urăsc cumplit. Repet aici: de ce, dacă-s atât de perfecte, nu se duc să se culce cu zei, cu roboți sclipitori, nu cu bărbați jegosi și borâți? Hulă veșnică lor!

Să le luăm pe rând, descrierea lor și concluziile:

Am numit frumusețea poetică acele femei foarte frumoase care m-au inspirat, având parcă și o aură de lumină care răzbătea de la ele în jur. Deși au avut și corp frumos, au fost de constituție genetică diferită. Prima – Aneta sau Agneta – mi-a influențat adolescența. Deși mai fusesem atras până atunci de femei, la 17 ani s-a produs dezastrul. Îndrăgostit lulea, numai pe ea o vedeam – tipa era șatenă cu ochi verzi, pistruiată. Avea corp frumos, înăltuță, mai ales cum se profila prin uniforma acelor ani, avea mulți pantaloni pe corp – anomalie pe care urma s-o întâlnesc, peste ani, la ultima mare iubire, Lorena – plus o prietenă mai scundă, cu nasul drept, Olimpia, cu corp frumos și aceasta – ea avea nasul cârn și multă șmecherie. Folosea cuvintele să ascundă gândurile – adică promitea și nu făcea. A durat luminozitatea emanată de ea un an și ceva, până am terminat liceul. Singurul avantaj a fost că – îndrăgostit fiind, cobză – scriam tot la două-trei zile câte o poezie pentru ea, sau inspirat de starea-n care mă aflam.

Cealaltă - în perioada tinereții, la 23, 24 de ani – Gheorghina, era brunetă cu ochi albaștri. Tot atât de mare a fost și atunci influența asupra mea, încât scriam foarte des poezii, timp de vreo șapte luni, cât a durat idila, atât doar că acum atinsesem apogeul valorii artistice.

Dacă acele iubiri îmi produceau o stare de visare continuă, nu la fel se poate spune despre frumusețile reci, adică glaciale. Cei care ați trăit într-un regim totalitar, de fapt, orice sistem e mono – adică o ține pe a lui – și rece, atunci știți, desigur, ce-nseamnă să strige cineva de sus la tine – să te și privească astfel – extrem de serios și rece. Nu e vorba doar de un polițist (milițian), ci de orice șef, patron sau chiar femeie, care-ți dă de înțeles că nu-ți oferă nimic, adică nu poți pătrunde în mediul , universul ei.

Da, există asemenea frumuseți: prima a fost Doina – ciudat, ele au avut timpul de manifestare în perioada când eram îndrăgostit de cele două sus-menționate – o profesoară înaltă, zveltă, brunetă, față albă. Deși mă abordase ea, uneori devenea brusc rece, mai mult decât serioasă. N-am dus mai departe relația, din lipsă de experiență, și terminând liceul acolo unde preda ea. Când am revăzut-o, după vreo cinci ani – am revenit acolo, era îmbătrânită. Dar vreo doi ani după liceu, poate chiar mai mulți, văzând-o de la distanță, mi s-a părut O.K. Am scris, îndrăgostit fiind de ea, multe poezii, unele, cele intitulate „Chip de femeie” – fără exagerare menționând asta, la nivelul lui Eminescu – adică la al Scrisorilor, de exemplu.

Tot adolescența și o parte din tinerețe – vreo cinci ani – mi-au fost influențate de o altă frumusețe, Florica. Gestionară la noi în sat, îmi era și vecină. O însoțeam uneori seara, când

închidea magazinul, ca din întâmplare, până acasă. N-am reușit mare lucru – la fel, timiditatea. Dar cum arăta? Era situată la antipozii față de Doina, profesoara sus-menționată; dacă prima, rece, zveltă, stilată, reprezenta oarecum feminitatea intelectuală, dar și fizică, din sfere înalte și mai inaccesibilă, asta (re)prezenta frumusețea lascivă, trupească, pământeană. Cu unii pantaloni – având fundul bombat și talia subțire – arăta la fel ca acele statui ale fertilității din zorii istoriei, chiar puțin deformate de atâta volum, deși în unele rochii, vestimentată, arăta normal.

Și-n cinstea acesteia am scris câteva poezii - aș fi dorit-o goală, reprezenta feminitatea, mă obseda, uneori, persoana ei, dar n-a fost să fie. Lipsa de fermitate și îndrăzneală m-a făcut să le pierd.

Acum să revin – deși n-am menționat-o până acum pe Andreea, puștoaica aceea de la Bazinul de înot, din anii 1992, 1993, care m-a marcat profund, într-o vreme când începusem să-mi dezvolt capacitățile intelectuale, plus cele fizice – scriam eseuri, schițe, după o perioadă de vreo doi-trei ani de cădere. Așadar tânăr, în forță, am întâlnit-o. Înaltă, păr șaten, frumoasă, avea, la standardele acelor ani, un fizic de excepție, vizibil mai ales prin jăgerii negri – atunci apăruseră – plus și prin cei albaștri, sculptori. De aceea zic: o frumusețe poetică sau poate perfectă, cum aveam să-ntâlnesc mai târziu. Dacă-mi dezvoltasem personalitatea – poate nu completă – m-a refuzat, motivând diferența de vârstă – ea 15, eu 28. Ce să zic azi, dacă-i fac propuneri unei tinere? Oricum, atunci lumea era mult mai rigidă - nu se amestecau clasele, vârstele, grupurile umane – cele dintr-o zonă cu cele din altele – acum contează personalitatea, per total,

plus sentimentele, realizările, plus condiția umană comună – adică biologic, plus plăcerile, adică valorificarea lor – adică prin astea să folosim femeia, chefurile – cu o mâncare bună, de exemplu – asta e luată pe verticală – această apreciere. Dar tot acum mai apare un impediment la fel de grav ca și conservatorismul de atunci: clasa de tineri cu aerul de superioritate a trasat o graniță de netrecut între ei și restul lumii, plus lipsa de valori morale, plus parfumurile – luxul, adică. Tot insuficientă în gândire, ca-n acei ani, totuși. Îndrăgostit fiind de ea, tot n-am dus lucrurile până la capăt - atât doar c-am scris frumoase poeme-n versuri albe, cu nuanță filozofică la adresa ei. Acum aș încerca să văd ce-a ajuns, cu sfidarea ei la adresa mea, în primul rând.

Frumusețea sau frumusețile, mai degrabă, pur și simplu, sunt acele femei cu fizic izbutit, dar simple. Adică nu vopsele excesive, nu capacități intelectuale deosebite – nici forme chiar de excepție – dar de nivel 1, da. Te pot influența, poate chiar deregla, cum au făcut cu mine primele două (eram și mai tânăr) plus una – de dată recentă - frumoasă, o înfățișare izbutită de la natură – corp (fund) bombat, piele fină, se prezenta ca o artistă de muzică populară atrăgătoare, modernă. N-am apucat să mă-ndrăgostesc de ea – nici n-am vrut – atât doar c-o prezint aici – ca un posibil potențial la așa ceva.

Prima F. Angela, era o putoare, adică o țarancă care, la un moment dat, tăindu-și părul, a devenit o doamnă. Avea un fizic – talia subțire, fund bombat – aproape de excepție, plus ifosele de rigoare, într-ale refuzului. Vreo doi ani, fiind pe culmea aceea a înfloririi neașteptate, având și bărbatul plecat în Rusia, făcându-mi, ea prima, ochi dulci, când eu – în perioada imediat post-

revoluționară slăbisem hățurile, pentru a le relua la 28 – 29 de ani, mi-a făcut mulți draci, până când eu, revenindu-mi, am văzut c-a băbit dintr-o dată, adică riduri, umeri căzuți, etc. Dar, până să se-ntâmplesse asta, am suferit, neînțelegând cum poate să mă refuze: aveam, totuși, o anumită vârstă, care m-ar fi plasat de partea avantajoasă. Era însă, o mută, la fel cum urma să fie și cealaltă, Rodica. De aceea spun că, în afară de darul fizic de la natură, destinul sau Creatorul nu le-a mai dat mare lucru. Și asta – Rodi – extrem de frumoasă – dacă la început a fost numai zâmbet și miere, m-a refuzat sec. Sigur c-am suferit o perioadă. Acum, când scriu acest eseu, mă gândesc s-o reabordez – i-am și dus o carte – poate voi reveni cu o floare.

Acestea au fost „femeile pur și simplu”, niște mute cu bărbați care parcă n-ar fi putut face o aventură – pe bani, desigur.

Voi trece acum la femeile „pur și simplu perfecte, 2”, pe care le-am și posedat.

Nu mai repet despre izolarea care le cuprinde atunci când, clasice – adică nevopsite, dar tot fine, prin specificul feminin, sau utopice, se retrag în sfera lor de cristal, de unde doar bărboșii și boschetarii le culeg, ca pe un fruct gata pârguit – dovadă că nu-s atât de grozave, dar noi așa le percepem –ăștia cinstiți, trecând peste tine. Te înjosesc – ori că-i urcă pe nemernici la ele, ori se coboară ele la nivelul lor, cer e că apar complexe de inferioritate, plus nepotrivirile, ca și cum n-ar fi vorba de sex, etc.; de unde aveai o vastă experiență cu una cinstită, cu cele care oscilează, strâmbă din nas, și celelalte figuri, ce să faci? – trebuie să renunți a mai alerga după ele, împuțitele dracului.

Cu cele corecte e simplu – aceeași lungime de undă – și de unde că era societatea mai simplă și mai spontană – mie, cel puțin – mi-a mers cu ele. Dar să le iau pe rând:

O vecină, voi numi-o E., deși în realitate se numea Angela, ochi albaștri, față rotundă, nas cârn, puțin alungit – stilul Donose – în clasificarea mea, dădea cu dragă inimă tot ce avea. Adică un șasiu de excepție, se îngrășase puțin la urmă – era vorba de câțiva ani – păcat că nu mi-a făcut un copil - nu voia asta, iar eu, prin 2000, fiind sentimentele mai reci, m-am conformat (dorinței ei).

Cealaltă, Fira, era o tipă simplă, cu nasul dincolo de drept, puțin întors, la fel ca ciocul de papagal, de asemeni, corp extraordinar. Inițial a fost șatenă, dar se vopsea tot timpul blond. Avea un corp atât de grozav – măcar că atunci nu erau atâtea parfumuri, atâta lux să te atragă și prin asta, încât și când stătea pe scaun, se vedea formatul – apoi, ce era între picioare, când îi vedeai chiloții albi, de bumbac, doar ghiceai. Sâni îi avea potriviți, dar formatul – acela era totul, plus sexul, din spate, cum stătea odată pe o laviță, culcată-n lateral, i-l văzusem tot: parcă era un vultur, șaten, stând acolo cuminte. Aș mai putea povesti despre ea, cum am avut-o în pădure, punându-se în patru labe, i-am admirat șasiul perfect rotund și mare și ... dă-i; la tura a II-a, colega ei mai în vârstă, se chinuia să mă-nvelească , să nu-mi fie frig, schimbând poziția. Odată plecase – venise bărbatul după ea – capriciu feminin – dar a căzut apoi. Era și singura care, având institutul de subingineri făcut, a apreciat la mine intelectul, plus fizicul – iubindu-mă din aceste două motive. Păcat că nu m-am ținut de ea. Acum, când scriu acest eseu – vara 2022 – e aproape o boschetară – trecută de 60 de ani, poartă și ochelari, a dat în

patima beției, umblă cu un fost miner, mai tânăr ca ea. Are, totuși, apartament în zonă centrală, spațios, obținut, poate, când era tânără, ziceau gurile rele, cu ... curul.

Acum urmează tot una reușită fizic, numită Cristina, nas cârn, șatenă, piele fină, corp frumos, găurile ambele, mai ales când erau uscate, armonioase, senzuale, ca-n lumea ideilor, adică în reviste, din stilul „oligarhic” sau polonez. Deși avea și ceva copilăresc în comportament, a fost o escroacă, storcându-mi și o groază de bani, cât timp a durat relația. Păcat c-am pus sentimente, iar ea era o curvă versată. Avea un bărbat frumos – blond – dar copilul, ultimul, mai având și două fete, i-l făcuse unu, Milu, cu sulă mare, cu care, după propria lui mărturisire, nu-i mersese, ea cumpărându-i lui chiar și televizor. Nu se știe dacă a fost adevărat. În orice caz, să plătească după ce mi-a făcut – să dea Domnul.

Urmează una Melinda, atât de perfectă la corp, de parcă era o statuie desăvârșită. Blondă, o urmărisem – adică aveam imaginea ei, în minte, de când era copilă. Tocmai bună când am venit din țară, în noiembrie 2011.

Era chiar perfectă, arcuirea șoldurilor, buci ascuțite, găuri curate, cum stătea în patru labe, în pat, iar eu o sugream de sex sau o pătrundeam – alternativ și cu pauze, să dureze mai mult, totul. Păcat că n-am luat-o de nevastă, să o fi pus și la puțin sport, să se mențină. Mai târziu s-a-ngrășat, plus că n-a mai putut face copii, iar eu am renunțat la ea, în primul rând pentru că ciupea, dincolo de tariful acordat. Aș povesti un episod comic, prezentându-i-o unui coleg de cămin, unul David, fâlcos, slab, cu figură de mecanic, l-a tot ciupit de unele mărunțișuri, dar nu s-a culcat cu

el. Când am întrebat-o a zis că-i prea hâd (urât n.m.), motiv în plus să mă simt eu mândru și să văd că nu contează banii sau mărimea sexului, dar pierzi, de atâtea ori în mod absurd, încât te simți înjosit, oricâte atuuri ai avea în mână. Cu nas drept, puțin copilăroasă, o încadrez totuși aici, căci vin gagicile chiar perfecte din viața mea – și moral.

Vin momente-n viața fiecăruia – dar asta rar, poate așa e dat, sau din cauză că omul robotește ca prostul, fără pretenții – când te întâlnești cu extraordinarul. Un post bun, un câștig la Loto, o femeie foarte frumoasă. Toate aceste lucruri te schimbă – îți dau energii nebănuite, cele materiale prin partea financiară, iar cele erotice te plasează într-o societate a viitorului, la fel, perfectă – cu nebănuite capacități ce ți le dă starea aceea de fericire, plus desfătările direct cu ființa iubită și perfectă. Aceste declanșări vin, așadar, când întâlnești ființa perfectă. Adio neajunsuri, oboseală – trăiești un vis al unor realizări nebănuite, dincolo de capacitatea zilnică, banală.

Prima care a venit a fost Lili; deși nu avea o formă fină – nici nu putea, nu era nici din topor, să zici că are gambele un pic prea groase, de exemplu, sau fără fund, bombat, doar mușchi plăți. Avea V-ul lateral, al coapselor, talie subțire, blugi albaștri, jerseu pe corp, nas drept.

Mă băga-n seamă – chiar întorcea capul după mine – era primăvara, mai ales, dar dragostea – combinația, cu predilecție – s-a stins, din lipsă de motivație, netrecându-se la partea practică. Mai mult, peste câțva timp am văzut-o și îndoită de spate – nu mi-ar mai fi trebuit atunci.

A urmat marea iubire – poate cea mai mare – și ca durată-n timp – Lavinia. Și când avea blugi trapezi, dar mai ales la cei strâmți – albaștri deschiși – era extraordinară. Dar cum?

Fundul i se legăna puțin, în primul caz, dar avea toate formele desăvârșit de rotunde pentru a fi o excepție. Într-adevăr, văzut din spate, nu-i găseai nici un cusur, sau o deficiență. Cu varianta strâmtă, la fel, parcă era o carcasă-n formă de V, talie destul de subțire – plus volum – perfectă. Mă imaginam cu limba acolo, jos. Era încrețită – avea riduri – în jurul ochilor - maturizată prematur, deși slabă la față. Atunci și mai târziu am văzut-o și-n varianta înaltă, mai dreaptă, încât am crezut că n-ar fi aceeași persoană, tot „carcasă” de excepție; în cazul al doilea plimba un câine, în mijlocul orașului, dar ambele – dacă ar fi fost două – aveau legătură cu cartierul Săsar și foloseau un limbaj puțin țărănesc, de jargon, câteodată. Pe cea de-a doua persoană – variantă, mai bine-zis – am văzut-o la față neschimbată, ani de zile, deși suptă la obraji, am considerat lipsa ridurilor ca o oprire a maturizării, ca o casă care „s-a așezat”. Cu pantaloni de trening, gri, i se vedea perfect formatul de V - dublu - din față și spate: voi folosi de acum încolo sintagma „carcasă” - încă într-un caz - pentru a reliefa faptul că e vorba chiar de-o excepție a șoldurilor, apoi forma „cârnăciori”. Când ca două franzele pornesc la 45° fesele, parcă curbate la mijloc, în jos - fiecare pe cont propriu. E grozavă așa, Lavinia, are și masă, dar cineva e și mai și - în ambele variante - carcasă și „cârnăciori”. Plecasem și dincolo cu imaginea ei în minte, simplă, nevopsită;

Acum sigur c-am dorit-o, mă vedeam fericit cu ea - chiar o văzusem prima dată la lumina unui bec, într-o dimineață de

februarie geros - mai erau pe vremea aceea ierni adevărate - iar ea, un soare local, care mi-a luminat inima, dar n-a fost să fie. Am văzut-o și după ce-am lucrat la o firmă la care am revenit - în plin centru, zona Pietrosul, apoi când eram pe șomaj. Apoi, până azi, în varianta înaltă, iarăși corp de excepție, plimbând câinele - dar rece.

Ar fi fost splendid, perfect cu ea - din nefericire pentru mine, are un maimuțoi de bărbat la 1,78 m, puțin chel, puțin gras, la vreo 40 de ani. La urmă, după mai multe asalturi de-ale mele, s-a așezat la plimbare împreună cu el, braț la braț. Să arate lumii că sunt o pereche potrivită și să-mi dea și mie peste nas, astfel.

Sigur că m-a durut pierderea ei - după atâția ani - peste 10, dar ce să faci, trebuia să intru mai tare, acum 3 - 4 ani, când am asaltat-o continuu - s-o opresc, pur și simplu: ori - ori - poate altul ar fi fost rezultatul - dar așa sunt eu, încă emotiv, ca unul cu caș la gură.

N-aș putea trece mai departe dacă n-aș menționa-o pe sora lui Dod - un coleg de când aveam 28 de ani. Am văzut-o cu cineva - trecea peste Platou, în oraș - înaltă, blondă, în stilul „Donose”, adică cu față rotundă, nas cârn. Talie subțire, buci bombate, adică scoase în afară, perfect, prin blugii de culoare albastru-deschis, întreg formatul desăvârșit din spate și lateral, musculos, estetic - fesele ca două franzele extraordinare, poate cea mai izbutită frumusețe a mea - dar prostia tinereții - n-am mers la întâlnire, m-a făcut s-o pierd.

Acum voi trece la ultimele, cele perfecte - copilăroase, care, pe lângă o frumusețe perfectă, incredibilă a corpului, mai adaugă și ceva adolescentin, naiv în comportament - și nu-ți vine

s-o scoți din „păpușică”. Nu numai - fiind extraordinar de frumoase - te transpun într-o îndepărtată utopie a viitorului, arătându-ți ce nebănuite energii ai avea astfel - ea îmbrăcată în haine de culori deschise - galben, vernil, portocaliu, roșu aprins - mai ales pantalonii - cât și ce fericit ai fi cu ea astfel. Prima, Andreea a mai avut două merite: m-a făcut s-o intuiesc bine, adică am văzut-o la 11 ani, când doar bănuiești că poate să fie o frumusețe și chiar a devenit. Pe tine te smulge din mlaștina destrăbălării și schimbi viața - intri într-o utopie prezentă și terestră - atât cât e posibil - ca și cum ar fi vorba de un viitor îndepărtat. E - și aici preconizezi perfect - frumușică cum o vezi, cu un palton vechi și picioarele goale. Are ceva senzual - șatenă fiind și musculoasă - așa, la vedere. Dacă voi scrie vreodată teatru, voi plasa acțiunea în situații extreme - un bombardament în munți - unde oamenii așteaptă ceva. Necazul îi apropie, luxul îi îndepărtează de uman. Păcat că n-a fost să fie a mea.

Referitor la poziții deșănțate, sincere, am văzut două variante a stilului Donose - cu pantaloni de trening gri, una, păr inele de aur, plus o alta, în aceeași zonă, Pietrosul, cu fustă-pantolon, maro-galben, asta-n stilul Decebal, cu nasul puțin „lăsat” de mijloc, ca o punte, care se-ncovoie sub greutate. Doamne, cum le jucau buclele, față - spate, cum le-ai da la o parte, să vezi ce-i acolo - și nu numai atât - cum ai sugere de acolo - și mai mult, chiar - vă las să ghiciți ce.

A venit, această Andreea, la un moment de răscruce. E drept că, pe parcurs de câțiva ani acumulezi - adică nu te poți îndrăgosti la comandă - trebuie să se vindece răni adânci, suprafețe pârjolate, denivelate, etc., mă rog, ca-n agricultură, de

exemplu, plus acumularea de informații, energie care fac posibilă o nouă răbufnire, apoi.

A apărut *Lorena*. Cea mai strălucitoare iubire - ultima - dar nu cea din urmă, adică mai puțin importantă, ci cronologic. Când scriu aceste rânduri - 14 iulie 2022 - soarta în relația mea cu ea nu a pecetluit încă totul. Dea Domnul să fie a mea pe veci; mâine merg la un preot în Cozla, Sălaj, să-mi văd viitorul și ce pot să influențez, măcar. Așa c-aș dori să fie cea mai mare și veșnică iubire. Dar câte jurăminte n-am făcut în acest sens - seamănă aceste două din urmă iubiri, m-au influențat profund, la amândouă le ziceam „păpușică”, atâta că cu prima vorbeam noaptea la telefon, chiar despre sex, cu a doua doar în vreo zece scrisori - vreo 30 de pagini, de toate, jurăminte, întâmplări din viață, etc. Prima m-a jecmănit de niște bani, ea și intermediarii - cca. 100 milioane, în banii de azi, cea de-a doua a fost foarte morală, vrând să-i pun, până la urmă acea sumă în mână, a motivat că dacă la anul se căsătorește, nu va accepta pentru nimic în lume.

În ambele cazuri s-au interpus părinții, pe prima chiar măritând-o cu un bărbos oarecare - dar oare există bărboși de valoare? - rudă îndepărtată. Lorena avea un corp de excepție; parcă era, din lateral, fundul, o piramidă aplicată la restul corpului. Din spate, parcă două franzele, mergând la 45° față de șira spinării și față de orizontală - adică bucle - se opreau undeva în spate, în exterior față de corp, pentru a forma acel triunghi văzut din lateral. Sigur că și sub ele era ceva - carcasa - sau triunghiul, mai degradă, era perfect. Acest stil de buci era stilul „suvoaie de lavă adormită”, cum se prezentau ca doi purceluși

care sug cumiști - îngropate, parcă, în terenul din jur. Sigur că era splendidă, mai ales cu pantaloni roșii, jăgeri negri, blugi albaștri, cu cei strâmți, negri, albastru-șters, muștării, se vedeau „franzelele”. Chiar și cu cei largi - pantaloni de tip Kimono - se vedea formatul de excepție. Înainta mândră, senină, uneori tristă, chiar când zâmbea, ca un tanc. Nu știu când s-a aprins flacăra în inima mea, dar s-a transformat rapid într-un incendiu devastator, care a distrus totul.

Făcea gropițe-n obraji, scumpa de ea, când zâmbea, iar gurița nu-i era nici mare, nici mică, desigur că uneori păreau mai subțirele buzele ei și violete la culoare; oricum, în ambele ipostaze - și-n altele - le-aș fi sărutat la nesfârșit.

A început să se codească, la un moment dat, să nu mai ia cadouri, apoi să nu mai vin eu, motivând că are prieten, că i-am scris aluzii sexuale-n scrisori - recurgând la diferite autorități ca poliție, tată, frate, mamă, prieten. N-a fost nimic - nici pe maică-sa n-am putut-o întâlni - ar fi urmat - dar nu m-a mai primit ea la bar. Am făcut pe absentul - mi-am „băgat” om să meargă-n locul meu, să vorbească cu ea, acum trebuie să scot iar capul. Când te gândești că de Rusalii - sâmbăta, am fost fericit - am stat la un vin, cu acel om - ea era cu jăgeri negri și trenă - desăvârșită - eu într-al nouălea cer, mă cuprinde groaza, când am trecut după aceea - două duminici pe lângă bar și n-am putut să intru. Dar voi putea. O iubesc enorm, fac rău fără ea - prima și ultima iubire sunt dureroase, poate, pentru că la prima ai foarte multă energie și iubești profund, deci ai și de unde suferi, la a doua - adică la ultima - simțind că te lasă - nu peste mult timp - bucuriile vieții -

te agăți ca disperatul de-un pai. Dar depinde și cât a fost de intensă și când a avut loc.

Azi simt durere și pentru c-am întâlnit-o: de ce a fost să fie - această cunoaștere - dacă n-a adus nimic bun? Deocamdată. Oricum, Lorena e frumoasă, scumpă, vreau să fie a mea - for ever - să văd ce întoarcere voi reuși cu rugăciunea - consider religia o prelungire a științei - forță a unor ființe perfecte - și nu invers - adică să facă ce n-a putut știința cu mijloacele actuale (vedere în viitor), adică descoperirea naturii timpului, influența electromagnetică (pozitivă, în cazul meu) a undelor emise de rugăciuni.

Dar despre femei ce să spun, acum la sfârșitul acestui eseu? E greu cu ele, în general - e greu și fără, căci nu știi ce le trebuie: bani, sex, vorbe dulci, frumusețe fizică - poate puțin din toate, sau deloc. Sau doar senzație, când ies cu bărboșii și cu căcații cu pantaloni ruși și tatuaje, ele, frumoasele, suavele izolate-n sfere înalte. Poate nu se simt chiar așa - nici bărbatul n-ar trebui să fie complexat de urâtenie, mărimea sexului, refuzuri - dovadă probele contrare. Plus faptul că, în momentul când s-au plăcut deși nu și-au văzut încă dedesubturile (mărimea sau lărgimea aparatelor) și se vor potrivi și apoi când își vor da-n vileag particularitățile de sub haine. Mai mult, sexul feminin e universal: acceptă orice, e elastic și are senzorii în exterior, asta ca și confirmare și ca încurajare după afirmațiile referitoare la estetică, menționate mai sus.

Dar așa-i omul: mai e complexat și de bariere sociale; cu astea-i mai greu: un boschetar nu se poate îndrăgosti de o femeie - ministru sau de una miliardară - dacă ai nivela totul, ar fi o

dictatură cruntă - cine știe ce-ar ieși - asta nu-nseamnă, însă, să nu se respecte legea. Aplicarea ei, într-un regim autoritar, ar face ca și piedicile de natură materială, sau care izvorăsc de acolo, să fie mai mici, mai suportabile.

Cât despre mine, îmi pare și bine, și rău de ce-am avut: femei pe linia inspirației poetice (fie mai în vârstă, fie mai tinere), apoi țărănci proaste - adică mute care m-au refuzat, femei pur și simplu, darnice, plus cele perfecte care m-au influențat profund, modelându-mi căi, felul de a fi - dar care, trupește, m-au respins.

Poate și mie mi-a lipsit insistența, uneori, sau cine știe ce alt factor, nefăcut la timp, mi-a pecetluit nefast un drum existențial - sau mai multe. Rămâne mângâierea că nu voi mai greși - dacă mă voi mai ocupa cu femei, pe viitor, deși tare mă tem că voi lua carnea doar la kilogram, și nu vaca întreagă - adică femeia doar ca obiect de plăcere, fără sentimente - cum, de altfel și merită, și nici alții, citind aceste însemnări.

Până atunci, toate cele bune și succes la femei - adică în iubire - tuturor.

Doru I. Pop, 14 iulie 2022, Baia Mare

37. Nedumeriri

- Două întrebări pentru știință -

Am pățit ceva - prima chestiune relatată aici e un caz real - destul de ciudat. Arunc de la etajul doi al unui bloc unde lucram, o fâșie de circa un metru de burete presat, nu mai lată de-o palmă, groasă de un centimetru, una din acele benzi care se folosesc la izolarea betonului de perete în construcții - domeniul instalațiilor, mai precis; o arunc vertical și, la un moment dat, capătul de sus, pe o lungime de vreo 10 centimetri, începe să se miște stânga - dreapta - poate circular, formând în raport cu restul benzii, un trunchi de con - dar eu așa percepeam mișcarea - adică vedeam doar extremele - marginile amplitudinii acesteia. Acum, întrebarea este: pentru a înlesni deplasarea (mișcarea) și ținerea direcției, cum de-a știut materialul benzii că trebuie să atribuie cozii acel rol de autopropulsor, dacă nu gândește și nici nu era prevăzută de cineva - la fel ca un mecanism - cu așa ceva?

*

A doua chestiune: visez - mă visez, mai degrabă - într-o noapte, pe un teren de beton. Era dimineața sau seara, în jur liniște și semiîntuneric. Sunt tânăr, sau, în cel mai rău / bun caz, fără vârstă și arunc într-un coș de gunoi, situat în fața mea, pe acel platou - știți coșurile acelea practice, la circa 1 m înălțime, care se puteau goli prin basculare - ce era și nu un dezavantaj - căci escrocii-l puteau goli și-n batjocură; arunc, așadar, în coșul de circa 20 - 30 centimetri diametru la gură, un fel de măciucă, o

bucată de material diform, adică, ca un cap turtit, alungit la un capăt, care seamăna și cu un buzdugan, dar mai ales cu o piatră, de formă neregulată, sau cu un material scurs de la ceva turnare, sau ca un bec cu globul smuls din dulie - acolo se mai păstrează și partea alungită - de aici asemănarea.

Culoarea o are gri - materialul respectiv - e solid, îl arunc, intră cu partea mai subțire în coș, văd că rămâne „capul”, fiind mai gros, deasupra, sprijinit pe coș, cum era și firesc, nu poate intra, fiind tare, dar asta doar pentru o clipă, căci cade înăuntru - fără a-și modifica dimensiunea, forma sau pe cea a coșului (sau, mișcându-se, pur și simplu, pentru a putea încăpea în coș).

Ce-ați face în asemenea caz, ați rămâne să studiați ciudățenia, sau ați fugi îngroziți de la fața locului?

Doru I. Pop, 18 iunie 2022, Baia Mare

38. Întrebări pentru (ne)liniștea noastră

Am menționat în schițele scrise-n ultimul timp niște situații - limită care ar putea face obiectul și unui studiu eseistic, prin caracterul lor extrem, generator de tensiuni, neliniști, nelămuriri - adică stări cu care nu te-ntâlnești în mod frecvent - poate niciodată - dar care pot apărea, sau sunt destinate a sen-tâmpla doar persoanelor cu funcții de răspundere, unde și decizia e greu de luat.

De aici și frământările generate de atmosfera specială în care se află mintea celui în cauză, greutatea acționează - să aleagă cea mai bună din variante, din ineditul a tot ce-l înconjoară pe cel care are o răspundere de excepție, față de muritorii de rând. Le prezint ca și cum ar fi accesibile fiecăruia - deși poate, dincolo de universalitatea comportamentului uman, atât la genii - adică la oameni deosebiți, cât și la cei de rând, care-i același - practic - adică pus în situație ai acționa altfel decât teoretic.

Prima chestiune. Ți se cere - ajuns într-un post de comandă - al întregii lumi, sau, pur și simplu, așa - ca și cum de decizia ta ar depinde totul - să sacrifici o ființă vie, să-ngropi în beton, într-o fundație a unei clădiri imense - pentru ca *prin acest act să nu mai sufere, să fie fericită omenirea-n viitor.*

E O.K., dar trebuie să iei viața unui semen: sau invers, n-o faci, din milă pentru persoana care ar urma să fie jertfită - dar, salvând-o vor suferi generațiile viitoare. Oare cum ar fi justă balanța - fără nici un sacrificiu, dar nu se poate; ideea e și-n Dostoievski - de acolo a fost luată, eu o analizez aici - decizia e foarte grea, nu-i așa? Te doare creierul ca-n orice moment când nu

știi ce să faci, te frământă, te neliniștești - cine știe cum acționezi, finalmente.

În al doilea rând, e vorba de ceva frumos, de câștig, dar e atât de eliminatorie și aici problema - dublă, fiind - încât nu știi ce să faci: oricum, o variantă, adică jumătate o pierzi. Dar iată „povestea”:

Ești într-o după-masă, se apropie weekend-ul, sau poate chiar vinerea. De preferință-n februarie - așa m-am visat, la o cantină, până-n anii '90. Afară se topește zăpada - e frumos atunci - iar tu tânăr, într-un restaurant, chiar, cu niște femei frumoase la masă, dacă se poate. Te bucuri în avans de ce urmează: distracție, relaxare în weekend; ceva bun, dar nelămurit, începe să-ți invadeze ființa, dar, brusc, vine cineva, cu propunerea, concret: ai două posibilități - ca alegere, pentru sfârșitul de săptămână - să petreci cu o iubire de mult râvnită, din trecut, acum accesibilă, sau să călătorești cu mașina timpului - 100 de ani în trecut, 100 în viitor, față de clipa de față - iarăși o posibilitate importantă de a te distra. Ce-ai alege?

E foarte greu - pe ambele lucruri le-ai visat *cândva*, *înfăptuindu-se*. Dar, *al treilea* le întrece pe toate. Ai posibilitatea să pleci cu o echipă de savanți în Cosmos. Acolo timpul nu trece - ai dobândit nemurirea, dar nu poți să ieși de pe Pământ nici o ființă iubită - nici să te mai întorci vreodată. Ce preferi - acea nemurire rece, în care poți să te desfășori științific și cultural - să zic - dar fără ființele iubite lângă tine, sau rămâi pe Terra - o viață limitată - muritor, dar fericit - alături de ființele pe care le iubești. Grea decizie - te-ar durea creierul, neștiind ce să alegi. Am și scris o schiță pe tema asta - Imposibila întoarcere (ah, ce titlu potrivit,

pentru un roman, sau pentru un volum de schițe), unde un filozof - artist, Doru Bedruga, trebuie să plece, ar fi tentat, obligat poate, pentru veșnicie de pe Terra, dar fără iubirea lui, Lorena. Dar *de ce să plece, și de ce fără ea - chiar dobândind Nemurirea - când ea, Marea Iubire - rămâne aici* - aici e esența, problema - a fi sau a nu fi - să se bucure de acea Veșnicie rece, fără ea; poate nicicum n-ar fi bine - ar regreta că n-a acceptat cealaltă variantă ...

Doru I. Pop, 6 septembrie 2022, Baia Mare

39. Întrebări pentru duminirea științei

Dacă ar face poze - același individ - tot cu alte aparate foto, desigur că și variantele care apar ar fi tot altele: adică indivizi care seamănă unul cu altul, dar nu același. Deși ar trebui să fie la fel, deoarece reprezintă aceeași persoană. Poate chiar variante infinite. În cazul fraților - adică dacă un individ ar putea avea un număr nesfârșit de frați, ar fi tot alții - dar întrebarea finală se pune: oare variantele care apar în poze ar putea fi aceleași cu cele din realitate - ca aspect - și nesfârșite, ca număr?

Doru I. Pop, 6 septembrie 2022, Baia Mare

40. Teroare în capitalism

- eseu -

1. *Organizarea societății capitaliste*. Referitor la lucrurile din Univers, înainte de a trece la descrierea propriu-zisă a societății sus-menționate, voi specifica următoarele:

a) Orice lucru are un început și un sfârșit.

b) În Univers există multe lucruri în mișcare - dacă nu chiar toate, interacțiunea dintre ele depinzând de forța fiecăruia, de durata acesteia - de raportul acesta de forțe. E un joc matematic, la urma - urmei. Privesc un șir de blocuri în orașul în care locuiesc, turn, mândre, frumos aliniate în simplitatea lor, din anii '70 - ca să dau doar un exemplu. Mă gândesc: dacă-n anii '40 n-ar fi învins socialismul aici, sau mai devreme Lenin în Rusia, blocurile acestea n-ar fi existat. Cine știe ce cocioabe capitaliste ar fi fost în locul lor. Acea forță - de stânga - s-a dovedit atunci mai tare - adică o variantă matematică a unei forțe - prin care acea putere, mai bine-zis - a ieșit atunci la iveală. Azi, din păcate, e invers: conduce un capitalism barbar și împruțit prin forțele sale; sigur că, în scurgerea infinită a vremii, toate variantele au șanse egale să-și probeze existența - să devină reale, din lumea ideilor ieșind la suprafață - dea Domnul să vină iar Socialismul - o societate a ordinii și-a cinstei, în general - nu neapărat de-o anumită nuanță politică, acea orânduire. De fapt, acolo unde-i cinste, echilibru, grija față de om - e și socialismul.

c) Orice lucru e *totalitar* în sine - neadmițând schimbări, sau, mai ales dacă nu le acceptă - rămân așa până la sfârșit. Astfel,

conform principiilor enunțate mai sus, societatea capitalistă reprezintă un amestec și o interacțiune de forțe, dar imperfectă, adică capricioasă și impulsivă - datorită, desigur, imperfecțiunilor elementelor constitutive și rigidității fiecărui lucru din care-i alcătuit sistemul.

Așadar, dacă nu există un „organism”, o instituție deasupra societății, care să o regleze - păturile din care-i compusă - aceste forțe - ale societății - acționează extrem de *inegal*, *capriciile și impulsurile* ocupând un loc de bază. S-a văzut acest lucru: biserici și cârciumi la fiecare pas, nimeni nu s-a gândit la băi comunale, școli, azile, etc., mult mai folosite de societăți, dacă nu, chiar la apartamente și locuri de muncă.

Că totul (se) acționează după *capricii*, se vede și din faptul că patronii, cel puțin generația anilor '70 - adică cei care au „înflorit” atunci, adică cei născuți din 1950 până în 1957, cu predilecție - își îndeplinesc toate visele și nebuniile, multă vreme refulate, când erau tineri. Case de vacanță, piscine, barbecue-uri imense, etc., în dauna poporului simplu, îndobitocit.

Două lucruri știe să facă românul: să stea-n mizerie și să urce călare pe celălalt. Aici, în ultimul caz, e notorie pisăleala micilor șefi, a „pârcălabilor” pe capul celui alt - valoare acordată tot de român vechii funcții feudale, pentru a desemna o realitate mai recentă - apoi existența chiaburilor - pronunțat tyabur - când e vorba de a desemna o persoană peste măsură de rapace care ar trage și șapte piei de pe tine. În lipsa unei instituții neutre - situată deasupra tuturor - totul se desfășoară inegal, în favoarea celor care dețin puterea, astfel.

Dacă admite reglaj - dar e vorba de unul inițial, care i-a statornicit felul de a fi - capitalismul acționează după principiul *pernei pneumatice*, astfel că patronul își oprește lui, pe lângă el, o sumă de bani considerabilă, ca un *strat de protecție* - astfel ca să nu-l „atingă” banii dați muncitorilor - adică pierderea lor - cheltuielile, etc.

De exemplu, în cinci ani, un patron cu o anumită afacere, va avea cinci miliarde venit - cât o casă mare, contravaloarea, care reprezintă suma tuturor salariilor a douăzeci sau treizeci de muncitori. Adică lui cât mai mult, celor ce trudes - și-ar fi-ndreptățiți pentru ceva-n plus - cât mai puțin. Dar neajunsul e aici, că pornind de la un capital, unii, alții, pe parcurs dobândindu-l, au aplicat principiul pernei mai sus menționat, să nu fie afectați, dar, când făcându-și toate nebuniile cât valoarea restului salariilor din firmă - au continuat cu același raport, negândindu-se la investiții colective, de exemplu.

Și mai e ceva:

Teroarea psihică. Dacă orice lucru practic *e rezultatul unei descărcări de idei, a unei obsesii*, atunci, pe lângă această descărcare, *transpunere în practică* a unei idei nebunești, de multe ori - piscină ultrascumpă, de exemplu, care nu-i poate îndepărta patronului ridurile de la ochi, ciroza de la ficat, sau ascunde vârsta, atunci mai trebuie să se țină seama, în aceste sisteme și de *starea, dispoziția psihică* a patronului. Adică tensiune, răbufniri, negativ din senin. Un sistem din care oricând poți ieși, la bunul plac al său. Așadar, toate astea duc - instabilitățile - la

2. Elemente de stres în capitalism

Voi începe acest capitol spunând că așa-zisa societate liberă generează stres ceas de ceas, zi de zi, pentru a-l parafraza pe Lenin, care zicea: capitalismul - prin acumularea de bogății - generează exploatare ceas de ceas, zi de zi.

Despre acumulare e adevărat, dar aş menţiona că orice sistem trăieşte prin acumulare, prin adăugare de plus valoare, ca să poată procura materie primă şi vinde mai departe viitoarele produse - atât în socialism, cât şi-n capitalism, dar depinde cât pui, apoi, cât îţi revine ţie ca patron, din profitul final. Adică - ca la multe lucruri în viaţă - poţi să te abaţi stânga - dreapta de la un drum, dar depinde cât.

În ceea ce priveşte stresul, voi începe cu cel de pe stradă. E ştiut că atunci când plouă, parcă lucrurile se mişcă mai puţin. Apoi, dintr-o dată, şi la ora când se termină programul, claxoane, mişcare excesivă, nerăbdare. Nu mai zic de zilele de luni şi sărbători legale, în special, când serviciile de ambulanţă şi pompieri îşi verifică maşinile.

S-a încetăţenit o modă - naiba ştie de unde vine - plimbatul pe stradă cu câini, în lesă, uneori şi cu doi, o persoană - cu acea sfoară lungă, reglabilă. Dar sunt foarte mulţi cu timpul liber, în capitalism - iar tu, grăbit nevoie-mare - voi enumera motivele în eseul următor - încerci să-i eviţi, să nu te-ncălceşti în sforile lor.

Să nu uit de beţivii care ies dimineţa din cluburi, pe două cărări, băieţi de bani gata, dar care-s criminali - o ştiu pe a lor, se leagă de cei care-i întâlnesc în cale. Îs ca nişte cai - e uşor să nu dai la om dreptul şi să trăieşti exclusiv pe spinarea lui - aşa că trebuie să te fereşti de ei, dacă ţii la viaţă.

Apoi pensionarii: umblă-n haite; înțeleg că mai au puțin, se bucură de viață, de parfumuri excesive - femeile, mai ales - cred că au și ajuns în Paradis - sau un ultim reflex al trăirii vieții de aici - dar n-ai loc, pur și simplu, în stații de ei, plus că vorbesc și tare. Să nu mai zic de cei proaspăt blagosloviți cu perioada de pensie, care-ți trâmbițează sub nas, ori de câte ori te întâlnești cu ei, despre faptul că ei îs în pensie, au avantaje mari, etc.

Acum se poate riposta: invidie vor zice unii din cei care-și proclamă avantajele; e drept și asta, dar dacă ai dobândit ceva-n viață - mai mult, sau mai puțin pe merit - stai în banca ta - nu striga asta pe toate drumurile - nu știi când se schimbă soarta, chiar într-o țară unde nu se-ntâmplă nimic.

Stres și ură-i și când vezi pe bogătașii lumii, ultraopulenți, la fel, parcă nu încapi de ei - dar asta-i situația - deocamdată ...

Acum, la un lucru se poate întâmpla să nu-i placă unui șef de mutra ta - și gata sfada; ai putea să pleci, dar de multe ori te-ai acomodat într-un loc, bun, rău, cum e - și n-ai pleca. Să nu mai zic, că, atunci când vine șeful cel mare, trebuie să intri-n pământ - la propriu - ca un șobolan bun de strivit, nu cred că valorezi mai mult în ochii lui. De vorbit ceva de la om la om, cu el, mai greu. Nici nu te-ar asculta, e prea rigid ancorat în lumea lui. Datorită faptului că ne-am înhămat la căruța Vestului, nu avem nimic de ajuns, în România. Adică se asfaltează opt cartiere din câte are orașul, să zic - iar două, nu, datorită principiului enunțat mai sus. Să-nnebunești - și alta nu.

Sau se impun cine știe câte restricții, ca închideri de unități economice, măsuri sanitare eronate, etc. Astea au efect pe termen lung.

Să nu mai zic de promisiunile electorale: atâtea locuințe, șosele, etc. Când colo, după unul, două, trei, chiar patru mandate, nimic. Pe cine să iei la rost? Toți sunt vinovați - și nici unul.

Apoi vecinii: încâlcelile de tip balcanic, printre care omul cinstit trebuie să-și ducă viața: nu există o regulă - îl ajuți pe unul cu bani, deși motivele lui nu-s întemeiate, dar, mă rog, să fi rămas în pană - dar nu se-nvață minte - adică să facă din ce în ce mai puține greșeli - să nu mai vină cu aceleași cereri peste câtva timp.

Găinari din ăștia sunt și la lucru, și pe stradă - nu se-nvață minte, dacă le spui că nu - ar merita aruncați în lagăr, împuțiți.

Acum nu mai insist, nu mai menționez alte situații, poate până la publicarea eseului voi mai găsi, știu doar atât, că toate porcăriile din capitalismul barbar - care la noi - cu mici schimbări - a rămas de la Revoluție încoace - ar trebui lichidate - să se aplice legea - dacă nu, mai devreme sau mai târziu, va cădea însuși sistemul ...

Doru I. Pop, 10 septembrie 2022, Baia Mare

41. Distracție în capitalism

Nu scriu acest eseu ca o parodie la ce-am afirmat mai sus, în eseu precedent - acolo era vorba mai mult de capriciile care-ți perturbă activitatea zilnică - aici voi menționa ceva despre puținul timp liber din societatea așa-zis liberă: lasă că au alții cu toptanul, despre omul muncitor, ce să zic? Odată că-i reglată pe principiul salariului fix, în detrimentul câștigului omului de rând și al îmbogățirii patronului - oricât ar fi acela - să nu mai menționez lipsa unor drepturi, ca echipamentul de protecție - toate-s diabolic calculate, să-i ajungă patronului pentru capriciile sale grase (chefuri, concedii exotice) - căci orice, ce nu risipești, înseamnă că strângi. Apoi, te-ar munci cât mai mult, în timpul adecvat muncii, plus că să și știi de toate. De câte ori nu vezi câte un șofer săpând șanțuri, sau câte un dulgher făcând curățenie generală. Toate ar fi bune, dacă și oamenii ar fi plătiți corespunzător. Dar nici pentru bani, nici pentru timp liber nu-i destul, zilele de concediu nu se dau, se plătește la urmă - în cel mai bun caz, iar tu pierzi *timpul*, ca atare, în care ai fi fost capabil - plătit fiind - să faci altceva. Sigur că și aici acei zgârie - brânză, mânca-i-ar moartea, împreună cu patronii, ar putea obiecta: ai lucrat, în zilele de concediu, ai câștigat. Fac parte din tagma celor care aleargă veșnic nesătui - n-au sâmbătă, poate nici duminică - uitând că omul mai trebuie să se și odihnească și să mai și piardă-n viață, cu mâncare, somn - altfel ar fi prea perfect totul. Dar e necesar concediul, cum ziceam - dar trebuie să-l iei în serii scurte, câte două-trei zile, să nu piardă firma prea mult. De concedii medicale

- chiar justificate fiind - nu mai vorbesc: plătite peste șase luni, să nu mai ai curajul să iei altul. Sau în preajma Sărbătorilor de Paște și iarnă, tot zile pe sponci.

În rest, te bucuri de câte o zi când patronu-i plecat, când plouă afară, când e câte o sărbătoare mai mare - înaintea ei mai respiri în voie, scapi mai repede de la muncă.

Dacă ar putea, nu ți-ar da nici astea, porcii - așa că ăsta-i sistemul, trebuie să slalomezi printre realitățile lui ...

Doru I. Pop, 11 septembrie 2022, Baia Mare

42. *Scurtă privire asupra societății actuale* *- curs de inestetică -*

N-aș fi scris acest eseu - am menționat realitatea în „eseul asupra femeilor trecutului” - dacă nu mi-ar fi sărit în ochi - și-mi sare de fiecare dată când văd - câte un bărbos sadea, care-i la polul opus în ceea ce privește armonia, umanul, dar mai ales gingășia feminină. Că sunt unii aranjați, față rotundă, barbă îngrijită, fizic musculos - dar câți vor fi având și preocupări intelectuale din ei? - mai treacă - meargă, dar tagma lor e atât de vastă - cu tot ce dă Domnul - adică căcați pe care abia stau pantalonii, și aceia găuriți, nimic uman - nici fizic și, desigur, nici moral.

La antipozi, ele, scroafele - atât de perfecte - ar schimba ținuta de câteva ori pe zi, n-ar face nimic prin asta - adică, pantaloni pe corp, șoseta pe jumătatea piciorului (a labei, vreau să zic), parfumuri scumpe, unghii de-o palmă, etc. Ele - dovadă a fineții pielii, la față, mai ales - și nu numai, reprezintă utopicul - dar, nu al curățeniei - în anii '80, orice femeie curată, trăgând pe ea și o pereche de blugi, era doar *naturală* - deci, simbol al tinereții; e normal să fie organismul sănătos, cel tânăr, adică, să sclipească - ci al nefăcutului nimic. Și - pentru a fi mai elocvent, intră pe Facebook - moarte celor ce le promovează! - niște filmulețe tâmpite, a căror acțiune te duce *doar* cu gândul la sex - adică pe lângă; acolo vezi astfel de spurcăciuni valabile și sunt pline de astfel de bărboși acele filmări. În realitate, e așa: n-ai acces la ele.

Nu peste mult timp, femeile vor sta într-o lume a lor, îngrădită, superioară lumii de rând, de unde vor ieși din când în când să recolteze sămânța pentru perpetuarea speciei - culcându-se cu-n bărbos, poate nici atât. Dar dacă astăzi o fac, cu toți degenerații cu barbă, totuși, oare aceia - cu țurțuri la fund - e destul lipsa de estetică la ei, cum spuneam - ce calități au, că, de atras, nu cred.

Iar eu, ca să fi reușit în viață - cum scriam într-o poezie - ar fi trebuit să am trei mâini, două penisuri, etc., ca să fiu superior stării mele de acum. Sau poate nici atunci - căci m-aș fi deosebit de marea majoritate a semenilor, care, așa cum au fost - adică normali - au mers înainte, lovindu-mă.

Spre liniștea mea voi spune că, totuși, există o limită în ale frumosului: poate fi subțirică o femeie, dar până la o dimensiune dată. La fel și cele grase - sunt plăcute, tinere fiind, mai ales - dar are o limită și volumul. Bărbatul la fel, mai degrabă să nu fie rupt, prea murdare hainele, transpirat, în rest, băgăreț. E o nimereală a încercărilor, viața, adică rezultatul unei reci lupte - nedreaptă, desigur. Cine știe pe ce culoare trebuie să o iei - sau în trecut - mai ales - ca să fi nimerit în viață.

Adică nu poți fi ministru, dacă ai hotărât să fii paznic sau țăran. Apoi să se țină cont de escroci, adică piedici, bruieri de tot felul - adică specificul societății. E bine să profiți când ți se oferă ceva. Să fii băgăreț, adică - poate după, e prea târziu. Toată acea întâmplare oarbă - că n-ai fost tu inspirat cândva, că n-ai avut noroc, plus alte intervenții - ale celor din jur, fac ca totul să fie cum e: ai o doză, doar, de câștig.

În rest, doar părerea de rău - sau de bine, totuși, c-ai încercat, în concepții fixe și eronate, ca-n urmă cu sute de ani - dovadă că cultura nu și-a pus încă pecetea pe comportamentul uman, să-l facă modern¹ - cum e a noastră - dar n-ai reușit mare lucru ...

Doru I. Pop, 18 septembrie 2022, Baia Mare

¹Voi exemplifica doar două lucruri esențiale, care denotă îngustimea și comportamentul de sclav al românului. Zic: e nevoie de mers la piscină, la relaxare - mulți zic: la ce-ți trebuie; apoi, îmi voi lua o nevestă tânără - și sar cu gura: nu se poate, e diferență, de parcă aceea n-ar fi din materie, ori tu n-ai avea dreptul să mângâi ceva calitativ, cu asta dând apă la moară căcașilor sus-menționați, care - nuli fiind, din orice punct de vedere - se apropie de ele fără teamă. Mai că n-ar zice, țărani, rămâi sclav, în mediul tău, cum au făcut-o de sute de ani înaintașii ...

43. Întrebare 2

Dacă ai trăi veșnic și ai locui - în fiecare an, să zicem - în tot alt oraș, cu forme, caracteristici distincte, să-l ții minte mai bine, și dacă capacitatea de memorare a creierului e nelimitată, oare ar putea „imprima” un număr infinit de locuri, pe unde-ai trece, ți-ai duce traiul, pe fiecare în parte - sau s-ar șterge unele în spate, pe măsură ce s-ar înregistra altele, în față. Ori ar fi depozitate într-un spațiu de rezervă, dovedind prin asta, creierul, o capacitate nesfârșită de înmagazinare a datelor, actualizate - cele din depozit - doar la comandă, cu un fel de parolă?

Doru I. Pop, 4 noiembrie 2022, Baia Mare

44. Întrebare 3

Dacă punem un popic, negru, de exemplu, în fața unei oglinzi verticale, destul de mari, acesta se va reflecta-n ea, distinct. O altă oglindă, tot în fața popicului, de cealaltă parte - acum problema-i următoarea: aceasta ar trebui să reflecte atât popicul cât și pe oglinda din față, lucru pe care ar trebui să-l facă și prima oglindă., dar una să fie mai mică, să se vadă în cealaltă cu marginea ei, ca obiect, nu numai popicul din față.

Apoi, în fiecare oglindă să se vadă partea adversă, plus partea sa, pe care-o înregistrează „adversara”. Se pune întrebarea: oare șirul acesta de imagini succesive - de ambele părți, în interiorul fiecărei oglinzi - dacă-i infinit și dacă-i din ce în ce mai mic, sau nu - până unde-i vizibil cu ochiul liber? (Pentru lămurire voi face experiența eu însumi.)

Doru I. Pop, 4 noiembrie 2022, Baia Mare

45. Incursiune în societatea actuală - Despre lupta dintre generații -

M-au determinat să scriu acest eseu două lucruri: vehemența cu care tânăra și noua generație - cea născută între 1 ianuarie 1991 și 31 decembrie 2007 își proclamă drepturile, spunând: suntem tineri, putem să ne distrăm, dar, mai ales, bărbații: nouă ni se cuvin femeile tinere, pe același motiv, de parcă noi,ăștialalți, n-am fi alcătuiți din aceeași structură biologică ca ei; sau de parcă scroafele, care merg cu tot felul de pierde-vară ar fi zeite, de n-avem noi, cei serioși, acces la ele. Plus că uită că dacă n-am fi fost noi, cei din fața lor, cu realizările societății pe care le-am făcut, n-ar fi existat nici ei, împuții. La asta se mai adaugă și gura lumii, adică ce spune aceasta, bazată pe îngustime - concepția ei - ținând cu nemernicii tinerilor de azi. Plus, faptul că și noi avem sentimente, nevoi, etc. A doua chestiune e că se cuvine analizată temeinic afirmația devenită dogmă, din păcate, despre unitatea contrariilor, adică într-un sistem e necesar și răul, să-l întregească - altfel n-ar exista, funcționa acesta. Nu-i bine să accepți permanența negativului. A lupta împotriva lui, da - duce la eliminarea lui, pe cât posibil. Apoi mai rămâne puțin: eliminarea materiilor fecale, degradarea biologică, frigul din timpul iernii, etc.

Căci - și aici voi întregi tabloul exprimat mai sus, chiar citând o expresie de-a lui Heraclit, filozoful antic, care zicea că tot

ce vedem e rezultatul contrariilor, cu care iarăși nu-s de acord, adică trebuie să distrugi ceva - în egală măsură cu ce construiești - ca să apară altceva nou. Sintagmă dragă capitaliștilor, despre libera inițiativă. Adică sunt câteva magazine pe o stradă, e destul atât și tu mai deschizi unul sau mai multe, numai de dragul de-al păgubi pe cel de lângă tine.

Apoi peste toate - și dincolo de ele - tronează concepția hindusă, veche de mii de ani și care exprimă realitatea lumii, despre Shiva creatorul și distrugătorul, în același timp - poate în egală măsură, care învâрте roata existenței.

Și aici e aceeași problemă: a distruge, dar cât, chiar în cadrul naturii. Nu mai trec la descrierea căcașilor din ziua de azi, deși revin la ei, pe cei tatuați, chei și bărboși, i-am descris în lucrările anterioare, voi menționa o categorie aparte, care inițial par de treabă, cei clasici, cu părul într-o parte. Uneori tunși progresiv, un fel de periută, uscățivi, încât, văzându-le și fața cu linii ferme, ai crede că-s serioși și urmăresc ceva-n viață. Urmăresc, dar porcării.

Au o criminalitate și o violență izvorâte și din caracterul atavic și din moștenirea societății; cu unul am avut de-a face: înalt, cu privire de cocostârc, impulsiv, uneori, i-am zis Mister Cocor - adică figură de pasăre. Acum ascultați ce i-aș face:

În primul rând, dragoste la pielea goală cu aleasa inimii, pe un teren plin de spectatori, cu camere de luat vederi, etc. și sub imperiul fricii. Să i se declanșeze, la porc, simțurile și acolo.

Las la o parte că l-aș pune să înoate într-un bazin cu apă caldă dar plin de mâncare stricată, fecale, pedeapsă pe care ar merita-o și alții, ca patroni, hămesiți, curve, etc. - adică toți

escrocii capitalismului barbar. Sau legat la picioare cu bile, să se deplaseze pe un teren și pe scări pline de bucăți de moloz, să se tot împiedice și să cadă și stimulat cu bastonul. Dacă ar fi să nu mă ating de sufletul sau nici măcar de trupul lui, ciupindu-l cu cleștele, l-aș pune să sape șanțuri 16 ore pe zi, cu zeamă lungă, trai în condiții rudimentare, să vadă unde-i luxul și fala, până ar deveni o ruină de om - zece ani la rând.

Nu putem să avem milă față de nemernici, care, numai datorită faptului că se cred zei, deoarece s-au născut în spatele nostru - iar neamurile, acei linge-cur numiți români, i-au și cocoloșit peste măsură - consideră că merită tot din societate - adică crema - de parcă n-ar îmbătrâni niciodată - iar noi, nimic.¹

Doru I. Pop, 12 noiembrie 2022, Baia Mare

¹N-aș putea să-nchei acest eseu fără să mă refer și la partea feminină, adică la pedepsele ce le merită, căci urcă atât de grozav peste bărbați. Cineva era profund îngrijorat și mirat, auzind că le-aș băga un fier înroșit în sex și l-aș scoate - atât, apoi le-aș lăsa-n voia sorții. Sunt tentați, unii, să zică: săracele femei, și ele suferă-n viață. Da, deoarece - în unele cazuri, ocaziile se răzbună, ca-n sport, unele comit o dublă greșeală. Merg după toți escrocii, de care se simt atrase, gen valutiști, patroni, bețivi, etc., în dauna celor serioși, clasici. Normal că - aceștia neavând sentimente - suferă apoi. Dar, continuând să-i vadă zei, ca inițial, plus având o optică falsă, strâmbă de a răbda la nesfârșit, românul - și aici e continuarea greșelii - nu se-ndură, odată băgat capul în jug - să se despartă de acești porci ...

46. Reflecții de viață ***- societate și știință -***

Sunt determinat, uneori, să fac o asemănare între o trăire în iubire și un experiment sau, mai mult, o catastrofă nucleară. Dacă în cazul din urmă reziduurile trebuie izolate adânc sub un strat gros de plumb, să nu răzbată radiațiile până la suprafață pentru a mai afecta civilizația - în cazul iubirii - odată episodul terminat - amintirile trăirilor, nuanța sentimentelor, imaginea femeii iubite, care rămâne pivot, idee centrală pentru viitor, pentru și prin partea strict teoretică care se păstrează, toate vin îngropate adânc în suflet, să nu mai răbufnească vreodată. Toate trăirile tumultuase de cândva, acțiunile terminate, care au fost, pe baza declanșării acelor sentimente, care, la rândul lor, au fost cauzate de existența ființei iubite, încetează. În străfunduri așezate - e un fel de a spune, căci nu se mai manifestă, iar la nivel de conștiință, creier, rămâne doar amintirea lor.

S-ar părea că totu-i rezolvat, pe vecie, dar nu-i așa: e destul o amintire răzleață să urce, cine știe cum, prin stratul gros al protecției, sfidând legile fizicii, să te influențeze iar, ori să vezi iar persoana iubită, cu care ai crezut că ai rupt-o definitiv și iarăși se dezlănțuie totul, încât te miri văzând ce subțire a fost scoarța protectoare.

Să nu mai vorbesc de altă iubire: reiei totul de la început ...

*

E nebun cine crede că morții se-ntorc (învie) din groapă, ori că împărățiile și iubirile pierdute se recâștigă, vorba lui Napoleon, care zicea că nu, dar e bine să creadă omul - rămâne speranța, ca un ultim balsam și angrenaj al sufletului și eului, atunci când totul e pierdut.

Cert e că la „amintirea” unor izbânzi viitoare omul vede totul în roz - o substanță halucinantă îi dă energie să lupte pentru un lucru râvnit, pe care-l vede - acapararea lui - justificat și înfrumusețat cu capacitatea lui de fabulație. Dar după obținerea lui? Poate substanța aceea a scăzut, doar un sentiment de mulțumire, mai are omul în suflet, când, tihnit, își contemplă realizările.

În cazul nerealizării, lucrurile iar stau roz și ciudat: printr-o ciudată înverșunare - reflex invers al aprecierii situației - omul nu vrea să piardă, vede în continuare izbânda ca și cum ar putea să ajungă la ea, uluitor de aproape, sau ar putea da timpul înapoi. De aici energii nebănuite, chiar și la vârste înaintate, când n-ar trebui să le ai. Zici: dacă n-am avut în tinerețe reușite, le voi avea acum, la bătrânețe, în viitorul imediat, nu importă cum, te mai apropii și de biserică, ce frumoasă o vezi ca lăcaș terestru, real, adică, și ai certitudinea că ești cel care trebuia să fii cândva, trăind în confort, cu persoana iubită alături - să nu-ți lipsească nimic, într-un cuvânt.

Sacră dar cumplită iluzie - ce-i trecut e bun trecut, cum spune o vorbă din popor, apoi cum să schimbi mentalitatea unui popor de porci, să-l faci să vadă alte raporturi între oameni și între lucruri, plus între amândouă aceste chestiuni, când, cu toată civilizația, trăiește ca din moși - strămoși, adică îngust la minte. Dar e bine să sperî, pe lângă ce mai poți realiza, practic...

*

Mă nedumerește - de câte ori o fac - analiza următoarelor realități din Univers: dacă o particulă de materie poate fi divizată la nesfârșit, de ce există mișcare și implicit, forțe, dacă poate să apară ceva din nimic, sau să dispară în nimic, presată sau divizată la infinit, deși tot *ar trebui să existe ceva cât de mic, plus ideea de finit: ce-l determină să se sfârșească*, la un moment dat, pe acel ceva, existând - și *ce-i în imediata apropiere* a lucrului sfârșit astfel - în cazul Universului, adică, dar mai ales, problema infinitului: cum poate să nu se termine niciodată ceva, mai ales Universul și, dacă-i așa, *de ce și de unde există această cantitate imensă de materie din el ? ...*

Doru I. Pop, 15 noiembrie 2022, Baia Mare

47. Sentință definitivă

Eu, Dorris Bletterstein, declar cu mâna pe inimă, acum spre sfârșitul Istoriei - alei mele, carevasăzică - c-am căutat peste tot iubirea, de orice natură ar fi fost ea - dar n-am găsit-o. La fel, peste tot am răspândit bine, lumină, dar nimeni nu m-a-nțeles.

Doar ură, adică mizerie, venin, întuneric - răul în toată plenitudinea splendorii sale, mi s-a oferit de către acest popor de jechoși și escroci.

Mai mult, considerând că arta, iubirea și gândurile bune sunt legate direct de dumnezeire - adică reprezintă tot ce-i mai nobil în om, iar eu, având talentul literar, pe deasupra, am găsit potrivit să mă comport astfel, făcând doar bine. Dar n-am nimerit-o - mi s-a răspuns cu rău.

La fel, dacă femeia-n sine e o artă, am crezut că-i legată de divinitate - adică de bine - să răspândească doar lumină, spre fericirea bărbatului. Dar vai, nu-i așa - îl chinuiește crunt pe acesta - și-i trimisă de diavol pe pământ, mai mult, îl reprezintă chiar pe dracul, aici, între noi.

Moarte ei, speciei feminine!

Așa că n-am nici eu milă de tine, din străfunduri îți ofer ura mea colosală, care, justificat, urcă valuri - valuri - dacă cu fapte bune nu s-a putut; să primești ceea ce meriți, adică să fii distrus - dinăuntrul sau dinafara ta - popor de nimic.

După mine potopul, așadar!

Doru I. Pop, 20 noiembrie 2022, Baia Mare

48. Întrebare dublă, pentru știință și religie

Dacă o persoană care a avut câteva căsătorii, legale, de altfel, o femeie, care, să zicem că i-a murit primul bărbat, iar următorul a fost un escroc, divorțând, căsătorindu-se iar, mă rog, toate făcute să nu-nalce legea, altfel n-ar ajunge în Paradis, se pune întrebarea: dacă a avut mai mulți bărbați, aici, pe pământ, cu care va rămâne în rai, în cazul în care și ei vor ajunge acolo?

Chestiune delicată, la fel ca nășitul: mergi cu cineva - perechea ta - de naș, dar apoi te despați. Trebuie să vii cu altcineva la unele petreceri cu finii - nu-i tocmai corect, inițial ai fost cu altcineva .

Apoi, să nu mai pun problema: ce necesități va avea acel corp spiritual, adică mâncare, băutură, sex, bucurii intelectuale - cititul, de exemplu, ca în viața terestră - sau nu?

Despre chip, dacă va exista așa ceva la corpul de slavă, bănuiesc că-l va lua pe cel din tinerețe - așa ar fi normal.

Doru I. Pop, 4 decembrie 2022, Baia Mare

BIBLIOGRAFIE

La constituirea acestei lucrări, s-au folosit următoarele cărți. Nu în sensul strict, informativ, de a prelua date, ci ca sursă de inspirație, a denumirilor ideilor despre lux, sacru, infinit, etc. La asta dezvoltând, pe o anumită schemă de bază - totul, a contribuit mult și propria imaginație, talentul de a multiplica și a aprofunda totul.

1. Leszek Kolakowski – Religia
2. Elena Iliescu – Despre Nemurire, 1992.
3. Jean Guitton – Dumnezeu și știința, București, 1992.
4. Henri Bergson - Spirit și materie. Materie și memorie
5. Lucian Blaga – Trilogia culturii
6. Rudolf Otto - Sacrul
7. Ion Iliescu – Revoluție și Reformă, București 1994.
8. Carl Sagan – Creierul lui Borca
9. Françoise Bonne – Morții ne vorbesc, 1993.
10. Ion Ploscaru – Urmele lui Dumnezeu, Timișoara, 1994 .
11. Stephen W. Hawking – Scurtă istorie a Timpului – Humanitas – București, 1994.
12. Stephen W. Hawking – Visul lui Einstein, Humanitas – București, 1997.
13. John D. Barrow – Originea Universului, Humanitas, 1994.

14. Paul Davies – Ultimele trei minute, Humanitas, 1994.
15. Radu I. Câmpeanu - Incursiune într-un univers posibil, editura Dacia, Cluj, 1982.
16. Richard P. Feynman - Șase lecții ușoare, editura Humanitas, București, 2019.
17. Jim Bagott - Inventarea și descoperirea „particulei lui Dumnezeu”, editura Humanitas, București, 2015.
18. Steven Weinberg - Visul unei teorii finale, editura Humanitas, București, 2010.
19. Carlo Rovelli - Ordinea timpului, editura Humanitas, București, 2019.
20. C. Rădulescu - Motru - Timp și destin, 1997.
21. Lucian Boia - Un joc fără reguli, Humanitas, 2016.
22. Cristopher Hitchens - El nu e mare, București, 2017.
23. Bill Mester H. James Cleaves II - Scurtă istorie a creației, Chicago, 1996.
24. Stephen W. Hawking - Mici răspunsuri la marile întrebări, Humanitas, 2021.
25. Frank Wilczek - Fundamentele luminii fizice, Humanitas, 2021.
26. Gamow - Unu, doi, trei, ... infinit, 1958.
27. Paul-Louis Courier - Eseuri, 1960.

CUPRINS

Prefață	5
1. Despre existența Infinitului - Materie, timp, spațiu	7
2. Andreea	14
3. Despre Lux și Sacru	19
4. Ce este sacrul?	24
5. Despre Utopie și Infinit.....	36
6. Despre Infinit	44
7. Cine este Dumnezeu?	51
8. Despre Neant.....	53
9. Despre Originea și începuturile Universului.....	54
10. Despre Infinit și Dumnezeu.....	68
11. Despre religie și justiție socială	71
12. Despre începuturile Universului. Dumnezeu și Marea explozie.....	81
13. Despre justiție. Despre raporturile de forțe în natură. Despre organizarea socială.....	82
14. Despre Dumnezeu și organizarea socială	85
15. Despre Dumnezeu și justiție socială	88
16. Despre răsplata divină. Despre siguranța și scadența acestei plăți.....	91
Addenda	107
17. Despre Mesia și certitudinea venirii sale	108
18. Despre Dumnezeu și justiția socială	114

Constatare.....	125
18 b. Viața după moarte.	
Supraviețuirea spiritului morții fizice.	
Spiritul în afara trupului.	129
19. Despre Dumnezeu și Infinit.....	133
20. Despre Dumnezeu.....	138
21. Despre materia din Univers	140
22. Recenzie la Françoise Bonne. Morții ne vorbesc – 1991..	142
23. Despre Imagini și simboluri Despre putere și sacru	145
24. Despre Imagini și Simboluri	151
25. Capitalism și socialism.	
Despre comportamentul ființei umane.	
Despre negativ și pozitiv (ul) comportamental în natură.	
Despre lux și sacru.	156
Addenda	159
26. Religia	160
Concluzii – rezumat	163

PARTEA A II-A

1. Despre capitalism	166
2. Despre Timp	168
3. Despre Timp (continuare)	169
4. Istoria	172
5. Despre forțele din Univers, explozii, mișcare, viteze, particule	174
6. Despre mișcare, forțe, temperatură	177
7. Despre materie, spațiu, timp, finit, infinit	178
8. Istoria 2	182

9. Istoria 3	185
- Capitalismul de azi -	
10. Organizarea societății	188
- încercare de eseu -	
11. Despre comportamentul uman	191
- observații -	
12. Despre Timp (2)	194
13. Despre Timp (3)	197
14. Despre găurile negre	200
15. Despre Timp (4)	202
16. Despre dogmă și inflexibilitate în știință	204
17. Universul	206
- legi, proprietăți, observații, descrieri	
18. Despre forțele din Univers	209
19. Sfârșitul civilizației	211
20. Despre viață, 1.....	214
21. Creația	216
- Religia poporului român -	
22. Despre Univers, 1	217
- Despre mișcare, forță, temperatură, 2 -	
23. Despre Univers, 2	220
24. Despre capitalism, 2	222
- Omul de rând și autoritatea -	
25. Întrebări	225
- despre forțe, mișcare, energie -	
26. Comentariu	226
27. Comentariu, 2	228
28. Întrebare	230

29. Despre Big-Bang și orice început de Univers	231
30. Nedumeriri medicale	233
31. Despre funcții în cultură	235
32. Noi întrebări în domeniul științei	240
33. Întrebare pentru fizică	241
34. Despre războiul din Ucraina	242
35. Observație	244
36. Eseu asupra relațiilor cu femeile trecutului	245
37. Nedumeriri	271
- Două întrebări pentru știință -	
38. Întrebări pentru (ne)liniștea noastră	273
39. Întrebări pentru duminică științei	275
40. Teroare în capitalism	276
41. Distracție în capitalism	282
42. Scurtă privire asupra societății actuale	284
- curs de inestetică -	
43. Întrebare 2	287
44. Întrebare 3	288
45. Incursiune în societatea actuală	289
- Despre lupta dintre generații -	
46. Reflecții de viață	292
- societate și știință -	
47. Sentință definitivă	295
48. Întrebare dublă, pentru știință și religie	296
BIBLIOGRAFIE	297
CUPRINS.....	299